

edubuild

Jaarboek voor de beslissingsnemers in onderwijsinfrastructuur

Editie nr 5 | november 2023
P2A9284 - Afgiftekantoor Gent X

PANELS · PROJECTS · PARTNERS

Luister...
hier geniet men van een aangenaam
akoestisch comfort

PANELS
acoustic
solutions

edubuild

Een uitgave van

OOLA bv
Veldemeersdreef 3
9880 Aalter
+32 50 250 170
info@oola.be

Hoofdredacteur

Johan Lambrechts

Vormgeving

OOLA bv

Advertenties

Simon Ooghe
+32 50 250 170
simon@oola.be

Drukwerk

Perka nv
Industrielaan 12
9990 Maldegem
+32 50 716 071

Doelgroepen

Directeurs & Adjuncten, technische diensthoofden, IT-verantwoordelijken, beleidsmakers, overheidsdiensten, architecten, studiebureaus, aannemers, installateurs, bouwadviseurs, projectontwikkelaars, opdrachtgevers, gebouwbeheerders, beslissingsnemers utiliteitsgebouwen, fabrikanten & toeleveranciers

Copyrights

Alle rechten voorbehouden. Dit tijdschrift is auteursrechtelijk beschermd: uit deze uitgave mag analoog of digitaal niets gereproduceerd, verspreid of meegedeeld worden zonder schriftelijke toestemming van de uitgever. Uitgever en auteurs verklaren dat dit magazine op zorgvuldige wijze en naar beste weten is samengesteld; evenwel kunnen uitgever en auteurs op geen enkele wijze instaan voor de juistheid of volledigheid van de informatie. Uitgever en auteurs aanvaarden dan ook geen enkele aansprakelijkheid voor schade, van welke aard dan ook, die het gevolg is van handelingen en/of beslissingen gebaseerd op bedoelde informatie. Lezers wordt met nadruk aangeraden deze informatie niet afzonderlijk te gebruiken, maar af te gaan op hun professionele kennis en ervaring en de te gebruiken informatie te controleren.

Zal ChatGPT het onderwijs veranderen?

De doorbraak van ChatGPT eind vorig jaar beroerde alle geledingen van de maatschappij, maar zeker en niet in het minst het onderwijs. Deze chatbot met kunstmatige intelligentie (Artificial Intelligence of AI), ontwikkeld door OpenAI, biedt dan ook een zee van nog vaak onvermoede toepassingsmogelijkheden voor zowel leerlingen als leraars. Maar de uitspraak van wijlen Johan Cruyff – of was het toch Willem van Hanegem? – parafaserend geldt ook hier de wijze les: “Elk voordeel heb zijn nadeel.”

De toekomst lijkt leerlingen wel toe te lachen. Zo kunnen ze voortaan de hulp inroepen van AI-gestuurde schrijfprogramma's om hun opstellen of verhandelingen zowel grammaticaal als syntactisch te optimaliseren en zelfs te doen schrijven. Chatbots kunnen als virtuele taalcoaches ook vreemde woorden in een gesprek toepassen, zodat jongeren ze in de juiste context leren gebruiken. ChatGPT kan hen tevens ondervragen over schoolvakken, zodat leerlingen zelf zien in welke mate ze hun leerstof al beheersen.

Ook leerkrachten kunnen de steeds rijpere vruchten plukken van deze software. Chatbots kunnen hen immers van tal van vervelende administratieve opdrachten verlossen zoals het samenstellen van lesroosters en kunnen hen toelaten om hun lessen in een minimum van tijd voor te bereiden en ze tegelijk veel boeiender en inspirerender te maken. Ze kunnen tevens taken, toetsen en examens voor hen opstellen, zelfs in hun persoonlijke en vertrouwde stijl, en differentiëren in moeilijkheidsgraad. Bovendien kunnen leerkrachten hun leerlingen met AI makkelijker opvolgen, zien welke materie ze moeilijker beheersen en hen hierin bijsturen. Ze kunnen hun pupillen bovendien kritisch leren nadenken en met kennis van zaken doen factchecken.

Dat is nog maar een heel klein greepje uit de schier eindeloze opportuniteiten. Geef ChatGPT een opdracht en je krijgt de gedroomde kant-en-klare feedback, zo lijkt het wel. En dan staan we nog maar aan het begin van deze sensationele evolutie, want dergelijke systemen zullen steeds verfijnder en veelzijdiger worden.

Tegelijk loeren echter ook grote gevaren om de hoek. Zo dreigen leerlingen hierdoor zelfgenoegzaam achterover te leunen en hun denkwerk te outsourcen. Critici wijzen er in dit verband op dat de GPS en het rekenmachientje er ook toe geleid hebben dat nog weinigen kunnen kaartlezen en uit het hoofd rekenen. Komt daarbij dat jongeren doorgaans veel alerter en vlugger mee zijn met technologische evoluties, waardoor ze het onderwijzend personeel onafgebroken in snelheid pakken en zo zelf de deur wijd openduwen naar misbruik en bedrog. Bovendien mogen we niet uit het oog verliezen dat AI zich ook onvermijdelijk blootstelt aan hackers die data en algoritmes kunnen aanvallen en bewerken, waardoor we nog verder van huis zijn.

Daarenboven hebben scholen, die kreunen onder een acuut lerarentekort, en leraars zelf, die doorgaans een conservatievere en meer afwachtere houding aannemen tegenover grote innovaties en bovendien zo al verzuipen in het werk, momenteel wel wat andere katten te geselen dan ChatGPT en artificiële intelligentie. Desondanks kan het onderwijs dergelijke nog prille, maar op korte termijn ingrijpende evoluties onmogelijk negeren en moet het hiervoor dringend duidelijke gebruiksrichtlijnen uitwerken. Het onderwijs mag deze trein echt niet missen want hij komt maar één keer voorbij.

Johan Lambrechts
Hoofdredacteur Edubuild
johan@oola.be

Werken mee aan deze editie

Lalynn Wadera, Christine Van der heyden, Hans Leen, Véronique Langlois, Andy Schoupe, Yves Demaertelaere, Gialt Latte, Ine Vanmoortel, Stefaan Dejonghe, Philippe Joosten, Peter Van Severen, Karel Moestermans, Eveline Bossuyt, Arthur Van Cauwenberghe, Wiert Gerats, Liselotte Lemaitre, Conny Monteyne, Chiara Dewolf, Erik Wieërs, Katleen Van Lemmens, Ian Leonard, David Kempe, Freya Drachman, Ruud Stroobants, Marisa Molinari, Lin Moonens, Réginald Rotsart, Wout Buitink, Sven Mertens, David Schmitz, Yanis Igodt, Lieve Lemmens, Marc Vaesen, Theo Schildermans, Dirk Driesmans, Jens Roziers, Mario Eurlings

www.triplaco.be
Generaal Deprezstraat 2 • Harelbeke
info@triplaco.be

BETER ONDERWIJS DOOR
INTELLIGENTE GEBOUWENTECHNIEK

DE LEEROMSTANDIGHEDEN VERBETEREN. ESY!

INTELLIGENTE
AUTOMATISERING
EN VERLICHTING
VOOR SCHOLEN

PERFORMANCE FOR SIMPLICITY
ESYLUX Belgium nv | info@esylux.be | www.esylux.be

Inhoud

Jaargang 5 - editie 5 - november 2023

Ronde Tafel schoolsanitair - pagina 7

CVO Creo opende vier campussen in vijf jaar - pagina 20

Interview Lalynn Wadera - pagina 71

Scholencampus Comenius groeit mee met zijn leerlingen - pagina 96

<p>7 Ronde Tafel
Schoolsanitair is klaar voor een make-over</p> <p>20 Interview
CVO Creo opende vier campussen in vijf jaar</p> <p>24 Project
Respectvolle renovatie van oud kloostergebouw tot lichtig leercentrum.</p> <p>33 Interview
Tijdelijke Europese School op NAVO-site vangt alvast 1.500 leerlingen op</p> <p>42 Project
Kijk binnen in de beste kleuterschool ter wereld</p> <p>45 Interview
"We mogen geen school bouwen volgens een pedagogisch model dat binnen 15 jaar achterhaald is"</p> | <p>51 Interview
De Leertrommel in Opwijk renoveert kleuterafdeling met hennepblokken</p> <p>57 Actua
Vlaanderen investeert extra in schoolgebouwen</p> <p>64 Opinie
Verouderde schoolinfrastructuur zorgt voor financiële hoofdbrekens en slechtere leerprestaties</p> <p>71 Interview
Leuvens onderwijs wil succesvol aanmeldsysteem uitrollen over gans Vlaanderen</p> <p>83 Interview
B2Ai breekt lans voor open en brede scholen</p> <p>93 Project
Kindercampus Theodoor in Jette streeft naar integrale beleving</p> | <p>96 Interview
Scholencampus Comenius groeit mee met zijn leerlingen</p> <p>102 Project
Campus Rivierenhof in Deurne ondergaat grondige metamorfose</p> <p>109 Actua
12.290 nieuwe schoolbanken in Vlaanderen</p> <p>119 Event
Edubuild Summit kijkt uit naar achtste editie in 2024</p> <p>124 Interview
Nieuwbouw Juniorcampus WICO Pelt vormt schoolvoorbeeld van BIM</p> <p>132 Actua
Dubbele onderscheiding voor de PPS "Scholen van Morgen"</p> <p>135 Project
"We merken dat het leven terugkeert op de school"</p> |
|--|---|--|

Scan en bekijk
de video

RONDE TAFEL SANITAIR IN SCHOOLGEBOUWEN

Schoolsanitair is klaar voor een make-over

Propere en functionele sanitaire voorzieningen dragen bij tot een gezonde ontwikkeling van kinderen en helpen hen om van jongs af aan goede en duurzame gewoonten aan te nemen. Waarden zoals respect voor anderen, voor voorzieningen en infrastructuur en voor het milieu kunnen alleen worden overgedragen in een context waar hygiëne, comfort maar ook een goed beheer van water in het algemeen en drinkwater in het bijzonder van toepassing zijn.

Tekst: Johan Lambrechts - Foto's: oola media

Zo luidt het manifest van de mondiale sanitaire groep Geberit. Helaas strookt dit ideaalbeeld vaak niet met de realiteit. In vele gevallen laten de minimumvereisten voor hygiëne en comfort van ons schoolsanitair immers te wensen over: het is er vies en vuil, het ruikt er onfris en sommige toiletten werken niet degelijk, zijn beschadigd of zijn buiten gebruik. Toilettruimtes zijn bovendien niet zelden kille en onverwarmde, onaangename en verouderde ruimtes waar een tekort of gebrek heerst aan toilet papier, handzeep, handdroogdoekjes en zelfs wc-brillen en wc-borstels. En last but not least worden ze vooral en massaal tijdens de speeltijd gebruikt, met telkens een korte maar hoge piekbelasting tot gevolg. Uit studies is bovendien gebleken dat de situatie van het schoolsanitair in het Franstalige landsdeelte nog slechter is.

Wedstrijd

Geberit tracht sinds 2020 dit hygiënisch probleem onder de brede aandacht te brengen met een nationale scholensanitairwedstrijd n.a.v. de jaarlijkse door de UNO erkende World Toilet Day, die dit jaar op 19 november plaatsvindt. Er is echter meer nodig. Daarom brachten we twaalf ervaringspecialisten rond de tafel om de ganse problematiek rond het schoolsanitair te definiëren en oplossingen voor te stellen. Dr. **Christine Van der heyden** is lector aan HOGent en onderzoekster in de biotechnologie; ze doet onderzoek inzake waterzuivering, hergebruik van water en biodiversiteit, verzameld onder de koepel Onderzoekscentrum 'Health and Water Technology'. **Conny Monteyne** is product manager bij Salubris en verdeler van reinigingsmiddelen voor scholen, steden en gemeenten; ze werkt ook rond duurzaamheid. Haar bedrijfscollega **Liselot Lemaitre** is er cleaning consultant. **Yves Demaertelaere** is bestuurder en sectorverantwoordelijke voor het gewoon onderwijs in de organisatie Broeders van Liefde, die zowat 14.000 medewerkers telt en ook in de zorg- en welzijnssector, het buitengewoon onderwijs en de sociale economie actief is. **Gialt Latte** houdt zich als verantwoordelijke van de cel Gebouwen bij de Broeders van Liefde bezig met infrastructuur (nieuwbouw en renovaties, waaronder ook

van sanitair). **Ine Vanmoortel** is directrice van buso De Passer in Brugge, een school in het buitengewoon onderwijs die de opleidingsvorm 4 (OV4) type 9 aanbiedt en een 200-tal leerlingen en een negentigtal personeelsleden telt.

Philippe Joosten is key account manager Health & Public bij het Zweedse hygiëne- en gezondheidsbedrijf Essity, bekend van het merk Tork. **Stefaan Dejonghe** is secretaris van de Vlaamse vereniging van coördinerende preventieadviseurs in het onderwijs Welzijn op School, het vroegere Coprant, dat jaarlijks een Welzijnsdag voor alle preventieadviseurs en een VIP-dag (Vertrouwen In Personen) voor vertrouwenspersonen in het onderwijs organiseert. **Peter Van Severen** is gedelegeerd bestuurder van het installatie- en servicebedrijf Van Severen nv (dakwerken, sanitair & cv) in Knesselare, dat zich associeerde met twee andere firma's in elektriciteit en zonnepanelen en 160 personeelsleden telt. **Andy Schoupe** begeleidt als projectadviseur regio Vlaanderen van Geberit scholen vanaf de ontwerp- en de bouwfase, bv. op het vlak van afvoerleidingen. **Hans Leen** is Training & Education Manager bij dezelfde firma, waar **Véronique Langlois** als Media & PR Manager fungeert. Het kabinet van Vlaams Onderwijsminister Ben Weyts ging helaas niet in op onze uitnodiging.

Werkingsstoelagen

Elke weekdag gaan 1,2 miljoen leerlingen en 200.000 leerkrachten en personeelsleden in het onderwijs naar de basis- en de middelbare school. De netheid van hun sanitair is dus een belangrijk aandachtspunt. Daarnaast gaat 15 miljard euro van de Vlaamse begroting dit jaar naar onderwijs. De werkingsstoelagen bedragen gemiddeld 800 tot 1000 euro per (secundaire) leerling. Daarmee moeten scholen op jaarbasis werken voor poetspersoneel, materiaal in het basisonderwijs, laptops, een schoolbibliotheek waarvoor ze boeken moeten kopen, het vervangen van gebroken ruiten, ... Van die 15 miljard neemt de loonkost 85 tot 90% in. Deze werkingsstoelagen zijn niet geïndexeerd terwijl we ettelijke indexaanpassingen hebben meegemaakt.

Geberit brengt sinds 2020 dit hygiënisch probleem onder de aandacht met een scholensanitairwedstrijd n.a.v. de jaarlijkse World Toilet Day. Er is echter meer nodig. Daarom brachten we twaalf specialisten rond de tafel om de problematiek te definiëren en oplossingen voor te stellen

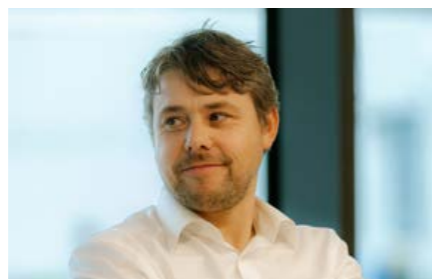
Johan Lambrechts
Hoofdredacteur Edubuild

Hierdoor kunnen scholen vandaag minder dan voordien. Naast deze financiële context is er de povere aandacht van de overheid voor het schoolsanitair, in tegenstelling tot bv. voor de streng gereguleerde afvalproblematiek of voor energiebesparende maatregelen. Zelfs dat schooltoiletten eenmaal per dag moeten geïmagineerd worden ligt niet vast. Het recht op gezondheid en hygiëne voldoet nochtans aan een primaire behoefte en ten gevolge van covid is de belangstelling voor een gezond leefklimaat gestegen.

Gelukkig kunnen efficiëntiewinsten geboekt worden: op het vlak van waterbeheer kan zeker nog wat laaghangend fruit worden geplukt, de techniek staat ook niet stil en schooltoiletten kunnen kleinschaliger en strategischer worden ingepland. Daarnaast heeft het onderwijs behoefte aan een minimale standaard en een duidelijke handleiding voor zijn sanitair. De beloning is echter groot, want een modern en goed onderhouden schoolsanitair verhoogt ontegensprekelijk het welzijn en de schoolprestaties van zijn leerlingen.

Hans Leen

Andy Schouppe

Véronique Langlois

Dr. Christine Van der heyden

Yves Demaertelaere

Gialt Latte

Ine Vanmoortel

Stefaan Dejonghe

Liselot Lemaitre

Conny Monteyne

Philippe Joosten

Peter Van Severen

Deelnemers Ronde Tafel

Deze tekst kwam tot stand op basis van de meningen van onze deelnemers.

- **Geberit**
Hans Leen, Education & Training Manager - hans.leen@geberit.com
- **Geberit**
Andy Schouppe, Projectadviseur Regio Vlaanderen - andy.schouppe@geberit.com
- **HOGent**
Dr. Christine Van der heyden, Onderzoekscentrum Health and Water Technology - christine.vanderheyden@hogent.be

- **Broeders van Liefde**
Yves Demaertelaere, Bestuurder - yves.demaertelaere@broedersvanliefde.be
- **Broeders van Liefde**
Gialt Latte, verantwoordelijke Cel Gebouwen - gialt.latte@broedersvanliefde.be
- **Geberit**
Véronique Langlois, Media & PR Manager - veronique.langlois@geberit.com
- **BUSO De Passer Brugge**
Ine Vanmoortel, Schooldirectrice - ine.vanmoortel@de-passer.be

- **Welzijn op School**
Stefaan Dejonghe, Secretaris - Stefaan.Dejonghe@korbem.be
- **Salubris**
Liselot Lemaitre; Cleaning Consultant - liselot@salubris.be
- **Salubris**
Conny Monteyne, Product Manager - conny@salubris.be
- **Essity Belgium**
Philippe Joosten; Account Manager Sales BE - philippe.joosten@essity.com
- **Van Severen**
Peter Van Severen; Gedelegeerd Bestuurder - peter@vanseveren.be

Hygiënisch schoolsanitair is ook de verantwoordelijkheid van leerlingen

Veel schoolsanitair oogt afgeleefd, onverzorgd en vies. Als leerlingen zich mee verantwoordelijk voelen voor deze infrastructuur kunnen ze het zichzelf echter al veel aangenamer maken, zo blijkt.

Tekst: Johan Lambrechts - Foto's: oola media

Proper en modern sanitair is vooreerst een kwestie van geld. Zo merkt Stefaan Dejonghe dat de scholen met de meeste middelen zich het snelst hebben aangepast. "Vorig jaar voerden we nochtans in onze GO!-school een renovatie warm/droog/proper door om de basiskwaliteit te garanderen, maar het sanitair werd genegeerd hoewel het zo oud is als het gebouw", stelt Ine Vanmoortel. "Het werd niet gerenoveerd, hoewel de deuren in de foute richting openen", beaamt Véronique Langlois.

"De overheid beschouwde sanitair los van andere dossiers. Toen jongens en meisjes samen in gemengde scholen belandden, werd het aangepast", signaleert Gialt Latte. Hans Leen vindt het heel belangrijk om de subsidies te kennen om een budget te kunnen voorzien. "Men redeneert ook dat leerlingen niet lang op een school zitten", schat Peter Van Severen in, maar Hans ziet sommigen 15 jaar lang vijf dagen per week naar dezelfde school gaan. "De overheid heeft nood aan een draagvlak. Is het welbevinden van kinderen dan niet belangrijk genoeg?", vraagt hij zich af. "Sanitaire ingrepen brengen op termijn geld op, maar daar kan een overheid niet mee uitpakken. Ze denkt: mensen moeten zich veilig en welvend voelen; of ze

zich gezond moeten voelen, is iets anders", weet Yves Demaertelaere. "Onze jongeren dragen nochtans binnen 25 jaar bij tot onze welvaart", beseft Hans.

"Uit onze enquête bleek dat liefst zeven op de tien leerlingen het ophouden", meldt Véronique Langlois. Volgens Stefaan drinken sommigen niet op school om niet naar het toilet te moeten. "Een uroloog zei me echter dat we waarschijnlijk het beeld moeten bijstellen dat sanitair iets vies is. Het kan oud zijn en toch proper. Hij wees ook op een goede handhygiëne", oppert Yves. "Om te weten of proper ogende toiletten dat ook zijn, moet je al stalen nemen", weet Christine Van der heyden.

Volgens Yves hebben gezondheid en welbevinden een prijs, maar dragen ze ook bij tot meer duurzaamheid; kijk maar naar wat de maatschappij uitgeeft aan mensen met darmkwalen en problemen aan de urinewegen. "Sommige leerlingen zitten ook niet comfortabel op schooltoiletten, horen er onsmakelijke geluiden, vinden opengescheurde zakjes maandverband, ... Kortom, ze voelen zich niet op hun gemak. Hierdoor willen ze soms niet meer naar school, kweken ze stress en kunnen ze zich

minder concentreren op de leerinhoud. Degelijk schoolsanitair draagt dus ontegensprekelijk bij tot beter presteren. We moeten durven nadenken over privacy- en welzijnsnormen", bevestigt hij. "Slecht onderhouden sanitair kan de ontwikkeling en mentale toestand van leerlingen en hun welbevinden op school inderdaad remmen. Daarvan bestaan vele voorbeelden", erkent Hans.

Helikoptertje

"Meisjes spelen vaak helikoptertje of leggen wc-papier op de bril. Ik meed vroeger ook een vreemd toilet uit schroom", weet Liselot Lemaitre. Op dit thema rust volgens Philippe Joosten vaak nog een taboe. Maar ook de gebrekkige infrastructuur kan parten spelen: Christine moest eens via de open ruimte boven de toiletdeur ontsnappen toen ze merkte dat er geen klink aan de binnenkant zat.

"In coronatijden werden gezondheidsregels opgesteld. Maar wat ben je met het CO2-gehalte als een schoolkind niet naar de wc durft gaan?", vraagt Philippe. "Nu meet een CO2-meter de luchtkwaliteit in elke klas, maar goed verluchten verhoogt ook je welzijn en je leerprestaties", stelt Stefaan. Peter vraagt ook aandacht voor de manier van neerzitten: "Wie rechtstaand plast, ledigt zijn blaas niet en kan zich bespatten." Hans juicht toe dat zijn kinderen tijdens de les naar het toilet mogen gaan. "Mijn dochter mocht dat in de Freinetschool ook, maar kreeg hiermee last op de middelbare school. We kunnen ook niet alles vrij laten, want anders zitten de klassen leeg", beseft Peter. Volgens Philippe hangt veel af van de leeftijd en de school. "We moeten meer mogelijkheden voor toiletbezoek voorzien, maar er bestaat geen vrijheid zonder verantwoordelijkheid. De vrees dat leerlingen daarmee de les willen ontlopen, bevestigt wel onze stereotiepe visie op onderwijs", merkt Yves op.

De gesprekspartners zijn het erover eens dat proper sanitair een troef is voor scholen om leerlingen te werven. "Tijdens een opendeurdag toont men je echter wel het chemielokaal en de turnzaal, maar niet de toiletten", ziet Liselot. "Je mag leerlingen ook zeggen wat je van hen verwacht. Een goede educatie begint alvast

Johan Lambrechts, moderator van het rondetafelgesprek en hoofdredacteur van Edubuild magazine, een uitgave van oola media

Schoolsanitair heeft nood aan een strategische inplanting en een heldere handleiding

De sanitaire infrastructuur moet gebruiksvriendelijker worden ingeplant. Daarnaast moet AGION normen voorschrijven voor de oppervlakte van schooltoiletten en daglichtinval en is een duidelijke code van goede praktijk voor schoolsanitair vereist, menen de specialisten ter zake.

Tekst: Johan Lambrechts - Foto's: oola media

Yves Demaertelaere pleit in eerste instantie voor een meer ergonomische opstelling van het schoolsanitair. "40 tot 50% van onze scholen zijn meer dan honderd jaar oud en zijn ontworpen voor het onderwijs van toen. De toiletten bevinden zich vaak aan de overkant van de speelplaats en er zijn zoveel mogelijk wc's naast mekaar opgesteld met deuren die onderaan en bovenaan open zijn. Dat was het efficiëntiedenken ten top. Hierdoor hebben leerlingen echter dikwijls enkele minuten nodig om het toilet te bereiken. In scholen met toiletten dichtbij klaslokalen is de toestand beter", weet hij. Gialt Latte ziet nu wel een evolutie van sanitaire scheidingswanden naar gesloten individuele toiletten, behalve voor kleuters. "We kunnen ook voor een

mix van open en gesloten toiletten kiezen", suggereert hij. Liselot Lemaitre vindt (de optie voor) gesloten toiletten zelfs een primaire behoefte, "want anders hoor je je buur". "Een beetje privacy is vereist", erkent Stefaan Dejonghe.

Dat efficiëntiedenken is gewijzigd en Yves wil dan ook de architectuur en het organisatie-model herdenken. "De inplanting en locatie van schooltoiletten, die vroeger in een hoekje werden weggelaten, moet herbekeken worden. Ik pleit voor kleinere en gespreide blokken van toiletten, die toegankelijker zijn en makkelijker proper kunnen worden gehouden. We kunnen bv. twee toiletten per verdieping voorzien zodat

leerlingen snel een toilet bereiken en een stervorm ontwerpen met gecentraliseerde toiletten waar iedereen passeert. We moeten sanitair in een gebouw dichtbij brengen", beklemtoont hij. Philippe Joosten wijst erop dat dit al in de healthcare-sector het geval is en Véronique Langlois vraagt zich zelfs af of bepaalde gedragsproblemen niet gelieerd zijn aan het feit dat veel sanitair is weggelaten. "Met een onmiddellijk bereikbare sanitaire ruimte tussen twee klaslokalen los je inderdaad al veel op. In klassen staat overigens meestal al een lavabo; die meerkost is dus niet het dubbele", treedt Andy Schoupe bij. Gialt waarschuwt echter dat als de overheid open scholen wil, die hun sanitair toch weer moeten samenzetten. "Bij een activiteit in de schoolsporthal moet je al mobiele toiletten bijplaatsen om je capaciteit te verhogen", volgt Stefaan hem.

Daarnaast droomt Yves van natuurlijk verlichte, goed bereikbare en duidelijk zichtbare gemeenschappelijke sanitaire ruimtes met spiegels. Andy wijst erop dat vele oplossingen reeds bestaan, maar nog niet overal bekend zijn. "Zo bieden we spoelrandloze toiletten aan en hebben we toiletbrillen die je eenvoudig losklikt om makkelijker te reinigen", informeert hij.

Gaten in de muur

Yves stoort zich ook aan de gaten die sanitaire apparaten achterlaten in muren en faïencetegels en die dan worden opgevuld met kauwgom of papierpropjes. "Kunnen we niet naar een universeel systeem?", vraagt hij. "Hierover bestaat al enige overeenstemming", reageert Philippe, maar dat betwijfelt Conny Monteyne: "Als je kiest voor een andere leverancier moeten die oude dispensers van de muur", weet ze. "Elke dispenser heeft tegenwoordig tientallen voorgeboorde gaatjes, er zijn verticale en horizontale dispensers, toiletrollen zitten netjes in dispensers, enz. Controleer wel regelmatig of er nog voldoende papier is. In vele scholen krijgen leerlingen slechts enkele velletjes mee, meestal omdat ze

Als menstruerende meisjes niet naar het toilet durven gaan, schaadt dat hun identiteit

Liselot Lemaitre
Cleaning Consultant bij Salubris

Stefaan nodigt liever een deskundige ter plaatse uit. Conny noemt schoonmaken een vak en Liselot vindt kwalitatief poetsmateriaal erg belangrijk. Yves breekt een lans voor een sanitair beleidsplan als onderdeel van het schoolwerkplan. Volgens Philippe moet dit gekoppeld worden aan opvoeding in scholen. "Zo leggen wij in stripverhalen uit wanneer je wat doet. De tweede factor is de netheid en het gebruiksgemak van de toiletten", poneert hij. "Wij halen er in de kleuterklassen soms een kinderverzorgster bij", pikt Yves hierop in.

Gedrag van leerlingen wordt mee bepaald door hun leeftijd. "De behoeften en de persoonlijke beleving van een achtjarige zijn helemaal anders dan die van een 14-jarige", oppert Philippe. Gialt kent zelfs scholen die hun toiletten afsluiten wegens te veel agressie en te weinig controle. "Pubers zitten in een moeilijke periode", erkent Hans. Ook het gendervraagstuk speelt een rol. "Onze toiletten zijn voorlopig nog binair en meisjes voelen zich ook niet altijd veilig met mannelijke testosteronbommen in de buurt. We kunnen er wel een of-verhaal van maken: leerlingen mogen naar een jongens-, meisjes- of genderneutraal toilet. In een sportschool kan je de wc voor scheidsrechters ook door genderneutrale personen laten gebruiken", adviseert Yves. "Pubers zijn erg genderdriven, maar we hebben geen plaats of middelen voor genderneutrale toiletten", weet Ine.

thuis. Vroeger gingen we naar het toilet vóór een uitstap. Nu ontbijten vele kinderen zelfs niet en bezoeken ze niet meer de wc vóór schooltijd. En hoeveel mensen zitten thuis niet met krant en smartphone op de wc? Er moet een gedragscode afgesproken worden. Op de toiletbril gaan staan of een wc vuil achterlaten, dat doe je thuis toch ook niet? In sommige scholen staat de toiletbril vaak op de vensterbank want anders wordt hij voor andere doelen gebruikt. Wat leren we hen dan?", klaagt Yves. Volgens Conny Monteyne arriveren peuters zelfs op school in hun pampers van de vorige dag. Vele kinderen zijn ook later zindelijk. "Je kan in grote scholen wel niet dezelfde hygiënische netheid verwachten als thuis en een boete geven is moeilijk", beseft Liselot. "Met gsm-gebruik op het toilet maak je die ruimte alvast niet vuil", probeert Philippe nog. "Zo daalt de beschikbaarheid wel en toiletten verstoppem als er een gsm in valt", reageren Christine en Liselot.

Maandverband

"De Nederlandse richtlijn bepaalt dat maandverbandcontainers beschikbaar moeten gesteld worden voor de bovenbouw. Sommige meisjes zijn tegenwoordig echter al op hun twaalfde ongesteld", weet Christine. "Voor heren met incontinentieproblemen wordt ook een hygiënische container bij enkele toiletten geplaatst", zegt Philippe. "Als menstruerende meisjes niet naar het toilet durven gaan, schaadt dat hun identiteit", waarschuwt Liselot. "Onderschat die identiteitsvorming niet. Sommige ongestelde meisjes komen die week zelfs niet naar school", signaleert Yves. Conny wijst hierbij op de grote cultuurverschillen; er zijn immers steeds meer nationaliteiten op school.

Gratis maandverband op school mag er volgens Liselot niet toe leiden dat meisjes dit zelf niet meer kopen. "Daarom gebruiken meisjes dit nog niet graag. Meestal hebben ze hun eigen producten mee. Scholen kunnen hier echter beter op voorzien zijn", vindt Yves. Hans wil afspraken hierover tussen ouders, leerkrachten en de school. De vraag is ook of maandverband op school gratis moet zijn.

Stefaan meent dat de toiletten moeten gepoetst worden na elke speeltijd, maar scholen hebben hiervoor niet altijd het personeel en/of het geld. Volgens Conny begint veel met respect voor het eigen poetspersoneel. "Wij nodigen op pedagogische studiedagen ook ons poetspersoneel uit. Tijdens de Dag van het Poetspersoneel vroegen we om hen een complimentje te geven en applausseerden we voor hen tijdens de speeltijd. We stellen in september ook elke poetsvrouw voor in de klas. Poetsdames zijn 's morgens altijd één van de eersten op school. Externe poetsfirma's daarentegen komen vaak langs buiten de schooluren en hebben geen band met hun werkplek", merkt Ine. "Ze zien vaak niemand en sturen ook niet altijd dezelfde medewerkers", duidt Liselot.

Philippe meent ook dat je beter preventieve dan reactieve oplossingen zoekt en respect kweekt voor materieel en personeel. "Identificatie is belangrijk. Zo houden sommige scholen een tekenwedstrijd onder de leerlingen en worden de mooiste tekeningen op de toiletten gehangen, zodat dit hun toiletten zijn. Onze dispensers in de Ghelamco Arena met het indianenlogo van AA Gent worden ook beter onderhouden", merkt hij. "We kunnen evolueren naar een automatische spoeling na elk toiletbezoek zodat het risico op verstoppingen kleiner wordt", stelt Hans. Peter ervaart dat hoe lager geschoold leerlingen zijn hoe meer respect ze hebben voor onderhoud en hygiëne. Leerlingen in het tso hebben vaak ook zelf aan hun schoolsanitair meegevoerd. "Ook up-to-date infrastructuur verhoogt het respect", ervaart Hans.

"Helaas komt alles uit dezelfde financiële pot. Zo kan het dat een school mooie toiletten heeft, maar onvoldoende poetspersoneel om ze goed te onderhouden", weet Ine. Yves merkt op dat vroeger (als richtlijn) 25% van de werkingskosten besteed kon worden aan dienst- en onderhoudspersoneel, maar dat die norm is weggefallen. "Nu zitten we boven de 30%. Bovendien worden de werkmiddelen voor scholen niet meer geïndexeerd, maar volgen die kosten wel de index", laakt hij.

Combi-jobs

Liselot merkt dat onderhoudspersoneel vaak een combi-job uitoefent: het scheidt bv. ook maaltijden uit en ruimt op. Bij nieuwbouw- of renovatiewerken wordt hen doorgaans wel niet gevraagd welke gebruiks- en onderhoudsvriendelijke ingrepen geschikt zijn om het sanitair optimaal te onderhouden. Stefaan meldt dat scholen kunnen aankloppen bij Groep INTRO voor de gesubsidieerde opleiding van onderhoudspersoneel. "Achteraf zijn de cursisten fier dat ze zulke opleiding gevolgd hebben. Ook het Vlaams Instituut Gezond Leven, dat vanuit de wetenschap werkt rond een problematiek, kan bij dit debat betrokken worden", meent hij. "We hebben filmpjes over healthcare in de vorm van een leercurriculum", pikt Philippe hierop in, maar

© oola media

© oola media - Véronique Langlois, Media & PR Manager bij Geberit

“

Het toiletcomfort is gemiddeld ondermaats en mensen pikken dat niet meer

Yves Demaertelaere
Bestuurder Broeders van Liefde

© oola media

voordien hele toiletrollen van de trap gooiden”, merkt Philippe.

“We trachten rekening te houden met het sanitair bij nieuwe projecten, maar nog altijd streeft men naar een zo klein mogelijke oppervlakte en weinig daglicht. We doen niet de moeite om toiletten voldoende ruimte te geven en die toestand is niet verbeterd met het pps-programma Scholen van Morgen waarbij de privépartner streefde naar zo goedkoop mogelijke oplossingen”, erkent Gialt. “We maken dezelfde fouten als vijf of tien jaar geleden. De overheid zou beter normen uitvaardigen voor een minimumoppervlakte en de rolstoeltoegankelijkheid van toiletten”, oppert Philippe. Ine Vanmoortel zag zelfs ooit in een school prachtige rolstoeltoiletten waar echter geen rolstoel vlot binnen kon, hoewel daar volgens Peter Vanseveren toch wettelijke bepalingen voor bestaan.

Yves stelt ook hogere sanitaire eisen. “Bij een piekbelasting tijdens de speeltijd is de capaciteit van de schooltoiletten meestal ontoereikend en moeten leerlingen snel hun behoefte doen. En wie daarna naar het toilet wil, krijgt vaak te horen dat het net speeltijd is geweest. Het toiletcomfort is gemiddeld ondermaats en mensen pikken dat niet meer”, weet hij. Daarnaast is nood aan een nieuw verdienmodel met kostenreducerende systemen. Quick wins kunnen gemaakt worden dankzij hemelwaterrecuperatie en -recyclage en afvalwaterzuiverende rietvelden, duurzaam gebruik van hemelwater en grijs water voor het doorspoelen, automatische sturing die minder water verbruikt en minder geurhinder veroorzaakt, automatische en elektronische waterbesparende kranen, de contactloze en automatische spoeling van wc’s en urinoirs, ergonomische toiletten, beschermkappen tegen drinkwaterbesmetting, aantrekkelijk design zoals de Bambini-lijn voor peuters, ...

“We spoelen vandaag een toilet met 4 à 4,5 i.p.v. 10 l water. Deze volumedaling is één van die makkelijke ingrepen die zichzelf snel terugverdienen. We testen nu ook in Zaventem zogenaamde hybride urinoirs die om de zoveel tijd automatisch spoelen. In appartementen staan toiletten 46 cm hoog opdat ze comfortabel zouden zijn voor ouderen; je endeldarm is ook beter gepositioneerd als je beter zit”, legt Andy uit. “De huidige systemen verslinden veel minder water dan 15 jaar geleden; maar naarmate er minder water gebruikt wordt, neemt het risico op problemen in de afvoerleidingen van scholen toe (bv. opstoppingen en vorming van urinesteen)”, signaleert Hans Leen. Liselot wijst er dan weer op dat het gezondheidsaspect nog te weinig wordt bekeken. “Zo gebruik je best een bankje om je voeten wat hoger te zetten”, geeft ze een heel eenvoudige tip mee.

“Scholen moeten meer investeren in het gebruik van hemelwater en de recyclage van afval. Bill Gates lanceerde zelfs een project waarbij uitwerpselen worden uitgedroogd en het

onttrokken water via een biologisch zuiveringsproces wordt opgewaardeerd tot drinkwater”, vertelt Yves. “Onze drie rietvelden voor de universiteit werken goed”, glundert Peter. “En grijs water, licht verontreinigd huishoudelijk afvalwater, kan perfect gebruikt worden om toiletten door te spoelen. Je kan zelfs van het vuilste water drinkwater maken”, informeert Christine Van der heyden.

“Wij trachten comfort te combineren met spaarzaam verbruik. Zo zijn onze bio-afbreekbare papieren afdroogdoekjes iets kleiner en compacter dan vroeger, maar ze zitten wel in dezelfde dispenser (waar je nog maar één vel tegelijk kan uittrekken). We compacteerden ook onze rollen toiletpapier want het transport ervan is heel duur en weinig ecologisch”, meldt Philippe.

“

Grijs water, licht verontreinigd huishoudelijk afvalwater, kan perfect gebruikt worden om toiletten door te spoelen. Je kan zelfs van het vuilste water drinkwater maken

Dr. Christine Van der heyden
Onderzoekscentrum Health and Water
Technology

Andy constateert dat alles wel wordt voorzien op degelijk schoolsanitair, maar dat dit als eerste sneuvelt omdat de kosten te zwaar wegen. “Een school heeft nochtans vele verharde oppervlaktes waar we voorfiltering kunnen voorzien”, zegt hij. “We hebben vaak de middelen niet om onze toiletten goed te onderhouden of ze bevatten te veel technologie, bv. te vervangen batterijen”, schat Gialt in. “Of soms blijft de stortbak lopen”, vult Véronique Langlois aan. “Net zoals bv. verwarmingsinstallaties hebben sanitaire installaties ook preventief onderhoud nodig op regelmatige tijdstippen. Dat vergat men in het verleden wel eens”, beseft Hans. Yves stipt in dit verband aan dat AGION 70 of 60% van de kost subsidieert en scholen de rest zelf moeten bijleggen. Bovendien zit veel toiletinfrastructuur onzichtbaar verborgen achter muren of onder de vloer.

Product as a service

Kunnen concepten als ‘Product as a Service’ financieel soelaas bieden? “In het DBFM-programma Scholen van Morgen was het (dertigjarige) onderhoud (van sanitair) al vervat.

Over ‘Product as a service’ hebben we echter nog niet nagedacht”, geeft Gialt toe. “De wetgeving van openbare aanbestedingen laat dat niet toe. Met Esco’s (energy service companies), die integrale energieoplossingen leveren, kan dat wel”, oppert Peter. “We gaan van eigendom naar gebruik: we kopen geen sanitair, maar de dienstverlening en de leverancier hanteert een bepaalde standaard tegen een bepaalde prijs. Maar dat kunnen we niet met dezelfde pedagogische middelen financieren. En wat als kinderen iets vernielen? Directies beslissen zelf mee welke raamcontracten centraal opgesteld worden en welke lokaal”, verklaart Yves. “Er bestaan raamcontracten voor toiletpapier e.d., maar dat kost veel geld”, geeft Ine toe. “Raamcontracten met een totale waarborg bestaan ook in de zorg, maar daar staat inderdaad een stevige prijs tegenover”, beaamt Peter.

Yves is tevens gewonnen voor een code van goede praktijk, vertrekkend vanuit verschillende scenario’s. Hans werkt samen met aannemers, architecten, installateurs en het Agentschap Zorg en Gezondheid rond de Beste Beschikbare Technieken (BBT) inzake drinkwatertechnieken en legionellabeheersing. “Daarvoor is een richtlijn ontwikkeld, bekrachtigd door een Vlaams Ministerieel Besluit, die dikwijls in bestekken staat. Zet iedereen, ook scholen, samen en kom tot een soort consensus voor een minimale standaard. Het zou goed zijn dat zo’n richtlijn door AGION wordt gepromoot”, suggereert hij. Gialt weet dat voor rolstoelgebruikers alvast zo’n handboek bestaat. “Een BBT is zeker een goeie basis om van te vertrekken. Er bestaat immers regelgeving voor van alles en nog wat, maar geen duidelijke handleiding voor sanitair. AGION hanteert alleen als norm één toilet per 15 leerlingen, maar zegt niks over de oppervlakte in m² en de hoeveelheid daglicht. Ik pleit echter voor afdwingbare oppervlakenormen voor toiletten. De ontwerprichtlijnen voor architecten kunnen ook wat uitgediept worden”, onderkent hij. “In de zorg bestaat dit”, duidt Philippe.

Als er normen zijn, moet daar voor Yves ook wel financiering tegenover staan. “Bovendien moet je die normen ook controleren en wie gaat dat wanneer doen?”, vraagt Christine zich af. “Er zijn vele eisen die gesteld worden aan sanitaire installaties voor scholen, o.a. zuiverheid en hygiëne, veiligheidsgevoel en privacy, minimale spoelperformantie en comfort, eenvoudig in onderhoud en schoonmaak (zowel preventief als curatief), klimaat en binnenomgeving (o.a. licht) en toegankelijkheid. Die moeten geïntegreerd worden”, meent Hans. “Waarom passen we niet het ARAB toe voor schoolkinderen?”, werpt Peter op, maar Stefaan stelt dat die niet gebonden zijn aan het ARAB; alleen leerkrachten vallen onder de Welzijnswet, maar die is dan weer federale materie. “Vlaanderen heeft indertijd die wetgeving meegenomen, maar had toen waarschijnlijk beter nagedacht over onze leerlingen. Misschien moeten we ons spiegelen aan de Welzijnswet voor werknemers”, raadt hij aan.

Geberit opent de jacht op vuile toiletten

Onze scholen hebben meestal voldoende sanitaire voorzieningen, maar ze worden vaak niet goed onderhouden en verkeren in bedenklijke staat. Dat blijkt uit een onderzoek van Geberit waarbij voor het eerst leerlingen, ouders en leerkrachten in heel het land werden bevroegd. Eén op de drie ouders is bezorgd over het schoolsanitair. 68% van de (vooral oudere) leerlingen houden er overdag wel eens hun behoefte op, wat tot gezondheidsproblemen kan leiden. Met zijn jaarlijkse wedstrijd streeft Geberit naar een grotere bewustwording voor en een betere hygiëne van ons schoolsanitair.

Tekst: Johan Lambrechts - Foto's: Geberit

Geberit, door loodgieter Caspar Melchior Albert Geberit in 1874 gesticht in Rapperswil-Jona bij Zürich, groeide in anderhalve eeuw uit tot een mondiale sanitaire groep en Europese marktleider in sanitair. Het huldigt in zijn assortiment voor nieuwbouw en renovatie (sanitaire techniek, leidingsystemen, keramische toestellen en badkamermeubilair) het principe van eco-design: elk product scoort over zijn ganse levenscyclus ecologisch beter dan zijn voorganger zonder in te boeten op kwaliteit, functionaliteit of duurzaamheid. Geberit biedt zijn marktpartners uitgebreide opleidingskansen en zet sinds 1990 in op duurzaamheid en maatschappelijk verantwoord ondernemen (mvo). Een goede hygiëne in scholen past in zijn bedrijfsmissie omdat kinderen er veel tijd besteden.

Geberit schakelde het onderzoeksbureau iVox in nadat het ontluisterende beelden ontving voor zijn actie n.a.v. Wereld Toilet Dag 2022. Uit diens enquête bleek dat 35% van de ouders, vooral met oudere kinderen, zich zorgen maakt over het schoolsanitair. Gemiddeld moet een kind vier tot zeven keer per dag naar het toilet. 13% van de leerlingen houdt echter altijd, 29% regelmatig en 27% soms zijn behoefte op omdat ze onvoldoende tijd hebben om rustig naar het toilet te gaan of vanwege de stank, het gebrek aan privacy of de bedroevende hygiëne. Schooltoiletten zijn ook vaak onverwarmd en hebben geen bril. Die houding geldt zowel voor jongens als meisjes, maar meer in het middelbaar dan in de lagere of de kleuterschool. Schooltoiletten kennen ook een piekbelasting tijdens speeltijden en lunchpauzes, waarop het aantal wc's en de spoel- en afvoercapaciteit moeten voorzien zijn.

maar volgens 57% van de leerlingen en 46% van de leerkrachten zien ze er verouderd uit. 60% van de leerlingen en 54% van de leerkrachten klaagt dat de leerlingentoiletten vaak stinken. Volgens 45% van de leerlingen zijn de wc-brillen niet altijd rein en staat niet in elk wc-hokje een wc-borstel. 33% van de leerlingen en 30% van de leerkrachten kunnen hun handen er niet afdrogen. 44% van de leerlingen en 45% van de leerkrachten jammert dat sommige schooltoiletten niet degelijk werken, buiten gebruik, verstopt of beschadigd zijn. 23% van de leerlingen mag enkel tijdens de speeltijd naar het toilet, 62% ook tijdens de les als het dringend is en 16% steeds. 42% van de leerlingen houdt zijn behoefte op school regelmatig tot altijd op. Volgens 47% van de ouders heeft de staat van de toiletten een impact op de schoolmotivatie van hun kind.

Onhygiënische schooltoiletten kunnen zelfs leiden tot biologische en psychologische problemen, waarschuwt kinderarts dr. Benjamin Davidovics.

Zes op de tien leerlingen storen zich zozeer aan de geur dat ze hun toiletbezoek uitstellen. Eén op de drie klaagt dat de leerlingentoiletten vuil zijn en niet altijd over voldoende toilet papier en handzeep beschikken, 40% dat sommige wc's defect zijn. Leerlingen geven schooltoiletten een tevredenheidsscore van 6,2 op 10; basisschoolkinderen zijn positiever dan middelbare scholieren. 83% van de ouders en leerkrachten vindt dat de overheid regels moet vastleggen waaraan schooltoiletten moeten voldoen en dat die jaarlijks moeten geïnspecteerd worden. Volgens 74% van de ouders en leerkrachten moeten op meisjestoiletten gratis maandverband en/of tampons beschikbaar zijn.

Leerkrachten geven het schoolsanitair voor leerlingen 6,6 en dat voor het personeel 6,8 op 10. 74% van de leerlingen en 64% van de leerkrachten vindt dat er voldoende toiletten zijn op school,

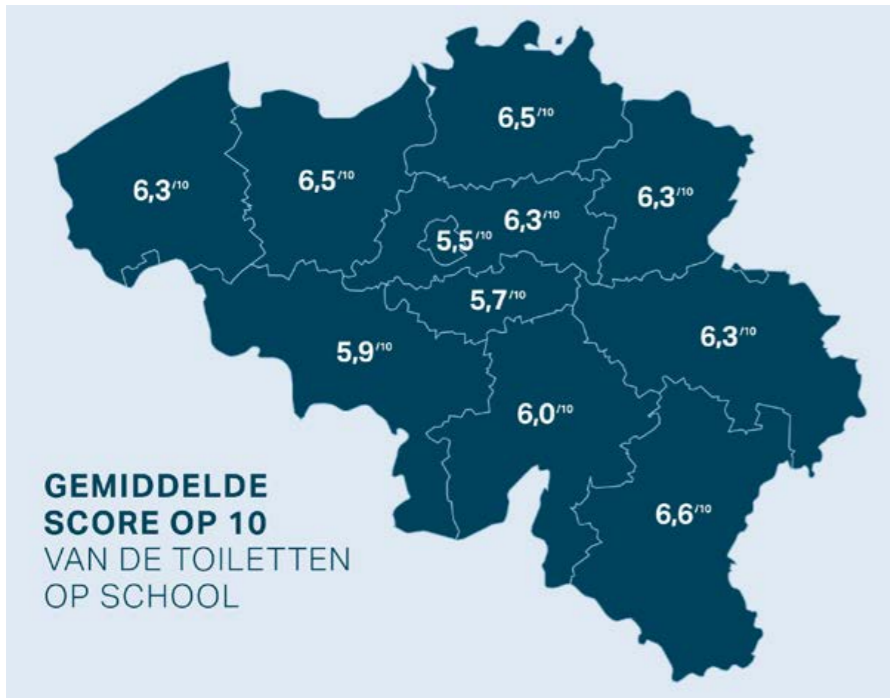
83% van de ouders en leerkrachten meent dat niet naar het toilet durven gaan op school fysieke en psychologische problemen kan veroorzaken. Voor 58% van de leerkrachten en 50% van de ouders komen een gebrekkige hygiëne, netheid en privacy op schooltoiletten neer op mishandeling. 53% van de ouders die zelf het schoolsanitair van hun kind bezochten en 45% die dat nog nooit deden, stellen een gebrekkige hygiëne, netheid en privacy op schooltoiletten gelijk met mishandeling.

Wedstrijd

Met zijn nationale wedstrijd draagt Geberit zijn steentje bij tot de door de UNO erkende World Toilet Day die aanklaagt dat 4,2 miljard mensen nog altijd geen toegang hebben tot fatsoenlijk sanitair. Aan de eerste editie in 2020 namen 124 scholen deel, waarbij Geberit telkens 5000 euro schonk aan vier scholen en alle andere scholen gratis advies aanbood. In 2021 ontving het door corona slechts 13 dossiers en gaf het twee scholen 5000 euro. In 2022 dienden 137 kleuter-, lagere en middelbare scholen een dossier in en wonnen twee schooltjes sanitaire toestellen voor

© Geberit - Basisschool Klim-Op in Vilvoorde - Scholengroep SCOOP

7500 euro exclusief btw en installatiekosten. Aan de editie 2023 kunnen scholen vanaf 15 november deelnemen.

"Onze technische en projectadviseurs bezoeken regelmatig scholen in het kader van bouwprojecten. Toen verschillende scholen ons bovendien al dan niet met foto's alarmeerden over hun sanitaire voorzieningen beseften we dat we een essentiële rol moesten spelen in de bewustwording voor dit probleem. Na corona wordt wel systematischer geïnvesteerd in automatische en elektronische waterbesparende kranen en het contactloos en automatisch spoelen van wc's en urinoirs. Het initiatief 'Gezonde scholen' van Anneleen Vandenberck bouwt bruggen met fabrikanten. Schooldirecteuren kunnen budgettair en planmatig geadviseerd worden en Edubuild kan de autoriteiten sensibiliseren en een mentaliteitswijziging veroorzaken", oppert José Wyns, algemeen directeur van Geberit België.

Geberit schenkt veel aandacht aan ergonomie, onderhoudsgemak en duurzaamheid in zijn ontwerpen, materialen en recyclaat. Zo biedt het spoelrandloze (rimfree) toiletten aan en zijn alle buizen van levering tot plaatsing dankzij een beschermkap volledig afgesloten om drinkwaterbesmetting te vermijden. Voor collectiviteiten hanteert het een systeem van hygiënespoeling van leidingen. Scholen verbruiken in de vakanties

immers geen water, zodat hun leidingen automatisch periodiek moeten gespoeld worden om biofilmvorming en stagnatie en vervuiling in de leidingen en dus legionellose of andere bacterievorming te vermijden. Vandaag kan Geberit vanaf 4,5 en 2 liter spoelen. Zijn waterbesparende, onderhoudsvriendelijke en duurzame inbouwspoelreservoirs worden standaard getest op 100.000 spoelcycli. Begin dit jaar verlengde de Zwitserse multinational bovendien de beschikbaarheid van wisselstukken voor zijn inbouwspoelreservoirs van 25 tot minimum 50 jaar. "Zittingen zijn vaak beschadigd en verslijten het meest en het snelst, maar kunnen ook het makkelijkst vervangen worden. Als scholen meer belang hechten aan een degelijke hygiëne zullen scholieren ook meer respect opbrengen voor schoolsanitair", stipt José Wyns aan.

Geberit pleit samen met ouderverenigingen voor een reglementering die per aantal leerlingen een minimaal aantal sanitaire voorzieningen en wekelijkse schoonmaakbeurten voorschrijft. AGION en Geberit reiken wel vrijblijvende en niet-eensluitende aanbevelingen aan, maar de bevoegde instanties bereiken hierover best eensgezindheid. "Er bestaan 'Aanbevelingen' sanitaire voorzieningen in onderwijsinstellingen met richtlijnen voor het aantal toiletten per aantal leerlingen, maar geen officiële normen of minimumeisen voor onderhoud, privacy, zeep, wastafels,

... De website van AGION meldt: "Scholen zijn arbeidsplaatsen voor leerkrachten, administratief en ondersteunend personeel (...). Hierdoor is de wet van 4 augustus 1996 betreffende het welzijn van de werknemers bij de uitvoering van hun werk van toepassing. Voor alle andere leerlingen zijn er geen specifieke wettelijke bepalingen. Maar een aantal algemene principes uit de Codex zijn wel gebruikt als hulpmiddel om deze aanbevelingen op te stellen. Daarom spoort Geberit overheden en onderwijskoepels aan om een normatief kader uit te werken", stelt José Wyns.

Voor meer info over de vierde World Toilet Day-wedstrijd van Geberit kan je terecht op www.geberit.be/world-toilet-day-nl

■ GEBERIT

Geberit nv
Ossegemstraat 24
1860 Meise
België

+32 2 252 01 11
info.be@geberit.com
www.geberit.be

Salubris, de referentie voor schoonmaak in scholen

Als betrouwbaar familiebedrijf sinds 1980, hechten we bij Salubris veel belang aan een persoonlijke en nauwe relatie met klanten en leveranciers. In 2022 bundelden we onze krachten door een fusie met Essef en Igepa Cleaning. Hierdoor werden we één van de grootste spelers op de Belgische markt voor totale schoonmaakoplossingen, en een referentie binnen verschillende scholen.

Tekst & foto's: Salubris

Ons aanbod omvat onder andere hygiënische papierwaren, schoonmaakproducten en -materialen, werkwagens en mopsystemen, poetsmachines, afvalbeheer, disposables, hygiëne artikelen, persoonlijke beschermingsmiddelen en oplossingen voor vaat- en linnenwas.

Salubris is er voor zorginstellingen, ziekenhuizen, steden & gemeenten, overheidsinstellingen, maar ook voor dealers en KMO's. Een zeer groot deel van onze activiteit gaat vandaag specifiek naar de educatieve- en onderwijssector waar we met Salubris vele mooie referentieklienten hebben sinds jaar en dag.

Onze klanten krijgen steeds de beste service, gebaseerd op onze 4 kernwaarden: duurzaam, klantgericht, betrouwbaar, en flexibel. Milieu, ecologie en de mens staan centraal in onze organisatie. Dit vertaalt zich in een uitgebreid duurzaam assortiment en in onze algemene bedrijfsvoering.

Op vlak van duurzaamheid willen we, net als de meeste van onze klanten, - ook zelf het voorbeeld geven. Zo behaalden we onlangs - als eerste schoonmaakgroothandel in Vlaanderen het SDG Pionierschap VOKA-charter 'duurzaam

ondernemen' en zetten we fors in op recyclage en hergebruik van materialen.

Zit je met vragen over het onderhoud van uw gebouwen? Salubris biedt advies en opleiding op maat van de klant. Onze gedreven cleaning consultants informeren u graag over het correct gebruik van schoonmaakproducten en -materialen.

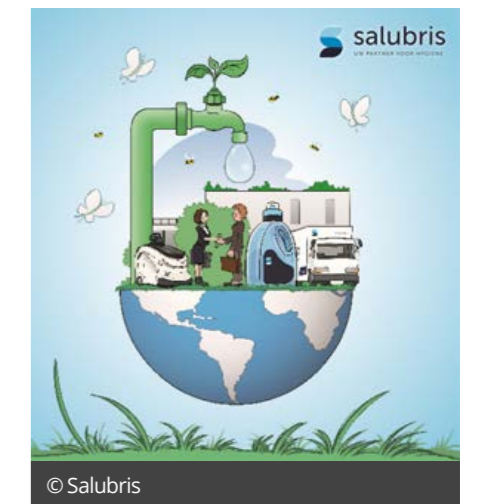
Bovendien is ons bedrijfsgebouw te Aalter uitgerust met een modern opleidingscentrum waar professionele scholing wordt gegeven. Deze opleidingen kunnen zowel theoretisch als praktijkgericht zijn en bevatten modules rond handhygiëne, ergonomie, professionele schoonmaak, ...

In onze demo ruimte kunnen we o.a. verschillende types vloeren leren herkennen en delen we tips over hoe deze ecologisch te reinigen en te onderhouden, met gebruik van de laatste nieuwe materialen en machines.

Daarnaast bieden we ook opleidingen, demo's en audits aan op maat, bij u op de werkvloer of in ons opleidingscentrum. Dat kan gaan van het coachen van het schoonmaakteam tot een

'how-to-use' van een nieuw gamma producten. Wij beschikken trouwens over het ISO 9001:2015 certificaat waardoor we gecertificeerd zijn als opleidings-verstrekker. Zo helpen we u de weg in het doolhof te vinden. Momenteel telt het bedrijf meer dan 50 medewerkers en is het hoofdgebouw sinds 2018 gevestigd in Aalter.

We maken eveneens deel uit van de Xubliem coöperatie, een groep betrokken internationale schoonmaakgroothandels die samenwerken om kennis en ervaring te delen. Door deze krachtenbundeling kunnen we bij Salubris onze klanten steeds competitieve prijzen garanderen.

© Salubris

salubris

Salubris
Léon Bekaertlaan 32
9880 Aalter
België

+32 50 79 18 13
info@salubris.be
www.salubris.be

© Salubris

Tork, onderdeel van Essity, is wereldleider op het gebied van duurzaamheid

Tork is het toonaangevende, wereldwijde merk voor hygiëne op de werk- en leerplek dat er alles aan doet om innovatieve, duurzame hygiëneoplossingen te ontwikkelen die beter zijn voor uw bedrijf én onze planeet.

Tekst & foto's: Essity

Wereldwijde uitdagingen zoals de klimaatverandering, de toename van afval, het verlies van biodiversiteit en sociale uitsluiting staan al lang hoog op de agenda. Essity streeft duurzaamheidsdoelen na, niet om de reputatie te verbeteren, maar omdat het in het DNA van het bedrijf zit. Hiervoor worden initiatieven genomen in verschillende domeinen, bvb op vlak van welzijn en de arbeidsomstandigheden van de medewerkers, energie-efficiëntie, water- en afvalbeheer en duurzame vezelwinning.

Bijdragen aan een duurzame en circulaire samenleving is voor Essity van cruciaal belang. "Wij leggen ons toe op het verbeteren van het welzijn via toonaangevende hygiëne- en gezondheidsoplossingen, die voor meer mensen beschikbaar zijn en een lagere impact op het milieu hebben."

Trends en uitdagingen in het Onderwijs

- **Voldoen aan hogere hygiënenormen:** Scholen en universiteiten moeten voldoen aan wettelijke hygiënische maatregelen en bieden flexibele online oplossingen voor een veilige leeromgeving voor studenten.

- **Fluctuerende bezoekersaantallen en pieken:** Behoeft aan gebruiksvriendelijke en snelle hygiëne-oplossingen, die ervoor zorgen dat hygiëneproducten altijd beschikbaar zijn.
- **Concurrentie om de inschrijving van studenten:** Studenten hebben steeds meer consument-gebaseerde aanpak voor onderwijs en ze "shoppen" voor een school, die ze de ervaring biedt die ze willen en waar ze behoefte aan hebben.
- **Duurzaamheid is belangrijk voor studenten:** 64% van de studenten, die zich inschreef in een school, zei dat ze de toewijding van de school aan het milieu belangrijk achten.
- **Het aantrekken van waarde-gedreven studenten:** Een duurzaamheidsprogramma als visitekaartje; focus op het creëren van een gezonde en duurzame levensstijl voor studenten, voorbereiding op milieuitdagingen en het stimuleren van een algehele toewijding aan milieukwesties.

Een gezonde leeromgeving onderhouden

- Tork-producten en -oplossingen helpen omgevingen met een hoog bezoekersaantal, waaronder sanitaire ruimtes, schoon te

houden en zorgen ervoor dat dispensers altijd gevuld zijn voor een gezonde studentenervaring.

- Verminder kruisbesmetting en voorkom de verspreiding van infecties door schoon te maken waar en wanneer dit nodig is en handdesinfectieproducten bij ingangen en in fitnesscentra en gemeenschappelijke ruimtes binnen de faciliteit te plaatsen.
- Tork papieren handdoeken beschermen studenten, docenten en personeel beter tegen ziektekiemen.

Wees efficiënt terwijl u duurzaamheid steunt

- Gebruik de papieren producten van Tork, geproduceerd van gecertificeerde grondstoffen, om studenten het vertrouwen te geven dat ze een positieve bijdrage aan het milieu leveren.
- Tork biedt oplossingen, die de CO2-uitstoot, afvalproductie en het verbruik verminderen, zoals één-per-keer-dosering en gecompriëerde vullingen.

Meer informatie over onze producten? Neem contact met ons op.

TORK Think ahead.

Essity Belgium
Berkenlaan 8B
1831 Machelen (Diegem)
België

+32 2 766 05 30
philippe.joosten@essity.com
www.essity.com

Van Severen ontpopt zich tot gevestigde waarde als installatie- en servicebedrijf

Onder impuls van vader Luc Van Severen, ontpopte Van Severen N.V. zich sinds 1980 tot een gevestigde waarde in de bouw. Luc combineerde zijn durf en professionele kennis en creëerde een sterke onderneming. Later gaf hij vol vertrouwen de fakkel door aan zijn zoon Peter Van Severen.

Tekst & foto's: Van Severen

© Van Severen

© Van Severen

“

Van Severen voert alle werken voor sanitair, verwarming en dak uit met oog voor detail en aandacht voor de juiste materialen

Nathalie Cruysweegs

© Van Severen

Als installatie- en servicebedrijf hechten wij het grootste belang aan een vlekkeloze dienstverlening. Dankzij onze vastberaden keuze voor kwaliteit en veiligheid, kende onze onderneming een stevige bloei. Wij zijn trots op ons team, dat enthousiasme, expertise en vakmanschap bundelt in de realisatie van fraaie en prestigieuze projecten.

Wij maken er steevast een punt van om te investeren in opleiding, topmaterialen en efficiëntie, voor nu en later. Een belangrijk wooncomfort en een niet te evenaren thuisgevoel voor onze klant, met maximaal respect voor de persoonlijke noden.

Een goed team moet werken als een geïsoleerde machine. Dat geldt ook voor de laatste schakel in de rij. Ons serviceteam zorgt voor de indienststelling van uw installatie en de nazorg nadien.

Bij ons zit u goed voor een sterk team dat uw behoeften voor dak, sanitair en centrale verwarming professioneel behartigt; van openbare aanbestedingen tot scholen en particuliere nieuwbouw- en renovatieprojecten.

Van Severen nv

Van Severen nv
Urselseweg 111 A
9910 Aalter
België

+32 9 325 98 98
info@vanseveren.be
www.vanseveren.be

© Van Severen

CVO Creo opende vier campussen in vijf jaar

Het Centrum voor Volwassenenonderwijs (CVO) Creo in Roeselare opende in vijf jaar liefst vier campussen. "Hiermee willen we inspelen op de nieuwe noden van het volwassenenonderwijs, dat enorm is geëvolueerd en dat niet meer slechts de avondschool van vroeger is. Vandaag worden meer dan 70% van onze opleidingen overdag gegeven terwijl nog 30% van de cursisten avondonderwijs volgt. We hadden dus nood aan nieuwe eigen infrastructuur die van 8 tot 22 uur ter beschikking staat", duidt Karel Moestermans, directeur van CVO Creo - opleidingen voor volwassenen.

Tekst: Johan Lambrechts - Foto's: Klaas Verdru, Johan Lambrechts

Krachttoer

CVO Roeselare zat tot vóór kort verspreid over een heleboel locaties in de stad. Het wilde zijn 5.000 cursisten op één site huisvesten toen het in 2013 en 2014 de site Watergroep in de Blekerijstraat en het oude klooster en de aanpalende Albrecht Rodenbach-bibliotheek op de hoek van de Arme-Klarenstraat kocht. Die krachttoer klaarde het in vijf jaar met een investering van meer dan € 7 miljoen, waardoor CVO Creo mag pronken met een aantrekkelijke campus in het hart van Roeselare.

'Creo' is de naam die in 2017 ontstond bij het samensmelten van de CVO's van Roeselare en Kortrijk. "We tellen een 200-tal docenten en zowat 6.000 cursisten, een aantal dat met 20% per jaar stijgt. Vroeger fungeerden we als partner van de middelbare scholen in Kortrijk en Roeselare. Die hebben hun lokalen echter overdag nodig, waardoor we moesten investeren in gebouwen. Het is niet evident om eigen gebouwen voor volwassenenonderwijs te bouwen omdat het departement Onderwijs ons hiervoor geen vaste werkmiddelen geeft. We ontvangen van de overheid 70 eurocent per lesuur per leerling waarmee we alles moeten doen: onze infrastructuur inclusief verwarming beheren, leningen afbetalen, investeringen afschrijven, onze energiekosten betalen, ... Heel weinig CVO's doen wat wij hebben gedaan omdat ze hiervoor de middelen niet hebben", beseft Karel Moestermans.

CVO Creo biedt vier eerder technische opleidingen aan (Hout, Lassen, Autotechnieken en Elektriciteit) naast logistieke opleidingen in de vorm van contractonderwijs voor grote West-Vlaamse bedrijven (waarvoor het befaamd is), Nederlands voor anderstaligen, tweedekansonderwijs (voor wie op latere leeftijd nog zijn

diploma secundair onderwijs wil behalen), taalonderwijs (de klassieke Europese talen) en creatieve opleidingen (Mode, Creatief, Horeca, Drankenkennis). Ook tal van ICT-opleidingen kunnen hier gevolgd worden. Het tweedekansonderwijs is het populairst en vormde mee de aanleiding voor de bouwwerken. Vele cursisten volgen fysiek les (vooral diplomagerichte opleidingen, Nederlands voor anderstaligen en tweedekansonderwijs). Daarnaast stijgt het aantal cursisten die bewust kiezen voor afstandsonderwijs, vooral voor ICT, jaarlijks met 7 tot 8%.

Umami

De eerste campus die CVO Creo recent met succes opende, was het renovatieproject Umami, Japans voor 'heerlijk' en 'hartig' en verwijzend naar de vijfde basissmaak. Medio 2016 startten hiervoor de werken op de site van de voormalige loodsen en garages van De Watergroep langs de Blekerijstraat, in augustus 2017 werd het gebouw geopend. Zeven docenten geven er op weekbasis opleidingen Horeca en Keuken aan een 400-tal cursisten. De nuttige bebouwde oppervlakte van dit eenlagige volume bestrijkt 700 m². bldt. architecten uit Roeselare tekende de plannen, Beeuwsaert Construct uit Ledegem voerde ze uit. De bouwkost bedroeg € 1,2 miljoen zonder de 6% btw voor scholenbouw.

"Dit concept bestaat uit een combinatie van leskeukens met afgescheiden theorielokalen, die kunnen afgesloten worden van de keukens voor andere cursussen. Hierbij zijn vier even grote entiteiten, bestaande uit vier keukens en vier theorielokalen, parallel geclusterd en geënt op de bestaande hoofdstructuur van het gebouw. De poorten in het complex zijn vervangen door ramen. Vlakbij de voorgevel bevindt zich een polyvalente ruimte voor recepties, ontvangsten

© Klaas Verdru - Het team van bldt op het dak van Creo tijdens een teambuilding

en om iets te drinken. Deze campus is zoals de andere projecten in de Blekerijstraat aangesloten op het warmtenet MIROM Roeselare (naar het gelijknamige afvalverwerkingsbedrijf) dat passeert in de Arme-Klarenstraat en dat de energie die vrijkomt bij het verbranden van afval benut om water op te warmen. Iedereen kan daarop aansluiten", stelt Eveline Bossuyt, oprichtster en medezaakvoerder van bldt. architecten.

Campus Klara

Exact een jaar later opende aan de Blekerijstraat en de Arme-Klarenstraat Campus Klara. Hiertoe werden de Albrecht Rodenbach-bibliotheek en het aanpalende oude kloostergebouw van de Zusters van Liefde volledig gestript - alleen drie muren en de kapel bleven bewaard - en getransformeerd in een licht en luchtig 'state of the art'-leercentrum. Campus Klara, waarvan de opening voorzien was op 24 augustus 2018 en een opendeurdag op 25 augustus, biedt vooral taalopleidingen (Frans, Engels, Duits, Spaans, Italiaans), modeopleidingen en opleidingen Nederlands voor anderstaligen aan. Een zestigtal docenten geven er les aan zowat 2.000 cursisten. "Deze onderwijsite, die dagelijks van 9 tot 22 uur wordt gebruikt, omvat heel wat

© Johan Lambrechts - De directeur van CVO Creo, Karel Moestermans

kantoorruimte, een ruime lerarenkamer, een in ere herstelde kapel die fungeert als vergaderzaal en 15 moderne, ruime en polyvalente lokalen die inzetten op het volwassenenonderwijs van de toekomst. Tien lokalen zijn ingericht in het oude klooster, dat o.m. over een open leercentrum beschikt, en vijf in de vroegere bibliotheek waar ook een breiklas en twee naaiateliers onderdak vonden. De toegang is bereikbaar via een groene zone in de Blekerijstraat", signaleren Eveline Bossuyt en Karel Moestermans.

Dit project van ongeveer € 3 miljoen startte eind 2016; begin 2017 begon de opbouw. bldt. architecten ontwierp opnieuw de plannen, Coussée uit Roeselare fungeerde als hoofdaannemer. Het samengestelde gebouw met zijn laag volume bestrijkt 2.500 m² (1.000 m² voor de bibliotheek, 1.500 m² voor het klooster) op het gelijkvloers en de eerste verdieping en haalt een behoorlijke hoogte van 4,5 tot 5 m. Het vangt veel daglicht, waarbij de lichtstraten gericht zijn op het noorden.

"Het klooster naast de bibliotheek vormde een typerend (hoewel niet-beschermd) stadsgezicht, waardoor we beslisten om de buitengevels te

behouden en het te renoveren. Zijn gevels zijn opgetrokken in rode baksteen terwijl de bibliotheek een andere architectuur met grijze steen vertoonde. We besloten om beide gebouwen aan de buitenzijde wit te schilderen en er zo één geheel van te maken", verklaren Karel Moestermans en Eveline Bossuyt.

Het kloostergebouw van de Zusters van Liefde is from scratch weer opgebouwd, maar de kloostergedachte blijft nadrukkelijk aanwezig dankzij de kapel en de open pandgang. De kamertjes zijn herbouwd tot leslokalen. Het centrale atrium, waar zich de binnentuin van het klooster bevond en langs waar je de school binnenkomt, fungeert als sociale ontmoetingsruimte, herkenningspunt en hart van de school, met een opvallende trap als blikvanger. "Het gebouw drukt goed de drie waarden uit die Creo belangrijk vindt: het innovatieve, het kwaliteitsvolle en het warm menselijke. In een recente enquête bij onze cursisten scoorden we hiervoor meer dan 95%", glundert de directeur.

Het ganse complex onderging een indrukwekkende metamorfose. "Onze leerlingen 'Nederlands voor anderstaligen', die vóór de

werken les volgden in het vroegere klooster, bewaarden toen weleens dat de klassen zelfs in hun land van oorsprong in betere staat verkeerden. Het oude klooster vormde zowel een broedplaats als de laatste rustplaats van duiven en we moesten er laveren tussen duivenkaders en de rotzooi door levende duiven”, bedenkt Creo-directeur Karel Moestermans, die meldt dat ook deze campus is aangesloten op het plaatselijke warmtenet. De vroegere Rodenbach-bibliotheek van de stad Roeselare werd intussen verhuisd naar ARhus De Munt in het centrum.

Campus ROC

Terwijl drie van de vier nieuwe campussen gevestigd zijn op één grote site is campus ROC (Regionaal Opleidingscentrum), waar technische en logistieke opleidingen georganiseerd worden, ingeplant op een industrieterrein in de Zwaikomstraat aan de Vaart en de oprit naar de autostrade. Hier ligt de nadruk op praktijkonderwijs in grote hallen in een andere bouwstijl. ROC spitst zich toe op regulier onderwijs en contractonderwijs voor bedrijven of ‘in company’-opleidingen. Het biedt elk jaar meer dan 100.000 uren contractonderwijs aan en dit aantal stijgt jaarlijks met meer dan 20%. Je kan er terecht voor Nederlands op de werkvloer op de campus of ‘in company’, veiligheidsopleidingen en taalopleidingen. De grondoppervlakte (voetafdruk) bedraagt 400 tot 450 m². beeldt. architecten fungeerde als architect en Beeuwsaert, in eerste instantie een industriebouwer, als aannemer. De bouwkost bedroeg € 1,2 miljoen. De werken startten in januari 2019. In maart 2020, net vóór het uitbreken van de eerste coronagolf, werd de bijna als een kubus ogende nieuwbouw geopend.

Op de gekochte site stond vooraan al een 1.200 m² grote, heel hoge loods van een drukkerij, die werd behouden en reeds sinds 2015 door het CVO werd ingevuld voor de lessen Heftruck. Het vormde een heel mooi casco dat de betrokkenen naar hun hand kunnen zetten. Op dit bestaande, op gas verwarmde gebouw werden bovendien 600 m² zonnepanelen gelegd.

Op de beperkte open ruimte achteraan werd een nieuw gebouw opgetrokken. Het programma dat hier moest uitgevoerd worden had verschillende hoogtes nodig voor de opleidingen Automechanica (voor de autoliften), Houtbewerking (voor het afzuigstelsel), Elektriciteit en Lassen (voor de afzuiging van de gassen). “Voor dit nieuwe gebouw, dat een andere structuur vertoont, werd een klassieke aanbesteding uitgeschreven. Het is 15 m hoog, 22 m breed en 22 m lang. We werken er met een bordestrap: per niveau naar boven kunnen we een klas ontsluiten omdat die zich allemaal op een ander niveau bevinden en links en rechts verspringen op halve niveaus. In het midden bevindt zich ook een grote lift en er is tevens een trap. In dit complex zijn talrijke technieken voorzien voor o.m. de afzuiging van het hout en

de lasafdeling”, signaleren Karel Moestermans en Eveline Bossuyt.

Campus Kubiek

In augustus 2021 werd met Campus Kubiek langs de Blekerijstraat de vierde, ditmaal nagelnieuwe onderwijscampus van CVO Creo opgeleverd. De werken startten in september 2020. De eerste spadesteek dateert van eind dat jaar en het project werd in augustus 2021 opgeleverd en geopend. Zo was het net op tijd klaar voor het schooljaar 2021-'22 waarin Creo 13% meer cursisten dan het jaar voordien verwelkomde. De nieuwbouw, waaraan een prijskaartje van zowat € 2,4 miljoen kleefte, oogt als een grote, ietwat schuin overhellende kubus van telkens 16 m breed, hoog en lang. beeldt. architecten maakte

© Klaas Verdrú - Campus Klara

© Klaas Verdrú - Campus Kubiek

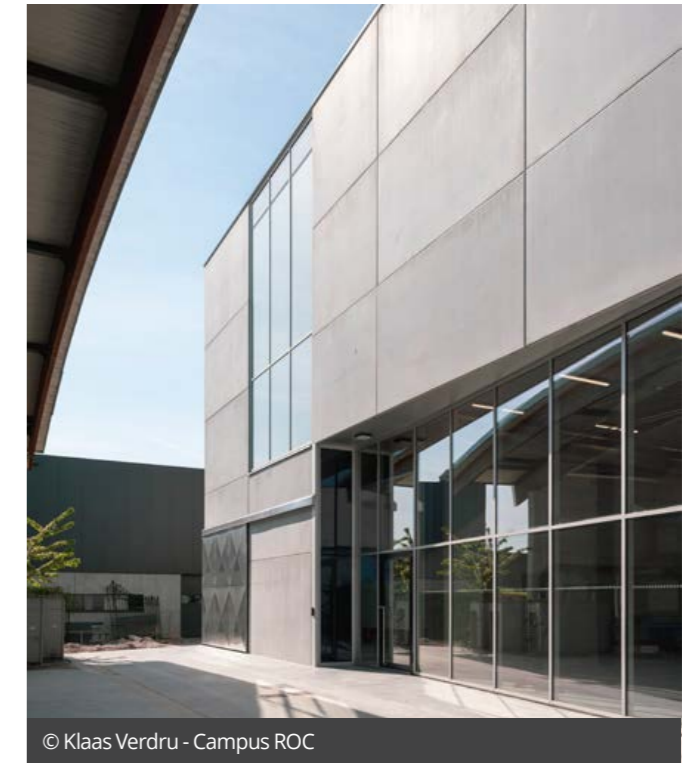

Het kloostergebouw van de Zusters van Liefde is from scratch weer opgebouwd, maar de kloostergedachte blijft nadrukkelijk aanwezig in de kapel en de open pandgang

Karel Moestermans
Directeur CVO Creo

© Klaas Verdrú - Campus Umami

© Klaas Verdrú - Campus ROC

het ontwerp en Beeuwsaert Construct werd aangesteld als hoofdaannemer.

“Kubiek vormt de verbindende factor tussen Umami en Klara waar we zorg, ICT en creatieve opleidingen geven. Bij onze zoektocht naar een gepaste naam voor deze campus hielden we een bevraging bij onze cursisten en in de media, waarop we meer dan zeventig voorstellen ontvingen. Een onpartijdige jury koos voor de goed klinkende suggestie van onze Roeselaarse cursiste Veerle Pattyn, waarvan alle letters bovendien een betekenisvolle afkorting vormen: Kubiek verbindt Klara en Umami voor Beter, Innoverend En Kwalitatief onderwijs”, stipt directeur Karel Moestermans aan.

De campus telt vier bouwlagen en een ondergrondse fietsenparking met een helling naar beneden en technische ruimtes. De plattegrond vertoont twee grotere en twee iets kleinere leslokalen rond een trap en een lift die zichtbaar is in de gevel. Als gevelmateriaal werd kalwall geplaatst, een systeem van twee tussen elkaar opgevulde kunststof platen met uitstekende thermische isolerende eigenschappen waardoor ze de warmte in de winter binnen en in de zomer buiten houden. Deze translucente panelen laten een heel diffuus binnenvallend licht toe dat niet verblindt, ideaal voor de paar klassen die zijn ingericht als computerklas.

Het gelijkvloers huisvest de creatieve opleidingen van Creo; daar bevinden zich één groot crealokaal en het sanitair. De eerste verdieping biedt plaats aan ICT-lokalen. Die zijn er voor alle opleidingen, maar vooral voor de gespecialiseerde IT-opleidingen in het tweedekansonderwijs. Een verdieping hoger huizen de onderwijsruimtes voor de zorgopleidingen en een lokaal dat

vooral gebruikt wordt voor de opleidingen secundair onderwijs en voor de opleiding van cursisten die bij Bpost willen werken; in het vrije net is Creo het enige CVO dat deze opleiding aanbiedt. De leerkrachten kunnen er ook gebruik maken van een professionele opnamestudio van 30 m² om vooraf filmpjes en ander online didactisch lesmateriaal op te nemen voor thuisonderwijs. “Voor kwaliteitsonderwijs hebben we kwaliteitsvolle infrastructuur zoals dit opnamelokaal en professionele camera’s nodig en afstandsonderwijs is een blijver. Creo blijft uiteraard contactonderwijs aanbieden, maar corona heeft ons geleerd dat sommige doelgroepen openstaan voor leren op afstand”, weet Karel Moestermans.

De eerste en tweede verdieping tellen telkens twee klaslokalen. De derde verdieping biedt een prachtig uitzicht op de Roeselaarse binnenstad. “Deze topbouwlagen omvat een polyvalente ruimte met honderd zitplaatsen voor onze algemene vergaderingen en lezingen. Ook externen zijn hier welkom; zelfs catering kan voorzien worden. Voor onze vloerverwarming profiteren we opnieuw van het plaatselijke warmtenet. Het uitzicht vanop ons zonne- of dakterras, nog een niveau hoger, is zelfs nog indrukwekkender. We hebben bewust ruimte gecreëerd bovenop het gebouw omdat de voetafdruk van dit complex ongeveer de ganse oppervlakte inneemt”, meldt de directeur trots.

CVO Creo oogst tevens veel bijval met een nieuwe richting in de regio voor zorgkundigen en anderstaligen die in de zorg aan de slag willen. De zorgopleidingen samen met CVO Miras trekken vele belangstellenden aan. “Met de bouw van deze vier campussen heeft CVO Creo zich de jongste jaren alvast verlost van een enorme baksteen in zijn maag. Ik heb de raad van bestuur

wel beloofd dat ik voorlopig geen bouwplannen meer heb in Roeselare”, knipoogt Karel Moestermans.

beeldt. architecten werd in 2010 opgericht, telt 15 voltijdse medewerkers en is vooral actief in de publieke sector. “Een afzonderlijke tak legt zich met ontwikkelaars toe op stedenbouwkundige projecten waarbij we doorgroeien naar een architectuuropdracht”, vertelt Eveline Bossuyt, oprichtster en zaakvoerder samen met haar man Jonas Van de Walle. Evelines zus Annick werkt (als interieurarchitecte) bij beeldt. Het bureau realiseerde voor de stad Roeselare de concertzaal TRAX aan het station in de voormalige loodsen van de NMBS en een nieuw opvangtehuis voor daklozen op de site ‘RSL Op Post’ (oud postgebouw).

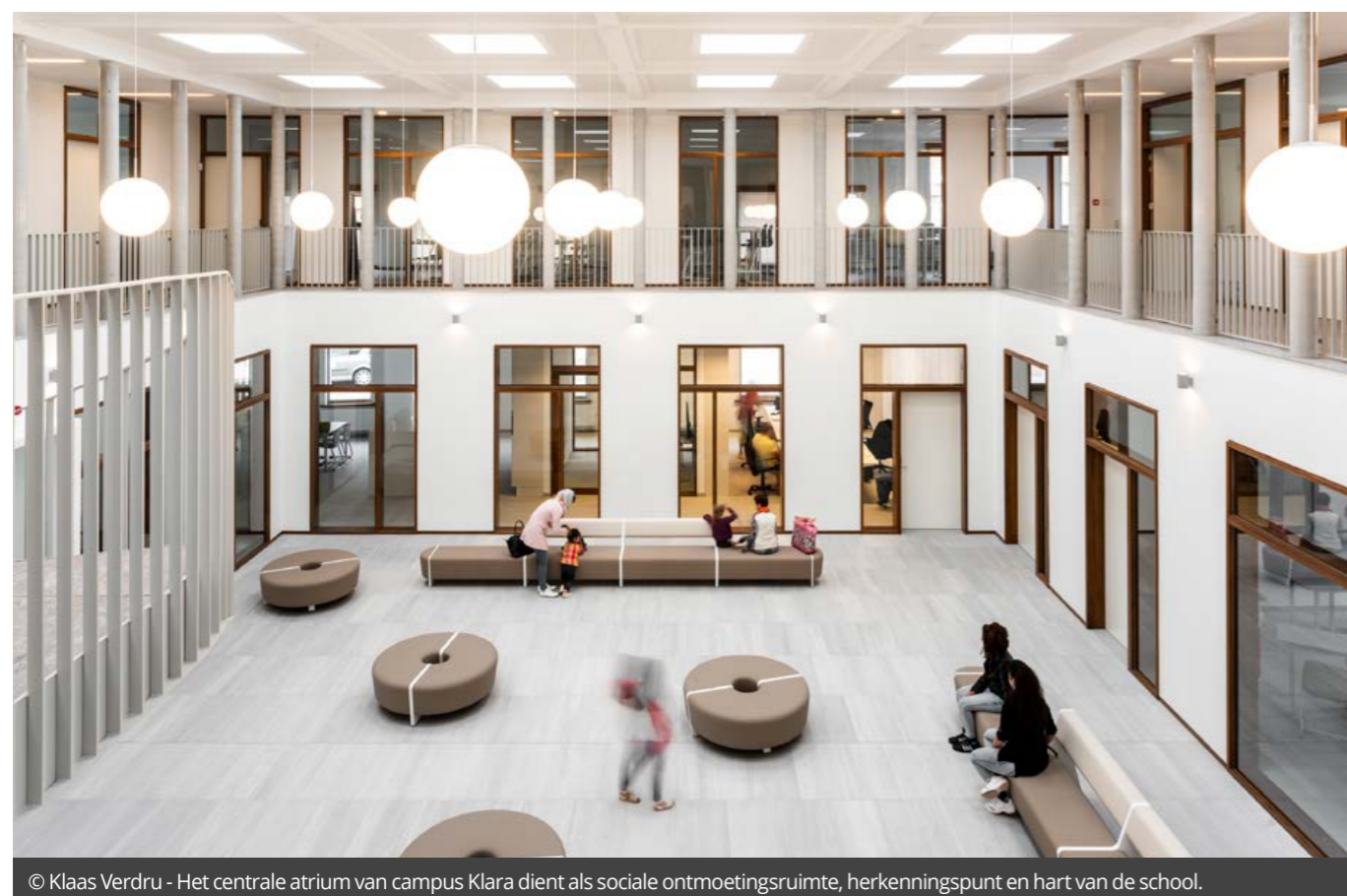
Het werkt aan de nieuwe land- en tuinbouwschool VABI voor de scholencampus Zuid in Roeselare, renoveert het klooster Karmel in Brugge voor ontwikkelaar Istoir en herontwikkelt in Brugge de voormalige school VTI aan ‘t Zand. Dit grootste binnenstedelijke residentiële project in de binnenstad, waarbij deze school verhuist en op de te slopen site 135 woningen verrijzen, vormt een samenwerking tussen projectontwikkelaar Steenoven en investeringsmaatschappij Baltisse nv.

“We zien een soort tijdloosheid in projecten, bv. een invloed of tijdsgeest, en zetten in op casco-gebouwen, waarvan de structuur bijna honderd jaar kan meegaan en doorheen de tijd andere bestemmingen kan krijgen. We gaan altijd voor een sobere architectuur met aandacht voor het detail en de materialisatie en doen vaak en graag projecten van a tot z”, besluit ze.

Respectvolle renovatie van oud kloostergebouw tot lichtig leercentrum

Voor Campus Klara aan de Blekerijstraat en de Arme-Klarenstraat in Roeselare werden de Albrecht Rodenbach-bibliotheek en het aanpalende oude kloostergebouw van de Zusters van Liefde bijna volledig gestript en opgewaarderd tot een licht en luchtig 'state of the art'-leercentrum. Deze campus biedt vooral taal- en modeopleidingen en vormingen Nederlands voor anderstaligen aan.

Tekst: Johan Lambrechts - Foto's: Klaas Verdru

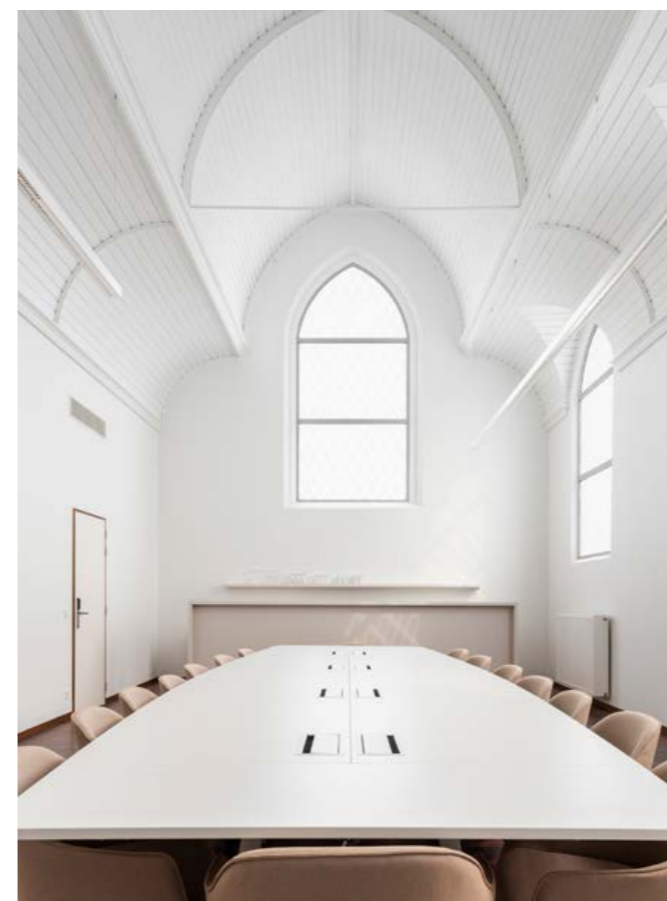
© Klaas Verdru - Het centrale atrium van campus Klara dient als sociale ontmoetingsruimte, herkenningspunt en hart van de school.

De onderwijssite omvat veel kantoorruimte, een ruime lerarenkamer, een in ere herstelde kapel die dienst doet als vergaderzaal en 15 ruime en polyvalente lokalen voor het volwassenenonderwijs van de toekomst. Tien lokalen zijn ingericht in het oude klooster, dat o.m. over een open leercentrum beschikt, en vijf in de vroegere bibliotheek waar ook een breiklas en twee naaiateliers onderdak vonden.

Dit project kostte ongeveer € 3 miljoen en startte eind 2016. Begin 2017 begon de opbouw en eind augustus 2018 was de opening voorzien. Het samengestelde gebouw met zijn laag volume bestrijkt 2.500 m² (1.000 m² voor de bibliotheek,

1.500 m² voor het klooster) op het gelijkvloers en de eerste verdieping en reikt 4,5 tot 5 m hoog.

Hoewel het kloostergebouw van de Zusters van Liefde is heropgebouwd, blijft de kloostergedachte aanwezig dankzij de kapel en de open pandgang. De kamertjes zijn herbouwd tot leslokalen. Het centrale atrium, waar zich de binnentuin van het klooster bevond en langs waar je de school betreedt, fungeert als sociale ontmoetingsruimte, herkenningspunt en hart van de school. Deze campus is eveneens aangesloten op het lokale warmtenet.

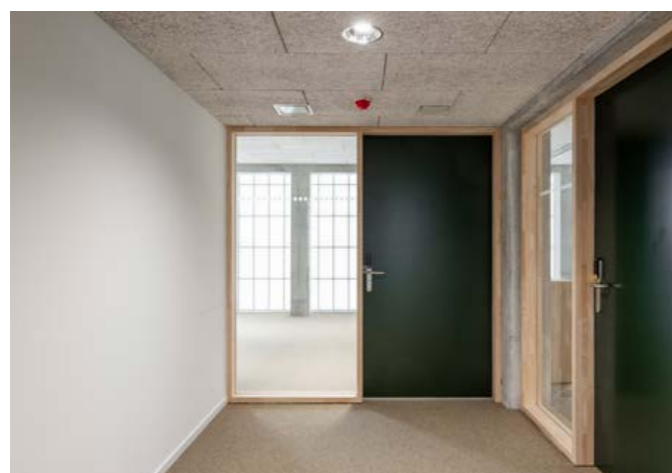

© Klaas Verdru - De in ere herstelde kapel van campus Klara fungeert als vergaderzaal

© Klaas Verdrú - De derde verdieping van campus Kubiek biedt een prachtig uitzicht op de Roeselaarse binnenstad en het uitzicht vanop het zonne- of dakterras, nog een niveau hoger, is zelfs nog indrukwekkender.

PROJECT CAMPUS KUBIEK

Indrukwekkende kubus met prachtig uitzicht op de binnenstad

Campus Kubiek langs de Blekerijstraat werd in augustus 2021 als vierde onderwijscampus van CVO Creo Roeselare opgeleverd. De werken startten in september 2020 en het complex werd geopend in augustus 2021 net vóór het nieuwe schooljaar. Deze als een grote, ietwat schuin overhellende ogende kubus van telkens 16 m breed, hoog en lang kostte zowat € 2,4 miljoen.

Tekst: Johan Lambrechts - Foto's: Klaas Verdrú

© Klaas Verdrú - De nieuwbouw van campus Kubiek oogt als een grote, ietwat schuin overhellende kubus van telkens 16 m breed, hoog en lang.

De campus omvat vier bouwlagen en een ondergrondse fietsenparking met een helling naar beneden en technische ruimtes. De plattegrond vertoont twee grotere en twee iets kleinere leslokalen rond een trap en een lift die zichtbaar is in de gevel. Tegen de gevel werd kalwall geplaatst, twee tussen elkaar opgevulde kunststof platen met uitstekende thermische isolerende eigenschappen waardoor ze de warmte in de winter binnen en in de zomer buiten houden. Deze translucente panelen laten een heel diffuus binnenvallend en niet-verblindend licht toe, ideaal voor de computerklassen.

Op het gelijkvloers huizen de creatieve opleidingen van Creo; daar bevinden zich één groot

crealokaal en het sanitair. De eerste verdieping biedt plaats aan ICT-lokalen. Een etage hoger bevinden zich de onderwijsruimtes voor de zorgopleidingen en een lokaal dat vooral gebruikt wordt voor de opleidingen secundair onderwijs en de vorming van cursisten die bij Bpost willen werken. De leerkrachten kunnen er in een professionele opnamestudio van 30 m² filmpjes en ander online didactisch lesmateriaal opnemen voor thuisonderwijs.

De eerste en tweede verdieping tellen telkens twee klaslokalen. De derde verdieping biedt een prachtig uitzicht op de Roeselaarse binnenstad. Deze topbouwlaag omvat een polyvalente ruimte met honderd zitplaatsen voor

vergaderingen en lezingen. Ook externen zijn hier welkom. Voor de vloerverwarming profiteert de campus van het plaatselijke warmtenet. Het uitzicht vanop het zonne- of dakterras, nog een niveau hoger, oogt zelfs nog indrukwekkender. Deze ruimte op het gebouw is bewust gecreëerd omdat de voetafdruk van dit complex ongeveer de ganse oppervlakte inneemt.

Meewerkende partijen
Bouwheer: CVO Creo Roeselare
Architect: bildt.architecten
Aannemer: Beeuwsaert Construct

Nieuw gebouw voor technische en logistieke opleidingen

Terwijl drie van de vier nieuwe campussen van CVO Creo Roeselare zich genesteld hebben op één grote site is campus ROC (Regionaal Opleidingscentrum) ingeplant op een industrieterrein in de Zwaakomstraat aan de Vaart en de oprit naar de autostrade. Hier ligt de klemtoon op technische en logistieke opleidingen en op praktijkonderwijs in grote hallen. ROC organiseert regulier onderwijs en contractonderwijs voor bedrijven of 'in company'-opleidingen. Je kan er terecht voor Nederlands op de werkvloer op de campus of 'in company' en veiligheids- en taalopleidingen.

Tekst: Johan Lambrechts - Foto's: Klaas Verdrú

© Klaas Verdrú - De nieuwbouw van campus ROC moest voldoende hoog zijn voor de opleidingen Automechanica, Houtbewerking, Elektriciteit en Lassen.

© Klaas Verdrú - In campus ROC ligt de nadruk op praktijkonderwijs in grote hallen.

De grondoppervlakte (voetafdruk) bedraagt 400 tot 450 m². De bouwkost bedroeg € 1,2 miljoen. De werken startten in januari 2019. In maart 2020 werd de bijna als een kubus ogende nieuwbouw geopend.

Op de gekochte site bevond zich vooraan al een 1.200 m² grote, torenhoge loods van een drukkerij, die werd behouden en die al sinds 2015 door het CVO werd ingevuld voor de lessen Heftruck. Op dit bestaande, op gas verwarmde gebouw, dat een prachtig casco vormde, werden voor 600 m² zonnepanelen gelegd.

Op de beperkte open ruimte achteraan werd het nieuwe gebouw neergezet. Het bouwprogramma vereiste verschillende hoogtes voor de opleidingen Automechanica, Houtbewerking, Elektriciteit en Lassen. Voor deze nieuwbouw van 15 m hoog, 22 m breed en 22 m lang, die een andere structuur vertoont, werd een klassieke aanbesteding uitgeschreven. Er is gewerkt met een bordestrap: per niveau naar boven kan een klas worden ontsloten omdat die zich allemaal op een ander niveau bevinden en links en rechts verspringen op halve niveaus. In het midden bevindt zich een grote lift en er is een trap.

Talrijke technieken zijn voorzien voor o.m. de afzuiging van het hout en de lasafdeling.

Meewerkende partijen

Bouwheer: CVO Creo Roeselare

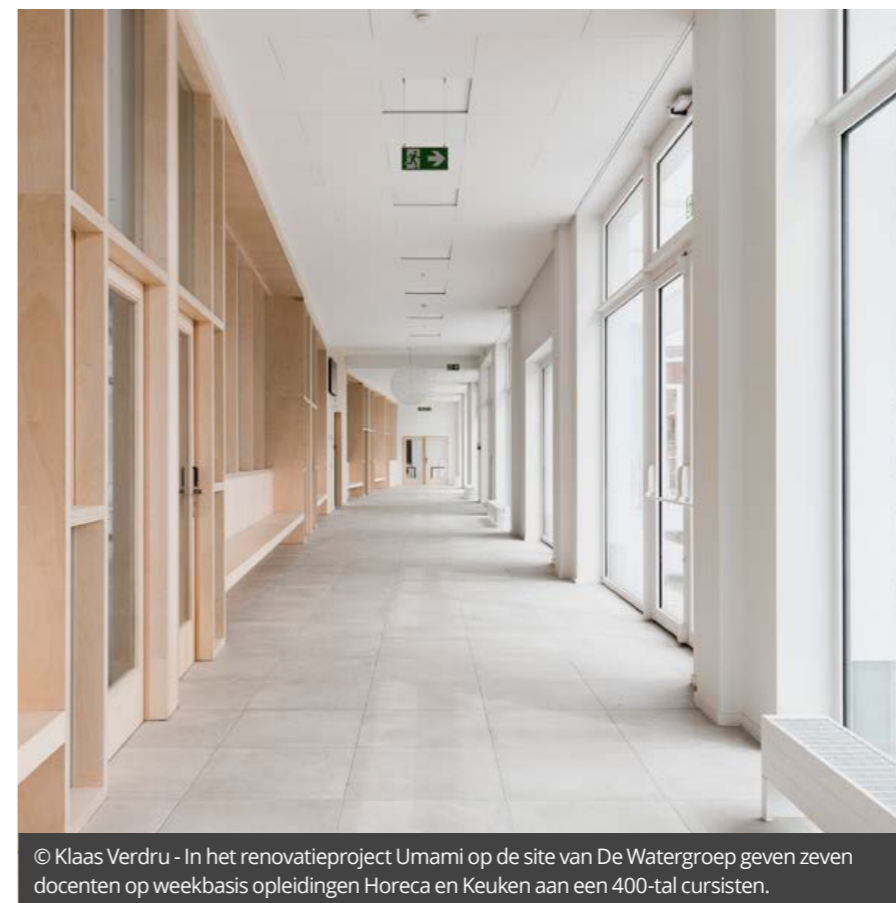
Architect: bildt.architecten

Aannemer: Beeuwsaert Construct

Opleidingen Horeca en Keuken voortaan in modulaire lokalen

CVO (Centrum voor Volwassenenonderwijs) Creo in Roeselare opende in vijf jaar vier campussen. Voor de eerste, het renovatieproject Umami, startten medio 2016 de werken op de site van de voormalige loods en garages van De Watergroep langs de Blekerijstraat. In augustus 2017 werd het gebouw geopend.

Tekst: Johan Lambrechts - Foto's: Klaas Verdrú

© Klaas Verdrú - In het renovatieproject Umami op de site van De Watergroep geven zeven docenten op weekbasis opleidingen Horeca en Keuken aan een 400-tal cursisten.

© Klaas Verdrú - Umami biedt een combinatie van leskeukens met afgescheiden theorielokalen.

Het eenlagige volume heeft een nuttige bebouwde oppervlakte van 700 m². De bouwkost bedroeg € 1,2 miljoen zonder de 6% btw voor scholenbouw. Zeven docenten geven er op weekbasis opleidingen Horeca en Keuken aan een 400-tal cursisten.

Het concept combineert leskeukens met afgescheiden theorielokalen, die kunnen afgesloten worden van de keukens voor andere cursussen. Vier even grote entiteiten, bestaande uit vier keukens en vier theorielokalen, zijn parallel geclusterd en geënt op de bestaande hoofdstructuur van het gebouw. De poorten in het complex zijn vervangen door ramen. Vlakbij de

voorgevel biedt zich een polyvalente ruimte aan voor o.m. recepties en ontvangsten.

Deze campus is zoals de andere projecten in de Blekerijstraat aangesloten op het warmtenet MIROM Roeselare dat passeert in de Arme-Klarenstraat en dat de vrijkomende energie bij het verbranden van afval benut om water op te warmen. Iedereen kan daarop aansluiten.

Meewerkende partijen

Bouwheer: CVO Creo Roeselare

Architect: bildt.architecten

Aannemer: Beeuwsaert Construct

Brandwerend glas biedt veiligere en esthetische oplossing in onderwijsinstellingen

Glas is een volwaardig materiaal geworden in nieuwbouw en renovatie, zeker in onderwijsinstellingen. Behalve zijn esthetische kwaliteiten biedt brandwerend glas nog vele voordelen voor de veiligheid en het comfort van bewoners; een veilige en aangename omgeving is een basisvoorwaarde voor het welzijn van leerlingen en docenten. Het is wetenschappelijk bewezen dat natuurlijk licht een positieve invloed heeft op prestaties. Glas is een ideaal materiaal om in contact te blijven met de buitenomgeving en de interactie tussen binnenruimtes te verbeteren.

Tekst & foto's: AGC - Pyrobel

Tevens neigt de trend naar complexe producten die ook andere functies vervullen zoals brandbeveiliging, thermische bescherming, akoestische en comfortverbetering en inbraakbeveiliging. Tegelijk moet de glasindustrie materialen ontwikkelen die dunner, lichter, sterker, transparanter, minder vervuilend en beter recycleerbaar zijn.

Er zijn twee hoofdprincipes voor brandveiligheid: **passieve bescherming** omvat maatregelen vóór brand uitbreekt zoals compartimentering; **actieve bescherming** behelst acties wanneer een brand wordt gedetecteerd zoals detectiesystemen, automatische blussystemen en ontroking.

Al deze maatregelen zijn essentieel om de gevolgen van een brand te voorkomen of te beperken. Brand doodt elk jaar mensen, vaak door de hete, giftige dampen; de temperatuur kan oplopen tot meer dan 1000° C. Alleen brandweerlui zijn gekwalificeerd om met hoge temperaturen om te gaan.

Een basisprincipe van brandbeveiliging is de **compartimentering van gebouwen**: trappenhuizen, vluchtwegen, technische en opslagruimtes, keukens, ... Zo kunnen mensen veiliger worden geëvacueerd. Eenmaal geïnstalleerd blijft deze bescherming actief en vergt ze weinig onderhoud.

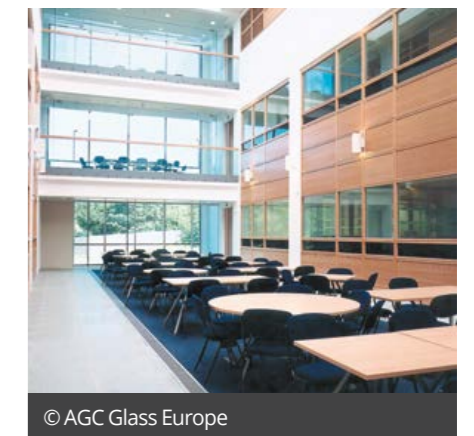
AGC Pyrobel reikt zijn lange ervaring en knowhow aan om brandwerende oplossingen te ontwikkelen voor heldere, veilige en comfortabele omgevingen die een optimaal leer- en werkklimaat bevorderen.

Belangrijke principes:

- Brandwerende beglazing MOET getest worden in een frame (van hout, aluminium, staal, PVC, ...), in erkende laboratoria en gecertificeerd door een classificatierapport. En die rapporten bevatten ook de exacte installatie-instructies.
- De maximale afmetingen zijn vermeld in het testrapport voor elke combinatie van kozijn en beglazing.

- Brandwerende beglazing is geïdentificeerd met een stempel aangebracht op het glas zelf.
- Nogmaals, de veiligheid in gebouwen, en meer bepaald in schoolgebouwen, is wettelijk bepaald en vastgelegd in specifieke basisnormen

Contacteer AGC om een brandtest bij te wonen in één van zijn laboratoria. Voor meer info: contacteer johan.decrock@agc.com of bezoek www.agc-pyrobel.com.

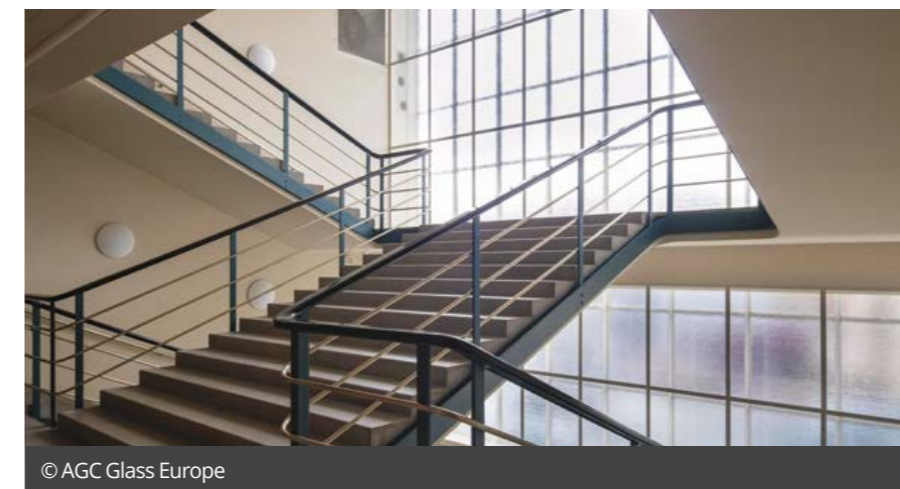

© AGC Glass Europe

AGC

AGC Glass Europe
Avenue Jean Monnet 4
1348 Louvain-La-Neuve
België

johan.decrock@agc.com
www.agc-pyrobel.com

© AGC Glass Europe

AGC

ONTDEK ONZE WEBSITE
AGC-PYROBEL.COM

BRANDWEREND GLAS, VOOR UW VEILIGHEID

PYROBEL

Geteste oplossingen van 30' tot 180 minuten brandweerstand

Multifunctionele beglazing die brandwerendheid combineert met schokbestendigheid, veiligheidseigenschappen zoals inbraak en kogelwering, en daarnaast ook nog akoestische, zonnewering en thermische isolatie

Duurzame oplossingen ondersteund met EPD en Cradle to Cradle™ Certified Silver

Producten ontwikkeld en geproduceerd in België

Betrouwbaarheid, reeds al meer dan 40 jaar leveranciers van brandwerende beglazingen

© Abscis Architecten - Arthur Van Cauwenberghe volgde als partner van Abscis Architecten dit dossier van de wedstrijd fase tot de uitwerking nauw op.

Tijdelijke Europese School op NAVO-site vangt alvast 1.500 leerlingen op

In afwachting van de bouw van de vijfde Europese School werd in sneltreinvaart tussen maart en begin september 2021 op de site van het NAVO-hoofdkantoor aan de Leopold III-laan in Haren al een tijdelijke school voor 1.500 leerlingen gerealiseerd.

Tekst: Johan Lambrechts - Foto's: Abscis Architecten, Johan Lambrechts

De definitieve vijfde Europese School zal plaats bieden aan 2.500 tot 3.000 leerlingen van de kleuter-, lagere en middelbare school. De start van de bouw hangt echter af van de snelheid waarmee de vereiste goedkeuringen en vergunningen worden toegekend. Nadat het administratieve dossier is opgesteld, wordt het voor akkoord voorgelegd aan de federale minister-raad.

In maart 2021 startte op de NAVO-site alvast de bouw van een tijdelijke Europese School, die begin september bij de start van het schooljaar 2021-'22 al klaar was. Dit project werd uitgevoerd via een DBM-opdracht (Design, Build, Maintain) en dankzij de gedreven samenwerking tussen de Europese Scholen (gebruiker), Abscis Architecten (ontwerper), Denys en Jan Snel (bouw), Denys Support (onderhoud) en de stedenbouwkundige vergunningsdienst van Urban.Brussels tot een goed einde gebracht.

De school omvat 521 prefab modules waarvan de eerste begin april 2021 werden aangeleverd. De oplevering gebeurde in twee fasen: op 3 september 2021 werden het gelijkvloers, de eerste verdieping en de keuken opgeleverd zodat de Europese Scholen konden starten met de inrichting van deze ruimtes voor 600 leerlingen; en medio november 2021 werden de tweede verdieping, de sportzaal en de zonnepanelen op de daken opgeleverd, zodat de school haar voorziene capaciteit voor 1.500 leerlingen haalde.

Ze bundelt een kleuterschool voor 300 leerlingen (één niveau), een lagere school voor 1.200 leerlingen (twee niveaus voor telkens 600 leerlingen), een bibliotheek, lokalen voor het onderwijzende personeel, een psychomotoriekzaal voor de kleuters en de leerlingen van de eerste graad van de lagere school, afzonderlijke buitenspeelplaatsen voor de kleuter- en lagere school, een administratief gedeelte, een ziekenboeg, technische diensten, een keuken voor het bereiden van 1.500 warme maaltijden en verschillende kantines, dertig parkeerplaatsen voor

schoolbussen, 150 parkeerplaatsen voor het personeel, 150 fietsenparkings en een kiss and ride-zone. 833 zonnepanelen op 1.560 m² produceren 353.000 kWh en drukken de

“

Nergens heb je de indruk dat je in modules zit, wetende dat dit project van A tot Z verliep in BIM en elke component eerst gemodelleerd is in 3D. De ervaringen met dit project leerden hoe zulke bouwprocessen nog kunnen worden versneld

Arthur Van Cauwenberghe
Abscis Architecten

CO₂-uitstoot met 15 ton per jaar. Het regenwater wordt gerecupereerd in negen watertanks, goed voor 180.000 liter, en een ondergronds bufferbekken zorgt ervoor dat al het water dat op de site valt tijdelijk wordt opgeslagen en vertraagd geloosd op het publieke net.

EGKS

De Europese Scholen werden in oktober 1953 in Luxemburg opgericht door functionarissen van de toenmalige Europese Gemeenschap voor Kolen en Staal (EGKS) met de steun van diens instellingen en de Luxemburgse regering. Dit onderwijskundige experiment voor kinderen met verschillende moedertalen en nationaliteiten werd snel concreet omdat de zes

Onderwijsministers van de EGKS-lidstaten (België, Duitsland, Frankrijk, Italië, Luxemburg en Nederland) samenwerkten voor de leerplannen, de aanstelling van leraars, de inspectie en de erkenning van de bereikte niveaus. Door de ondertekening van het protocol in april 1957 werd de Luxemburgse School de eerste officiële Europese School, waar in juli 1959 het eerste Europese Baccalaureaat werd georganiseerd. De tweede Europese School werd in Brussel gebouwd. Dit succesvolle onderwijsexperiment deed de Europese Economische Gemeenschap (EEG) en Euratom aandringen op de bouw van nog meer Europese Scholen. Vandaag zijn er 13 in zes landen (België, Italië, Duitsland, Luxemburg, Spanje en Nederland) met in totaal zowat 27.000 leerlingen.

In België staat de Regie der Gebouwen in voor de bouw en het onderhoud van de Europese Scholen. Ons land telt er reeds vijf, waarvan vier in Brussel en één in Mol. De Europese School in Mol, die geen nummer kreeg en niet door het hoofdkantoor van de Regie der Gebouwen wordt geleid, wordt evenwel beschouwd als een afzonderlijke instelling voor een ander en beperkter publiek. De jongste Europese School in ons land opende in 2012 haar deuren in Laken en biedt onderdak aan 2.500 kinderen. Wegens plaatsgebrek in de vier andere Europese Scholen in het Brusselse Gewest ontstond hier intussen de behoefte aan een vijfde Europese School.

De Belgische Staat is eigenaar van de nieuwe tijdelijke Europese School, waarvoor de Regie der Gebouwen als bouwheer optrad en waarvan de Europese Scholen de gebruiker is. "Het gebouw en het terrein zijn eigendom van de Regie der Gebouwen en worden ten gevolge van een overeenkomst tussen België en de Europese Unie ter beschikking gesteld aan de Europese scholen, met de verwachting dat alles goed wordt onderhouden. Deze tijdelijke school in Evere is een zuster- of dochterschool van de tweede Europese School in Sint-Lambrechts-Woluwe, onder wiens vleugels de campus van deze 'Europese School II site Evere' valt.

Begin juli 2020 werd een wedstrijd uitgeschreven voor deze Europese DBM-opdracht met een onderhoudscontract van minstens zes jaar. Hiervoor schreven zich aanvankelijk een zestal consortia in, waarvan er vier een offerte indienden. “We moesten wel heel snel inschrijven: begin juli verscheen de offertevraag en begin augustus moest de offerte er al liggen, al werd die termijn met twee weken verlengd om de tussenliggende bouwvakantie op te vangen.

De vier bouwpartners Abscis Architecten, Denys, Denys Support en Jan Snel moesten dan ook in zeer korte tijd schakelen”, verklaren Arthur Van Cauwenberghe, partner van Abscis Architecten die dit dossier van de wedstrijdfase tot de uitwerking nauw opvolgde, en Wiert Gerats, die het als projectarchitect namens Abscis Architecten inhoudelijk behandelde. Op een projectterrein van ongeveer 25.000 m² neemt de tijdelijke school 4.000 m² in beslag met een totale netto bebouwde oppervlakte van 12.000 m² voor alle onderwijsfuncties op het gelijkvloers en de niveaus +1 en +2. Er is geen kelder, wel een liftput. Voor dit project werd de parking ter beschikking gesteld. Een ander deel van het terrein werd ingenomen door een gebouwtje dat een paar jaar geleden is afgebroken en een derde deel wordt gebruikt door de fod Justitie voor de processen over de terreuraanslagen in maart 2016. Daarnaast ontwikkelt een multidisciplinair team met XDGA, MDP, Tractebel en E-biom een Richtplan van Aanleg (RPA) en een GRUP (Gewestelijk Ruimtelijk Uitvoeringsplan) voor de ganse site, waarmee de gemeente Evere plannen heeft.

521 modules

De gunning van dit project vond in oktober 2020 plaats, de bouwaanvraag werd ingediend in december 2020. Op 27 maart 2021 kregen we de bouwvergunning en eind augustus wilden we opleveren, maar op 26 april beschadigde een brand een tachtigtal modules. Na de oplevering van een deel van de school en de speelplaats in september werd tussen september en 19 oktober 2021 de rest van het gebouw afgewerkt. De 521 modules van 3,3 m breed bij 6,6 m lang en 3,62 m hoog op drie bouwlagen zijn custom made: ze werden verhoogd om aan de gevraagde plafondhoogte te kunnen voldoen. Imtech verzorgde in opdracht van de tijdelijke maatschap Denys – Jan Snel de technieken. De grenenhouten sportzaal is opgebouwd in houtmassiefbouw (CLT). De sportzaal is op maat van de huidige behoeften en de wanden en liggers kunnen losgeschroefd worden en elders worden heropgebouwd. De modules bestaan uit een stalen frame en een betonnen vloer. Om de 3,3 of 3,6 m staan kolommen.

Het dak, een lichte houtstructuur afgewerkt met een brandwerende beplating, voldoet aan alle normen en eisen inzake brandwerendheid. De volledige buitenschil met de staalstructuur en het isolatiemateriaal is aan de binnenzijde afgewerkt met brandwerende platen. De gevelpanelen zijn sandwichpanelen met minerale wol en een stalen beplating aan de buitenzijde. Nergens heb je de indruk dat je in modules zit: er vloeit veel daglicht binnen en ze bieden een zeer royaal uitzicht. In de wedstrijdfase zijn dan ook zo groot mogelijke raamopeningen voorzien. De kleuterschool op het gelijkvloers beschikt

over een groot vierkant raam dat bijna tot beneden reikt zodat de kleutertjes ook rechtstreeks contact hebben met buiten”, duidt Tom Vanderbeken, senior projectmanager bij Denys.

De modules werden prefab geproduceerd door Jan Snel in het Nederlandse Montfoort, ‘s nachts met vrachtwagens vervoerd en overdag afgeleverd op de bouwwerf. Per dag werden er 18 modules met volledig wind- en waterdichte buitenschil, ramen en buitendeuren geplaatst op een putfundering. “Deze duurzame modules, die voldoen aan de epb-normen voor passiefbouw en aan alle voorwaarden op het vlak van regenwateropslag en -recuperatie, kunnen samen met hun technieken later desgewenst op een andere locatie ingezet worden en worden herbestemd. Na hun aflevering op de bouwwerf zijn we onmiddellijk begonnen met de binnenafwerking van de naakte binnenstructuur, die zelf kon ingevuld worden volgens de noden van de klant, en met het plaatsen van de technieken. Op 3 september was de warme keuken voor 1.500 leerlingen operationeel”, weet Tom Vanderbeken.

Het project verliep van A tot Z in BIM en elke component heeft een digitale evenknie in 3D, zodat defecte elementen op afstand kunnen gedetecteerd en hersteld worden. Ook over hoe de modules geschakeld worden is grondig nagedacht. De aannemers monteerden koelleidingen in één stuk om de kans op lekkages te verkleinen en volgden een vast traject: ze plaatsen een module, voorzagen brandwerende bescherming van de modules, installeerden de droogbouwwanden en lichte binnenwanden, voorzagen first fix van technieken (kanalen,

© Abscis Architecten

water- en CV-leidingen, kabelbanen), sloten de wanden, brachten de plafondstructuur, verlichting en ventilatie aan, monteerden de binnendeuren, legden de vloer en zorgden voor de plafondafwerking. In een maximale doorlooptijd van tien weken moesten heel veel vierkante meters afgewerkt worden. Het tweede deel van de oplevering (tweede verdieping van het gebouw) omvatte alleen nog de afwerking. Alle technieken inzake o.m. brandpreventie moesten voorzien worden en alle brandwerende scheidingsen in het gebouw moesten geplaatst zijn vóór de ingebruikname, ook al waren de werkzaamheden op het tweede verdiep niet beëindigd.

Sandwichpanelen

Voor de lichte scheidingsbinnenwanden (vier kolommen) werd 9 cm minerale isolatie voorzien en voor de gevel 15 cm. De buitenwanden waren samengesteld uit een binnendeel (tussen de stalen kolommen) met 9 cm minerale isolatie, waartegen 15 cm dikke rotswol sandwichpanelen werden geplaatst. Het drievoudige glas is akoestisch erg performant in functie van de nabijheid van de luchthaven. Deze tijdelijke en volledig demonteerbare school met de kenmerken en kwaliteiten van een definitieve school moest aan vele randvoorwaarden voldoen.

“Gelukkig werkten de bouwheer, de stads- en stedenbouwkundige diensten en het team van ontwerper en aannemers intens samen om dit dossier in zo’n korte tijd te realiseren. Denys verzorgde de buitenaanleg (afbraakwerken, funderingen, omgevingsaanleg, ondergrondse riolering, technieken, hoogspanningscabine, fietsenstalling, omheining, drie stalen luifels voor de fietsenstalling aan de voorkant, voor de kleuterschool en achteraan aan de speelplaats voor de leerlingen van de lagere school). In het originele dossier beperkte de omgevingsaanleg zich tot het hoogst noodzakelijke, maar doorheen het proces werd toch getracht om van

de asfaltvlakte een aangename speelruimte te maken. Jan Snel leverde de modules aan en deed de binnenafwerking. Denys Support doet gedurende zes jaar het totaalonderhoud van de technieken”, vertelt Wiert Gerats.

De Regie der Gebouwen financierde dit DBM-project, waarbij private en publieke sector anders samenwerkten dan bij een klassieke opdracht. “We zijn gestart met een budget van € 25 miljoen en uitgekomen op € 25,5 miljoen. Er gebeurden nochtans herzieningen en optimalisaties: de speelplaats was in het eerste ontwerp afgewerkt in asfalt, het aandeel zonnepanelen werd uitgebreid en de sporthal werd in CLT uitgevoerd. Bovendien beïnvloedde covid soms de timing en de beschikbaarheid van de medewerkers en veranderden de offertes o.m. door de stijgende staalprijs razendsnel. Behalve de erg krappe timing vormden ook de leveringstermijnen, het gebrek aan materialen en bijkomende maatregelen op de bouwwerf nog andere uitdagingen”, stipt Chiara Dewolf aan.

Deze tijdelijke school wordt, in tegenstelling tot vele andere schoolgebouwen, niet verwarmd met gas, maar zowel verwarming als koeling gebeuren met een VRV-systeem (Variabel Koelmiddel Volume; een driepijpsysteem met warmtepompen met in de klas een verwarmings- of koelingsstoestel en op het dak een buitenunit die die toestellen aanstuurt). “Eén grote buitenunit kan verschillende binnenuits aansturen. De zonnepanelen leveren energie om te verwarmen en te koelen, te koken en te verlichten. De school wil volledig energieneutraal zijn”, weet de senior projectmanager bij Denys.

De kleuterspeelplaats is aangelegd in beton- en rubbertegels. Op het asfalt van de lagere speelplaats werd een nieuwe toplaag gelegd. “We hebben ook zit- en springelementen voorzien. De sporthal is uitgevoerd in gebroken wit, de

klasmoudes kleuren hemelsblauw. Voor de helling van het terrein werd een heel mooie oplossing met treden uitgedacht. We hebben tevens een helemaal overdekte luifelstructuur voorzien en vingden de helling binnen op door in de modules een overgang te creëren van het ene naar het andere niveau en op de speelplaats te werken met trappen en banken. Een overdekte passerelle maakt de fysieke scheiding tussen de kleuter- en de lagere speelplaats. Er is één lift nodig (aan de hoofdingang met de extra helling) en alles is mooi ingesloten”, meldt Wiert Gerats. De keuken beschikt over koel- en diepvriescellen en de onderhoudsploeg bezit afzonderlijke onderhoudslokalen. Daarenboven werd een extreem uitgebreid netwerk voor data, wifi en camerabewaking met alle soorten poorten (slim links) gelegd. De Europese Scholen stelden ook bepaalde veiligheidseisen zodat men weet wie er binnenkomt: wie door de bewaker is binnengelaten via de parking moet nog door speed gates om de school te bereiken. In de hoogspanningscabine werd laadcapaciteit voorzien om alle elektriciteit te kunnen laden en ook aan laadpalen is gedacht.

De ervaringen van Denys met dit project leerden Tom Vanderbeken hoe zulke bouwprocessen nog kunnen versneld worden. “De uitstekende samenwerking tussen alle bouwpartners zette een continue dynamiek in gang waarbij we er helemaal voor gingen om deze school op 3 september 2021 open te krijgen. De Regie der Gebouwen was heel tevreden over het resultaat en bedankte ons voor de geleverde prestatie. Bovendien kwamen andere scholengroepen hier al tijdens de bouwwerf een kijkje nemen”, verklaart hij.

© Johan Lambrechts - “We realiseerden een heuse krachttoer door in minder dan een jaar een antwoord te bieden op de vraag van de Regie der Gebouwen naar meer capaciteit. Dit gebeurde nooit eerder op zulke schaal”, beseffen Wiert Gerats, Tom Vanderbeken en Chiara Dewolf.

© Abscis Architecten

Tijdelijke Europese School Brussel is toonbeeld van duurzaamheid

In afwachting van de bouw van de vijfde Europese School werd tussen maart en begin september 2021 op de site van het NAVO-hoofdkwartier aan de Leopold III-laan in Haren reeds een tijdelijke school voor 1.500 leerlingen gebouwd. Het project werd gerealiseerd via een DBM-opdracht (Design, Build, Maintain).

Tekst: Johan Lambrechts - Foto's: Abscis Architecten

© Abscis Architecten

© Abscis Architecten

Deze tijdelijke Europese School neemt op een projectterrein van ongeveer 25.000 m² zowat 4.000 m² in beslag. De totale netto bebouwde oppervlakte bedraagt 12.000 m² voor alle onderwijsfuncties op het gelijkvloers en de niveaus +1 en +2. Het project omvat 521 prefab modules op drie bouwlagen die veel daglicht binnenlaten en die werden verhoogd om aan de gevraagde plafondhoogte te voldoen.

De school wil volledig energieneutraal zijn. 833 zonnepanelen op 1.560 m² produceren 353.000 kWh en drukken de CO₂-uitstoot met 15 ton per

jaar. Ze leveren energie om te verwarmen en te koelen, te koken en te verlichten. Het regenwater wordt gerecupereerd in negen watertanks, goed voor 180.000 liter, en een ondergronds bufferbekken zorgt ervoor dat al het water dat op de site valt tijdelijk wordt opgeslagen en vertraagd geloosd op het publieke net. Verwarming en koeling gebeuren met een VRV-systeem (Variabel Koelmiddel Volume).

Het project verliep van A tot Z in BIM en elke component heeft een digitale evenknie in 3D, zodat defecte elementen op afstand kunnen

gedetecteerd en hersteld worden. Ook over hoe de modules geschakeld worden, is grondig nagedacht.

Meewerkende partijen

Bouwheer: Regie der Gebouwen

Gebruiker: Europese Scholen

Architect: Abscis Architecten

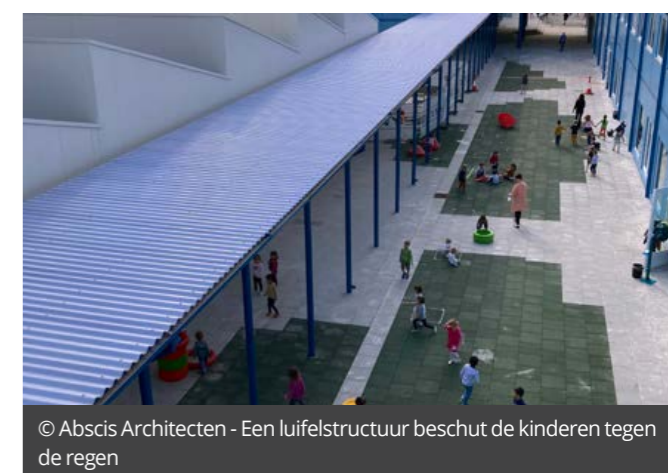
Aannemer: Denys en Jan Snel

© Abscis Architecten - De grenenhouten sporthal is opgebouwd in houtmassiebouw (CLT)

© Abscis Architecten - De klaslokalen laten veel daglicht binnen

© Abscis Architecten - Een luifelstructuur beschermt de kinderen tegen de regen

BuildUp realiseert in recordtempo energetische renovatie van Noord-Franse scholengroep

BuildUp, de specialist in duurzaam offsite bouwen voor nieuwbouw en energetische renovatie, werd geselecteerd voor het Europese Energiesprong-project dat de energetische renovatie van een school omvat. BuildUp ging daarvoor aan de slag in het Noord-Franse Rijsel (Lille) om in de recordtijd van 2 maanden een aantal schoolgebouwen van de scholengroep energetisch te renoveren en klimaatneutraal te maken, goed voor een oppervlakte van 2000 m².

Tekst: Aurélie Cordier (Wijsgeer PR) – Foto's: BuildUp

© BuildUp

Tijdens de korte tijdspanne van de zomervakantie kregen de gebouwen zo een klimaatjas en werden via offsite bouwen volledige nieuwe gevels en daken geplaatst. Net als een belangrijk deel van het Europese woningbestand, zijn ook veel schoolgebouwen in slechte staat en niet aangepast aan de huidige en toekomstige energievereisten. België kampt met een gelijkaardige problematiek. Het is dus een hele uitdaging om dit verouderde patrimonium te matchen met de klimaatdoelstellingen van 2050.

Projectstart tegen de klok

Het nieuwe energetisch renovatieproject onder leiding van BuildUp omvat in totaal twee scholengroepen waarbij vijf scholen, één sporthal en twee restaurants klimaatneutraal worden gemaakt. In totaal zal BuildUp 9000m² aan gevels en daken energetisch renoveren. Tijdens

de zomer van 2023 werd een eerste deel van de gebouwen onder handen genomen. De rest volgt tijdens de zomervakanties van 2024 en 2025. Het project is extra uitdagend omdat de gebouwen tegen de start van het nieuwe schooljaar afgewerkt moeten worden zodat de leerlingen niet gestoord worden en ook het personeel geen hinder ondervindt van de werken.

Behoud architecturale eigenheid

BuildUp voert het project uit met een aantal lokale partijen. Het Rijselse architectenbureau Face B is er één van. De Franse erfgoedwetgeving bepaalt dat schoolgebouwen meerdere kenmerken van hun oorspronkelijke uitzicht moeten bewaren. Samen met Face B slaagde BuildUp erin om een geslaagde herinterpretatie te maken. Als mandataris voor het project werkt BuildUp verder nog samen met de volgende

partners: studiebureaus Energelio en Maning, aannemer Dujardin en Axima voor het onderhoud en energiebeheer gedurende de exploitatiefase.

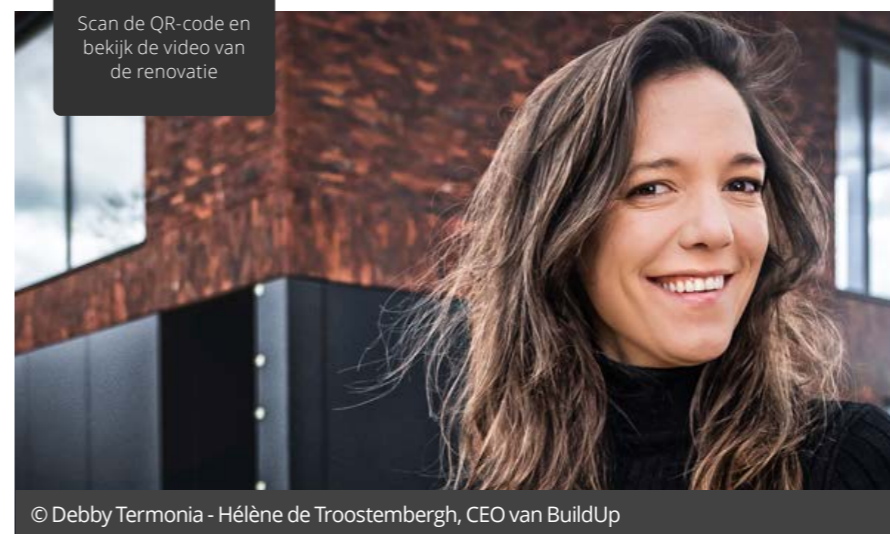
BuildUp en Energiesprong: perfect match

Dit is één van de eerste scholenprojecten in Frankrijk op basis van de principes van het Europese Energiesprong-concept waarbij via offsite energetisch renoveren een school nieuwe daken en muren krijgt. BuildUp staat in voor de duurzame offsite constructie en plaatsing van de nieuwe gevels en daken. Alle gebruikte materialen zijn biobased en circulair. Tijdens de 22 jaar exploitatie en onderhoud waarvoor BuildUp garant staat, worden leerlingen en leraren bovendien opgeleid en begeleid door BuildUp om de energieprestatie op peil te houden.

Scan en ontdek meer

Scan de QR-code en bekijk de video van de renovatie

© Debby Termonia - Héléne de Troostembergh, CEO van BuildUp

Via offsite bouwen behoud je dus absoluut je architecturale vrijheid. Nog een voordeel van offsite constructie vergeleken met traditionele bouwmethoden: je boekt 40 à 50% tijdswinst. Er is maar één rit naar de werf nodig en weersomstandigheden spelen geen rol

Héléne de Troostembergh
CEO BuildUp

Educatie en sensibilisering zijn essentiële onderdelen van future proof en duurzaam bouwen.

BuildUp bouwt naam in energetische renovatie Het Noord-Franse Rijsel pionierde al met BuildUp voor een energetisch renovatieproject met het project in Wattrelos waarbij BuildUp 160 sociale woningen energieneutraal maakte dankzij duurzaam offsite bouwen. In deze video vertelt de stad Rijsel hoe deze projecten helemaal aansluiten bij hun klimaatdoelstellingen. Lille wil tegen 2050 een duurzame koolstofarme stad zijn en met deze projecten zetten ze alvast een stap in de goede richting.

Héléne de Troostembergh, CEO BuildUp: "Het was een enorme uitdaging om dit project op zo'n korte tijd te realiseren. Gezien de timing was er ook geen ruimte voor fouten. De stad Lille wilde de architecturale eigenheid van de gebouwen strikt bewaren. Het resultaat is echt een herinterpretatie van de gevel door het gebruik van de nieuwste technieken en materialen, maar mét

behoud van de originele identiteit van het gebouw. Via offsite bouwen behoud je dus absoluut je architecturale vrijheid. Nog een voordeel van offsite constructie vergeleken met traditionele bouwmethoden: je boekt 40 à 50% tijdswinst. Er is maar één rit naar de werf nodig en weersomstandigheden spelen geen rol. Als je weet dat werven gemiddeld een maand per jaar stil liggen, wegens te warm, te koud of te nat weer - zoals de natte zomer die we achter de rug hebben - dan wordt het verschil snel duidelijk."

Clément Bisiaux, projectleider en architect bij Bureau FaceB: "We werden geconfronteerd met twee uitdagingen bij dit project. Ten eerste moest er een gebouw opgeleverd worden dat thermisch heel performant moest zijn op het vlak van isolatie, vertrekkende vanuit een bestaande basisstructuur of gebouw. Daarnaast moesten we een nieuwe voorgevel voorzien die even elegant was als de bestaande historische architecturale façade. De tweede uitdaging was de timing: alles moest in een bijzonder korte tijd

worden opgeleverd. Dit gebouw op zo'n korte tijd energetisch renoveren was zonder offsite bouwen nooit mogelijk geweest. Wij zijn erg tevreden over het eindresultaat, dat tot stand kwam dankzij de synergie tussen alle partners. Voor een energetische renovatie op korte termijn bestaat er geen betere techniek."

BuildUp Offsite Belgium
Nieuwlandaan 39 (B224)
3200 Aarschot
België

✉ helene@buildupoffsite.com
🌐 www.buildupoffsite.com

Hybride verwarmen met hoog vermogen

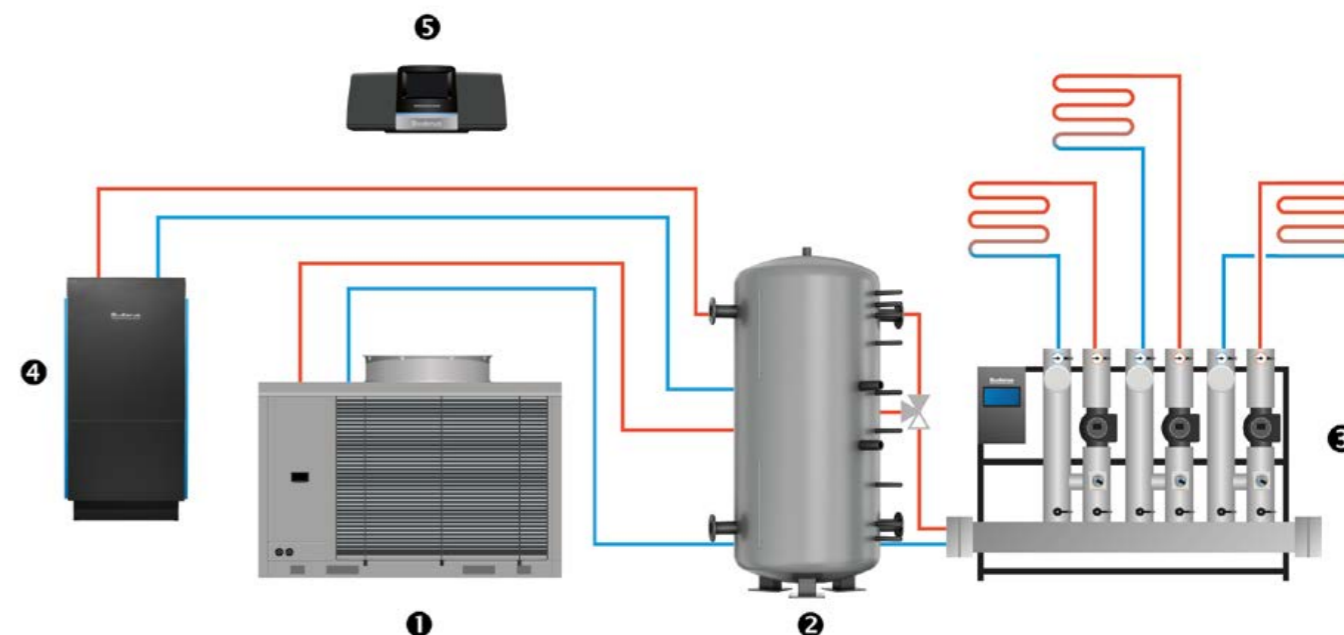
Met de hoog vermogen warmtepomp Logatherm WLW276 van Buderus investeert u op een betrouwbare en efficiënte manier in een verwarmingssysteem op hernieuwbare energie voor uw tertiair project. Ook voor renovatieprojecten is deze warmtepomp uiterst geschikt, ze kan namelijk perfect werken in een hybride verwarmingsofstelling in samenwerking met een (bestaande) gas- of stookolieketel. Zo draagt u uw steentje bij tot het verminderen van de CO₂-uitstoot en bespaart u tegelijk op uw energierekening.

Tekst & foto's: Buderus

Met de Logatherm WLW276 introduceert Buderus een omvangrijke serie nieuwe warmtepompen voor het commercieel segment.

- 1 Logatherm WLW276
- 2 CV buffertank
- 3 Logaflow HMS Plus
- 4 Logano plus KB472
- 5 Logamatic 5000

Hydraulisch schema met de Logatherm WLW276 en Logamatic 5000 regeling

Waarom kiezen voor een hybride verwarmingssysteem?

De isolatiewaarden in renovatieprojecten liggen lager dan deze in nieuwbouwprojecten. Vaak is een autonome warmtepomp in renovatieprojecten bijgevolg niet de meest ideale keuze omdat de energiekosten nog steeds hoog kunnen oplopen. Als systeemexpert raadt Buderus in deze projecten een hybride verwarmingssysteem aan waar een al dan niet bestaande gas- of stookolieketel samenwerkt in combinatie met de warmtepomp.

Werking van een hybride verwarmingssysteem

Een hybride verwarmingssysteem bestaat uit twee warmtebronnen. Het grootste deel van de tijd zal de warmtepomp al het werk op zich nemen voor de verwarming en warmwaterproductie. Maar tijdens piekmomenten zoals bij extreem koude temperaturen of een extreem hoge warmwatervraag, dan springt de ketel bij. De cv-ketel werkt dus enkel om deze piekmomenten op te vangen waardoor het verbruik van fossiele brandstoffen enorm gereduceerd wordt. Dit intelligente verwarmingssysteem weet zelf welke van de componenten aan zet is.

Voordelen van een hybride verwarmingssysteem

Aangezien dit systeem fossiele en hernieuwbare energie combineert, wordt u minder

afhankelijk van de snel veranderende energieprijzen. U kunt zelfs tot wel 60% besparen op uw energierekening. Het systeem wordt aangestuurd door een slimme regeling die automatisch de meest energiezuinige en efficiënte of de meest milieuverantwoorde verwarmingsbron kiest. U verbruikt bijgevolg minder fossiele brandstoffen wat het milieu ten goede komt aangezien u uw CO₂-uitstoot aanzienlijk reduceert.

Hybride systeem optimaliseren

Om uw verwarmingssysteem verder te optimaliseren en de energie-efficiëntie op te drijven, kunt u aansluitend opteren voor het plaatsen van zonnepanelen. Zowel elektrische als thermische zonnepanelen kunnen aanzienlijk bijdragen in de energie-efficiëntie van een verwarmingssysteem.

Regelplatform Logamatic 5000

Om de installatie optimaal te beheren ontwikkelde Buderus het digitaal regelplatform Logamatic 5000. Dit systeem is in staat om alle componenten binnen een verwarmingssysteem aan te sturen. De opgeslagen data kunnen geanalyseerd worden om het energieverbruik en de prestaties van het systeem te optimaliseren.

Buderus

Buderus
Zandvoortstraat 47
2800 Mechelen
België

☎ 015 46 56 00
✉ quotations@buderus.be
🌐 www.buderus.be

Kijk binnen in de beste kleuterschool ter wereld

Op deze school in Tokio veroorzaken vijfjarigen verkeersopstoppingen en kan de Kerstman door de ramen klimmen. Maak kennis met 's werelds leukste kleuterschool, ontworpen door de Japanse architect Takaharu Tezuka. Hij vertelt ons in dit artikel meer over het ontwerpproces van de Fuji Kindergarten in Tokio, waar kinderen het beste uit zichzelf halen dankzij een magische omgeving die speciaal voor hen is ontworpen. Kijk mee binnen in deze ovaalvormige school met een eindeloze speelplaats en waar bomen dwars door de klaslokalen groeien.

Hoe bouw je zodat kinderen echt kind kunnen zijn? "Denk als een kind", zegt architect Takaharu Tezuka, die geïnspireerd werd door zijn eigen dochter en zoon. Hij ontwierp de school samen met zijn vrouw Yui vanuit het perspectief van hun kinderen. "We hebben de school ontworpen als een cirkel, met een soort eindeloze speelplaats. Het idee daarachter is dat kinderen altijd in cirkeltjes lopen."

Kinderen glijden naar de klas

"We hebben een kleine bult aarde onderaan de trap vanaf het dak geplaatst - dit was een truc om de trap korter te maken. Maar toen begonnen de kinderen de aarde weg te halen om 'modderkommen' te maken. De school moest de aannemer steeds vragen om modder terug te plaatsen. Naast de trap maakten we een glijbaan, zo kunnen kinderen letterlijk naar de klas glijden."

Aanmoedigen van "dierlijk" gedrag

"Het Japanse bouwvoorschrift zegt dat je een verticale leuning met spijlen op 100 millimeter afstand moet hebben zodat de kinderen hun hoofd er niet doorheen kunnen steken. Maar: ze kunnen hun benen er wel doorheen steken, en kinderen vinden het leuk om met hun benen te zwaaien. Chimpansees doen precies hetzelfde - het is een soort instinct."

Alles kan een speeltje zijn

"We moesten bouwen rond de bomen die al op het terrein stonden en voegden veiligheidsnetten toe zodat de leerlingen niet door de gaten rond de bomen zouden vallen. Maar ik ken kinderen, en ze spelen graag met netten. Telkens als ze een hangmat zien, willen ze erin springen, ermee schudden. Dit was eigenlijk gewoon een excuus voor mij om de kinderen nog een manier te geven om te spelen."

Dakramen voor verstoppertje

"De kinderen kijken graag door de dakramen vanaf het dak. 'Waar is mijn vriend?' 'Wat gebeurt er beneden in de klas?' En als je naar beneden kijkt, zie je altijd kinderen omhoog kijken van

beneden. Hier is afleiding de bedoeling. Er zijn geen muren tussen de klaslokalen, dus geluid zweeft vrij van de ene klas naar de andere, en van buiten naar binnen. We beschouwen geluid als heel belangrijk. Wanneer je kinderen in een stille doos stopt, worden sommigen van hen erg nerveus."

Een stoel kan een trein zijn

"Elke maand herschikken de leraren en kinderen op Fuji het meubilair in het klaslokaal. Omdat we merkten dat kinderen graag 'treintje spelen', vulden we de school met ongeveer 600 dozen, gemaakt van zeer licht hout dat bekend staat als kirihout. Het zal de kinderen niet deren als ze hun hoofd stoten tegen de hoek."

Praatjes bij de waterkoeler

"Tegenwoordig praten Japanse kinderen alleen nog maar met computers. Omdat ik dat haat, dacht ik: als we een waterput in elke klas zetten, zullen ze gedwongen worden om met elkaar te

praten. Er is een uitdrukking in het Japans, "ido bata kaigi", wat betekent "conferentie rond de put". Vrouwen ontmoeten elkaar en wisselden informatie uit als ze water gingen halen. Ik wilde dat de kinderen hetzelfde deden."

Kinderen klimmen naar de klas

"In deze school worden kinderen aangemoedigd om in bomen te klimmen. Als een kind sterk genoeg is, kan het het bovenste niveau bereiken zonder de trap te gebruiken. Andere scholen staan dit misschien niet toe, maar de directeur hier gelooft dat kinderen hun eigen grenzen kennen. Ze stoppen wanneer ze moeten stoppen."

"We mogen geen school bouwen volgens een pedagogisch model dat binnen 15 jaar achterhaald is"

Ruimtelijke ordening moet benaderd worden vanuit de open ruimte met een structurerend, robuust aaneengesloten landschap als onderlegger. Gebouwen moeten een kwalitatieve relatie aangaan met hun omgeving en bij elke nieuwe ontwerpogave moet aandacht gevraagd worden voor het meervoudige gebruik van openbare ruimte en publieke gebouwen. Architectuurkwaliteit moet zo helder mogelijk benoemd worden en bij de zoektocht hiernaar moet de klemtoon liggen op het ganse proces, waaraan zoveel mogelijk belanghebbenden op een democratische manier deelnemen.

Tekst: Johan Lambrechts - Foto's: Pieter Geerts

Deze thema's benadrukt huidig Vlaams Bouwmeester Erik Wieërs in zijn ambitienota 'Kansen scheppen voor ontmoeting'. Hij oordeelt tevens dat verdichting van dorpskernen moet gepaard gaan met de versterking van hun karakter en identiteit. De overheid moet ook zoveel mogelijk haar bestaande patrimonium hergebruiken en kiezen voor toekomstbestendige nieuwbouw. Sociale woningbouw moet geïntegreerd worden in het totale woningaanbod en we moeten inzetten op nieuwe vormen van collectief bouwen om wonen betaalbaar en toekomstbestendig te maken. En tot slot moet ook mobiliteit ruimtelijk benaderd worden en moeten vervoermiddelen zoveel mogelijk de ontmoeting stimuleren in plaats van ze te verhinderen.

Erik Wieërs (* 1963) studeerde Architectuur aan het Nationaal Hoger Instituut voor Bouwkunst en Stedenbouw (NHIBS) in Antwerpen en behaalde tevens een licentiaatsdiploma Wijsbegeerte aan de VUB in Brussel. Hij doceert Architectonisch Ontwerpen aan de faculteit Ontwerpwetenschappen van de Universiteit Antwerpen en was lid van de Welstandscommissie van de stad Antwerpen. Daarnaast was hij stichtend vennoot van Meta architectuurbureau en Huiswerk architecten en richtte hij in 2011 mee Collectief Noord Antwerpen op, dat recent nog twee stedelijke basis-scholen ontwierp: Alberreke in de Albertstraat in Antwerpen, dat een paar jaar geleden werd opgeleverd, en het recent opgeleverde De Bever op de Albert Bevernagelei in Deurne.

Van 17 augustus 2020 tot juli 2025 fungeert Erik Wieërs als zesde Vlaamse Bouwmeester na bOb Van Reeth, Marcel Smets, Peter Swinnen, Stefan Devoldere en Leo Van Broeck. "Ons team telt 15 mensen die ambtenaren zijn van de Vlaamse

overheid. De meesten zijn architecten, landschapsarchitecten of stedenbouwkundigen. Anne Malliet heeft bij ons altijd het onderwijs en het Scholen van Morgen-programma opgevolgd en projectverantwoordelijke Eva Amelynck focust sinds kort ook op het onderwijs. We huizen in kantoren van de Vlaamse overheid in het Herman Teirlinckgebouw op de site Thurn en Taxis aan de Brusselse Havenlaan en openden tien jaar geleden in de Brusselse Ravensteingalerij een atelier om ook aanwezig te zijn in de stad; daar vinden alle vergaderingen, presentaties en jury's plaats, alsook publieke evenementen zoals lezingen", legt Erik Wieërs uit.

Oproepen

Het Team Vlaams Bouwmeester wordt betrokken bij de inhaaloperatie scholenbouw en ontwerpdrachten voor schoolgebouwen worden ook geregeld gepubliceerd via de Open Oproep. "Er zijn drie dbfm-programma's opgezet om deze inhaaloperatie scholenbouw te realiseren. Op dit moment loopt het derde dbfm-programma 'Scholen van Vlaanderen'. Naar mijn gevoel worden deze programma's echter steeds technischer en financieel en gaat het steeds minder over architectuurkwaliteit; het aanvankelijke niveau van het eerste programma 'Scholen van Morgen' wordt helaas niet meer gehaald. Men wil dbfm-projecten opzetten waarbij financier, aannemers en ontwerpers een totaalpakket van scholen afleveren. Vandaag zoekt de Vlaamse overheid voor het derde dbfm-programma een dbfm-vennootschap die zal optreden als projectmanager, de financiering aanreikt en de wedstrijden voor het scholenbouwprogramma Scholen van Vlaanderen organiseert. De overheid duwt met andere woorden het opdrachtgeverschap van zich af en zoekt een procesbegeleider om voor haar het hele proces te organiseren. Ze

zoekt een financieel-organisatorische partner die een offerte indient met een plan van aanpak. De manier waarop de aanstelling van ontwerpteam en aannemers zal gebeuren, wordt volledig vrij gelaten. Er wordt een voorkestraject meegegeven; maar hoe de aan te stellen projectmanager de aanbesteding concreet wil organiseren, bv. per school of voor tien scholen, mag deze als private partij vrij bepalen. Dan wordt het heel moeilijk om die kwaliteitsseutels in te bouwen. Wij pleiten er nochtans steeds voor dat de aanstelling van de ontwerper en van de aannemer afzonderlijk gebeuren; anders wordt een project al op voorhand uitgehold vanuit financiële ambities. Je kan perfect eerst een ontwerper aanstellen, de markt opgaan om een aannemer te zoeken en in een soort bouwteam het project uitwerken", suggereert Erik Wieërs.

"Men vraagt onze betrokkenheid in dit derde dbfm-programma, maar het is nog niet duidelijk of en hoe dit op een zinvolle manier kan gebeuren. Er is ons gevraagd om het hele traject te begeleiden, maar wij hebben aangegeven dat we daarvoor extra capaciteit nodig hebben. Bij dit soort trajecten is betrokkenheid van in het begin erg belangrijk, bij het formuleren van de ambities en het scherpstellen van de vraag. Een architect kan immers wel trachten een turnzaal te vergroten, maar het schoolbestuur moet die vraag stellen. Dergelijke belangrijke ambities moet je formuleren vóór de ontwerpers aan de slag gaan", meent de Vlaamse Bouwmeester.

Via de Open Oproep zijn bijvoorbeeld zeker goeie nieuwe scholen gebouwd en in Antwerpen hebben de scholen van AG Vespa de kwaliteit doen stijgen. "De jongste projecten van het voorbije 'projectspecifieke' dbfm-programma van de overheid zijn echter kwalitatief minder. Grote campussen worden

gebouwd door aannemers die een economisch bouwsysteem zoeken dat niet altijd de beeldkwaliteit ten goede komt. Als een aannemer al van in het begin weet dat hij tegelijk de ontwerper levert, zal hij die vaak kiezen op basis van het laagste ereloon en niet op basis van de ruimtelijke kwaliteit. Grote aannemers kunnen ontwerpers die een maatschappelijk relevante en duurzame school willen uittekenen onder druk zetten om te besparen. Bij deze db(fm)-structuren worden de aannemer en de architect als één geheel beschouwd, terwijl je de belangen van de gemeenschap voor ogen moet houden. Een architect die een onafhankelijke positie heeft tegenover de aannemer kan makkelijker de kwaliteit bewaken”, benadrukt Erik Wieërs.

Bovendien heeft men in het verleden te veel gebouwen ontworpen vanuit een heel gedetailleerd programma. Vanuit een duurzaam en circulair perspectief werk je volgens hem beter op basis van een minder strak gedefinieerd programma, zodat het gebouw op termijn andere programma's kan huisvesten.

“Een school heeft een belangrijke gemeenschapsfunctie en zeker basisscholen kunnen een essentiële rol spelen; denk maar aan het nut van hun turnzalen en klassen. Sommige scholen lenen hun refter en keuken in het weekend uit voor een communie- of lentefeest en stellen hun speelplaats open om een binding te creëren met de buurt. In de planning van Parijs 15-minutenstad wordt heel hard op die schoolomgeving ingezet”, weet de architect.

School als ontmoetingsplek

Zulk traject begint dikwijls met het vergroenen, ontharden en klimaatbestendiger maken van een speelplaats. Dan probeert men de schoolstraat autovrij te maken en vervolgens wordt de school een ontmoetingsplek voor de wijk. Zeker een

buurtschool op basisniveau trekt een divers publiek aan en kan mensen elkaar doen ontmoeten.

“Toen ik jong was, was bijna elke muziekschool in een school gevestigd; nu zijn muziekscholen helaas vaak ingebed in een bijzondere infrastructuur. Via de Open Oproep werden de architectenkantoren Schenk Hattori en Petillon Ceuppens aangesteld om in Melle een school te ontwerpen. Deze school-site is een publiek park geworden met de school middenin. De sporthal is als een afzonderlijk gebouw geconcentreerd zodat hij buiten de schooluren door derden gebruikt kan worden. Die ambitie moet ook de gemeente mee opnemen”, stelt Erik Wieërs.

Je moet ook durven school- en wooninfrastructuur combineren, wat nog te weinig gebeurt. Zo kan je in een stedelijke context bovenop een school appartementen bouwen en een relatie zoeken tussen oudere bewoners en studerende jongeren. “Het Intergenerationeel Project Linkeroever (IGLO) brengt verschillende culturen en generaties samen. Zo kan een woonzorgcentrum aansluiten bij een kinderkribbe. Dit project, dat het voorwerp uitmaakte van een Open Oproep, werd ontworpen door De Smet Vermeulen architecten uit Gent”, meldt de Vlaamse Bouwmeester.

Net zoals we tegenwoordig tweedehandskleding kopen, moeten we in eerste instantie ook bij bouwprojecten circulair denken. “We moeten onze verspilleconomie een halt toeroepen, al vergt dat heel andere procedures en heel andere ideeën over het ontwerp van en de omgang met gebouwen. Zo moeten we ons afvragen of we geen leegstaand gebouw kunnen herbenutten en geen afbraakmaterialen in de directe omgeving kunnen gebruiken”, oppert hij.

Aanpasbaarheid

Hij vindt het ook geen goed idee om een school te bouwen naar een pedagogisch model dat binnen

Ik geloof niet zo in cocreatie, maar participatie is wel cruciaal. We willen betrokken zijn van in het begin van een project. Onze betrokkenheid betreft het totaalplaatje.

Erik Wieërs
Vlaams Bouwmeester

15 jaar achterhaald dreigt te zijn; een school moet immers langer meegaan. “Je bedenkt de structuur van je gebouw los van de inhoud en de omgeving als een skeletstructuur zodat je bv. de breedte van een gang kan aanpassen. We moeten streven naar een ‘intelligente ruimte’, zoals bOb Van Reeth het formuleerde, een intelligent casco en een robuuste structuur die je kan invullen volgens het huidige pedagogische model, maar die op termijn makkelijk aanpasbaar is. Aanpasbaarheid is sowieso aan de orde”, oordeelt Erik Wieërs.

Tot slot hecht hij veel belang aan democratisch ontwerpen en participatie, zeker voor scholen. “Elk project is naargelang de context en het gebouw anders. Hiertoe moet je een traject uitzetten waarbij je iedereen (de buurt, de schoolgemeenschap zelf) zo vroeg mogelijk betreft bij het project; dat is belangrijk bij de vraagstelling. Ik geloof niet zo in cocreatie, maar participatie is wel cruciaal”, besluit de Vlaamse Bouwmeester.

© Pieter Geerts - “Je moet woon- en schoolinfrastructuur durven combineren”, meent de Vlaamse Bouwmeester.

PARTNER CONTENT CWS

Hoe zorg je voor een hygiënische en veilige onderwijsomgeving?

Als beslissingsnemer in onderwijsinfrastructuur streef je naar een schone en hygiënische leer- en werkomgeving voor leerlingen en medewerkers. Een nette omgeving geeft ruimte aan persoonlijke ontwikkeling en bevordert veilige werkomstandigheden. Dit leidt tot meer schooltevredenheid, een hogere productiviteit en minder ziekteverzuim. Met uitgebreide oplossingen voor toilethygiëne en schoonloopmatten in een circulair servicemodel helpt CWS de hygiëne en veiligheid in scholen verhogen.

Tekst & foto's: CWS

Ruime keuze aan hygiëne-producten voor scholen

Van zeepdispensers tot luchtverfrissers, van katoenen of papieren handdroging tot schoonloopmatten. Bij CWS vind je een ruim aanbod hygiëneproducten die bijdragen aan het welzijn op school.

Scan de QR code voor meer info. Vraag vrijblijvend advies op maat aan.

Scan de QR code voor meer info:

Coming soon!

Dispenser voor vrije uitgifte van tampons en maandverband

Help menstruatiearmoede te bestrijden en bevorder gendergelijkheid in de sanitaire ruimte.

© CWS

Onderdeel van schoolkeuze

Naast de onderwijsmethode en -kwaliteit, locatie en demografie is ook hygiëne van groot belang voor ouders bij het kiezen van een school. Ze evalueren doorgaans drie aspecten: hoe schoon zijn het gebouw, de lokalen en de sanitaire voorzieningen? Een nette, hygiënische omgeving motiveert de schoolkeuze van ouders en leerlingen.

Optimale en duurzame handhygiëne

Elk leeftijdsniveau vergt een andere aanpak om hygiëne op school te stimuleren. Terwijl bij kleuters de essentie van handhygiëne nog moet toegelicht worden, zijn studenten in het hoger onderwijs zich bewuster van de gevolgen van een slechte handhygiëne.

Advies van CWS: combineer schuimzeepdispensers met sensorcransen en verminder het gebruik van zeep met 50% en water met 70%! Bovendien zorgen handdoekautomaten met een katoenen rol voor liefst 131,5 kg minder papierafval in de sanitaire ruimte.

Je eerste indruk maak je maar één keer

42% van de bezoekers beoordelen de netheid van een gebouw op basis van de vloer. Liefst 80% van vuil en vocht wordt een gebouw binnengelopen. Een schoolomgeving is vergelijkbaar met een bedrijf met vele medewerkers die veel in beweging zijn. Dit zorgt voor een verhoogde druk op de vloerhygiëne. Schoonloopmatten houden meer dan 4 l/m² vast. Met een frequente ophaal- en reinigingsservice behouden ze hun prestaties en dragen ze bij aan schone gangen op school.

CWS adviseert duurzame schoonloop- of logomatten, gemaakt van 100% gerecycleerde PET-flessen, om vuil buiten te houden en het risico op uitglijden te verminderen.

Totaal hygiëneconcept

Een goede hand-, toilet-, lucht- en vloerhygiëne helpt de verspreiding van virussen en infecties in onderwijsinstellingen mee voorkomen en bevordert de gezondheid van leerlingen en medewerkers. Met de ondersteuning van CWS

ben je altijd verzekerd van voldoende voorraad, onderhoud en fris gewassen producten in je school.

Graag meer weten over hygiëne in het onderwijs? Vul vrijblijvend het contactformulier in op <https://www.cws.com/nl-BE/sectoren/hygiene-op-school>.

Care full

Complete ontzorging door CWS

Geen investering vooraf, minder planning- en opslagkosten, vakkundige montage en onderhoud.

CWS levert verbruiksproducten, zoals zeep en toilet-papier, volgens afgesproken frequentie.

Bovendien geniet je van een professionele reiniging van de handdoekrollen, hygiëneboxen en matten.

Surf naar [cws.com/hygiene](https://www.cws.com/hygiene) of scan de QR code voor meer info en vrijblijvend, gepersonaliseerd advies.

CWS Hygiene België nv
Berchemstadionstraat 78
2600 Antwerpen
België

☎ 0800 97180
✉ cstbe@cws.com
🌐 www.cws.com

De Leertrommel in Opwijk renoveert kleuterafdeling met hennepblokken

De vrije basisschool De Leertrommel in Opwijk verwerkte als eerste Vlaamse school bij de verbouwingswerken van haar kleuterschool milieuvriendelijke hennepblokken. De bouwheer, vzw Schoolcomité Sint-Vincentius uit Opwijk, streefde immers naar een ecologische leeromgeving en liet zich leiden door het positieve advies van Ark architecten voor dit circulaire bouw materiaal. De hennepblokken garanderen een optimale luchtvochtigheid en een uitstekende thermische en akoestische isolatie, die de klaslokalen voorzien van een aangenaam gezond binnenklimaat met een constante temperatuur en zachte akoestiek.

Tekst: Johan Lambrechts - Foto's: Ark architecten, Bram Tack, Johan Lambrechts

© Johan Lambrechts - "Bij de renovatie van de kleuterafdeling hebben we veel aandacht besteed aan het welzijn en het leervermogen van de kinderen", stellen (vanaf l.) Ian Leonard, Katleen Van Lemmens en David Kempe.

De Leertrommel telt 150 kleuters, naast bijna 300 leerlingen in de lagere school. Er zijn zeven kleuterklassen: twee eerste, twee tweede en twee derde leerjaren en één peuterklas. Hun volledig gereanimeerde kleutergebouw dateerde van de jaren '60 van vorige eeuw en was afgeleefd. "De huidige kleuterschool heeft een voetafdruk (bruto vloeroppervlakte) van 1.258 m² op het gelijkvloers. We beschikken nu over grote klassen met een bruto oppervlakte van bijna 60 m² evenals een zorglokaal, een leraarskamer, een refter, een turnzaal, een grote berging, een vergaderzaal en een directiekantoor. De oppervlakte van de klassen verschilt wel ietwat door de flexruimtes en de laatste vleugel is smaller", deelt directeur Katleen Van Lemmens mee.

Voor de stabiliteit en de technieken van dit project werden respectievelijk de studiebureaus

Stabico uit Lennik en STir uit Dilbeek ingeschakeld. "We werkten tijdens het voortraject in BIM om alles te visualiseren, maar ook in tekening en maquette. Om goed te begrijpen hoe het gebouw was opgebouwd en om de bouwknopen in 3D te ontwerpen hebben we vooraf destructief onderzoek uitgevoerd en gaten in de funderingen en de wanden geboord. Daarna hebben we een 3D puntenwolk gemaakt (met laser gescand) om een overzicht te krijgen van de volledige situatie. Na dit destructief onderzoek hebben we alleen de bestaande structuur met de buitengevel en de maximaal gerecupereerde spanten behouden. We hebben spanten met tussenafstand van 1,22 m gebruikt en hebben ook een verdeelingsplaat gegoten en de structuur verstevigd", verklaren Ian Leonard, projectarchitect en vennoot bij Ark architecten uit Dilbeek, en David Kempe, projectleider namens hoofdaannemer Roels uit Ternat.

Er lagen tevens funderings sleuven en betonnen welfsels met een zandbedding en tegels erop. "De aannemer heeft het zand en de tegels verwijderd en de welfsels gebruikt als een verloren bekisting. De lege kruipruimte onder de welfsels is geïsoleerd met kleikorrels. We hebben alle rioleringen en technieken die normaliter onder de funderingsplaat liggen daar opgehangen en aangevuld met kleikorrels als isolatie van de fundering", licht Ian Leonard toe.

Hoofdaannemer Roels uit Ternat plaatste ook in totaal 3.377 stuks van 30 cm diepe, 60 cm brede en 30 cm hoge hennepblokken aan de binnenkant. Ze bestrijken een oppervlakte van 608 m², zorgen voor meer dan 182 m³ gevelisolatie en hebben een negatieve CO₂-voetafdruk. Elke blok weegt 28 kilo, zodat hij binnen de hijsnormen valt. De blokken werden geleverd op 152 palletten, samen met 25 kg natuurlijke lijm mortel.

Kalkhennep – een natuurlijk mengsel van hennep, kalk en water dat een tiental jaar geleden zijn herintrede deed - is een in Wallonië geproduceerd lokaal product dat in mallen tot blokken wordt geperst, een aantal weken gedroogd en geleverd. De hennepblokken regelen de luchtvochtigheid en zijn brandveilig. Behalve hennepblokken werden ook elders milieuvriendelijke bouwmaterialen aangewend en werd een zo ecologisch mogelijk resultaat neergezet. Zo werd de asbestdakrand verwijderd (voor 50% gesubsidieerd door de OVAM en 50% door AGION), werd in dit ademende gebouw geen polyurethaan gebruikt en werd geopteerd voor FSC-gecertificeerd Okoumehout en voor kleikorrels als isolatie van de fundering. FDS leverde twee mobiele vouwvanden. De buitengevel werd gekaleid en binnenin werd gekozen voor een stevig en slijtvast bamboeparket. Verder werden er lichte binnenwanden in gipskarton aangebracht met akoestische isolatie tussenin. De dakdichting werd in EPDM uitgevoerd en er werden ook dakkoepels in het project geïntegreerd. Tot slot stond Geberit in voor het sanitair en kwam het glas van AGC Glass Europe.

Regenwaterput

"Het ruim 1.200 m² grote hellende dakvlak werd sterk nageïsoleerd met 18 cm rotswol en het hemelwater van het dak wordt gerecupereerd in een grote regenwaterput van 20.000 liter. Er werd een nieuwe regenwaterpomp geplaatst met filters die alle sanitair en regenwaterkraantjes kan aansturen. Alleen de dorpels zijn prefabbeton. We hebben in het gebouw een modulemaat gehanteerd om het originele grid te behouden, die we maximaal hebben doorgetrokken. De asmaat van 1,22 m is doorgetrokken in het ontwerp. We hebben een harde stootplint van 1,2 m hoog gemetseld in betonblokken en daarop lichte wanden in gipskarton, lichte wanden op maat in Okoumehout en houten binnenschrijnwerk op maat geplaatst. Sommige binnenvlakken kregen een HPL-afwerking (High Pressure Laminate). We hebben gekozen voor zeer lichte groene tinten wit, muntgroen en in de hoeken en gemeenschappelijke zones drie kleurenpatronen in het plafond. De plint in

tegelwerk is een kunstintegratie, waarbij het patroon bepaald werd i.s.m. architecte en kunstenaar Aurike Quintelier. Een kunstwerk van haar met recuperatiemateriaal verwijst naar het basisopzet van deze brede groene en ecologische school", weten Ian Leonard en David Kempe.

De innoverende factor van dit lowtech gebouw met zijn kleine ecologische voetafdruk, waarin 150 kleuters terecht kunnen, is dan ook in eerste instantie te danken aan het gebruik van ecologische materialen en minder aan de technieken. Het is wel de bedoeling dat de huidige technieken na 15 jaar worden vervangen en dat dit complex wordt omgetoverd in een energetisch geheel met hernieuwbare energiebronnen zoals een warmtepomp lucht-water voor de ganse site en zonnepanelen op het dak. Op het dak is alvast een zone van ongeveer 200 m² vrijgehouden om zonnepanelen te kunnen leggen en er wordt zelfs gedacht aan warmtekrachtkoppeling (wkk). Een ventilatiesysteem D is al wel aanwezig en elke klas heeft haar eigen luchtgroep.

Het eerste plaatsbezoek van de architect dateert van 2017. Daarna vond een wedstrijd plaats. De werkzaamheden startten in september 2021 en zouden normaliter voltooid zijn in september 2022. Door stormschade eind februari 2022 waarbij de bestaande dakbedekking deels wegvloog, de naweën van corona en de oorlog in Oekraïne - door de aluminiumschaarste moest veel langer gewacht worden op de ramen - werden ze echter uiteindelijk beëindigd in april 2023 zodat het gebouw in september 2023 in gebruik kon worden genomen. Tegen dan was ook de heraanleg van de zone er rond klaar. Het project kostte 1,6 miljoen euro zonder btw en buitenaanleg; AGION subsidieerde 70%, de rest was eigen inbreng. Het voorziene budget werd gerespecteerd; de herzieningen stonden los hiervan en meer- en minwerken hielden elkaar in evenwicht.

Zowel de aannemer als de architect hebben dan ook ervaring met scholenbouw. Het algemeen bouwbedrijf Roels in Ternat heeft tien medewerkers op de baan en 16 bouwvakkers voltijds in

dienst. Het werd zowat 15 jaar geleden opgericht en verhoogde zijn omzet van 8 miljoen euro in 2021 naar 12 miljoen in 2022. Het bouwde o.m. de nieuwbouw van de school De Buiteling in Halle en de nieuwbouw van GBS De Pimpernel in Zemst (in onderaanneming van Vanderstraeten, toen Peremans). Het familiebedrijf Ark architecten in Dilbeek bestaat bijna zeventig jaar en werd nog door de grootvader van Ian Leonard opgericht. Het legt zich toe op de publieke sector (vooral gebouwen voor kinderen en jongeren) en de scholenbouw. Mooie visitekaartjes zijn de nieuwbouw van GBS De Springplank in Krokegem (Asse) met aannemer Vandenbussche, de lagere school van De Leertrommel, de STEM-richting voor het middelbaar onderwijs van het Regina-Caelilyceum in Dilbeek (optopping van een verdieping op een bestaand gebouw) en gemeenteschool De Klimop in Schepdaal (capaciteitsuitbreiding met een mezzanine op een beperkte oppervlakte). Dit laatste project werd geselecteerd voor de Staalbouwprijs en werd dit jaar vermeld in de publicatie van Infosteel.

Na de kleuterschool pakt De Leertrommel immers ook de lagere school aan. Dit groter project met twaalf gestapelde klassen wordt in twee fases uitgevoerd. De bouw start normaliter in 2025.

Gent plant schoolgebouw en internaat op Henri Storyplein

De plannen voor het nieuwe schoolgebouw en de uitbreiding van het internaat op het Henri Storyplein in Nieuw Gent zijn klaar. Het ontwerp van deze duurzame passiefbouw schenkt veel aandacht aan de kinderen en het klimaat. In de zomer van 2022 werd een omgevingsvergunning aangevraagd. De bouwwerken starten normaliter in 2024 en zullen twee jaar duren.

Tekst: Johan Lambrechts - Foto: Stad Gent

© Stad Gent - simulatie van de nieuwe school

Het project wordt gecoördineerd door het stadsontwikkelingsbedrijf sogent, AGION (het Vlaamse Agentschap voor Infrastructuur in het Onderwijs) en de stad Gent. Hiermee is een totale investering van ongeveer 10,7 miljoen euro gemoeid. 71,5% van de kosten van het internaatgebouw en 81,5% van het schoolgebouw worden gesubsidieerd door AGION. De nieuwe schoolinfrastructuur komt op de plaats van de gesloopte gebouwen aan de zijkant van het Henri Storyplein. Alle grote bomen blijven behouden. Het schoolgebouw zal plaats bieden aan Freinetschool De Sassepoort - Spoor 9, een stedelijke school voor buitengewoon lager onderwijs die momenteel nog in

verouderde gebouwen in de Bevelandstraat huist. Er zal plaats zijn voor 88 leerlingen.

Het stedelijke internaat voor kleur- en lager onderwijs heeft momenteel reeds een vestiging op het Henri Storyplein, maar de afdeling van de Brugse Poort verhuist van de oude gebouwen in de Olijfstraat naar het nieuwe gebouw op het Storyplein. Daar zal plek zijn voor 56 kinderen.

Prikkelarme afwerking

Bij de opmaak van het ontwerp is extra aandacht besteed aan de specifieke noden van kinderen en van de buurt. Zo is geopteerd voor een prikkelarme afwerking en wordt een stuk van het gebouw ook publiek. In het schoolgebouw

komen verschillende jeugdlokalen. De school, het internaat, jeugdverenigingen en de buurt kunnen ook enkele ruimtes delen.

Deze duurzame passiefbouw heeft geen gasaansluiting; alle energie wordt opgewekt met warmtepompen en zonnepanelen. De stad Gent kiest ook voor duurzame materialen, zoals aluminium buitenschrijnwerk, gevelstenen, vloertegels en linoleum. Ten slotte gaat extra aandacht naar gezonde lucht. Een innovatief ventilatiesysteem past zich aan aan het aantal personen in de ruimte.

SoundDesign Cleaneo

Akoestische gipsplaten

Een plafond heeft onvermijdelijk een immense invloed op de sfeer en uitstraling van een ruimte. Afhankelijk van het ontwerp vervult het plafond nu eens een eerder esthetische rol, dan weer een meer technische rol. Door de geperforeerde **SoundDesign Cleaneo** platen te creëren, heeft Knauf al deze verschillende aspecten weten te integreren in één en hetzelfde systeem. De uitstekende akoestische kwaliteiten en de talloze esthetische mogelijkheden van de SoundDesign platen zorgen voor een toenemend succes bij architecten.

Ontdek het gamma van geperforeerde akoestische plafonds.

Knauf – Rue du Parc Industriel, 1 – B-4480 Engis – Tel. : 04 273 83 11 – www.knauf.com

KNAUF

PARTNER CONTENT KNAUF

SoundDesign Cleaneo: ideale geluidswaarde in harmonie met installatiegemak

Plafonds bepalen mee de ruimtebeleving. De geperforeerde gipsplaten van Knauf schenken ruimtes een esthetische meerwaarde en absorberen geluid op een unieke wijze. Ze worden eenvoudiger dan ooit geplaatst. Het gewenste perforatietype schenkt ruimtes een eigentijdse uitstraling, het witte of zwarte vlies aan de achterzijde draagt bij tot het ritmische effect.

Tekst & foto's: Knauf

Dankzij een goede akoestiek hoor je wat je moet horen zonder storende geluiden. Ze isoleert geluiden en beheerst de nagalmtijd afhankelijk van het ruimtegebruik: in dokterspraktijken is nagalm minder welkom dan in concertzalen. Knauf SoundDesign Cleaneo is een veelzijdige oplossing die de nagalm beheerst en een goede verstaanbaarheid of muziekweergave verzekert.

Meestal plaatst men akoestisch absorberende verlaagde plafonds, maar soms moeten wanden worden behandeld tegen indirecte geluiden door reflectie tegen hoge wanden. Daarom worden SoundDesign Cleaneo-platen gecombineerd met een absorberend, poreus materiaal zoals minerale wol achter de platen. Die kan dankzij zijn open oppervlak makkelijk geluidsgolven opnemen die niet direct worden gereflecteerd.

SoundDesign Cleaneo-platen bieden ook esthetische kansen. Ze zijn makkelijk toepasbaar op vlakke en gebogen vormen, maar vooral de perforatietypes bieden ontwerpers vele creatieve mogelijkheden voor akoestische absorptie.

© Marc Detiffe - MontLégia - Assar Architects & Artau Architectures

Er zijn ronde en vierkante perforaties en sleuven. Ze kunnen doorlopend of verspringend worden geperforeerd, regelmatig of willekeurig.

Met elk type kan een "stil" geheel worden gecreëerd met onzichtbare voegen. Afhankelijk van het perforatiemotief hebben SoundDesign Cleaneo-platen perforatiegraden van 6 tot meer dan 20%. Bij een perforatiegraad onder 10% dalen de waarden voor hoge frequenties en blijven ze constant voor lage frequenties. Het omgekeerde gebeurt bij een perforatiegraad boven 15%.

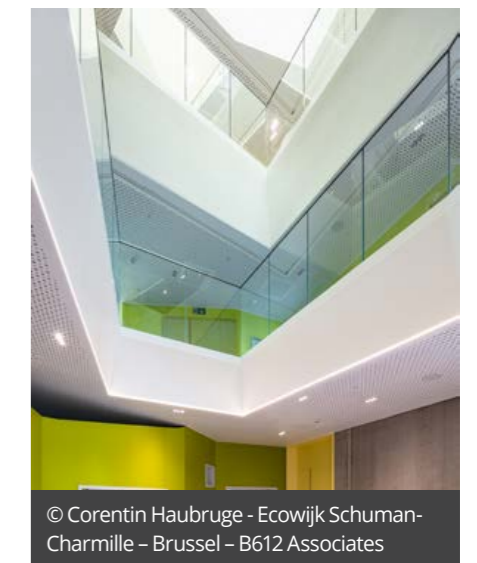
Met SoundDesign Cleaneo-platen maak je plafonds met doorlopende perforaties die ruimtes een prima akoestiek én een fijne sfeer bezorgen. Dat is nodig, want de steeds gladdere ondergronden versterken storend geluid in een ruimte. De geluidsabsorberende eigenschappen variëren naargelang het perforatietype, maar elk design verzekert optimaal geluidcomfort.

De Cleaneo UFF-akoestiekplaten zijn geperforeerde gipsplaten voor geschroefde montage op metalen onderconstructies. De UFF-kantvorm

maakt afwerken van naden en snijden van kantstukken erg eenvoudig. De platen passen zuiver tegen elkaar voor een snellere montage en makkelijkere voegafwerking. In collectieve ruimtes met vele bezoekers biedt het plafond een brandstabiliteit van 30 minuten.

Voor meer info kun je altijd bellen naar het nummer **04 273 89 51** of een e-mail sturen naar denis.janssens@knauf.com.

© Corentin Haubrige - Ecowijk Schuman-Charmille - Brussel - B612 Associates

KNAUF

Knauf
Rue du Parc Industriel 1
4480 Engis
België

+32 4 273 83 11
www.knauf.com
info@knauf.be

Bo_zArc®

Aluminium overkappingen

Kleine ingrepen maken soms een wereld van verschil.

Hoe kunt u met een aantal minimale ingrepen uw infrastructuur aanpassen aan de noden van vandaag?

Kinderwelzijn en duurzame mobiliteit staan hoog op de agenda en daar kunt u als verantwoordelijke instelling op inspelen. Zo zorgen een **speelplaatsoverkapping** en een **fietsenstalling** voor heel wat extra comfort: kinderen kunnen steeds buiten blijven spelen, ook als het regent. En hun fietsen kunnen ordelijk en veilig gestald worden onder een op maat gemaakte overkapping. Fietsbeugels, verlichting en zelfs laadsystemen voor e-bikes kunnen zo nodig worden voorzien.

Een **BOzARC overkapping** is samengesteld uit een lichte, maar uiterst sterke draagstructuur in aluminium en een dakbedekking in massief, onbreekbaar polycarbonaat. Deze beschermt niet alleen tegen de regen, maar ook tegen extremere weersomstandigheden zoals sneeuw en hagel (10 jaar garantie op barsten of breken). Een **transparante overkapping** resorteert maximaal licht én een heel open effect. Overkappingen met een **opale dakbedekking** zorgen voor schaduw en verkoeling bij heel warm weer en felle zon.

Wenst u meer informatie of een op maat uitgewerkt voorstel? Neem contact op met ons. Onze technische adviseurs komen graag bij u ter plaatse om uw specifieke situatie in kaart te brengen, suggesties te doen en een concreet voorstel en offerte uit te werken. Voorbeelden van onze realisaties vindt u op www.bozarc.be (scan de **QR-code**). Heeft u zelf vragen? Stuur ons een mailtje (contactgegevens zie onder).

SCAN EN ONTDEK MEER
info over alle soorten overkappingen,
extra's als verwarming, verlichting,
glazen zijwanden of schuifdeuren. Of
vraag een voorstel + offerte op maat!
www.bozarc.be

BOzARC
Boomsesteenweg 41 bus 2
2630 Aartselaar
03 455 90 67
info@bozarc.be
www.bozarc.be

ACTUA INVESTERINGEN

Vlaanderen investeert extra in schoolgebouwen

Vlaams Onderwijsminister Ben Weyts investeert bijna € 20 miljoen in 78 scholenbouwprojecten verspreid over heel Vlaanderen. Daarmee zet Weyts de investeringen in gloednieuwe en gerenoveerde schoolgebouwen onverminderd verder. In totaal investeert Weyts deze bestuursperiode € 3 miljard in nieuwe en gerenoveerde schoolgebouwen. Duizenden leerlingen zullen samen met het onderwijspersoneel van deze nieuwe en vernieuwde schoolgebouwen gebruik kunnen maken. "Investeren in onderwijsinfrastructuur is investeren in de kwaliteit van ons onderwijs", aldus Weyts.

Bron: Kabinet van de Vlaamse regering

© Evenbeeld

Schoolbesturen uit het gesubsidieerd onderwijs (gemeentelijk, stedelijk, provinciaal en vrij onderwijs) kunnen voor bouw- of verbouwingswerken financiële steun van AGION (Agentschap voor Infrastructuur in het Onderwijs) krijgen. Deze regeerperiode trekt Vlaanderen drie miljard euro uit om schoolinfrastructuur te vernieuwen en uit te breiden. Dat is een half miljard euro extra in vergelijking met de vorige regeerperiode.

Weyts investeert nu net geen €20 miljoen in 78 scholenbouwprojecten verspreid over gans Vlaanderen. Met deze scholenbouwprojecten zullen duizenden leerlingen en scholieren de lessen in gloednieuwe of gerenoveerde schoolinfrastructuur kunnen doorbrengen. Ruim € 15 miljoen gaat naar grote infrastructuurwerken zoals een volledige nieuwbouw.

In Laarne ontvangt Gemeentelijke Basisschool De Windwijzer € 1,5 miljoen voor een

nieuwbouw en verbouwingswerken. Gemeentelijke Basisschool Lievegem verkrijgt € 1,4 miljoen voor afbraakwerken en een nieuwbouw. Gemeentelijke Basisschool Het Klaverbos in Hemiksem realiseert met € 1,4 miljoen een nieuwbouw en omgevingswerken.

In Erondegem (Erpe-Mere) verwezenlijkt Gemeentelijke Basisschool Erpe-Mere voor 100 leerlingen met € 1,3 miljoen een nieuwbouw met drie lokalen voor de kleuterschool, vier lokalen voor de basisschool, een leraarslokaal en een sanitair blok. In Riemst bekomt Gemeentelijke Basisschool De Klinker € 1,2 miljoen voor de uitbreiding van de school voor 309 leerlingen. Gemeentelijke Basisschool Ak'Cent Bever in Bever kan met € 1 miljoen een nieuwbouw plaatsen en omgevingswerken uitvoeren.

"We blijven onverminderd investeren in de kwaliteit van ons onderwijs", zegt Vlaams Onderwijsminister Weyts. "Investeren in

infrastructuur zijn investeringen in de hardware daarvan. Het is letterlijk en figuurlijk bouwen aan de toekomst van ons onderwijs."

Bron:
Persmededeling 29 oktober 2023 - Kabinet van de viceminister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister Van Onderwijs Ben Weyts

Overzicht per provincie

Antwerpen: € 3 230 958
Brussels Gewest: € 182 580
Limburg: € 4 203 886
Oost-Vlaanderen: € 6 826 755
Vlaams-Brabant: € 2 449 489
West-Vlaanderen: € 3 081 138
Totaal: € 19 974 807

PARTNER CONTENT IBENS

Berkenbeek bouwt duurzaam en flexibel

De school voor buitengewoon onderwijs Berkenbeek in Wuustwezel realiseert 4.500 m² nieuwe schoolgebouwen. Het consortium ibens / LV Architecten met Studieburo De Klerck Engineering en tuinaannemer Louis Fierens won de Design & Build-wedstrijd, vroeg deze zomer de omgevingsvergunning aan en wil begin 2024 starten om op 1 september 2025 de nieuwe gebouwen in gebruik te nemen.

Tekst & foto's: ibens

© ibens

Mensen zullen altijd groter zijn dan gebouwen.

We willen bouwdromen realiseren. Is dat een uitdaging? Zeker, en zelfs een hele grote. Maar daar houden we als innovatieve bouwexpert van. We bouwen tenslotte aan de wereld van morgen en daarin zullen mensen altijd groter zijn dan gebouwen. www.ibens.be

In 2008 telde de kleuter-, lagere en secundaire school 441 leerlingen; vandaag heeft ze er 617 uit de ruime Noorderkempen. De groei werd vooral opgevangen door containerklassen terwijl van 2008 tot 2021 werd gewacht op de aangevraagde subsidies. Het bestuur van de vzw Berkenbeek startte dadelijk de actualisering van het dossier, waarbij Isabel Vlaeminck van Umpalumpa de projectregie in de eerste fase op zich nam.

Met een kostprijs van € 10 miljoen is dit het grootste project ooit voor Berkenbeek. De renovaties beslaan een bruto oppervlakte van 142 m²; zone 1 bestrijkt 1.651 m² en zone 2 2.791 m². De zonnepanelen op het dak halen 114 kWp. De ultralage E-peilen (EPB) – E30 in zone 1 en E30 in zone 2 (wettelijk maximum E47) – bieden duurzaamheid. In zone 1 kunnen pakweg 120 leerlingen terecht, in zone 2 zowat 240 leerlingen.

“Op de enorme site komen twee gebouwen met elk drie bouwlagen. De eerste blok (zone 1) bezit op het gelijkvloers lokalen die kunnen opengezet worden tot één groot lokaal, een verbouwd sanitair blok en een semi-industriële leskeuken; op de eerste en tweede verdieping komen telkens zes lokalen voor algemene vorming. De tweede blok (zone 2) omvat op het gelijkvloers vier lokalen voor beroepsgerichte vorming, een laad- en

opslagruimte, een leraarslokaal en sanitair; de eerste en tweede verdieping huisvesten telkens zes algemene en vier beroepsgerichte vormingslokalen. Er is vaak een gemeenschappelijk balkon”, weet Maxim Notte, commercieel projectmanager van ibens, te zeggen.

Beide gebouwen worden opgetrokken in rode baksteen met een houten gevelafwerking voor de inspringende locaties. Ze laten veel lichtinval toe en worden veel duurzamer dan de norm verwarmd met een lucht-water warmtepomp.

“We ontwerpen steeds de projecten vooraf in BIM, zodat we problemen reeds tijdens de ontwerpfase tijdig kunnen detecteren. Ook in de uitvoering wordt er vanuit een BIM-model gewerkt. Hierdoor zijn we in staat om de bewuste faalkost op de werf tot een absoluut minimum te beperken. Daarenboven wordt er zoveel als mogelijk geproduceerd door middel van prefabricage. Op die manier houden we strikte controle over het bouwproces. Zo wordt er op de werf eerder geassembleerd dan wel traditioneel gebouwd waarbij men sterk afhankelijk is van onder meer weersomstandigheden en allerhande andere risico's van het traditionele metselen en betongieten. Hierbij houden we 100% rekening met de functionele vraag van de klant en

eindgebruiker. Belangrijk hierbij is dat we eveneens steeds werken binnen het beschikbare budget. Onze hogere doelstelling is dan ook ‘bouwdromen realiseren’! Door ons te specialiseren in scholenbouw weten we immers als geen ander wat de specifieke wensen zijn van de verschillende stakeholders”, stelt Bart Cremie, CSO van ibens.

ibens leverde al basisschool Himo in Willebroek, de Sint-Maartensschool in Loppem en het Technisch Atheneum GenZ in Halle op. De basisschool Groei! in Vlamertinge en de basisschool De Ark en de secundaire school Da Vinci in Sint-Niklaas zijn in uitvoering.

ibens
Marialei 11 – bus 1
2018 Antwerpen
België

+ 32 3 287 65 00
info@ibens.be
www.ibens.be

EPC NR zet stappen richting koolstofvrije schoolgebouwen

Vanaf 1 januari 2023 moeten scholen net als andere niet-residentiële gebouweenheden bij een overdracht (verkoop, erfpacht, opstalrecht) of het sluiten van een nieuw huurcontract over een energieprestatiecertificaat voor niet-residentiële eenheden (EPC NR) beschikken. Vanaf 1 mei 2023 werd deze verplichting uitgebreid naar alle notariële overdrachten in volle eigendom. Wanneer de gebouweenheid wordt aangeboden voor bv. verkoop of verhuur moet het EPC NR beschikbaar zijn.

Tekst: Johan Lambrechts

“Op het moment van de overdracht (uiterlijk op de datum van het verlijden van de akte of het vestigen van het opstalrecht of de erfpacht) moet het EPC NR aan de nieuwe eigenaar of nieuwe huurder bezorgd zijn”, meldt de Vlaamse overheid. “Uitzonderingen gelden voor tijdelijke constructies (minder dan twee jaar in gebruik) en kleine alleenstaande gebouweenheden met een bruikbare vloeroppervlakte kleiner dan 50 m².”

De verplichting om over een EPC NR te beschikken, zal geleidelijk verscherpen tot elke grote niet-residentiële gebouweenheid in 2026 over een EPC beschikt, ook zonder dat ze overgedragen of verhuurd wordt. Zo moet vanaf 1 januari 2025 iedere grote niet-residentiële gebouweenheid met een bruikbare vloeroppervlakte van 1.000 m² of groter over een EPC NR beschikken,

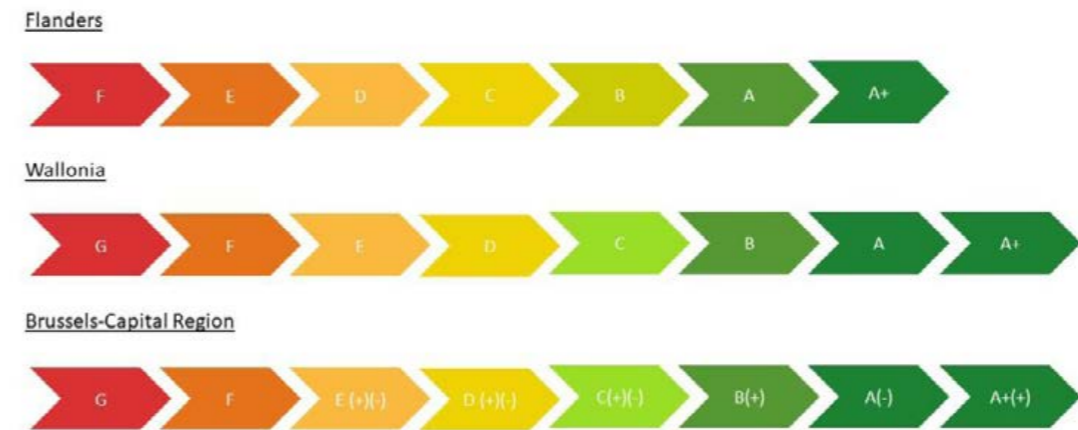
ongeacht overdracht of verhuur. En vanaf 1 januari 2026 moet elke grote niet-residentiële gebouweenheid met een bruikbare vloeroppervlakte kleiner dan 1.000 m² een EPC NR bezitten, ongeacht verkoop (en andere overdrachten) of verhuur. Omdat de overheid een voorbeeldfunctie heeft, zet ze enkele stappen echter reeds vroeger. Voor eenheden in een publiek of overheidsgebouw geldt dus een andere tijdslijn.

Voorwaarden

Het EPC NR geeft de energiezuinigheid weer van een gebouweenheid die benut wordt als kantoor, school, winkel, ziekenhuis, ... en toont hoeveel inspanningen nog vereist zijn om ze te renoveren tot een koolstofneutrale gebouweenheid. Het wordt opgesteld per niet-residentiële gebouweenheid, is vijf jaar geldig en omvat twee onderdelen die elkaar aanvullen: een

energiescore en een energielabel (van G tot A) dat de energieprestatie van de gebouweenheid weergeeft op een schaal van rood (slecht) naar groen (goed). Het EPC NR bevat ook aanbevelingen om een niet-residentiële gebouweenheid nog energiezuiniger te maken. Deze aanbevelingen zijn echter slechts richtinggevend en dus niet verplicht.

Het EPC NR vormt een hulpmiddel om eigenaars op lange termijn te begeleiden naar koolstofneutraliteit en om kandidaat-kopers of -huurders in te lichten over de energieprestatie van de eenheid die ze willen kopen of huren. De eigenaar van een kleine niet-residentiële (kNR) gebouweenheid kan in plaats van een EPC NR een EPC KNR laten opmaken. De opmaak en de inhoud van dit EPC KNR lijkt op het EPC voor residentiële eenheden en is ontwikkeld voor

kleine niet-residentiële gebouweenheden die sterke gelijkenissen vertonen met woningen op het vlak van o.m. architectuur, installaties, materialen en gebruik.

Procedure

Het opstellen van een EPC NR brengt een aantal taken en verantwoordelijkheden met zich voor de gebouweigenaar of diens gevolmachtigde, de energiedeskundige en de gebouwgebruiker. Zo wordt het opgemaakt door de eigenaar van de eenheid of de houder van een zakelijk recht (erfpachter of opstalhouder) en diens opdrachtgever, lasthebber of gevolmachtigde. Bij het te koop en te huur stellen moeten een aantal elementen uit het EPC vermeld worden in de advertenties of bekendmakingen hiervoor. Deze verplichte vermelding van EPC-gegevens in advertenties geldt overigens niet alleen voor eigenaars, maar ook voor o.a. makelaars en notarissen. De gebouweigenaar moet ook minstens jaarlijks de meterstanden registreren

die nodig zijn voor de bepaling van het hernieuwbare aandeel in het kader van het EPC NR. Deze jaarlijkse meteropnames mogen door een energiedeskundige type D of een interne medewerker (bv. een gebouwbeheerder of syndicus) gebeuren. De richtlijnen voor de opname van deze jaarlijkse metingen worden door het Vlaams Energie- en Klimaatagentschap (VEKA) vastgelegd.

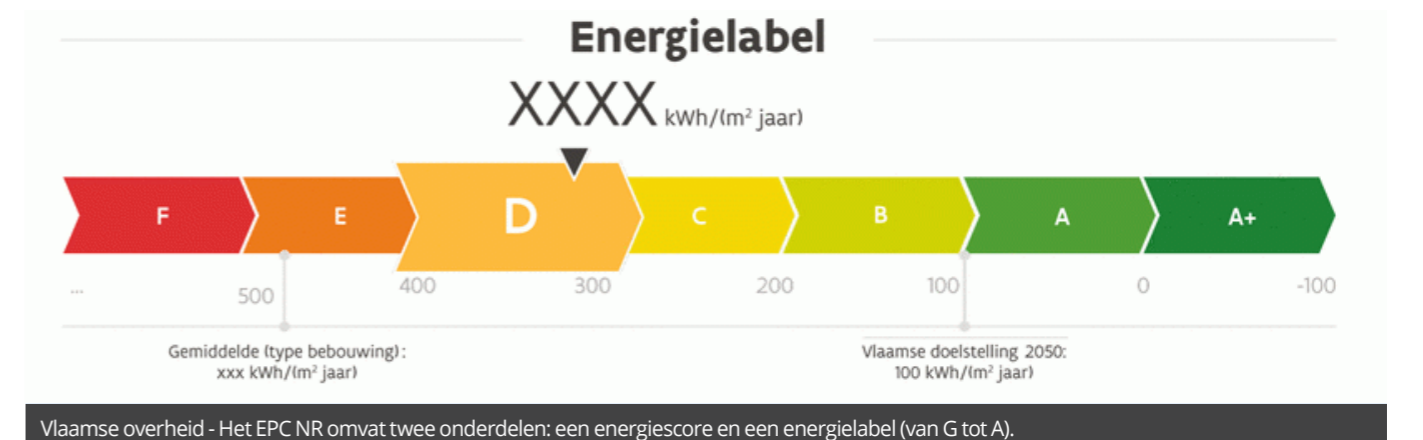
Het EPC NR wordt opgemaakt door een erkende energiedeskundige type D. Hij of zij doet de vereiste vaststellingen tijdens een plaatsbezoek en heeft o.a. oog voor de isolatiematerialen, de ramen en de installaties voor verwarming, koeling, warm water en ventilatie. Daarnaast registreert deze energiedeskundige de meterstanden en metingen van hernieuwbare technologieën op de site. Hij of zij maakt tevens gebruik van bewijsstukken: documenten van de eigenaar of gebouwbeheerder die de aanwezigheid van isolatie, materialen of toestellen aantonen. De

energiedeskundige type D gebruikt een softwareprogramma van de overheid om het EPC NR op te maken.

Gebouwegebruikers ten slotte moeten op vraag van de gebouweigenaar alle noodzakelijke energiegebruiksgegevens aanleveren om het energielabel voor het EPC NR te kunnen bepalen.

Kostenplaatje

Er is geen vaste kostprijs vastgelegd voor een EPC NR. Dit bedrag hangt af van de grootte en de complexiteit van het gebouw en de verplaatsingskosten van de energiedeskundige type D. Je vergelijkt dan ook best de prijs en de kwaliteit van verschillende energiedeskundigen. Noch de nieuwe eigenaar noch de verhuurder of verkoper kan de kostprijs van het EPC NR inbrengen in zijn of haar belastingaangifte.

AIRMASTER

Decentraal ventileren, beter *leren*

- Snelle installatie
- Eenvoudig inpasbaar
- Energiezuinig
- Ruim assortiment
- Hoge kwaliteit
- Onderhoudsarm

Airmaster • Santvoortbeeklaan 23B • 2100 Deurne • www.airmaster.be

PARTNER CONTENT AIRMASTER

Komo zet in op gezonde, comfortabele klaslokalen

Komo vzw is een schoolbestuur van het katholiek onderwijs in Mechelen met heel wat gebouwen onder zijn vleugels: 19 basisscholen (met 24 vestigingsplaatsen), vier secundaire scholen, een centrum voor leren en werken én een internaat. Het welbevinden van de leerlingen en personeelsleden is één van de kernwaarden van het bestuur en daarom wordt veel aandacht besteed aan het optimaliseren van de infrastructuur. Geen sinecure met al die vestigingsplaatsen en gebouwen die soms al decennialang in gebruik zijn.

Tekst & foto's: Airmaster

Luchtkwaliteit was al een aantal jaren een belangrijk aandachtspunt, maar in de nasleep van de covidpandemie werd besloten nog een versnelling hoger te schakelen. Komo vatte het ambitieuze plan op om in de klaslokalen van liefst 13 scholen een decentraal ventilatiesysteem met warmteterugwinning te plaatsen. En dit in een tijdspanne van minder dan twee jaar.

Waarom Airmaster?

Met al die scholen en vestigingsplaatsen is **centraal beheer** van de ventilatie-installatie voor Komo een must. In de gebouwen hingen reeds een tachtigtal units die allemaal verbonden zijn met het webplatform Airlinq Online. Met deze cloud based regeling kan de facility manager de volledige installatie vanop afstand beheren. Dat maakt bedieningspanelen in de verschillende gebouwen overbodig en zorgt ervoor dat alarmen onmiddellijk bij de juiste persoon terechtkomen zonder dat die zich onnodig moet verplaatsen. Airlinq Online is een overzichtelijk en gebruiksvriendelijk platform dat een volledig overzicht biedt van o.a. de kamertemperatuur en het CO2-gehalte in elk klaslokaal. Onlangs werd de regeling vernieuwd en uitgebreid met een aantal functies om het

dagelijks beheer van de installatie nog makkelijker te maken: met de kalenderfunctie kunnen alle vakantiedagen vooraf ingepland worden en alarmen komen voortaan automatisch in de mailbox van de beheerder van de installatie terecht.

Daarnaast speelde het hoge **Plug & Play**-gehalte van Airmaster mee. Een Airmaster unit wordt volledig voorgeprogrammeerd en klaar voor installatie geleverd. Geen gedoe met kanalen en verregaande renovatiewerken: twee gaten in de muur of in het plafond, de unit ophangen en klaar.

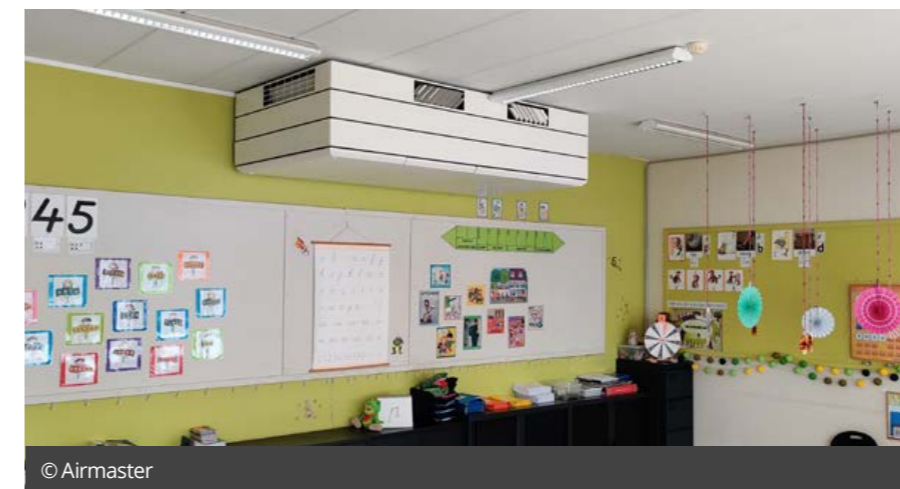
Deze zomer kregen alvast acht scholen een nieuwe ventilatie-installatie. Installatiebedrijf Juvah haalde het onderste uit de kan om ervoor te zorgen dat alle 105 klaslokalen enkele weken vóór de start van het schooljaar volledig afgewerkt en gebruiksklaar waren!

Tijdens de herfstvakantie volgt nog een school en de laatste units zullen geplaatst worden tijdens schoolvakanties in 2024. Bij de start van het volgende schooljaar in september 2024 zullen maar liefst 158 klaslokalen voorzien zullen

zijn van een efficiënte, energiezuinige ventilatie-installatie. En dit zonder de dagelijkse routine van de scholen te verstoren!

© Airmaster

© Airmaster

AIRMASTER

Airmaster
Santvoortbeeklaan 23B
2100 Deurne
België

+32 3 300 17 20
info@airmaster.be
www.airmaster.be

Verouderde schoolinfrastructuur zorgt voor financiële hoofdbrekens en slechtere leerprestaties

Een adequate schoolinfrastructuur verhoogt de schoolprestaties van leerlingen en het welbevinden en de werving van leraars. Helaas wordt amper 5% van onze onderwijsuitgaven besteed aan schoolinfrastructuur. Ruim één op acht van onze schoolgebouwen is meer dan een eeuw oud en een kwart dateert van vóór 1950. De verouderde schoolinfrastructuur maakt de schoolfinanciën extra kwetsbaar met de recente energiecrisis.

Ondanks de financiële inhaalbeweging heerst er nog een grote behoefte om de infrastructuur te vernieuwen en energie-efficiënter te maken. Dat beweert onderwijsconoom Kristof De Witte in zijn publicatie 'Les in hetzelfde schoolgebouw als je betovergrootouders', met als veelzeggende ondertitel 'Hoe een verouderde schoolinfrastructuur kan leiden tot een financiële molensteen en lagere leerprestaties'.

Systematisch ondergeïnvesteed

De Vlaamse schoolgebouwen bestrijken een totale oppervlakte van pakweg 16,6 miljoen m², zo berekende Geert Leemans in 2015. "Licht, geluid, kleur, klimaatregeling, ruimte en flexibiliteit stimuleren de creativiteit, leerprestaties, aanwezigheid en gezondheid van leerlingen. Extra investeringen in schoolinfrastructuur leiden tot hogere leerprestaties voor taal en wiskunde, vooral bij de laagst presterende leerlingen.

Een vernieuwde schoolinfrastructuur en meer bepaald de aanwezigheid van een bibliotheek, airco en ventilatie verhoogt de motivatie van leerlingen én leraars. Ondermaats verlichte leslokalen daarentegen leiden tot vermoeidheid en stress terwijl artificiële lichtbronnen de energiefactuur verhogen en te kleine leslokalen het aantal werkvormen beperken. Daarnaast trekken scholen met een degelijke infrastructuur vlotter leraars aan en doen ze afgestudeerde

leraars makkelijker kiezen voor een job in het onderwijs. Ze voelen er zich effectiever en veiliger en blijven er langer doorwerken. Ruimere lokalen vereenvoudigen ook teamcoaching", signaleert de gewone hoogleraar aan de KU Leuven en bijzondere hoogleraar aan de Universiteit Maastricht.

Doordat "stenen niet protesteren", hebben vele Europese landen en regio's, ook Vlaanderen, systematisch ondergeïnvesteed in schoolinfrastructuur.

"Ondanks de hoge Vlaamse onderwijsuitgaven (13,7 miljard euro in 2021 of 24% van alle Vlaamse overheidsuitgaven) zijn de kapitaaluitgaven (middelen voor de aankoop of het

Een verouderde schoolinfrastructuur kan leiden tot een financiële molensteen en lagere leerprestaties.

onderhoud van activa die ouder worden dan één jaar) veel lager dan het Europese gemiddelde; in België bedroegen ze in 2018 5% van de overheidsuitgaven voor het lager onderwijs en 3% voor het secundair onderwijs. Ter vergelijking: in Nederland en Estland bedragen de kapitaaluitgaven tot 10% van de onderwijsuitgaven, in Italië daarentegen minder dan 1%. Voor elk van de 1,2 miljoen leerlingen in het leerplicht-onderwijs was in 2021 463 euro ter beschikking voor infrastructuur", weet Kristof De Witte.

De essentie

- Vele Europese landen en regio's, ook Vlaanderen, hebben **systematisch ondergeïnvesteed** in schoolinfrastructuur.
- Onderwijsinfrastructuur moet **aangepast zijn aan de evoluties** in de samenleving.
- **Correcte indexering** van de werkingsmiddelen is noodzakelijk.
- De **energiecrisis** verhoogde de organisatorische, financiële en fiscale complexiteit voor schoolbesturen.
- Een **DBFM-project** is heel voordelig voor een schoolbestuur, maar niet voor de overheid.

Bij capaciteitsuitbreiding hebben scholen van het vrij gesubsidieerd onderwijs een probleem omdat de overheid slechts 60% tot 70% van het project financiert en ze de resterende 40 of 30% zelf moeten inbrengen

Kristof De Witte
Onderwijsconoom

Oud patrimonium

Het gemeenschapsonderwijs (GO!) schat zijn patrimonium gemiddeld 45 jaar oud. Uit de schoolgebouwenmonitor van AGION in 2020 blijkt dat 14,2% van de Vlaamse schoolgebouwen in 2008 werd gebouwd vóór 1920; in 2018 was dit aandeel geslonken tot 12,5%. In 2018 was 8,6% van de schoolconstructies gebouwd na 2014. Dit is geen specifiek Vlaams fenomeen: door de lage kapitaalsuitgaven in vele Europese landen werd 75% van de EU-onderwijsinfrastructuur vóór 1980 opgetrokken.

Daarenboven zijn deze oude gebouwen ontworpen conform de noden en inzichten uit het verleden. Een vijfde van de in 2020 door AGION bevroegde schoolleiders gaf aan dat de infrastructuur (in 2018) niet of slechts beperkt toeliet om het pedagogische project te ondersteunen. Schoolinfrastructuur van 1970 of eerder is volgens minstens 60% van de bevroegde schooldirecties 'onvoldoende' of slechts 'middelmatica' bruikbaar voor hedendaagse onderwijsactiviteiten.

Ten derde illustreren de talrijke containerklassen volgens Prof. De Witte dat de infrastructuur de

groeijende leerlingenaantallen niet kan volgen. Dit leidt tot een capaciteitstekort en tot lokale extra grote druk omdat de bevolkingsgroei niet evenwichtig gespreid is.

De onderwijsinfrastructuur moet tevens aangepast zijn aan de evoluties in de samenleving. Zo moet voor inclusief onderwijs het 'gewone' onderwijs zijn uitgerust met liften, brede deuren, prikkelarme lokalen, aangepaste toiletten, ... De infrastructuur moet ook mee evolueren met de wijzigende veiligheids- en comforteisen. De bevroegde directies signaleerden dat bijna één op vijf schoolgebouwen kampten met geen of slechts beperkt akoestisch comfort en dus geluidsoverlast tijdens de lesuren.

De energiecrisis maakte duidelijk dat de verouderde infrastructuur de schoolfinanciën extra kwetsbaar maakt. Energie wordt vooral gefinancierd via de werkingsmiddelen van scholen, maar die werden reeds meermaals niet aangepast aan de stijgende prijzen. Volgens ramingen van scholen dreigt meer dan de helft van de werkingsmiddelen aan energie te worden besteed waardoor minder overblijft voor didactische uitrusting, onderhoud, busbegeleiding en

toezicht. Vooral verouderde en slecht geïsoleerde schoolgebouwen worden hard getroffen. Dit probleem moet structureel aangepakt worden. Amper één op tien scholen heeft zonnepanelen, 61% gebruikt geen energiezuinige verlichting, 67% van de gebouwen bezit geen muurisolatie en 55% geen dakisolatie. Nochtans verdienen dak- en muurisolatie en ledverlichting zich heel snel terug. Een aantal scholen huizen echter wel in beschermde gebouwen, waardoor ze (bv. door een verbod op het plaatsen van zonnepanelen) slechts beperkte energiezuinige maatregelen kunnen doorvoeren.

Tot slot speelt het eigendomsrecht. Zo is 88% van de scholengroepen in het gemeenschaps-onderwijs eigenaar van de gebouwen tegenover slechts een kwart in het vrij gesubsidieerd onderwijs waar diocesane of parochiale verenigingen vaak het eigendomsrecht hebben. Als de infrastructuur wordt ingebracht in een patrimoniumvennootschap, vzw of stichting kan die de gebruiksvergoeding bepalen.

Initiatieven

“Schoolbesturen kunnen huursubsidies aanvragen om gebouwen te huren voor onderwijsactiviteiten. Doordat die meestal ook slaan op nieuwbouw of renovatie ontstaat evenwel een alternatief financieringskanaal waarbij schoolgebouwen met minder subsidies worden gerealiseerd dan bij reguliere subsidies. Daarenboven kunnen na de maximale huurperiode van 18 jaar problemen ontstaan. Voor de overheid vormen ze echter een interessant kanaal omdat huursubsidies volgens de Europese begrotingsregels niet in de begroting moeten worden opgenomen”, stelt de onderwijsconoom.

Een tweede initiatief mikte op indirecte financiële steun aan schoolbesturen. Door de btw-verlaging op schoolinfrastructuur van 21 naar 6% begin 2016 werden infrastructuurprojecten ineens veel haalbaarder, waardoor in 2017 meer subsidieaanvragen werden ingediend en een subsidiebehoefte van ongeveer 5 miljard euro ontstond. Zo werd de wachtlijst bij AGION nog langer.

“Een derde maatregel concentreert zich op het capaciteitstekort. Tussen 2016 en 2018 werd jaarlijks 50 miljoen euro extra geïnvesteerd om meer dan 13.000 extra plaatsen te creëren in het basisonderwijs. In 2019-2021 werd opnieuw 50 miljoen euro per jaar voorzien voor 29 basissen 105 secundaire scholen. Ten vierde werd vanaf 2006 ingezet op een nieuw financieringsmechanisme om de investeringen in schoolinfrastructuur buiten de begroting te houden.

Via DBFM-projecten (Design, Build, Finance & Maintain) werden publiek-private samenwerkingen (pps) opgezet. Er lopen drie DBFM-programma's: 'Scholen van Morgen', projectspecifieke DBFM (sinds 2016) waarbij per project een andere private partner kan aangeduid worden en schoolbesturen meer

Ondanks de hoge Vlaamse onderwijsuitgaven zijn de middelen voor aankoop of onderhoud van activa die ouder worden dan één jaar veel lager dan het Europese gemiddelde

Kristof De Witte
Onderwijsconoom

De onderwijsinfrastructuur moet aangepast zijn aan de evoluties in de samenleving

Investeringen in schoolinfrastructuur verdienen zich terug via een sterker groeipotentieel van onze economie

verantwoordelijkheid hebben in de aanbestedingsprocedure, en 'Scholen van Vlaanderen' (sinds 2021)", licht Kristof De Witte toe. Ten slotte keurde de Vlaamse regering in 2020 de conceptnota voor het 'Masterplan Scholenbouw 2.0' goed met een investeringsbelofte van 3 miljard euro tussen 2020 en 2024 voor de renovatie en bouw van schoolgebouwen. Het Masterplan 2.0 werkt aan capaciteitstekorten en het multifunctioneel maken van schoolinfrastructuur voor bv. sportverenigingen en speelpleinwerkingen. Intussen stelt reeds 62% van de scholen zijn infrastructuur open voor buitenschoolse activiteiten. Daarnaast heeft het Masterplan 2.0 aandacht voor het subsidiëren van bijna-energie neutrale of BEN-gebouwen.

Pijnpunten en aanbevelingen

De onderwijsconoom somt nog enkele pijnpunten en aanbevelingen op. Een eerste pijnpunt zijn de lage kapitaaluitgaven, waarin in de toekomst nog dreigt gesnoeid te worden. Bovendien volstaan de Vlaamse investeringsinitiatieven van de voorbije jaren nog niet om een inhaalbeweging in schoolinfrastructuur te maken en volgt de financiering van infrastructuur de stijgende bouwkosten niet. Nochtans verdienen investeringen in schoolinfrastructuur zich terug via een sterker groeipotentieel van onze economie, zowel indirect via betere schoolprestaties als direct via economische activiteit. Ten tweede dienen zich een aantal quick wins aan. Versneld investeren in hoogrendementsglas, ledverlichting, dakisolatie, zonnepanelen, hemelwateropvang voor de spoeling van toiletten en externe zonwering zijn kosteneffectieve maatregelen die in pilootprojecten tot 25% besparen. Soepelere bouwvoorschriften om zonnepanelen ook op beschermde schoolgebouwen te mogen plaatsen vormen een quick win die geen budget vereist. Vaak volstaat een quick win echter niet meer om een schoolgebouw aan te passen aan de hedendaagse (didactische) normen en energie-efficiënt en asbestvrij te maken en wordt het best vervangen door nieuwbouw.

“Bij capaciteitsuitbreiding hebben scholen van het vrij gesubsidieerd onderwijs een probleem omdat de overheid slechts 60% (in het secundair onderwijs) tot 70% (in het basisonderwijs) van het project financiert en ze de resterende 40 of 30% zelf moeten inbrengen. Aangezien er echter geen garantie is op een grotere instroom van leerlingen en een stijging in leerlingenaantallen slechts voor 40% meetelt in de werkingstoelagen lopen vrije gesubsidieerde scholen een risico om via dit financieringskanaal extra lesplaatsen te voorzien. Door de 100% financiering heeft het gemeenschapsonderwijs dit probleem niet en het is ook kleiner voor scholen in het gesubsidieerd officieel onderwijs die kunnen aansluiten bij een bredere begroting dan onderwijs alleen”, beseft de onderwijsconoom.

Doordat in het vrij gesubsidieerd onderwijs 14% van de infrastructuur via werkingmiddelen wordt gefinancierd en de werkingmiddelen ook gebruikt moeten worden om recurrente uitgaven zoals energiekosten te dekken, is een correcte indexering van de werkingmiddelen volgens Kristof De Witte noodzakelijk. Werkingmiddelen moeten ook maximaal 'ontkleurd' worden zodat ze optimaal kunnen ingezet worden voor de lokale noden van de school, extra administratie vermeden kan worden en inefficiënte bestedingen kunnen worden gereduceerd. En omdat periodiek onderhoud veel goedkoper is dan het uitvoeren van grote herstellingen moeten volgens hem bij reguliere financiering verplichte onderhoudsplannen en jaarlijkse conditiescores worden opgesteld en gesubsidieerd.

De energiecrisis verhoogt de organisatorische, financiële en fiscale complexiteit voor schoolbesturen. Door bv. de verplichte plaatsing van laadpalen bij nieuwbouwprojecten of ingrijpende energetische renovaties ontstaat een fiscale component als die tegen betaling worden gebruikt of een 'voordeel van alle aard' als personeelsleden gratis mogen laden. Tegelijk heeft het een grote impact op de energiefactuur als er binnenkort een capaciteitsstarief komt.

© Alheembouw - Volgens de Europese regels mag DBFM normaliter uit de begroting blijven

Bovendien strookt de snelheid van beleidsinitiatieven om de klimaatdoelstellingen te halen vaak niet met de vertraging waarmee publieke onderwijsinfrastructuur kan worden aangepast.

DBFM

De succesvolle DBFM-projecten van 'Scholen van Morgen' hebben volgens Kristof De Witte ook pijnpunten. Vooreerst komen vooral grote (of geclusterde) projecten hiervoor in aanmerking en zijn kleinere en meer gefragmenteerde projecten daardoor aangewezen op reguliere financiering, waar een lange wachtrij is. Ondanks het DBFM-financieringskanaal moet dan ook voldoende reguliere financiering beschikbaar blijven.

Een tweede pijnpunt is de kostprijs. Bij een DBFM-project nemen private partners een deel van het risico en de verantwoordelijkheid. Onder andere door het overnemen van het uitvoerings- en exploitatierisico zijn DBFM-projecten 5,8% duurder dan reguliere projecten. De overheid moet erover waken dat die meerkost binnen de perken blijft, wat slechts gedeeltelijk lukt. Bovenop de extra 5,8% kosten voor DBFM-financiering worden de onderhoudskosten van deze scholen voor 90% gesubsidieerd en zijn de klassieke subsidiepercentages 11,5 basispunten hoger. Een DBFM-project is dus heel voordelig voor een schoolbestuur, maar niet voor de overheid.

Bovendien zou volgens de Europese regels DBFM normaliter uit de begroting mogen blijven (ESR-neutraal), maar was dit bij 'Scholen van Morgen' niet het geval omdat de overheid een te grote invloed had op het programma. Door het programma aan te passen, bv. via extra risico's voor de private partner, kan deze vorm van kapitaal financiering buiten de begroting opgenomen worden zodat meer kan worden geïnvesteerd.

“De Europese Green Deal, de investeringen voor infrastructuur in het kader van het Europese 'Recovery and Resilience Facility Plan', de digitalisering van het onderwijs, de nood aan extra infrastructuur om de stijgende leerlingenaantallen op te vangen, het lerarentekort en de vraag naar publieke infrastructuur creëren in elk geval een momentum om de schoolinfrastructuur bovenaan de prioriteitenlijst te plaatsen”, meent Kristof De Witte.

B

Made in Belgium
Produced in a
CO2-neutral
company

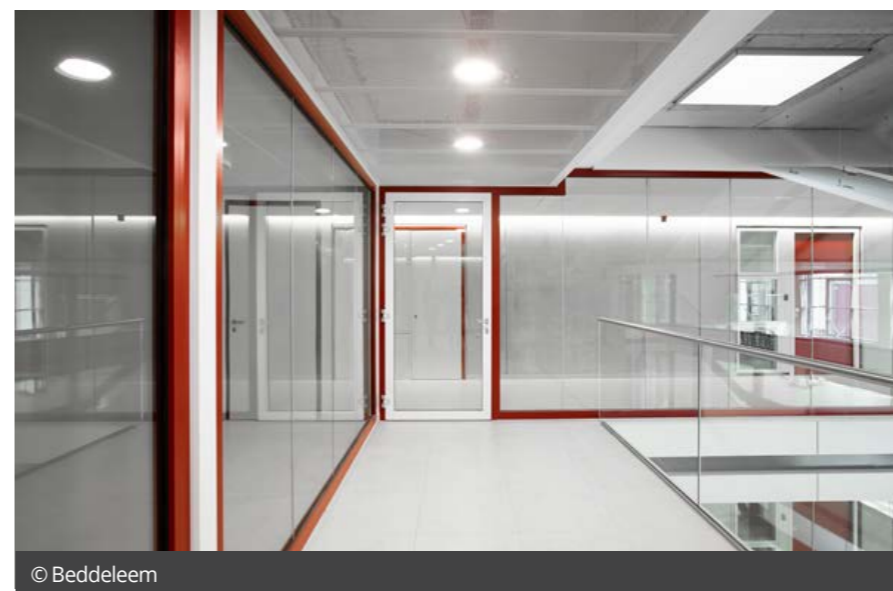
Meer info

PARTNER CONTENT BEDDELEEM

Beddeleem, partner bij de bouw van een duurzame onderwijstoekomst

Beddeleem is een CO2-neutrale producent en leverancier van verplaatsbare JB® systeemwanden, JB QBE box-in-box gehelen, binnendeuren, kantoormeubilair en klimaatplafonds met productie en hoofdkantoor in Nazareth. Het is PEFC Chain of Custody-gecertificeerd en zijn producten zijn Cradle-to-Cradle-certified®. De JB® systeemwanden en hun componenten kunnen eindeloos worden hergebruikt.

Tekst & foto's: Beddeleem

© Beddeleem

© Beddeleem

Totaalafwerking

Wanden

Plafonds

Deuren

Meubilair

Daarnaast is Beddeleem **klasse 8-aannemer met als specialisatie de totaalafwerking en inrichting met los of vast meubilair** van kantoren en utiliteitsgebouwen zoals scholen. Door die combinatie en door verticale integratie van ontwikkeling tot productie en uitvoering is het uniek in de bouw. Zijn ruim expertenteam denkt mee met de klant en werkt continu aan innovatie en ontwikkeling, o.m. inzake duurzaamheid.

Scholen bereiden jongeren voor op een duurzame toekomst in een omgeving waar zorgvuldig wordt omgegaan met materialen. Beddeleem steunt ze als betrouwbare en flexibele partner met meer dan 70 jaar ervaring. Zijn modulaire, herinzetbare systemen bieden scholen de kans om hun ruimtes aan te passen aan de veranderende behoeften van het onderwijslandschap. Met zijn circulaire en herbruikbare producten kunnen campussen flexibel ingericht worden. Het levert tal van oplossingen die naadloos integreren in educatieve ruimtes en bijdragen aan een toekomstbestendige leeromgeving.

Beddeleem kan met zijn JB 2000-gamma verplaatsbare wanden (vol en beglaasd) o.a. de

grootte en bestemming van lokalen makkelijk aanpassen. De elementen zijn 100% uitwisselbaar. Door hun modulair karakter kunnen erg diverse en specifieke opstellingen worden gerealiseerd die voldoen aan strenge eisen voor geluidsisolatie en -absorptie, brandveiligheid en esthetiek. Ze zijn ook upgradebaar, waardoor ze langer kunnen worden ingezet.

Voor brandveiligheidszones en geschikte vluchtwegen biedt Beddeleem de JB FIREGLASS glaswand en bijhorende deurgehelen met hoge brandweerstand. De brandwerende, rookdichte glaswand heeft een brandweerstand tot EI 120 minuten.

Zijn JB QBE box-in-box units bieden een unieke flexibiliteit in open schoolruimtes. Deze losstaande boxen met wanden, plafond, ventilatie en meubilair kunnen een 'bubble' of afgesloten ruimte in een grotere ruimte vormen. Zijn efficiënte en duurzame binnendeuren en klimaatplafonds dragen bij aan een gezonde leeromgeving en bieden een hoog comfortniveau.

Beddeleem is partner van Schoolbouwformule, dat thematische workshops organiseert en zich rechtstreeks richt tot alle actoren in de scholenbouw of -renovatie.

Samen met andere fabrikanten deelt het zijn expertise en biedt het kwalitatieve en innovatieve producten, technieken en diensten aan. Het creëert schoolomgevingen die inspelen op de behoeften van vandaag en de uitdagingen van morgen.

BEDDELEEM

Beddeleem
Venecoweg 14a
9810 Nazareth
België

+32 9 221 89 21
info@beddeleem.be
www.beddeleem.be

Ontdek onze uiterst modulaire, verplaatsbare en duurzame oplossingen voor uw project.

BEDDELEEM
IRCULAIR

Uw partner in totaalafwerking

Leuvens onderwijs wil succesvol aanmeldsysteem uitrollen over gans Vlaanderen

“Leuven is een onderwijsstad. Dat zit in ons DNA”, glundert de plaatselijke Onderwijsschepen Lalynn Wadera. “We werken bovendien uitstekend net- en niveau-overschrijdend samen. Dat uit zich o.a. in het onderwijsnetwerk Samen Onderwijs Maken (SOM), waarin alle netten en niveaus samen grote onderwijsuitdagingen aanpakken en experimenten opzetten.”

Tekst: Johan Lambrechts - Foto's: Stad Leuven, Tim Buelens, Johan Lambrechts

De stad organiseert o.m. voor de basisscholen kwalitatieve voor- en naschoolse opvang, KinderKuren, waar leerlingen dankzij een activiteitsaanbod hun talent kunnen ontwikkelen. Ze beschikt tevens over een breed digitaal aanmeldsysteem voor het basis- en secundair onderwijs waardoor kamperen wordt vermeden. “Ik ben ook heel fier op het project ‘Brugfiguren’ en zet me elke dag in voor een stad waar we elke leerling aan boord houden. In Leuven geldt immers je toekomst en niet je afkomst en we zien diversiteit als een kracht die we in elk kind willen doen groeien”, benadrukt de schepen.

Het Leuvense onderwijs geeft les aan 25.581 leerlingen in 108 vestigingen van een zeventigtal scholen: vier vestigingen met 91 leerlingen in het buitengewoon kleuteronderwijs, vier vestigingen met 677 leerlingen in het buitengewoon lager onderwijs, zes vestigingen met 717 leerlingen in het buitengewoon secundair onderwijs, één vestiging met 125 leerlingen in het deeltijds beroepssecundair onderwijs, 37 vestigingen met 3.746 leerlingen in het gewoon kleuteronderwijs, 35 vestigingen met 6.387 leerlingen in het gewoon lager onderwijs en 21 vestigingen met 13.838 leerlingen in het voltijds secundair onderwijs. Dat aantal stijgt.

71% van de leerlingen is ingeschreven in Leuvense scholen van Katholiek Onderwijs Vlaanderen en 23% in GO! onderwijs van de Vlaamse Gemeenschap. Katholiek Onderwijs Vlaanderen verwelkomt 59,14% van het buitengewoon kleuteronderwijs, 21,69% van het buitengewoon lager onderwijs, 39,74% van het buitengewoon secundair onderwijs, 70,47% van het gewoon kleuteronderwijs, 71,53% van het gewoon lager onderwijs en 76,68% van het voltijds secundair onderwijs. GO! onthaalt 40,86% van het buitengewoon kleuteronderwijs, 78,31% van het buitengewoon lager onderwijs,

Het Leuvense onderwijs geeft les aan 25.581 leerlingen in 108 vestigingen van een zeventigtal scholen

Lalynn Wadera
Schepen van Onderwijs

60,26% van het buitengewoon secundair onderwijs, 100% van het deeltijds beroepssecundair onderwijs, 24,01% van het gewoon kleuteronderwijs, 23,54% van het gewoon lager onderwijs en 17,02% van het voltijds secundair onderwijs. De Federatie Steinerscholen bedient 2,27% van het gewoon kleuteronderwijs en 2,17% van het gewoon lager onderwijs. De Federatie van Onafhankelijke, Pluralistische, Emancipatorische Methodescholen onderwijst aan 1,79% van het gewoon kleuteronderwijs en 1,87% van het gewoon lager onderwijs. Het Provinciaal Onderwijs Vlaanderen vangt 6,3% van het voltijds secundair onderwijs op.

Het volwassenenonderwijs telt 16.055 studenten: 5.839 in GO! en GO! CVO VOLT, 10.216 bij Katholiek Onderwijs Vlaanderen, 8.345 in CVO CLT en 1.871 in CVO Qrios. Er zijn 2.171 ingeschreven bij Ligo (Centra voor Basiseducatie). In het hoger onderwijs telde de KU Leuven op 31 oktober 2021 49.418 en op 31 oktober 2022 49.605 studenten (+ 0,38%); UC Leuven telde toen respectievelijk 9.149 en 9.365 studenten (+ 2,36%). “In het volwassenenonderwijs ben ik voorzitter van de raad van

bestuur van Ligo, de vroegere Open School, waar ook anderstalige nieuwkomers terecht kunnen en waar je levenslang kan leren”, meldt schepen Wadera.

In het basisonderwijs gebeurt 80% van alle aanmeldingen voor een Leuvense school voor kinderen met een Leuvense domiciliëadres; de andere kinderen komen vooral uit de buurgemeenten. In het secundair onderwijs woont 43% van de aangemelde leerlingen in Leuven en 57% daarbuiten. Het gros komt uit de omliggende gemeenten met uitlopers tot in Brussel, Mechelen en Diest.

Aanmeldsysteem

Een sterke troef van het Leuvense onderwijs is diens aanmeldsysteem. Voor het secundair onderwijs kunnen leerlingen zich vandaag aanmelden bij meer dan honderd scholen in de heel brede regio tot Mechelen, Vilvoorde en Aarschot. Sinds een paar jaar doet Leuven dit ook voor het basisonderwijs met zijn buurgemeenten Bierbeek, Oud-Heverlee en Herent.

“Tot vóór enkele jaren meldden onze leerlingen alleen aan voor alle Leuvense scholen in één poule. Sommigen, zeker aan de Leuvense rand, meldden zich echter dubbel aan: ze schreven zich in via ons aanmeldsysteem, maar bv. ook voor het Montfortcollege in Rotselaar en Sint-Angela in Tildonk. Ze wedden dus op twee paarden, wat de aanmeldcijfers vertekende en ouders lang in onzekerheid hield. Ten gevolge hiervan zijn we met de jaren stelselmatig uitgebreid tot we vandaag meer dan honderd scholen in het aanmeldsysteem hebben. Voor Leuven raden we in het basisonderwijs en het secundair onderwijs vijf keuzes aan. Ons stabiel systeem zorgt er echter voor dat bijna iedereen in een school van zijn of haar eerste of tweede voorkeur belandt. We zijn heel trots dat

© Tim Buelens/stad Leuven - De werkzaamheden aan de Paul Van Ostaijensite op de Ruelensvest zijn volop aan de gang. Op de plaats van het Guido Gezellehuis komen een oefenzaaltje voor Cirkus in Beweging, een grote polyvalente zaal, een ontmoetings- en ontvangstruimte en negen lesruimtes voor SLAC Conservatorium.

© Stad Leuven - "We willen onderwijs op maat voor elk kind en willen iedereen aan boord houden", benadrukt de schepen.

De eerstegraadsschool Stroom biedt vernieuwend onderwijs aan in de Leuvense binnenstad.

leerlingen zo breed kunnen aanmelden dankzij dit grootste aanmeldsysteem van Vlaanderen, dat zelfs de provinciegrenzen overschrijdt. Mijn wens is om te evolueren naar een Vlaams aanmeldsysteem dat zich uitstrekt tot Antwerpen en Gent en voor alle netten geldt", oppert Lalynn Wadera.

Sommige scholen, zeker in het lager onderwijs zoals de aanmeldcijfers aantonen, hebben een specifiek programma: er zijn Steinerscholen zoals De Zonnewijzer en Montessorischolen zoals KieM, innovatieve scholen zoals De MET in het secundair onderwijs, scholen in het buitengewoon onderwijs (Woudlicht, Windekind) en scholen voor normaal tot hoogbegaafde kinderen met leerstoornissen en structuurproblemen zoals Eureka. De Wijnpers biedt dan weer secundair provinciaal onderwijs aan. Vele 'traditionele' scholen van GO! en het katholieke onderwijsnet experimenteren ook steeds meer met innovatieve onderwijsvormen. Zo werkt het katholieke onderwijs vernieuwend met de eerstegraadsschool Stroom Leuven en experimenteert De Nova met projectklassen.

Er wordt ook druk gebouwd. Recent opende het Paridaensinstituut een prachtige nieuwbouw voor zijn lagere school. Architecte Inge Vanhaver en aannemer Houben zetten in opdracht van de vzw Katholieke basisscholen de nieuwe buurt- en basisschool De Zonnebloem neer in Kessel-Lo. De vrije basisschool Bleydenberg in Wilsedele renoveert de beschermde kapel. De vrije basisschool Boven-Lo in Kessel-Lo werd verbouwd en uitgebreid met een modern gedeelte. Mater Dei richtte een kapel in als open leercentrum. En dan zijn er nog de projecten van de vrije basisschool De Bosstraat en Freinetschool Krullevaart in Wilsedele. In november vorig jaar gingen tevens de werkzaamheden aan de Paul Van Ostaijensite van start.

"We hebben in het begin van deze legislatuur vanuit Vlaanderen € 10.256.991 capaciteitsmiddelen binnengehaald, die helaas ontoereikend waren. Daarom leggen we als stad eenmalig € 1.658.890, volgens een verdeelsleutel gespreid over vier scholen, bij om ervoor te zorgen dat hun nieuwbouw- en renovatieprojecten kunnen doorgaan en voldoende capaciteit te genereren.

Zo kreeg de middelbare Steinerschool De Zonnewijzer € 611.816 en leggen we € 237.928 op voor 108 plaatsen. GO! Middenschool Ter Beuke (De Nova) in Kessel-Lo ving € 2.231.654 en krijgt daar van de stad € 867.865 bovenop voor 260 plaatsen. De nieuwe eerstegraadsschool Veld in Veltem inde € 3.154.384 en kreeg telkens € 394.298 bij van de stad Leuven en de gemeente Herent voor 308 plaatsen. De Wijnpers incasseerde € 408.339 en kreeg van ons € 158.799 toegeschoven voor 140 plaatsen. Het Heilig Hartinstituut in Heverlee en Sancta Maria op het Sint-Jacobsplein ontvingen respectievelijk € 1.097.214 voor 200 plaatsen en € 2.753.584 voor 250 plaatsen en kregen niks meer van de stad Leuven. In die scholen zullen zo 1.266 extra plaatsen gegenereerd worden", berekent Lalynn Wadera.

Ze merkt op dat open scholen vandaag redelijk vanzelfsprekend zijn. "Die eigenschap zit in het DNA van bijna alle scholen en ze kunnen geld vragen voor de verhuur van hun infrastructuur. De stad huurt ook sportinfrastructuur en koppelt verenigingen met scholen zodat er o.m.

© Stad Leuven - "Bijna iedere aangemelde leerling belandt in de school van zijn of haar eerste of tweede voorkeur", merkt Lalynn Wadera op.

In deze stad geldt je toekomst en niet je afkomst

Lalynn Wadera
Schepen van Onderwijs

vakantiekampen kunnen plaatsvinden. Daarnaast is er ons project 'groenplaats': scholen krijgen advies, subsidies en ondersteuning als ze hun speelplaats vergroenen in een avontuurlijke buitenruimte en zich buiten de lesuren openstellen voor de buurt. Er zijn al een twintigtal groenplaatsen gerealiseerd, die bijna allemaal openstaan voor de omgeving. Die shift is echt gemaakt", juicht ze toe.

Twee jaar geleden droeg de stad Leuven ook twee stadsscholen, SKLO in de Leo Dartelaan in Heverlee en SBLO/Parkschool, over zodat die van schaalvoordelen konden genieten. "We hebben die overdracht zo open en transparant mogelijk willen doen. GO! heeft hiervoor een dossier ingediend en beide stadsscholen overgenomen. Nu kunnen ze terugvallen op een veel groter team, waardoor ze beter onderwijs kunnen aanbieden", meent de schepen.

SOM

Ze looft tevens het erg sterke lokale onderwijsveld en de uitstekende transparante en evenredige samenwerking over de netten heen. "Zo werken we nauw samen met de KU Leuven en zijn we een onderdeel van Samen Onderwijs Maken (SOM), een organisatienetwerk dat de stad Leuven en onderwijsmakers over netten en niveaus heen verbindt en dat ons onderwijs innovatief wil versterken. De stad financiert dat, maar is er niet de voorzitter of trekker van. SOM werd zeven jaar geleden opgericht toen huidig burgemeester Mohamed Ridouani Onderwijsschepen was. Om de twee maanden wordt vergaderd over thema's als diversiteit op school en de diverse leraarskamer als afspiegeling van onze samenleving, het mentale welbevinden van jongeren of vroegtijdige schooluitval. Iedereen draagt zijn expertise bij naar eigen kunnen. Innovatie gebeurt immers daar waar je alle partners samenbrengt en zonder financiële

belemmeringen. Deze fijne samenwerking, waarbij uitdagingen van onderuit aangepakt worden, levert mooie resultaten op en de organisatie groeit enorm. Alle scholen en een aantal welzijnspartners zetelen in dit netwerk, waar we werken in de vorm van labo's en experimenteer-ruimtes. We hebben immers elkaar nodig om een antwoord te bieden op wicked problems", beseft Lalynn Wadera.

De stad heeft volgens haar trouwens een flankerende en ondersteunende rol, want scholen zijn mini-samenlevingen. "Zo heeft de Oekraïne-crisis voor een instroom van leerlingen gezorgd en we trachten een dam op te werpen tegen de stijgende kinderarmoede met gezonde schoolmaaltijden. Die proefprojecten werken goed en we willen ze de volgende legislatuur voort uitrollen. De antenne School 2030 ondersteunt dan weer scholen om de duurzame omslag te maken en bv. voor de plaatsing van zonnepanelen eventueel samen te werken met de buurt."

"Ook op het vlak van racisme en diversiteit willen we onze scholen sturen met de hulp van School Zonder Racisme en sinds dit jaar ook met 'Got your back', een begeleid rollenspel waarbij jongeren in de huid van iemand anders kruipen en zelf een oneerlijke behandeling en racisme ervaren. In de strijd tegen kansarmoede zetten we sinds vorig jaar i.s.m. welzijnswerkers van o.m. Buurtwerk't Lampeke mee brugfiguren in in het basisonderwijs. Deze tussenpersonen tussen ouders en de school bieden extra hulp en kunnen deze ouders ondersteunen en doorverwijzen. Leraars met maatschappelijke voeling kunnen als bekende gezichten in de school ook een aanspreekpunt vormen en een double check doen. Daarnaast bestaat er ook een buddywerking, vooral door studenten in opleiding die huiswerkbegeleiding bieden aan kinderen in nood", verduidelijkt de schepen.

De stad wil tevens dat innovatief onderwijs hand in hand gaat met sociocultureel onderwijs. "In dit licht zoeken we een geëngageerde erfpachter voor het Missiehuis op de Scheutsite in Kessel-Lo en lanceerden we hiertoe een open oproep voor innovatief onderwijs. De MET en De KieM, die reeds op de Scheutsite gevestigd zijn, zullen sowieso een dossier indienen", verwacht ze.

De stad Leuven kocht deze verkeersvrije site in 2019 en liet er de voorbije jaren een aantal lokale verenigingen en organisaties testen of deze plek voor hen geschikt was. Met een erfpachtregeling zoekt ze nu een definitieve invulling. Onderwijsinstellingen die vernieuwend onderwijs, gemeenschapsbevordering, cultuur- en natuurbeleving willen samenbrengen, konden samen met eventuele partners tegen 20 oktober online een projectvoorstel indienen. Volgens deze formule blijft de stad eigenaar en kunnen de erfpachthouders het gebouw gedurende vijftig jaar gebruiken, onderhouden en vernieuwen naargelang hun noden. Organisaties of partnerschappen die het gebouw in erfpacht willen nemen, verbinden zich ertoe om er innovatieve onderwijsprojecten te ontwikkelen en samen te werken met Leuvense socioculturele organisaties. Ze moeten ook tot de zomer van 2025 de huidige overeenkomsten voortzetten met de twee scholen en 25 socioculturele verenigingen die lokalen huren in het Missiehuis.

"We willen onderwijs op maat voor elk kind en willen iedereen aan boord houden. Dat is een kansmaker om ieders talent te ontwikkelen. Leuven steunt ook Ponton43 in Bierbeek, een school voor buitengewoon secundair onderwijs voor jongeren met gedrags- en emotionele problemen. Spring-Stof biedt dan weer onderwijs op maat aan cognitief begaafde leerlingen", besluit de schepen.

Elk raam draagt een stukje bij aan een duurzame planeet

Wij vertellen u graag alles over de duurzame ramen van Deceuninck.

elkraamtelt.be

Elk raam telt

deceuninck

PARTNER CONTENT DECEUNINCK

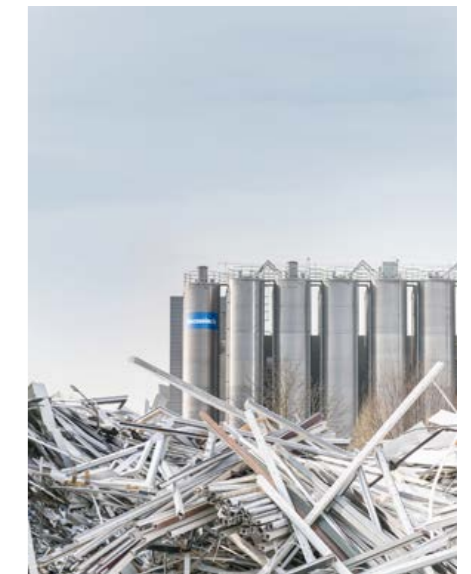
Deceuninck denkt circulair met duurzaam pvc

De West-Vlaamse ramen- en deurenfabrikant Deceuninck koestert pvc als één van de duurzaamste bouwmaterialen. Indien goed verzameld en verwerkt kan pvc bijdragen tot een circulaire bouwsector.

Tekst & foto's: Deceuninck

© Valerie Clarysse - Deceuninck investeert al jaren in duurzaamheid en circulair bouwen dankzij de recyclagefabriek in Diksmuide

© Valerie Clarysse - In 2022 werd er bijna 20.000 ton pvc gerecycleerd en dit zal worden opgedreven tot 40.000 ton per jaar

CEO Bruno Humblet stelt dat pvc zonder kwaliteitsverlies tot acht keer gerecycleerd kan worden. Hierdoor kan Deceuninck de levenscyclus van zijn kunststof profielen verlengen van 35 tot zowat 300 jaar en bouwen aan een circulaire toekomst.

Het bedrijf recycleert al profielen sinds 2012, toen het op zijn site in Diksmuide een eerste hoogtechnologische recyclagelijn startte. In 2018 verviervoudigde het zijn recyclagecapaciteit en in 2022 recycleerde het er bijna 20.000 ton pvc. Dit gewicht zal stijgen naar 40.000 ton per jaar, waardoor 2,3 miljoen oude ramen niet meer naar het stort of de verbrandingsoven moeten. Het verwerkt de gerecycleerde kunststof al jaren weer in de profielen en lanceerde vorig jaar zelfs een **nieuwe profielreeks in 100% gerecycleerde kunststof**.

Met **Phoenix**, naar de mythische vogel die onsterfelijkheid en hergeboorte belichaamt, schenkt Deceuninck zijn 100% gerecycleerde kunststof profielen een tweede, derde tot zelfs tiende leven. Zoals de feniks uit zijn as verrijst, doet Deceuninck het kunststof uit oude ramen

en deuren tot nieuwe profielen verrijzen. Hierbij gaan duurzaamheid en design samen. Het minimalistische 'Infinity'-design van de Elegante reeks tekent ook de Phoenix-lijn, zodat de circulaire raam- en deurprofielen een **erg actuele look** uitstralen.

Inzake vormvastheid, weerstand en thermische isolatie zijn ze even kwalitatief als profielen in nieuwe materialen, maar ze vergen veel minder energie: recyclage spaart **80 tot 90% energie** tegenover de productie van nieuwe kunststof grondstof.

Circulariteit scoort, vooral in projectbouw. Deceuninck vervaardigde reeds een dertigtal volledig circulaire Phoenix profielen voor een nieuw scholencomplex in Eindhoven en in Aarschot werd vorig jaar het eerste Belgische project met circulaire profielen opgeleverd.

Deceunincks streven naar duurzaamheid beperkt zich niet tot recyclage. Tegen 2050 wil het, geholpen door de Science Based Targets (SBT), klimaatneutraal zijn. Zo wil het o.a. door procesoptimalisaties de directe of **bedrijfseigen**

emissies nog verminderen. Het zal de indirecte **emissies gelinkt aan het energieverbruik** beperken, o.a. door op zijn site zonne-energie te produceren. En het gaat **andere indirecte emissies** doorheen de waardeketen (bv. door de aankoop en het transport van grondstoffen, het woon-werkverkeer of afvalverwerking) verlagen, o.m. met een elektrisch wagenpark. Ondertussen zijn deze targets goedgekeurd.

deceuninck

Deceuninck nv
Bruggesteeweg 360
8830 Hooglede-Gits
België

+32 51 239 272
belux@deceuninck.com
www.deceuninck.be

Lecot Protecta: totaaloplossing voor toegangscontrole en automatisatie

Alhoewel Protecta intussen 30 jaar bestaat, is deze afdeling binnen Lecot niet helemaal gekend bij het grotere publiek. Daarom geven we graag even een inkijk in hun activiteiten aan de hand van een mooi project in Avelgem.

Tekst & foto's: Lecot

Het Sint-Jan-Berchmans College in Avelgem

"Deze afdeling is ontstaan uit het aankopen van hardware en zoeken naar totaaloplossingen voor de vakman binnen Lecot. Van daaruit zijn we ons gaan specialiseren en hebben we intussen een team van experts opgebouwd die zowel op vlak van hardware, software installatie en technieken de beste oplossing kunnen bieden voor de klant. Intussen hebben we een ervaren team van 20 technici op de baan in gans België" dixit Pieter Theys, groepsmanager voor Lecot Protecta.

Lecot Protecta zorgt voor een totaaloplossing op maat wat betreft beveiliging, toegangscontrole of automatisatie voor gebouwen. Ze selecteren, integreren en installeren de meest geschikte toegangscontrole- en beveiligingssystemen van alle beschikbare A-merken op de markt. Daarnaast staan ze ook in voor de installatie van nooddeurbewaking, rook- en warmteafvoer en elektronische sleutelkasten. Ook achteraf kan je op hen rekenen voor onderhoud, herstellingen, advies door experts en zelfs een service met wachtdienst 7 op 7 waar de klant kan op instappen.

Protecta is gespecialiseerd in beveiligingsoplossingen voor ziekenhuizen, verzorgingsinstellingen, penitentiaire instellingen, psychiatrische instellingen, banken, scholen en universiteiten, gemeentebesturen en overheidsinstellingen, industriële- en kantoorgebouwen.

Lecot Protecta is er voor de kleine én de grote projecten en kan ondersteuning bieden voor de oplossing van één deur tot een totaaloplossing voor een volledig gebouw.

De klant centraal

Lecot Protecta stelt een plan op maat voor dat het best bij de behoeftes van de klant past. Dit kunnen ze mogelijk maken door de grote diversiteit aan leveranciers en merken, en de eigen installatiedienst. Ze selecteren, integreren en implementeren de meest geschikte toegangscontrole- en specifieke veiligheidssystemen. Lecot Protecta zorgt ook voor de nodige opleidingen zodat de klant zelfstandig aan de slag kan met het toegangscontrolesysteem en ze staan altijd paraat met hun serviceploeg om de nodige hulp en onderhoud te bieden.

Project in de kijker: Sint-Jan Berchmans college in Avelgem

Welke totaaloplossing heeft Lecot hier gerealiseerd voor de klant?

Giovanni Lamaire, verkoopleider Lecot Protecta: "Op deze mooie site installeerden we een toegangscontrolesysteem in de 3 gebouwen van de school met een 150-tal toegangen waarbij de klant sleutelloos en op maat toegang kan beheren van zijn personeel.

Om dit te realiseren hebben we gekozen voor het Salto systems toegangscontrolesysteem waarbij we badgelezers op toegangsdeuren en -poorten hebben geïnstalleerd en de nodige software hebben voorzien zodat de gebruiker de juiste toegangen kan beheren en opvolgen."

Wat zijn de voordelen voor de klant?

"De klant kan gemakkelijk zelf de toegang beheren voor zijn personeel en bezoekers over de ganse site. Hij kan dit op korte termijn en tijdelijk ook aanpassen gelinkt aan eventuele wijzigingen in gebruik of personeel.

De klant heeft ook de volledige vrijheid over de indeling van zijn systeem, het gewenste beveiligingsniveau en kan het aantal/ type toegangspunten bepalen. Op deze manier is er enorm veel flexibiliteit zonder dat er technische ingrepen moeten gebeuren.

Ook kan de gebouwbeheerder ten allen tijde gebruikersinformatie opvolgen van elk toegangspunt, hij kan zien wie waar op welk moment is geweest. Ook op vlak van veiligheid is dit systeem een mooie aanvulling."

Wat zijn de troeven van Lecot Protecta in dit project geweest?

"De sterkte van Lecot was in eerste instantie het feit dat we met alle stakeholders op de werf en de bouwheer zijn gaan samenzitten om alle noden en vereisten in kaart te brengen. Door onze ervaring met bouwpartners en met alle soorten toegangscontrole systemen konden we de technische vereisten, de veiligheidsverwachtingen en het gebruiksgemak optimaal invullen met de juiste oplossing.

Op die manier konden we dus de juiste opties voorleggen op vlak van hardware, merken, systemen en software zodat de klant de juiste oplossing krijgt.

Vanuit onze ervaring kunnen we al die oplossingen ook installeren en onderhouden en we kunnen de klant na installatie ook bijstaan met service.

Mocht er toch iets fout lopen dan kunnen we snel helpen doordat we diverse interventieploegen op de baan hebben. Lecot Protecta kan het project begeleiden van in de ideefase tot installatie en service achteraf, da's een sterke troef."

Met welke partijen hebben we samengewerkt?

"In dit project werkten we nauw samen met de school uiteraard, daarnaast met bouwbedrijf Alheembouw, VK engineering ingenieursbureau, Group III architectenbureau, binnen schrijnwerk Provoost, buitenschrijnwerk Alu De Witte en natuurlijk Salto voor het elektronisch beslag en de software."

Welke uitdagingen waren er of wat is er bijgebleven?

"De moeilijkheid bestond erin dat er aparte gebouwen zijn, onder andere het college en de basisschool met elk hun eigen noden en wensen die elk op hun manier willen gebruik maken van de toegangscontrole in hun eigen gebouw en

daarnaast hun eigen behoeftes hebben voor het gebruik van de gemeenschappelijke sporthal. Toch zijn we erin geslaagd om alle noden op elkaar af te stemmen en een passende technische oplossing te voorzien die voor iedereen werkt."

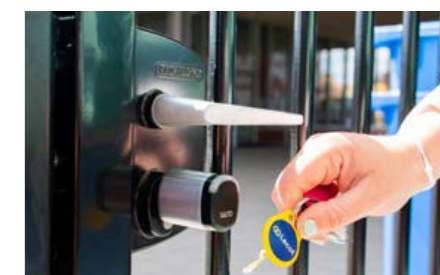
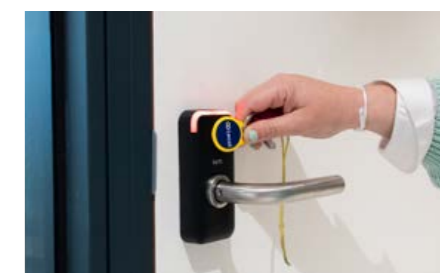
Reactie van de klant

"Wij zijn heel blij met de manier waarop Lecot Protecta ons heeft bijgestaan in het zoeken naar een juiste oplossing voor onze site. We hebben verschillende gebouwen en wensten die elk specifiek te kunnen beheren qua toegang met één overkoepelend systeem. We zijn zeer blij met hun advies en de aangereikte oplossing van A tot Z.

Zo willen we bijvoorbeeld onze nieuwe sporthal ook kunnen verhuren aan externe clubs van buiten de school. Met dit toegangscontrolesysteem kunnen we de externe gebruiker ook een badge geven en deze enkel voor de gereserveerde periode toegang geven. Geen gedoe met het aanmaken van sleutels, een systeem op te zetten om deze sleutels af te geven en terug te krijgen, geen veiligheidsrisico meer bij het verlies van sleutels...Lecot Protecta stelde ons het perfecte alternatief voor" aldus campusdirectrice Mieke Bothuyne.

Campusdirectrice Mieke Bothuyne

Het Sint-Jan-Berchmans College in Avelgem

LECOT nv
Vier Linden 7
8501 Heule
België

+32 56 36 45 30
access@lecot.be
www.lecot.be

BETROUWBAAR

HULPVAARDIG

KENNIS & ADVIES

Het Lecot-team deelt graag **vakkennis** met bouwprofessionals, installateurs, onderhoudsteams, ... Ze doen dat op een **betrouwbare, ongedwongen** manier zoals collega's onder elkaar. Het volledige team staat klaar voor jou met raad en daad zodat je zonder zorgen aan de slag kan. Ontdek onze producten, diensten en ondersteuning op maat voor jou. Op die manier kan je de volle focus leggen op jouw projecten.

ALTIJD NABIJ | 77 VESTIGINGEN | 110.000 PRODUCTEN

ALLEN VOOR ÉÉN

Ontdek meer op [lecot.be](https://www.lecot.be) of in één van onze vestigingen

ACTUA INVESTERINGEN

Groen licht voor 38 'Scholen van Vlaanderen'

Vlaams minister van Onderwijs Ben Weyts zet het licht op groen voor 38 nieuwe scholenbouwprojecten. De nieuwe scholen kaderen in het scholenbouwprogramma 'Scholen van Vlaanderen'. Dit programma zal in totaal voor € 1 miljard 450.000 m² extra schooloppervlakte realiseren. In een eerste cluster werden eerder al 27 projecten goedgekeurd. Nu komen er in een tweede cluster nog eens 38 projecten bij. "We blijven letterlijk en figuurlijk bouwen aan ons Vlaams onderwijs", zegt Vlaams minister van Onderwijs Ben Weyts. "We zetten meer dan ooit in op kwaliteitsvol onderwijs en dus ook op kwaliteitsvolle schoolinfrastructuur."

Bron: Kabinet van de Vlaamse regering

Vlaanderen investeert deze regeerperiode € 3 miljard in schoolinfrastructuur: nog eens € 500 miljoen méér dan in de vorige regeerperiode. Deze investeringen gebeuren op verschillende manieren en via verschillende kanalen, zoals renovatie van bestaande gebouwen, tijdelijk huren van extra gebouwen en uitbreidingswerken. Om nieuwe scholen te bouwen is de DBFM-formule (Design, Build, Finance, Maintain - Ontwerpen, Bouwen, Financieren, Onderhouden) erg succesvol gebleken.

Volgend op het succes van eerdere DBFM-programma's lanceert Weyts met 'Scholen van Vlaanderen' een nieuw DBFM-programma. Nadat eerder 27 projecten in het kader van 'Scholen van Vlaanderen' werden goedgekeurd, krijgen nu bijkomend 38 projecten groen licht. Ze zijn goed voor zo'n 450 miljoen euro aan investeringen in zo'n 162.000 m² aan nieuwe of gerenoveerde schoolgebouwen. In totaal investeert Weyts via 'Scholen van

Vlaanderen' € 1 miljard, goed voor 450.000 m² aan schooloppervlakte waar 85.000 leerlingen terecht kunnen. Het DBFM-programma 'Scholen van Vlaanderen' maakt het voor het eerst ook mogelijk dat modale Vlamingen hun eigen spaargeld kunnen investeren in deze schoolgebouwen: het kapitaal zal in elk project opengesteld worden voor particuliere middelen. Zo kan je bijvoorbeeld aandeelhouder worden van een school in jouw buurt. "Deze scholen worden meer dan ooit de scholen voor Vlaanderen én van Vlaanderen", zegt Weyts. "We geven mensen de kans om letterlijk mee te investeren in de toekomst van onze kinderen."

Bij dit soort publiek-private-samenwerking is het de school die een eigen invulling geeft aan de plannen, maar een private partner die vervolgens de financiering aanreikt, de verlangens van de school uitwerkt tot aanbestedingsklare projecten en alles in de markt zet. De DBFM-formule ontlast de schoolbesturen

maximaal: een private partner reikt de financiering aan, werkt de verlangens van de scholen uit tot aanbestedingsklare projecten en zet alles in de markt.

In het nieuwe 'Scholen van Vlaanderen'-programma zitten ook extra garanties dat de scholen de nodige inspraak hebben, om het project een eigen invulling te geven. Een derde

oproep volgt in principe dit najaar.

Scan en ontdek de lijst

Scan de QR-code en ontdek de lijst met goedgekeurde projecten

Bron: Persmededeling 19 juli 2023 - Kabinet van de viceminister-president van de Vlaamse regering, Vlaams minister van Onderwijs Ben Weyts

Altijd een gesloten schoolpoort met Locinox poortsluiters

"Gemakkelijk geïnstalleerd en geen onderhoud, dat maakt me blij."

Installateur Stijn

Poortsluiters die bestand zijn tegen weer en wind, zijn de beste garantie dat een schoolpoort altijd gesloten blijft.

LOCINOX
Let's make it better together

www.locinox.be

PARTNER CONTENT LOCINOX

Zelfsluitende (school)poorten verhogen kindveiligheid

Dagelijks gebruiken zoveel mensen de schoolpoort dat het bijna onmogelijk is om zeker te zijn dat die altijd gesloten is. Scholen leggen vaak de verantwoordelijkheid bij de laatste gebruiker. Lieven Pieters, sales director van Locinox, benadrukt daarom het belang van poortsluiters. "Investeren in een omheining heeft weinig zin als je niet kan garanderen dat de poort altijd gesloten wordt", weet hij. Hij pleit voor zelfsluitende (school)poorten om de kindveiligheid te verhogen.

Tekst & foto's: Locinox

Een gesloten poort is essentieel voor de veiligheid van onze schoolkinderen. "Te weinig mensen zien de gevaren van een openstaande poort", aldus Pieters. "Die liggen nochtans voor de hand. Deze zomer nog haalde een incident de media toen de poort van een kinderdagverblijf onbedoeld bleef openstaan. Dit gebeurt echter met enige regelmaat op elke school."

"Een hydraulisch gedempte poortsluiter, met een krachtige veer om de poort veilig en comfortabel te sluiten, is de meest betrouwbare oplossing. Helaas worden poortsluiters te vaak over

het hoofd gezien of wordt er gekozen voor binnendeursluiters. Die zijn dan weer niet bestand tegen weer, wind en temperatuurschommelingen. Investeren in een stevige omheining zijn zinloos als de poort door vergeten-achtigheid of gebrekkige kwaliteit blijft openstaan", beseft hij.

Bestaande en nieuwe poorten

Terwijl sommige landen zelfsluitende mechanismen voor (school)poorten in de wetgeving opnemen, blijft België achter. "Toen de autogordelplicht werd ingevoerd, vonden velen dat ook niet evident. Sindsdien heeft de gordel zijn nut meer dan bewezen en is hij vandaag de normaalste zaak van de wereld. Ook zelfsluitende poorten op school worden de norm, maar liever vroeg dan laat", oppert Lieven Pieters.

Maar wat met alle scholen die nog geen poortsluiter hebben? "Ons breed gamma biedt voor elke situatie een oplossing. Sommige poortsluiters kunnen eenvoudig op een bestaande poort worden geplaatst, maar er zijn ook types die je vooraf al in het ontwerp kunt opnemen. Ons volledig aanbod van toebehoren voor poorten en hekwerk is speciaal ontworpen voor gebruik buiten; de poortsluiters zijn bestand tegen weer en wind. Eenmaal geplaatst heb je er geen

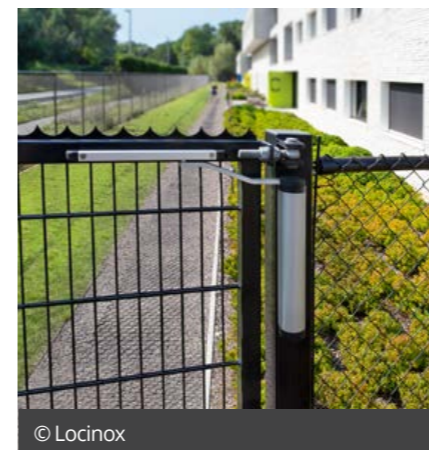
omkijken meer naar. Installateurs van poorten zijn vrij goed op de hoogte van onze mogelijkheden; er is dus niet veel nodig om de veiligheid van een schoolpoort te optimaliseren", benadrukt de sales director.

Locinox bouwt ook een nieuwe site en verhuist volgend jaar naar het toekomstig adres op de Brabantstraat 107, 8790 Waregem.

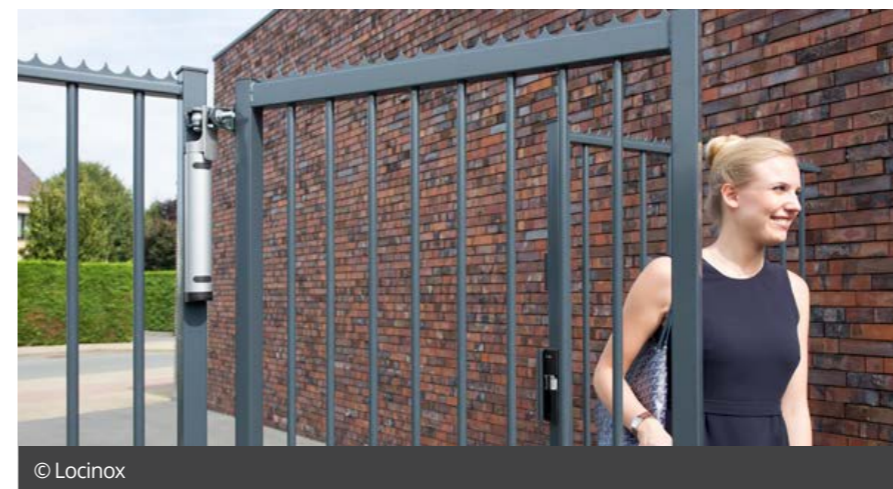

Een poortsluiter is de meest betrouwbare en zekere oplossing om de risico's van een openstaande poort te vermijden

Lieven Pieters
Sales director Locinox

© Locinox

© Locinox

LOCINOX
Let's make it better together

Locinox
Mannebeekstraat 21
8790 Waregem
België

+32 (0)56 77 27 66
info@locinox.com
www.locinox.com

B2Ai breekt lans voor open en brede scholen

Flexibiliteit, duurzaamheid en herbruikbaarheid staan voorop in de schoolontwerpen van B2Ai. Julie Vermoortel, specialiste scholenbouw in dit kantoor, is bovendien een fervente voorstander van brede scholen.

Tekst: Johan Lambrechts - Foto's: B2Ai, Klaas Verdru, Alheembouw, Third, Johan Lambrechts

B2Ai ontstond uit een fusie in 2011 tussen Buro Il, in 1979 in Roeselare opgericht door Hendrik Vermoortel, en het Brusselse Archi+I. Vandaag staat B2Ai voor een multidisciplinair team van 150 architecten, stabiliteits- & technische ingenieurs, interieurarchitecten en stedenbouwkundigen in Brussel, Gent en Roeselare die samen bouwen aan een duurzame samenleving met bijzondere aandacht voor mens en omgeving. Onder het motto "you challenge, we rethink, together we create", gaat het team telkens weer de uitdaging aan om meerwaarde te creëren voor mens, maatschappij, natuur en klimaat." Het kantoor wordt geleid door CEO Pieterjan Vermoortel, telt acht partners met elk hun expertise en heeft referenties in (gezondheids)zorg-, sport- & cultuurcentra, scholen, kantoren, commerciële, residentiële en stedenbouwkundige projecten in heel België en daarbuiten. Tot onze iconische schoolprojecten behoren 'À la Croisée des Chemins' in Brussel, de passieve kinder- en jongerencampus Hardenvoort in Antwerpen, BS KA in Zottegem, Campus Comenius in Koekelberg en scholencampus St. Michel in Molenbeek (renovatie van een voormalig tabaksdepot, vooral door onze interieurafdeling). De eerste fase van de open en brede Egied Van Broeckhovenschool in Sint-Jans-Molenbeek en de GO! STReAM campus Groot Schijn Deurne zijn net opgeleverd. Basisschool Klim Op Zandbergen, De Veerboot in Deinze, De Ensor Campus in Oostende en de nieuwe basisschool voor Pienter en Wijzer in Kuurne zijn in uitvoering", meldt Julie Vermoortel, partner en architecte Scholen bij B2Ai.

Projecten worden complexer, expertises worden uitgebreider. Meer dan ooit tevoren is architectuur vandaag teamwork. Het samenbrengen van architectuur, engineering, interieur en stedenbouw in house, indien noodzakelijk aangevuld met externe specialisaties, illustreert de ambitie van B2Ai om te anticiperen op een wereld in verandering. "De schaal van onze organisatie biedt kansen ook onafhankelijk van onze opdrachtgevers te werken. We investeren in een laboratorium, een denktank voor nieuwe concepten en technieken. Doel is permanent te blijven evolueren. B2Ai investeert in onderzoek en implementeert onderzoeksresultaten in de ontwerppraktijk."

B2Ai neemt ook het maatschappelijke aspect mee in zijn projecten en kijkt welke win-wins kunnen gemaakt worden voor de buurt. Zo pleitte Julie Vermoortel in haar opiniestuk begin september 2022 "Schaf klassen af en maak van scholen moderne kantoren" ervoor om de schoolinfra-

“

Scholen moeten een dynamisch, open leerlandschap vormen met ruimte voor collectief en individueel leren

Julie Vermoortel
Partner B2Ai

structuur breder open te stellen. "Neem eerst de gebouwen onder handen. Schaf klassieke klassen en gangen af, creëer flexibele ruimtes en pas scholen aan aan de noden van vandaag, net zoals kantoorgebouwen. We leren onze kinderen dat duurzaamheid belangrijk is en dat we energie moeten sparen, maar doen dat vanuit energiever-slindende gebouwen getekend volgens onderwijs-principes van honderd jaar geleden, in betonnen structuren zonder groen en in klassen zonder veel natuurlijk licht", merkt ze fijntjes op.

Als we onderwijs willen herwaarderen, moeten we volgens haar eerst aan de infrastructuur denken. De traditionele indeling in klassen en gangen houdt geen rekening met de technologische mogelijkheden en nieuwe onderwijsvormen zoals co-teaching. "Leerlingen hebben nood aan ruimtes waar ze in groepjes bepaalde leerstof kunnen verwerken, maar soms ook aan ruimtes waar ze een aantal maanden aan één project kunnen werken. Dan kan een klaslokaal met flexibele wanden een oplossing bieden. Als de

leerkracht dichter bij zijn leerlingen wil komen, zijn kleine instructieruimtes waarschijnlijk zinvoller. Scholen moeten een dynamisch, open leerlandschap vormen met ruimte voor collectief en individueel leren, inclusie en diversiteit. Campus Comenius bewijst dat de bouwkost net beperkt wordt door zo weinig mogelijk gangen, maximale klasoppervlaktes en een aantal akoestisch afgesloten instructielokalen te ontwerpen. De Egied Van Broeckhovenschool verdient haar investering vanuit maatschappelijk oogpunt ruimschoots terug door haar speeltuinen, sportvelden en lokalen buiten de schooluren maximaal open te zetten voor de buurt. Kunnen lesgeven en les volgen in een school die onze maatschappij weerspiegelt, aangepast is aan de huidige normen en burgerzin uitstraalt, versterkt het welzijn van de leerkrachten en de motivatie van onze jongeren", weet de architecte.

In een ander opiniestuk, "Schoolgebouwen hebben meer potentieel dan enkel school te zijn", stelt Julie dat de ruimte waarin organisaties opereren een sterke invloed heeft op de manier waarop ze kunnen werken. "Schoolgebouwen met een open architectuur kunnen een vrijplaats creëren voor creativiteit, kennis, talent, ondernemerschap en nieuwe samenwerkingsvormen. We moeten evolueren naar een overkoepelende samenwerking tussen diverse partijen die gericht zijn op jongeren om hun ontwikkelingskansen te vergroten en hen later sterker in het leven te doen staan. Architecten kunnen inzetten op maximale brede scholen, zodat we bv. kwetsbare en vaak schoolmoeë jongeren in de B-stroom perspectief geven en tonen dat in de maatschappij plaats is voor deze potentieel goede vaklui door de maatschappij in de school te brengen", oppert ze.

De partner van B2Ai wil dat we ruimer denken en het grotere plaatje voor ogen houden. "Als Vlaamse leerlingen 182 dagen per jaar naar school gaan, moet het ganse gezin er het half jaar leegstand kunnen invullen. Dat is een noodzaak vermits de steeds schaarsere ruimte voor verenigingen en clubs alsmoer kostbaarder wordt. De duurzame toekomst van onze welvaart zit in maximaal ruimtelijk rendement van o.m. onze scholen in tijd en ruimtebeslag. Daartoe is een

slimme investeringsplanning noodzakelijk. Investeer niet in de korte termijn, maar kijk naar de toekomst. Denk als architect mee met school-directies of -koepels, luister naar de noden en reik oplossingen op maat aan die verder gaan dan de vraagstelling”, adviseert ze.

Als steden, gemeenten en verenigingen onvoldoende middelen hebben om een locatie aan te reiken of te vinden, zijn schoolgebouwen volgens Julie Vermoortel het perfecte alternatief. Dat bewijst de Egied Van Broeckhovenschool, die op 1 september 2023 de eerste lichter van zowat honderd leerlingen verwelkomde en gradueel opbouwt tot het zesde jaar. “De reconversie van de voormalige brouwerij Vandenheuvel wil een schakel vormen tussen school, stad en maatschappij. In deze school krijgt de Brussels Boxing Academy, die jongeren uit zogenaamde moeilijke wijken van straat houdt, een vaste stek. Ze is een schoolvoorbeeld van wat een brede onderwijsinstelling moet zijn: een plek waar les gegeven wordt, maar die vooral jong en oud verbindt en inzet op sociale cohesie”, betoogt ze.

Een school laten interageren met de natuur, de buurt en culturele, sport- en/of zorginfrastructuur schept een sterke band met de maatschappij. “Een multifunctionele school maakt een gemeenschap sterker en vice versa. Ik roep steden, dorpen, bedrijven, vzw’s en burens op om scholen de hand te reiken en samen te bouwen aan hechte gemeenschappen. Door te investeren in scholen die zich openstellen voor de buurt investeer je in gemotiveerde jeugd en betrokken ouders en laat je geen mooie initiatieven, verenigingen en sportclubs verloren gaan. Zo verlies je geen generaties die barsten van het talent. Probeer gemeenschappen met scholen sociaal te verweven en haal zo meer uit je school. Zo wilt iedereen op het eind van de rit”, beseft de architecte.

B2Ai tracht een uniek antwoord te bieden op maat van de plek en wil de context, de noden en de maatschappelijke ideeën en uitdagingen in elk project integreren. Het bouwt tevens flexibiliteit in met het oog op aanpassingen in de toekomst. “We komen van de initiële vraagstelling tot een uniek project door zo participatief mogelijk op basis van een transparante dialoog dingen in vraag stellen en out of the box te denken. We ontwerpen volgens het principe ‘Human centered architecture’. Dat duidt erop dat we een mensgerichte aanpak doorheen het ontwerpproces meenemen en bv. kijken wie, van dichtbij of van ver, in contact komt met de school (leerlingen, ouders, onderwijzend en ondersteunend personeel, vereniging, buurtbewoner) om mensen mee te nemen in een toekomstgericht verhaal en een genereus antwoord te bieden. Onze baseline luidt ‘You challenge (verwijzend naar de vraagstelling van de opdrachtgever) – We rethink (het proces van nadenken in nauw overleg) – Together we create’ (een uniek resultaat op maat). We moeten inzetten op het project, samen met de opdrachtgever en duurzaamheid injecteren in onze

Een multifunctionele school maakt een gemeenschap sterker en vice versa

Julie Vermoortel
Partner B2Ai

“We moeten de maatschappij in de school brengen en samen bouwen aan hechte gemeenschappen”, meent Julie Vermoortel.

© B2Ai - Egied Van Broeckhovenschool Sint-Jans-Molenbeek

© Klaas Verdru - Campus Groot Schijn Deurne

doelstellingen. Dat maatschappelijk bewustzijn is immers ook een duurzaam bewustzijn. De investeringen de komende jaren zijn gigantisch: we kampen met ruimte-, een duurzaamheids en een welvaartsvraagstuk. Als we dat finaal doel niet meenemen in een masterplan is dat een gemiste kans. Brede scholen kunnen meebouwen aan een sterke gemeenschap en omgekeerd. Ouders willen ook dat hun kinderen betrokken zijn bij en verbonden met de school door het verenigings- en gemeenschapsleven en de buurtwerking. De Egied Van Broeckhovenschool is daarvan een sterk voorbeeld: Egied is een tweede thuis voor de jongeren door zichzelf ook buiten de schooluren aantrekkelijk te maken”, beseft Julie Vermoortel.

B2Ai biedt schooldirecties of -koepels graag zijn expertise aan en kan hen vanuit zijn kennis begeleiden, ook door eerst en voortdurend naar hen te luisteren. “Zo denken we met hen mee en reiken we oplossingen op maat aan zonder iets op te dringen. We kunnen onze ervaringen met andere projecten delen, maar willen nergens iets opleggen. We luisteren naar het pedagogische project en de eigen specifieke werking van de school.

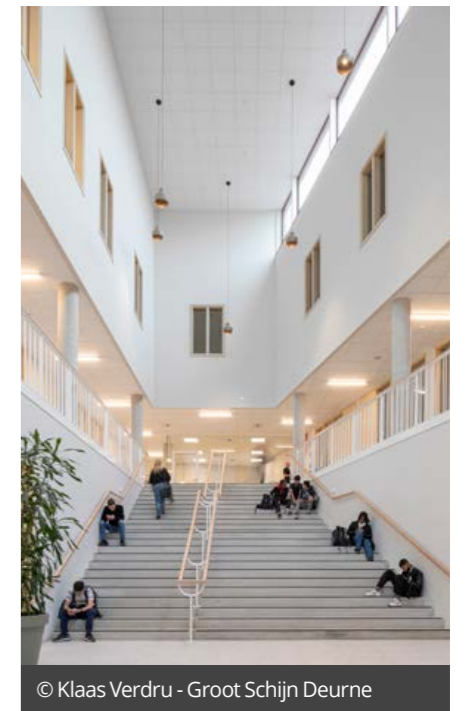
In onze schoolprojecten streven we naar maximale vergroening en ontharding en naar uitdagende en avontuurlijke binnen- en buitenspeel- en sportruimtes. Daarnaast integreert het allerlei manieren om beweging uit te lokken en op andere manieren les te volgen: ruime atriums met tribunetrappen, lijntjes door een schoolgebouw waarop kleuters met hun fietsje kunnen rijden, klimwanden, glijbanen, ... Kinderen moeten ook kunnen liggen en hangen.

“Leren ontstaat op heel verschillende momenten en in heel diverse vormen en onze projecten spelen daarop in. Hardware maakt alle aspecten mogelijk voor de nieuwe manieren van leren:

individueel in een rustige ruimte, in groepjes, in grote groepen, klas- of leeftijdsoverschrijdend, met flexibele wanden, binnen en buiten, ... We ontwerpen uiteenlopende ruimtes in schaal en beleving. Zo bezit Campus Comenius instructieruimtes, akoestisch afgesloten instructielokalen en geoptimaliseerde leeroppervlaktes; zo kunnen we de bouwkost beperken. De Nederlandstalige Egied Van Broeckhovenschool voor 860 leerlingen, een STEM- en domeinschool van de jezuïeten in het secundair onderwijs, vormt een schakel tussen leren en de maatschappij in een erg stedelijke context. Het optimaliseren van het ruimtegebruik is daar sterk mee verweven, waarbij de half ondergrondse sportinfrastructuur gestapeld wordt. Er is veel aandacht voor het erfgoed en de geest van de plek. De nieuwbouw is in mei opgeleverd en de renovatie is in april 2024 klaar. De school huist in een oude bottelarij met heel mooie ruimtes, waaronder een open leerlandschap onder mooie gewelven. Deze genereuze plek creëert een unieke beleving en biedt alle mogelijkheden om alleen of samen te werken”, vertelt de architecte.

Voor de **campus Groot Schijn** aan het gelijknamige park in Deurne ontwierp B2Ai een scholenkamer met de focus op STEM-vakken en STRaM (met ‘resilience’ of veerkracht en ‘art’ of creativiteit). Er wordt ingezet op inclusief onderwijs in het secundair en basisonderwijs. Aan die tweeledige programmatie wordt veel aandacht geschonken in het ontwerp met zichtbaarheid en wayfinding. Dat leidde tot een boemerangvormig plan met twee volumes met elk een eigen toegang en een atrium. Het resultaat is een sprekend volume met een eigen identiteit, volledig ingebed in een parkomgeving met buitenkamers.

Julie belicht ook twee basisscholen met een dorps architectuur die zich eveneens perfect inbedden in hun context. De nieuwe **basisschool in Kuurne** voegt de twee scholen Pienter en

© Klaas Verdru - Groot Schijn Deurne

Campus Groot Schijn Deurne

Opdrachtgever
GO!

Architect en interieurarchitect
B2Ai architects

Hoofdaannemer
TM Strabag, Hooyberghs en Brebuild

Stabiliteit en technieken
SDK

Akoestiek
Daidalos Peutz

Landschapsarchitect
Stramien

Wijzer samen op één nieuwe site aan de hippodroom. Behalve een stek voor het kleuter- en lager onderwijs wordt tevens een sporthal gerealiseerd die ook ruimte biedt aan sportverenigingen (dubbel gebruik). De sportinfrastructuur kan gekoppeld worden aan activiteiten aan of op de hippodroom. “Kuurne heeft een visie voor de ganse omgeving met een landschapspark rond de hippodroom en de hippodroom zelf, die zich breder openstelt dan voor paardensport (wielrennen, skeeleren, ...). Het project past in dit groter masterplan en deze visie. Ons architecturaal antwoord is een kruisvormig model waarin we optimaal inspelen op de inplanting van de site. Eén van de beentjes reikt naar de straat en vormt de identiteit van de school. Een ander beentje, waarin de sportinfrastructuur zit, maakt een connectie met de hippodroom. Twee beentjes reiken naar het landschapspark. Het x-vormige model creëert

De Veerboot Deinze

Opdrachtgever
GO!

Architect en interieurarchitect
B2Ai architects

Hoofdaannemer
Alheembouw

Stabiliteit en technieken
VK Architects & Engineers

Landschapsarchitect
Stefaan Thiers

vier buitenruimtes op de site: de eerste is een onthaalplein, een aangename plek met interacties tussen ouders en leerlingen, en een cirkelvormige fietsenstalling als subtiel knipoog naar de historische en context van deze site voor drafrennen (eigen aan de paardensport); de tweede aan de sportzijde van de sporthal richt zich naar de hippodroom; de derde in de oksel daarnaast omvat de speelplaats en de groene ruimte die zich schakelt en die vooral verbonden is met de klassen van het lager onderwijs; en de andere oksel sluit de speelruimtes voor de kleuters in. Elke buitenruimte heeft haar eigen identiteit, die maximaal inspeelt op de context. De kleuterschool is volledig georganiseerd op het gelijkvloers. Een centraal atrium verbindt met het lager onderwijs op de verdieping, die connecteert met de buitenruimte op de verdieping”, verklaart ze.

Gemeenteschool Kuurne

Opdrachtgever
Gemeentebestuur Kuurne

Architect en interieurarchitect
B2Ai architects

Hoofdaannemer
Alheembouw

Stabiliteit en technieken
B2Ai engineering

Akoestiek
Bureau De Fonseca

Landschapsarchitect
Stefaan Thiers

Voor de nieuwe **basisschool Klim Op in Zandbergen** (Geraardsbergen) wilde men een visionair schoolmodel ontwikkelen dat de komende jaren de toon kan zetten voor onze scholenbouw. “Het ontwerp vormt een mijlpaal in een boeiend traject dat leidt tot een nieuwe plek waarin elk kind zich kan opmaken voor zijn toekomst en waarin het zichzelf kan ontdekken en een veerkrachtige attitude en open ingesteldheid ontwikkelen. Dit project wil meer zijn dan infrastructuur, maar vormt een schakel tussen school, dorp en maatschappij. De nieuwbouw integreert zich moeiteloos in zijn omgeving dankzij zijn serene ritmiek, rationele vormgeving en eenvoudig materiaalgebruik. Het programma is geclusterd in vier volumes: administratie en turnzaal, atrium met tribune, discovery en huiskamer en twee volumes met units volgens leeftijdsgroepen waarbij leerlingen van verschillende leerjaren van elkaar leren. De drie huisjes schakelen we rond het atrium in een opstelling waarbij de ruimtelijke relaties tussen de verschillende programma's zo optimaal mogelijk zijn. De kopse gevels richten zich naar de meest markante plekken en verzekeren een gevarieerd uitzicht. Zowel komend van het station als van het centrum van Zandbergen krijg je een sterke volumetrie die een unieke architectuur uitstraalt. In het hoofdatrium is er een sterke interactie met de buitenomgeving. Er is ook veel aandacht voor de groene ruimte. De hele campus wordt gezien als één leerlandschap. Natuur en open lucht vormen de verbindende elementen die via visuele en fysieke connecties tot in het gebouw doorlopen. De levendige buitenruimtes omvatten de minimaal noodzakelijke verharde zones die overlopen in een groene speel-, beleef- en leerzone. Een padenstructuur verbindt de moestuin, composteerzone, boomgaard, bloemenweide, avontuurlijke speelzones en kippenren. Zo worden duurzame natuurlijke processen inzichtelijk gemaakt voor de leerlingen”, stelt de architecte.

verdieping voor kinderen van de basisschool in het buitengewoon onderwijs, met twee andere programmaonderdelen. De identiteit van beide elementen is meegenomen in het ontwerp met de plint en de bovenbouw in verschillende materialisaties en kleuren. Het ontwerpteam, dat werkt vanuit de masterplanfase en inspeelt op de context, onderschrijft de ambitie van GO! om in te zetten op innovatief onderwijs. De nieuwe school is een leuke, spannende en stimulerende omgeving op maat van het kind. Per klas wordt één kleur toegepast, o.m. op de inkomdeur en op delen van het vaste meubilair en plaatselijke vlakken in de vloer. In elke klas wordt gewerkt met verschillende tinten en gradaties van dezelfde kleur, waarmee de structuur wordt gemarkeerd: zachte pasteltinten voor de rustplekken en meer verzadigde kleuren voor zones met veel interactie. Veel zorg en aandacht werd besteed aan licht, dat vreugde brengt en stimuleert. Lateraal en zenitaal licht scheppen een aangename sfeer in de kamers, de klassen en het forum. Het forum, het kloppende hart van de school, organiseert en ‘verzamelt’ het schoolgebouw en biedt een duidelijk overzicht over alle functies. Het vormt voor leerlingen, ouders en leerkrachten het trefpunt van ontmoetingen, creativiteit en spel én de bemiddelende ruimte tussen thuis en school.

Het ontwerp versterkt de buitenruimtes van het internaat door een multi-inzetbare staalstructuur. De structuur maakt de buitenruimtes intiem en biedt ook enkele praktische oplossingen. Binnen de structuur is zonwering voorzien voor de terrassen. Stalen draadnetten bieden veiligheid en verhoogde plantenbakken creëren een gevoel van privacy en geborgenheid. “Met de keuze van de gevelopbouw besteden we aandacht aan circulair bouwen. De gevelelementen zijn op termijn demonteerbaar en kunnen hergebruikt of gerecycled worden voor nieuwe doeleinden. De keuze voor ecologische materialen wordt doorgetrokken in de isolatiematerialen. We streven steeds naar flexibiliteit in onze projecten en werken met circulaire en stevige materialen met een lange levensduur. Zo bezit de verdieping herbruikbare panelen”, besluit Julie.

Basisschool Klim Op Zandbergen

Opdrachtgever
GO!

Architect
B2Ai architects

Interieurarchitect
Rosan Bosch Studio

Hoofdaannemer
Alheembouw

Stabiliteit en technieken
VK Architects & Engineers

Landschapsarchitect
Atelier OrO

Het D&B-project **De Veerboot** omvat een school op het gelijkvloers en een internaat op de

B2Ai
engineering

B2Ai - Brussel / Gent / Roeselare
J. Jordaensstraat 18a, 1000 Brussel
Bellevue 5, 9050 Gent
Kwadestraat 149A/0.1, 8800 Roeselare

+32 2 641 88 00
info@b2ai.com
www.b2ai.com

Kleurrijk meubilair voor je speelplaats en buitenklassen

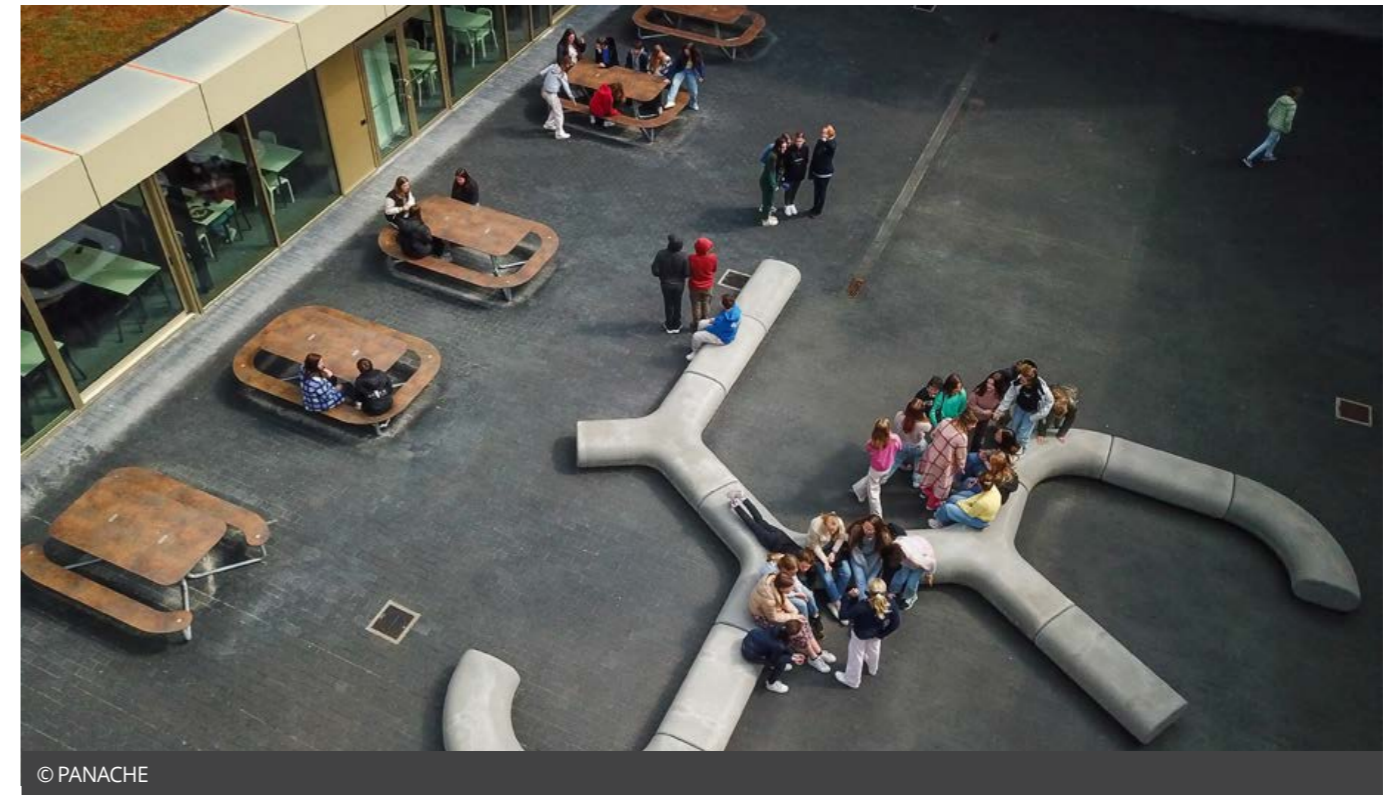

PARTNER CONTENT PANACHE

Buiten leren, lezen en lunchen

PANACHE is ontdekker van hippe merken. Het bestudeert met liefde de tendensen die zich afspelen in de openbare ruimte, en is daarom is de exclusieve verdeler van enkele Europese topmerken.

Tekst & foto's: PANACHE

© PANACHE

- Ontworpen en vervaardigd in Europa
- Lange levensduur & zeer gebruiksvriendelijk
- Eenvoudig zelf te installeren
- Gemaakt uit FSC-gecertificeerde laminaten
- Vervaardigd uit gerecycleerd kunststof
- Vrijblijvend bezoek ter plaatse
- Gratis visualisatie van je project
- Snel geleverd en geplaatst

PANACHE biedt je een waaier aan origineel straatmeubilair ontworpen door Europa's inventiefste vormgevers, architecten en fabrikanten. Het team, geschoold in vormgeving en fotografie, hecht veel belang aan originaliteit. Bij PANACHE vind je geen slaafse kopieën of smake-loze afkooksels. Het biedt je authentieke meubelen uit respect voor het vak van de vormgever en zijn werk.

Zeg nee tegen een saaie speelplaats

Het speelplaatsmeubilair van PANACHE geeft een kleurrijke toets aan je speelplaats. Zijn kunststoffen, met water of zand te verzwaren meubilair is heel populair door zijn vrolijke uitstraling en is handig in gebruik. Je kan het vastbouten, maar ook los of verzaard gebruiken. Met behulp van de eenvoudige, vrolijke vormen maak je gezellige zithoeken voor kinderen en jongeren van 6 tot 26 jaar.

Leren, lezen en lunchen aan robuuste, knappe picknicktafels in vele vormen en afmetingen

De Scandinaviërs hebben ons geleerd dat je ook bij koud weer buiten les kan geven. Vertoeven

in de buitenlucht maakt je sterk en gezond. Een dikke trui en comfortabel meubilair zijn dan wel nodig. Met onze nieuwe picknicktafels creëer je buitenklassen voor al je leerlingen. Ze zijn knap bedacht en origineel vormgegeven. Ze vervuilen weinig en zijn makkelijk te reinigen dankzij het gebruik van HPL.

Dankzij hun gesloten tafelblad rollen pennen en potloden niet op de grond. Het is een plezier om er aan te werken, schrijven, rekenen en tekenen. Vele van deze picknicktafels bieden ook plaats aan rolstoelgebruikers.

Van eco-denken naar eco-doen

Het PANACHE-meubilair onderscheidt zich door een heel hoge afwerkingskwaliteit, maar ook door het gebruik van eco-verantwoorde materialen zoals thermisch verduurzaamde houtsoorten, gerecycleerde kunststof of hogedruk-laminaten gemaakt uit onder hoge druk geperste FSC-gecertificeerde papiervezels. Het bedrijf biedt alleen meubelen aan die de tand des tijds kunnen weerstaan.

PANACHE beschikt over een grote voorraad speelplaatsmeubilair, fietsenrekken en picknicktafels in verschillende vormen en kleuren die meteen uit stock leverbaar zijn. Het beschikt over een eigen installatie-team en helpt je ook verder met een ontwerp.

PANACHE bv
Klappijstraat 112
3294 Molenstede
België

+32 495 566 426
info@panache-straatmeubilair.be
www.panache-straatmeubilair.be
instagram: panache.straatmeubilair

www.panache-straatmeubilair.be

PANACHE bv - Klappijstraat 112, 3294 Molenstede (Diest)

Inspiratiebeurs met
meer dan 100 lezingen
en workshops

Headliners

- Het belang van kennis *Tim Surma*
- AI en het onderwijs: Vloek of zegen? *Barend Last*
- Digitale didactiek *Griet Bogaert & Mitte Schroeven*
- Mijn school kiest voor mijn talent *Luk Dewulf*

Thema's

- AI op school - Digitale didactiek - Talent - Klasmanagement -
- Hybride onderwijs - Esports & Games op school - ICT-beleid -
- Transformatie in de praktijk - Taal op school - STEAM -
- Praktische digitale tools - Inclusief onderwijs - XR -
- Cybersecurity - Leeromgeving

by EASYFAIRS

REGISTREER NU VIA **SETT-VLAANDEREN.BE**

MET DEZE CODE

BAAA1000

Of scan & registreer

PARTNER CONTENT SETT

Sett focust ook op de leeromgeving

Katinka Vandevelde is Event Manager van Sett, dat op 28 en 29 februari 2024 plaatsvindt in de Nekkerhal in Mechelen. In een interview geeft ze uitleg over deze beurs.

Tekst & foto's: Sett

Katinka, Sett staat bekend als een toonaangevend event op het gebied van onderwijsinnovatie en -technologie. Kun je ons vertellen wat we kunnen verwachten van de Sett-beurs en van de nieuwe zone "Sett Equipment"?

Katinka: "Absoluut! De Sett-beurs is gericht op het delen van de jongste trends en innovaties in het onderwijs. Bezoekers krijgen er de kans om de nieuwste digitale tools te ontdekken die het leerproces ondersteunen, zoals innovatieve educatieve software, interactieve whiteboards en andere tools die de betrokkenheid van leerlingen vergroten. In 2024 focussen we ook op de leeromgeving; die staat al langer bekend als derde pedagogische pijler. Bovendien zagen we de voorbije edities in onze toekomstklassen dat innovatief onderwijs, met integratie van digitale tools, ook een leeromgeving nodig heeft die flexibel inspeelt op deze vernieuwingen."

Wat maakt het creëren van een innovatieve leeromgeving zo belangrijk in het moderne onderwijs?

Katinka: "De onderwijswereld evolueert snel en het is van cruciaal belang dat we onze leer-

omgevingen aanpassen aan de behoeften van de leerlingen. Innovatieve leeromgevingen stellen docenten in staat om beter in te spelen op de individuele behoeften van studenten, hen te inspireren en te betrekken, en hen voor te bereiden op een snel veranderende wereld. Natuurlijk is het steeds aangeraden om zelf met het schoolteam en de leerlingen een reflectie te maken over wat jouw school specifiek nodig heeft en je onderwijsconcept vooraf op punt te stellen. Zo word je je beter bewust van hoe leerlingen leren en van hoe en in welke ruimtes je lessen het best worden gegeven. Het pedagogische concept, de manier van leren en het schoolgebouw gaan dus hand in hand."

Wat hoop je dat bezoekers zullen meenemen van Sett?

Katinka: "Ik hoop dat bezoekers geïnspireerd en geïnformeerd zullen vertrekken, met praktische ideeën en hulpmiddelen om hun eigen leeromgevingen te verbeteren. Daarom organiseren we ook een boeiend programma in de Sett Equipment Arena. Hier delen experts, schoolleiders en partners hun expertise, ervaring en praktische tools om leraren en schooldirecteuren te inspireren. In de Sett Equipment-zone vind je partners met frisse ideeën over school-

concepten, inrichting van klassen, speelplaatsen en sportinfrastructuur, en veel meer."

Bedankt, Katinka, voor het delen van deze informatie. We kijken uit naar **Sett op 28 en 29 februari 2024** en de inspiratie die deze beurs zal bieden op het gebied van leeromgevingen in het onderwijs.

Katinka Vandevelde is Head of Sett bij Easyfairs Belgium.

Sett

Nekkerhal Mechelen
Plattebeekstraat 1
2800 Mechelen

+32 9 241 98 06
settvlaanderen@easyfairs.com
www.sett-vlaanderen.be

© Evenbeeld

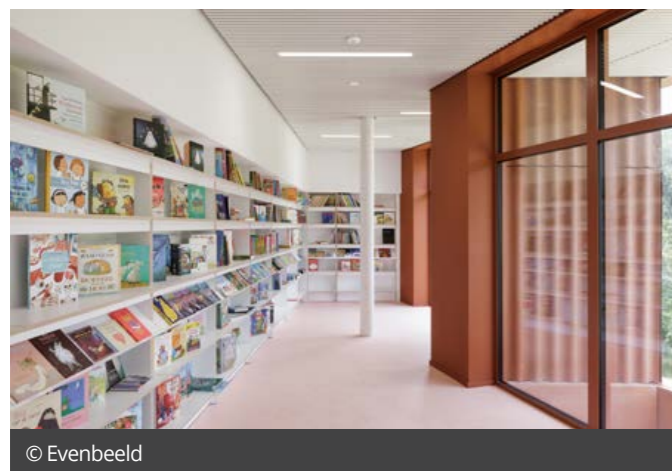
© Evenbeeld

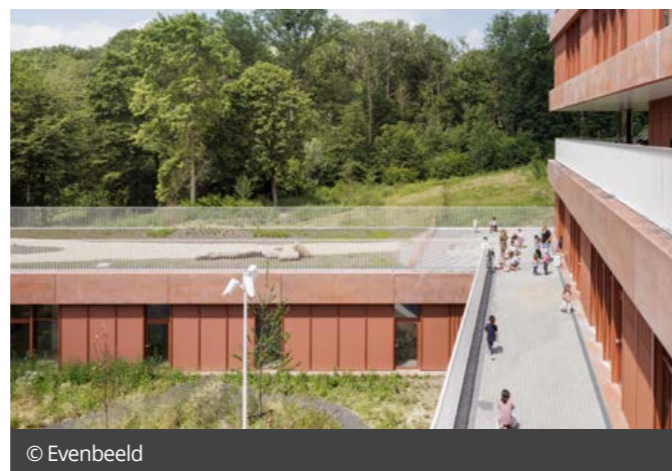
© Evenbeeld

© Evenbeeld

© Evenbeeld

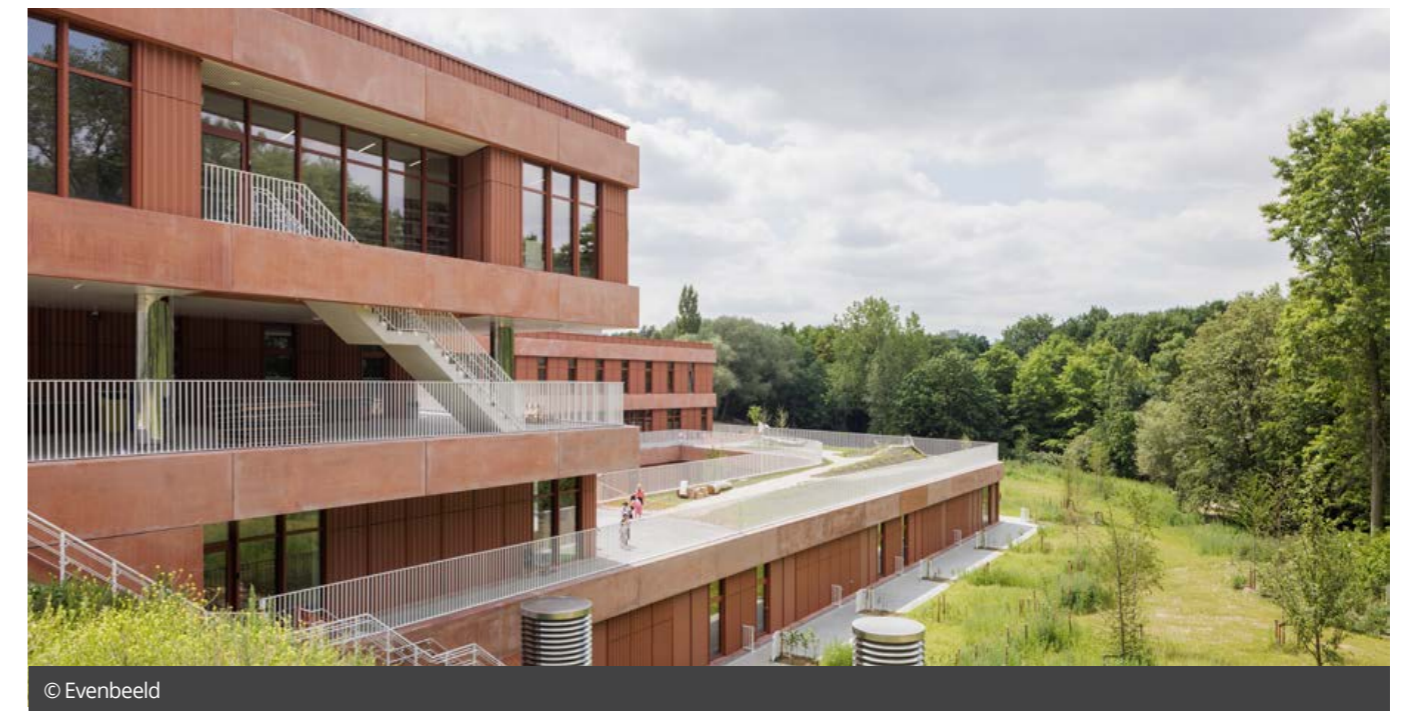
© Evenbeeld

PROJECT KINDERCAMPUS THEODOOR

Kindercampus Theodoor in Jette streeft naar integrale beleving

Kindercampus Theodoor in Jette omvat basisschool Theodoortje, een kinderdagverblijf, scoutslokalen voor De Faunaten en kantoren voor Huis van het Kind en CAW op de site van de VUB. Het multidisciplinaire ontwerpteam van cuypers & Q architecten ontwierp een helder leesbare structuur met een logische routing door een aaneenschakeling van straten, pleinen en informele ontmoetingsplekken.

Tekst: Johan Lambrechts - Foto's: Evenbeeld

© Evenbeeld

Bij de opbouw van het vierlagige complex van 5.000 m² op de 17.380 m² grote site, ingebed in het bestaande talud en grenzend aan het Laarbeekbos, werden de schaal en beleving van het gebouw en de omgeving maximaal afgestemd op de gebruikers. Overal werd groen en licht geïntegreerd. Het gebouw staat open voor buurtbewoners en streeft naar een integrale beleving. De aanleg kadert in een masterplan van de verkeersarme en groene site. De campus zocht ook aansluiting bij de beschermde aangrenzende natuurzone NATURA 2000 en integreerde een natuurbelevingsroute in het pedagogische project.

Samen met Cenergie werd een duurzaam voorbeeldgebouw gecreëerd op internationaal vlak. Het ontwerpteam baseerde zich op meetinstrumenten als BREEAM, LEED en GRO. Het energieconcept werd bepaald door een maximale reductie van de vraag en het gebruik van duurzame bronnen om aan de resterende

energievraag te voldoen. De bodem bleek geschikt voor een bevoeld met warmtepomp, waardoor betonkernactivering (bka) de verwarming en koeling regelt met het oog op een optimaal thermisch winter- en zomercomfort en een minimaal verbruik. Ook de energievraag voor ventilatie en verlichting wordt zoveel mogelijk beperkt. De vraaggestuurde regeling van het ventilatie-debiet op basis van CO₂-meting garandeert een hoog comfortniveau en een laag energieverbruik. De warme en onderhoudsarme materialen in aangename kleuren werden gekozen in functie van duurzaamheid en akoestiek. Ze zijn streekeigen, recupereerbaar of gerecycled, dragen ecolabels en behoren tot de NIBE klasse 4 of hoger.

De compacte structuur werd zo flexibel mogelijk ingevuld. De daken fungeren als groendaken en verharde en onverharde speelplaatsen om de grondafdruk te verkleinen. Dit passief en circulair project fungeerde tevens als testcase voor

het gebruik van Augmented Reality (AR) bij de plaatsing van op maat gemaakte projectdeuren. Er kwam een Proof of Concept met de medewerking van Sirris in het kader van de proeftuin ConstructionSite Vision i.s.m. Howest en Buildwise. Omdat de installatie van binnendeuren op grote bouwwerven niet eenvoudig is, zochten de installateurs met een indoor navigatie-app op basis van AR de juiste route naar de plaatsingspunten.

Kindercampus Theodoor ontving in 2017 de Be.exemplary prijs van het Brusselse Gewest als duurzaam voorbeeldgebouw en kreeg een eervolle vermelding op de Belgian Building Awards 2023 in de categorie 'Sustainability'.

Meewerkende partijen
Bouwheer: Vrije Universiteit Brussel (VUB)
Architect: cuypers & Q architecten
Aannemer: Houben nv

CHAMELEON 3500 N001 3%

DOEK OP MAAT

solaye fabrics

DOEK OP ROL

We zijn de dunne lijn tussen
zon en schaduw, daar
maken wij het verschil.

BELGIË | leper

DUITSLAND | Leipheim
nieuwe vestiging

shining in shades

PARTNER CONTENT SOLAYE FABRICS

De toekomst van zonwering is vandaag beschikbaar

Sinds de start in 2014 is Solaye Fabrics uit leper uitgegroeid tot exclusieve verdeler van de Alkenz Sunshadow-screendoeken voor heel Europa. Het Zuid-Koreaanse merk heeft een ijzersterke reputatie in de zonweringsindustrie dankzij de kwaliteit en degelijkheid van zijn screendoeken en de snelheid van levering. "Ze vormen de perfecte oplossing voor lichtcontrole en warmtewering in klaslokalen, lerarenkamers en kantoren", weet directeur Stephan Martens van Solaye Fabrics.

Tekst & foto's: Solaye Fabrics

Zowel Alkenz als Solaye Fabrics zit intussen niet stil: de nieuwe generatie screendoeken voor binnenzonwering is vanaf nu beschikbaar. Daarbij vallen drie namen op: Aluscreen, Purolux en Chameleon.

Sunshadow Aluscreen: top in warmtewering en lichtcontrole

De 3000 CA ALU 3% en RR ALU 2% zijn de meest performante binnenscreenoplossingen op de markt. "Het basisdoek komt uit Zuid-Korea, de afwerking van de alubedampte rugzijde gebeurt in Europa", licht Stephan Martens toe.

Door de hoge reflectie (80% bij RR ALU en 70% bij CA ALU) van de rugzijde, die naar de zon wordt gericht, is het doek uiterst geschikt voor zowel warmtewering als lichtcontrole. Je hebt de keuze tussen een openheidsfactor van 2 en 3%, waarbij die laatste wat meer doorkijk naar

buiten biedt en tegelijk een iets hogere lichtinval naar binnen.

De Sunshadow Aluscreen is ook een troef voor elk BEN-project.

Screendoek zonder PVC: de Purolux

Met de Purolux 3000 N 3% speelt Solaye Fabrics al in op de trend dat screendoeken in de toekomst mogelijk geen PVC meer zullen mogen bevatten. "Bij de Purolux is het PVC vervangen door TPO of thermoplastische polyolefine, een milieuvriendelijkere en duurzame kunststof waarmee we cradle-to-cradle-gecertificeerd zijn. Uiteraard boet de Purolux niet in op de gewaardeerde eigenschappen van de andere screendoeken: doorkijk naar buiten, uitstekende zonwering, makkelijk onderhoud en vochtbestendigheid", zegt Stephan Martens.

Chameleon: het beste van twee werelden

Een doek dat licht 'opneemt', dat is de Chameleon 3500 N. "De Chameleon combineert de warmtewering van een wit screendoek met het lichtcomfort en de doorkijk van een donker. Als een echte kameleon verandert dit doek van kleur volgens de lichtintensiteit. Da's uniek", legt Stephan Martens uit.

Dit vernieuwende doek is verkrijgbaar met een openheidsfactor van 3% en 1%, in drie elegante kleuren: wit-wit, wit-beige en wit-parelgrijs.

Solaye Fabrics - "De Alkenz Sunshadow-screendoeken vormen de perfecte oplossing voor lichtcontrole en warmtewering in klaslokalen en lerarenkamers", weet Stephan Martens, directeur van Solaye Fabrics.

Solaye Fabrics - Dankzij de nieuwe luxecollectiebox krijgen de klanten van Solaye Fabrics een volledig overzicht van het gamma screendoeken van Alkenz.

Solaye Fabrics
Dehemlaan 27
8900 leper
België

+32 57 20 01 30
info@solayefabrics.eu
www.solayefabrics.eu

Scholencampus Comenius groeit mee met zijn leerlingen

Campus Comenius Koekelberg, een open en geïntegreerde kleuter-, lagere en middelbare school inclusief kinderdagverblijf, maakt deel uit van een gemengd project met ook gemeenschapsdiensten, een buurthuis, jeugdlokalen, een sporthal en een bibliotheek aan de Vrijheidslaan, Félix Vande Sandestraat, Dapperenstraat en Elisabethparkstraat in Koekelberg. Het gemeenschapshuis en de middelbare school werden in augustus 2018 opgeleverd. Daarna werden op de plaats van de tijdelijke containerschool de basisschool en het kinderdagverblijf gebouwd, die in 2019 werden opgeleverd. Eind september 2018 werden de eerste twee gebouwen van Campus Comenius officieel geopend.

Tekst: Johan Lambrechts - Foto's: Klaas Verdrú, Philippe van Gelooven

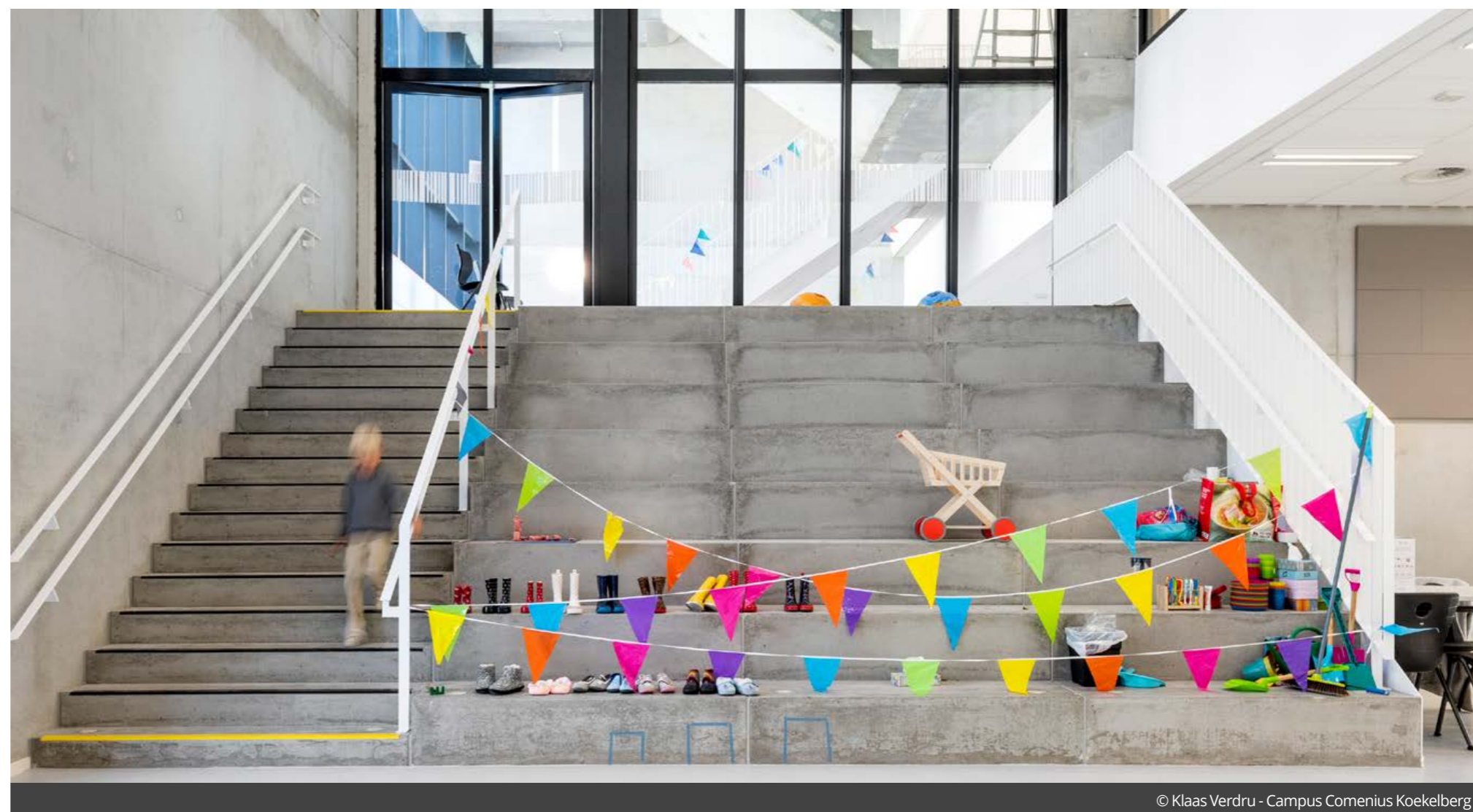
Het woord 'Comenius' staat voor een school in de academische, klassieke betekenis van het woord: een vrijschool of gemeenschap. Het ganse complex neemt een grote oppervlakte in. Komend van de Elisabethparkstraat passeer je achtereenvolgens de gebouwen C (middelbare school), D (gemeenschapshuis), E (kleuter- en lagere school) en F (kinderdagverblijf). De school is zo opgevat dat ze "meegroeit" met de kinderen. Op de westelijke zijde starten de allerkleinsten in het kinderdagverblijf, het kleinste gebouw op de site. Op driejarige leeftijd mogen ze aan de andere kant van de speelplaats naar de kleuter- en basisschool, een gebouw waar de klassen georganiseerd zijn rond een dubbelhoge polyvalente zaal. En als ze twaalf jaar oud zijn, kunnen ze de Dapperenstraat oversteken naar de middelbare school in de Félix Vande Sandestraat, die eveneens over een grote speelplaats beschikt. Op die manier is een interne circulatie mogelijk doorheen het ganse scholencamp, met slechts één oversteek aan de Dapperenstraat.

Het buurthuis, de jeugdlokalen en de sporthal (samen gebundeld in het gemeenschapshuis) staan centraal in het project. Onder de sporthal ligt een overdekte buitenruimte waar ouders, de buurt en kinderen elkaar vóór en na de schooluren kunnen ontmoeten. Deze buitenruimte ligt vlak naast de ingang van het gemeenschapshuis en de bibliotheek en vormt als het ware het hart van de site.

De buitenruimtes waar de kinderen spelen en de tussenruimtes zijn zoveel mogelijk ingevuld met groen en sport- en spelvoorzieningen. Hier is bewust gekozen voor duurzame materialen die mooi verouderen. De schoolgebouwen zelf werden uitgevoerd in lichtere tinten van baksteen met kleuraccenten. De functies die ook door de buurt worden gebruikt zoals de sporthal, het buurthuis en de jeugdlokalen kregen een dieprode kleur.

De campus haalt een energiepeil van K30 en heeft een bruto vloeroppervlakte van 12.500 m², waarvan 10.400 m² voor de middelbare school (gebouw C) en 2.190 m² voor de kleuter- en lagere school voor 240 kinderen (gebouw E). Het gemeenschapshuis (gebouw D) bestrijkt 2.975 m² en het Nederlandstalige kinderdagverblijf voor veertig kindjes (gebouw F) 596 m². De omgeving neemt 4.000 m² in beslag.

Opdrachtgever was nv Campus Koekelberg (publiek gedeelte ten behoeve van huurder de Vlaamse Gemeenschapscommissie). Als eindgebruiker fungeren de VGC en GO! onderwijs van de Vlaamse Gemeenschap. Op 30 januari 2016 en 1 maart 2016 werden respectievelijk het voorontwerp en de bouwaanvraag ingediend, later dat jaar vond de aanbesteding plaats en in oktober 2016 werd deze klassieke ontwerpdracht toegewezen. Het project werd ontworpen door architect, interieurarchitect en verantwoordelijke voor het projectmanagement B2Ai i.s.m. Group D uit Torhout (stabiliteit) en VK Architects

© Klaas Verdrú - Campus Comenius Koekelberg

& Engineers (technieken, akoestiek, EPB) en uitgevoerd door algemene aannemer BPC uit Watermaal-Bosvoorde. Het technisch controlebureau SECO uit Machelen stond in voor de veiligheidscoördinatie.

Sloopwerken

"In 2016 sloopte aannemer De Meuter het bestaande gebouw en de nog aanwezige sporthal van de VGC. en werd het terrein vrijgemaakt. Aansluitend gingen in april 2017 de bouwwerken voor de school van start. Ze werden beëindigd op 1 september 2018, toen de middelbare school werd geopend. In mei 2018 opende het gemeenschapshuis zijn deuren. Dan zijn we beginnen te bouwen aan de andere kant; het GO! Kinderdagverblijf Comenius is opengegaan in juni 2019. De basisschool is in september 2019 geopend. De kinderen van de lagere school en de kleuters, die in 2018 al in het gebouw van het secundair onderwijs zaten, zijn verhuisd in november 2019", signaleren Lin Moonens (VGC) en Réginald Rotsart, commercieel directeur van aannemer BPC Group uit Watermaal-Bosvoorde.

De publiek-private samenwerking (pps) tussen de Vlaamse Gemeenschapscommissie (VGC) en Kairos nv, de ontwikkelaar van de site, leidde tot

De publiek-private samenwerking tussen de VGC en Kairos leidde tot een moderne campus waar ontmoeting centraal staat

een moderne campus waar ontmoeting centraal staat. "Kairos heeft in Brussel al een aantal scholen gebouwd zoals de school voor buitengewoon onderwijs Kasterlinden in Sint-Agathaberchem en Saint Michel in Sint-Jans-Molenbeek. Meestal gebeurde dat met de Vlaamse Gemeenschapscommissie (VGC) en vaak ten gevolge van de beleidsnota van toenmalig minister Guy Vanhengel die omwille van een capaciteitsprobleem vanuit de politiek het aantal plaatsen voor leerlingen wilde verhogen. Hier in Koekelberg stonden de universiteitsgebouwen van de KU Brussel, de Brusselse poot van de KU Leuven die zich elders is gaan vestigen", verklaren Wout Buitink en Sven Mertens, respectievelijk commercieel directeur en project manager van Kairos.

"We hadden deze leegstaande gebouwen voordien nog opgeknapt en enkele jaren gebruikt als tijdelijke huisvesting van het Atheneum Unesco Koekelberg. Toen hun nieuwe gebouwen in de Klein Berchemstraat klaar waren, zijn zij naar daar verhuisd en zijn hier de afbraakwerken begonnen. Vervolgens heeft Kairos deze locatie gekocht van de KU Brussel en besloten om er een basis- en secundaire school met een

kinderdagverblijf op te richten", vult Marisa Molinari van GO! Scholengroep (SGR) Brussel aan. Daarnaast werden een aantal gemeenschapsfuncties ondergebracht in het multifunctionele rode gebouw D: het vrijetijdspunt Comenius van het gemeenschapshuis (GC) De Platoon (vrijetijdspunt Comenius), de bibliotheek van Koekelberg, de sporthal (voor de leerlingen en de kinderen uit de buurt) met de sportdienst van de VGC, jeugdbewegingslokalen van Chiro Sint-Anneke en een polyvalente structuur. Dat gebouw, dat beheerd wordt door de VGC, beschikt ook over een soort van buitenatrium onder het gebouw dat na schooltijd wordt opengesteld voor (skatende) jongeren.

Shortstays

De terreinen langs de Vrijheidslaan aan het Elisabethpark, waarop nog twee vervallen herenhuisen stonden, werden verkocht aan de Gentse vastgoedontwikkelaar Upgrade Estate, die er een mix van klassieke appartementen en shortstays (woningen voor kortverblijf) voorzag. Er verzezen twee appartementsblokken, die ook door B2Ai werden getekend. Een kleiner en een groter blok zijn samen goed voor een honderdtal wooneenheden.

© Klaas Verdrú - Campus Comenius Koekelberg

© Klaas Verdrú - Campus Comenius Koekelberg

© Philippe van Gelooven - Campus Comenius Koekelberg

© Klaas Verdrú - Campus Comenius Koekelberg

© Philippe van Gelooven - Campus Comenius Koekelberg

© Klaas Verdrú - Campus Comenius Koekelberg

De schoolgebouwen werden uitgevoerd in lichtere tinten van baksteen met kleuraccenten

De totale grondoppervlakte van alle schoolpercelen, de sporthal en het kinderdagverblijf, die allemaal gerelateerd zijn aan het schoolprogramma, bedraagt 9.947 m². De grondoppervlakte van het residentiële gedeelte (gebouwen A en B) bestrijkt 3.363 m². Omdat hier voordien ooit nog een oude brouwerij stond, waarvan tijdens de bouwwerken voor het kinderdagverblijf zelfs nog flessen werden gevonden, heet het residentiële project vandaag 'The Brewery'.

Gebouw C aan de Vande Sandestraat en de Dapperenstraat omvat de Nederlandstalige secundaire school met een capaciteit van 800 leerlingen. Het secundair onderwijs is gestart met tachtig leerlingen in vier groepen, maar telde eind 2021 al 340 leerlingen over de eerste vier leerjaren; ter vergelijking: de lagere en de kleuterschool, gestart met 73 kinderen, telde er toen 178. Op verdieping -2 bevindt zich een ondergrondse parking met een honderdtal plaatsen bestemd voor gemengd gebruik (voor werkenden op de site en buurtbewoners). Niveau -1 is het niveau van de 2.100 m² grote speelplaats aan de achterzijde van de school, een logistieke ruimte met vooral een keuken, een refter voor 400 leerlingen, een centrale inkomhal en een polyvalente zaal die door een mobiele wand kan opgesplitst worden in twee delen. Op het gelijkvloers bevinden zich de leraarskamer (met keuken en zitplaats), een open leercentrum,

administratieve delen (secretariaat, onthaal), het econoomaat, sanitair, een centrale inkomhal en een directiegang met vergaderzaal evenals een kleine leer ruimte die het gebouw afsluit richting Dapperenstraat. De verdiepingen +1 en +2 zijn bijna spiegelbeelden van elkaar met op elke verdieping vier grote leer ruimtes, al is +2 15 tot 20 m² minder groot omdat daar ook buitenterasjes zijn. Op +3 kan je op het dak lopen en een panoramische passage ervaren; daar zijn ook nog een techniekenlokaal, een artistiek vormingslokaal en technische ruimtes (stookplaats, lichtgroepen) ondergebracht. Aan de hoek met de Dapperenstraat bevinden zich twee labo's. Het gebouw is 70 m lang en 15 m breed en is voorzien van groendaken.

De lagere school en de kleuterschool zitten op het gelijkvloers en de eerste verdieping van het gebouw E achter het rode gebouw in de Félix Vande Sandestraat 15. Het gelijkvloers biedt plaats aan een secretariaat, een directielokaal, een leraarskamer, een polyvalente ruimte, een eetruimte, een zorglokaal, een EHBO-lokaal en drie klasruimtes voor de peuters. Daarnaast bevinden zich een slaapklas en een opvangklas. Er is ook plaats voor een keuken, een bergruimte en sanitair. Een heel grote tribunetrap leidt helemaal rond naar verdieping +1, waar zich tien klaslokalen in een U-vorm situeren. Aan de kant van de grote speelplaats bevinden zich vier lokalen die uitgeven op een groot terras. Bij goed weer gaan de deuren hier open en ontstaat extra speelruimte. Dat terras dient tevens als afdak voor de speelplaats op het gelijkvloers bij regenweer. Er is ook plek voor toiletjes en een technische ruimte, en eveneens een groendak. In het verlengde van het terras langsheen het gebouw is er nog een tweede terras (haaks op het eerste) dat voorzien is van tuinkasten, zithoeken en plantenbakken. Elke klas heeft op dit buitenteras zijn eigen bak om in te tuinieren. De jongeren uit de buurt kunnen op vrijdagmiddag na schooltijd een deel van de speelplaats gebruiken.

In het gebouw F, dat onderdak biedt aan het kinderdagverblijf, zijn op het gelijkvloers de ruimtes voor de drie leefgroepen gesitueerd. Boven zijn de administratie en de keuken ondergebracht.

Het complex voldoet aan de ambitieuze EPB-passiefwetgeving die sinds 2016 in Brussel van kracht is. Alle gebouwen hebben een energielabel B+ (lage CO₂-uitstoot per m²).

Materialen

Gevelstenen (rode voor gebouw D, witte voor gebouw E, beige voor gebouw F en een

mengeling van twee stenen voor gebouw C), aluminium beplating, beton, een PU-gietvloer, gyprocwanden, Rockfon-plafonds, houten en aluminium schrijnwerk, houten meubilair en drievoudig glas vormen de meest gebruikte materialen op deze site. B2Ai ontwierp ook het meubilair in het kinderdagverblijf; het gebruikte voor de luitafels, maar ook voor de lockers en de kleedkamers in de sporthal en het baliemeubel in de bib vooral hout. Er wordt verwarmd op gas en er werd een ventilatiesysteem D geplaatst. De bouwschil bevat 23 cm isolatie.

De plannen van dit DBF-project (Design, Build, Finance) werden in 3D uitgetekend in Revit. De VGC fungeerde mee als bouwheer van alle gebouwen en de scholengroep is een gebruiker. De totale kostprijs van de school bedroeg ongeveer 19 miljoen euro exclusief btw. Er heerste een goeie samenwerking tussen de bouwpartners, die erin slaagden de zeer krappe timing te respecteren. Het systeem van grote leer ruimtes voor 72 leerlingen dat werd geïntegreerd, was toen nog relatief nieuw. In die lokalen werken de leerlingen in drie snelheden: als wandelaars (die veel instructie nodig hebben), joggers en hardlopers.

"We hebben tijdens de bouwwerf met een paar moeilijkheden te kampen gehad. Zo werd asbest in de af te breken gebouwen gevonden en we hebben creatief met de budgetten moeten schuiven en schrappen. Die problemen werden evenwel ruimschoots gecompenseerd door de lovende publicaties over ons project en de vaststelling dat andere scholen en onderwijsinstellingen in onze eigen scholengroep bij ons inspiratie kwamen opdoen. Ook onze leerlingen lopen hier graag school. We bieden doorstroomonderwijs aan, maar onze didactiek wijkt sterk af van die van traditionele scholen: we werken volgens het zelfsturende en zelfregulerende principe, waarbij leerlingen vak- en moduleafhankelijk hun leernoden moeten inschatten. Tijdens de eerste jaren was ons concept minder goed bekend in de buurt en sloot het niet aan bij de cognitieve vaardigheden van sommige leerlingen, maar we breidden progressief onze leerjaren uit en belangstellenden stellen gerichte vragen tijdens onze opendeurdagen. Daarnaast kiezen ook vele buurtbewoners voor deze school omwille van de nabijheid zonder zich echt te verdiepen in het didactische aspect, ongetwijfeld ook omdat we ons opstellen als een open school", vertellen Freya Drachman, directeur van de basisschool BSGO! Campus Comenius, en Ruud Stroobants van GO! atheneum Comenius.

SYLVANIA

Slimme verlichting
in alle eenvoud

SylSmart Connected

Een kant-en-klaar, slim en 'open' lichtregelsysteem geoptimaliseerd voor meerdere, onderling verbonden ruimtes in gebouwen.

 Geïntegreerde intelligente sturing
Wij doen al het harde werk voor u

 Gedecentraliseerd sturingsysteem
Geen enkelvoudig uitvalpunt

 Intuïtief en eenvoudig in gebruik
Snelle en efficiënte inbedrijfstelling

 Schaalbaar en veilig
Betrouwbaarheid en veiligheid ingebouwd in het systeemontwerp

www.sylvania-lighting.com/connected

PARTNER CONTENT FEILO SYLVANIA

SylSmart lichtbesturingsysteem voor intelligente, energiezuinige scholen

Als vooraanstaande speler op de verlichtingsmarkt heeft Feilo Sylvania een diepgaand inzicht in de trends in de verlichtingssector, maar uiteraard ook op het vlak van gebouwbeheer en digitalisering. Globaal gaat liefst 39% van alle in een gebouw gebruikte energie naar de verlichting. Efficiency is nu dan ook meer dan ooit echt cruciaal. Daarom zijn de SylSmart-oplossingen eenvoudig te installeren en zelfs nog eenvoudiger in te stellen, te gebruiken en te onderhouden.

Tekst & foto's: Feilo Sylvania

SylSmart Connected (SSA) – het lichtregelsysteem voor elk gebouw

SylSmart Connected is een lichtregelsysteem, ontwikkeld voor hele gebouwen. Met dit systeem geniet je van een eenvoudige installatie met een Auto setup zonder programmering; simpelweg aansluiten op de netspanning en klaar. SylSmart Connected werkt met een Mesh-netwerk, door middel van draadloze Bluetooth Low Energy. Deze in elke armatuur ingebouwde intelligentie biedt een nauwkeuriger niveau van bewegingsdetectie en een uiterst nauwkeurige regeling van het verlichtingsniveau voor maximaal comfort.

De SylSmart App is handig voor verdere personalisatie of optimalisatie. Of het nu gaat om één verdieping of een heel schoolgebouw, alles kan in een paar klikken worden aangepast dankzij de voorgeconfigureerde profielen in het systeem: een dynamische en reactieve omgeving voor een open ruimte, nauwkeurige en gebruiksvriendelijke verlichting in een leslokaal, ...

SylSmart Connected levert de juiste hoeveelheid licht, op de juiste plaats, op het juiste moment. Feilo Sylvania heeft een zeer uitgebreid aanbod armaturen met geïntegreerde SylSmart-sensoren, zoals de nieuwste ledpanelen Start Panel, de Optix-reeks in- en opbouwarmaturen en vele andere.

SylSmart Standalone (SSC) – draadloos lichtregelsysteem voor scènes

SylSmart Standalone is een kosteneffectieve oplossing voor kleine kantoren, eetzaal of klaslokalen. Deze oplossing biedt draadloze besturing die snel en eenvoudig ingesteld kan worden met de intuïtieve app. Via de wandschakelaar kan het lichtniveau simpel afgestemd worden op de lichtbehoefte tijdens een les of presentatie. De armaturen worden automatisch aangestuurd door de aanwezigheids- en daglichtsensor.

Toekomstbestendig met SylSmart

Door nu te investeren in een slim verlichtingssysteem dat steeds via een draadloos netwerk geüpdated kan worden, heb je steeds een modern up-to-date systeem met de nieuwste technologie.

Slimme verlichting – een slimme beslissing!

© egyptdeboer.com

© egyptdeboer.com

SYLVANIA
Group

Feilo Sylvania Belgium bv
Noorderlaan 105c
2030 Antwerpen
België

+32 3 610 44 44
info.be@sylvania-lighting.com
www.sylvania-lighting.com

 Bluetooth®
Qualified mesh

Campus Rivierenhof in Deurne ondergaat grondige metamorfose

Campus Rivierenhof op de Turnhoutsebaan 250 in Deurne aan de rand van het provinciale groendomein Rivierenhof onderging recent een grondige metamorfose. Het oorspronkelijke schoolgebouw van architect Pol Berger werd gerenoveerd en technisch opgewaarderd, terwijl de latere bijgebouwen uit de fifties plaats maakten voor een laag en vlak volume met een dakterras. Hierbij speelden de zichtrelaties tussen Deurne en het park enerzijds en tussen het historische schoolgebouw en de uitgebreide rozentuin anderzijds een grote rol.

Tekst: Johan Lambrechts - Foto's: aaa, Johan Lambrechts

© aaa – architectuuratelier ambiorix - Inplanting van de school in het park Rivierenhof

Het projectterrein bestrijkt een oppervlakte van 15.290 m², waarbij creatief werd omgegaan met de hoogteverschillen. De enorme gelijkvloerse hal van 45 m breed, 75 m lang en 3,5 m hoog heeft een voetafdruk van 3.375 m². Zijn glazen gevels en voor 60% glazen binnenwanden zetten hem middenin het parklandschap. Het nieuwe ingangspaviljoen, dat de verbinding maakt tussen de nieuwe atelierhal en het historische schoolgebouw, en dit Bergergebouw, waar de klassieke theorieklassen zijn ondergebracht en vooral algemene vakken worden gegeven, beslaan samen zowat 4.500 m².

De hypermoderne atelierhal met zijn uitnodigende vaklokalen voor de studierichtingen Mode

en Publiciteit wil een lichtproject zijn. Het vernieuwende en duurzame ontwerp is perfect geïntegreerd in het park Rivierenhof en vormt met een dakterras zelfs een versterking en verlenging van het landschap. Het platform op het dak van dit nieuwe atelierlandschap is via een brede trappartij toegankelijk vanuit Deurne en fungeert buiten de schooluren als nieuwe publieke toegang tot het park voor wandelaars. Het dakterras vormt een nieuwe iconische plek in het park naast de rozentuin, het kasteel, de speeltuin, de vijver en het openluchttheater. Zeven patiotuinen op het dak trekken bovendien de natuur binnen in het gebouw.

Dit nieuwbouw- en renovatieproject van deze school van avAnt Provinciaal Onderwijs (voorheen Provinciaal Instituut Sint-Godelieve) kostte 14,85 miljoen euro exclusief btw maar inclusief de buitenaanleg. AGION zorgde voor iets meer dan 7 miljoen euro subsidies.

Meewerkende partijen

Bouwheer: Provincie Antwerpen (avAnt Provinciaal Onderwijs)

Architect: aaa - architectuuratelier ambiorix

Aannemer: Strabag Antwerpen

© aaa – architectuuratelier ambiorix - Platform met zicht op het park

© Johan Lambrechts

© Johan Lambrechts

© aaa – architectuuratelier ambiorix - De atelierhal

Architecten David Schmitz (met blauwe trui) & Yanis Igodt (met baard)

© Johan Lambrechts

NIEUW ARTURO MISTRAL

DE PU GIETVLOER MET EEN MINERALE UITSTRALING

Het is meesterlijk! Het is levendig! Het is een betonlook die opnieuw is uitgevonden. Maak kennis met: Arturo Mistral.

Door het vervangen van een fossiele grondstof door een gerecyclede, biologische grondstof is een minerale, stoere en robuuste gietvloer gecreëerd. Deze gietvloer zorgt voor een natuurlijk uiterlijk met een extra touch in een woning, kantoor of winkel.

Arturo Mistral is een 2-componenten, oplosmiddelvrije vloerafwerking op basis van polyurethaanhars met hoge mate van UV-stabiliteit. Arturo Mistral is met name geschikt als naadloze afwerking van vloeren met een lichte tot middelzware belasting. Dankzij de duurzame materialen waaruit dit vloersysteem bestaat, is Arturo Mistral BREEAM gecertificeerd.

Dit systeem is leverbaar in twaalf kleuren. Bij het aanbrengen van de gietvloer worden twee kleuren gemengd, waardoor de betonlook van Arturo Mistral ontstaat. Samen met het gerecyclede, biologisch materiaal zorgt dit voor een prachtige kleurschakering. Zo ontstaat de minerale, natuurlijke uitstraling van Arturo Mistral.

Ontdek alles over dit systeem via arturoflooring.be of via be@uzin-utz.com

UZIN UTZ

PARTNER CONTENT UZIN UTZ

Arturo legt decoratieve, duurzame en onderhoudsvriendelijke gietvloeren

Arturo, een merk van UZIN UTZ, is gespecialiseerd in functionele, slijtvaste en decoratieve vloerafwerkingen voor onderwijsinstellingen. Met zijn uitgebreid assortiment kan het in iedere ruimte en voor elke toepassing een gepaste vloerafwerking bieden: in inkomzones, hallen, klaslokalen, keukens, refters, serverlokalen, sanitaire ruimtes, parkeergarages en fietsenkelders.

Tekst & foto's: UZIN UTZ

Gietvloeren van Arturo bieden een technische én esthetische oplossing. Wil je een karaktervolle betonlook combineren met de vloeistofdichtheid en het onderhoudsgemak van een gietvloer? Een unieke gietvloer creëren die met flakes vuil maskeert? Met gietvloer mee opgetrokken plinten realiseren als superhygiënische oplossing in sanitaire ruimtes? Een elektrisch geleidende gietvloer plaatsen om elektronische apparaten te beschermen of een ijzersterke coating om dof beton in garages op te fleuren en te beschermen? De ontwerp mogelijkheden van Arturo kennen geen grenzen! Zelfs een tekening of print kan in de vloer worden aangebracht. Bekijk de Arturo collection op www.arturoflooring.be en leg je creativiteit in je project. Arturo doet de rest.

Duurzaamheid en innovatie staan centraal in schoolprojecten. Arturo zet met zijn baseline 'Floors for change' zijn schouders onder deze visie. Het is sterk in naadloze, onderhoudsvriendelijke, ecologische en duurzame vloerafwerkingen met een hoog loopcomfort. Zijn producten zijn ook veilig volgens brandcertificeringen en

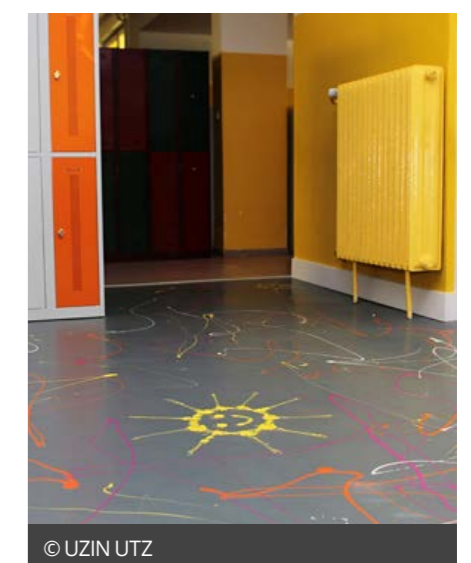
veilig voor de gezondheid volgens de strenge Duitse AgBB-norm voor plaatser én eindgebruiker. De eigen R&D-afdeling voert een continu innovatiebeleid gericht op efficiëntie in onderhoud, resistentie en slijtvastheid.

Arturo PU2060

Bij duurzaam bouwen horen emissiearme vloeren. Zo bezit Arturo met PU2060, met EMICODE® EC1 PLUS-certificering, een volledig gietvloersysteem met de laagst mogelijke emissie. Het behalen van deze klasse voor producten in een volledig PU-gietvloersysteem is uitzonderlijk. Hiermee wil Arturo als één van de eerste leveranciers in de kunststervloerenmarkt voldoen aan de strengste emissie-eisen in de bouw. Dat is beter voor verwerker én eindgebruiker.

Arturo-producten met een EMICODE® EC1 PLUS-classificatie zijn erkend door BREEAM en LEED en kunnen dus toegepast worden in scholen. Arturo biedt de emissiearme vloer die perfect bij jouw project past.

Bezoek de websites van Arturo en UZIN UTZ of vraag vrijblijvend extra technische informatie. Zo ontdek je wat Arturo en alle merken van UZIN UTZ voor je project kunnen betekenen. Vloeren, van ondergrond tot afgewerkte vloeren, zijn verweven in het DNA van UZIN UTZ.

© UZIN UTZ

© UZIN UTZ

UZIN UTZ

UZIN UTZ België nv
Poortakkerstraat 37/0102
9051 Gent
België

+32 9 222 58 48
be@uzin-utz.com
www.be.uzin-utz.com
www.arturoflooring.be
www.instagram.com/uzinutzbe

© TROX

© TROX

© TROX

PARTNER CONTENT TROX

Het belang van luchtkwaliteit in scholen: een adem van frisse lucht voor leerlingen en leerkrachten

De luchtkwaliteit in scholen is een onderwerp dat de jongste jaren steeds meer aandacht heeft gekregen. Een gezond binnenklimaat is van essentieel belang voor leerlingen, leerkrachten en leerprestaties. Het is belangrijk om op te merken dat een goede ventilatie niet alleen de verspreiding van ziekteverwekkers kan verminderen, maar ook de algemene gezondheid en het welzijn van leerlingen en personeel kan bevorderen door de luchtkwaliteit te verbeteren.

Tekst & foto's: Trox

Voor TROX staan de gezondheid en het comfort in het onderwijs centraal. Het Duitse familiebedrijf beschikt over meer dan 4.500 medewerkers wereldwijd en bundelt al zijn ervaring en kennis over ventilatie ondertussen al meer dan 50 jaar met het oog op de best mogelijke oplossing in Belgische gebouwen. De ontwikkeling van nieuwe oplossingen en de optimalisering van bestaande producten gebeuren in-house in de verschillende R&D-centra.

Hoe kan TROX scholen ondersteunen?

Decentrale ventilatiesystemen zoals de **SCHOOLAIR** zijn ideaal voor het energiezuinig renoveren van scholen. Ze kunnen worden gebruikt voor een vraaggestuurde ventilatie van klaslokalen, vergaderruimtes of groepsruimtes in elke school. De decentrale units kunnen worden geïntegreerd in bestaande faciliteiten zonder uitgebreide planning en zonder verlies van bruikbare ruimte. Er is geen nood aan luchtkanalen, waardoor grote en uitgebreide werkzaamheden vermeden kunnen worden. Dit is niet alleen kostenbesparend, maar zorgt er bovendien voor dat ingrepen kunnen worden uitgevoerd in slechts twee woensdagnamiddagen. Dit heeft een enorme impact op de schoolorganisatie: er moeten geen klassen gesloten worden of tijdelijke containerklassen worden gehuurd, wat enorm kostenbesparend is voor de school. Dankzij de mogelijkheid om warmte te recupereren in de winter en een unieke geïntegreerde koelingsbatterij op water kan er het hele jaar door een comforttemperatuur van 22° C worden gegarandeerd.

TROX biedt verschillende varianten aan die een installatie in de gevel of een raamkader (**SCHOOLAIR-V**= verticale unit), het plafond (**SCHOOLAIR-D**), onder de vensterbank (**SCHOOLAIR-B**) of zelfs vrijstaand

(**SCHOOLAIR-S**) mogelijk maken. Hierbij wordt steeds vertrokken vanuit het Duitse gevoel voor kwaliteit en efficiëntie. Zo zit in elke unit een gepatenteerde combinatie van een fluïsterstille ventilator en geluiddempers verwerkt op de toevoer en afvoer van lucht. Die garanderen een fluïsterstille werking (NR35) zodat leerkrachten en leerlingen zich kunnen concentreren in een veilige omgeving.

Voor gespecialiseerde adviseurs bieden de decentrale units met hun diverse inbouw mogelijkheden de grootst mogelijke ontwerpvrijheid, omdat alle componenten voor filtratie, warmterugwinning, thermische behandeling van de lucht en regeling al in de unit geïntegreerd zijn. De units kunnen tevens worden aangesloten op het centrale gebouwbeheersysteem en decentraal worden geregeld. De geïntegreerde luchtkwaliteitsmeting op CO2 of VOC zorgt voor een volledig vraaggestuurde toevoer van verse lucht. Naast de bekende Duitse technische kwaliteit biedt het **SCHOOLAIR**-gamma ook een esthetische polyvalentie. Hierbij staat het de architect vrij om de omkasting van de unit naar eigen smaak te ontwerpen, om zo een onzichtbare integratie in elke ruimte te bekomen. Zo kan de **SCHOOLAIR-B** geïnstalleerd worden onder de vensterbank en kan de omkasting perfect dienen als opbergplank voor klas materiaal, planten, boeken, ...

De voordelen voor schooldirecties van de **Schoolair-B**, TROX' unieke oplossing voor plaatsing onder het raam, zijn legio:

- Fluïsterstil en onzichtbaar weggewerkt in een omkasting; zo ontstaat ruimte voor kasten en een volledig nieuw werkblad onder de vensterbank.
- Lage werkingskost: slechts 1 x per jaar filters vervangen

- Laag verbruik door een vraaggestuurde werking, i.f.v. de aanwezigheid en CO2 / VOC.
- Warmterugwinning van ± 75-88% van de verwarmingskosten in de winter
- Koeling mogelijk in de steeds warmer wordende tussenseizoenmaanden. Zo kan je passief koelen en actieve koeling via airconditioning vermijden.
- Conform de Codex binnenluchtkwaliteit: minimumdebieten o.b.v. de parameters 900-1200 ppm
- Plaatsing in twee woensdagnamiddagen, wat zorgt voor tijdswinst en geen impact heeft op de organisatie van de lessen.
- Compatibel met de huidige laagverbruikende technieken: warmtepompklaar
- GBS-compatibel: modbus TCP / RTU; BACnet IP / MS- TP
- Visualiseren van de binnenluchtkwaliteit per klas is mogelijk.

Deze GBS- en warmtepompcompatibiliteit vormt een zeer belangrijk voordeel in het hedendaagse energiezuinige klimaat.

TROX® TECHNİK
The art of handling air

TROX Belgium
Boulevard Paepsem 18G
1070 Bruxelles
België

+32 496 34 52 92
janjaap.maes@troxgroup.com
www.trox.be

TROX SCHOOLAIR ▶▶

TROX SCHOOLAIR-B

- Fluisterstil en onzichtbaar weggewerkt in een omkasting, zo ontstaat ruimte voor kasten en een volledig nieuw werkblad onder de vensterbank.
- Lage werkingskost: slechts 1x per jaar filters vervangen
- Laag verbruik door een vraaggestuurde werking, i.f.v. de aanwezigheid en CO² / VOC
- Warmteterugwinning van ±75-88% van de verwarmingskosten in de winter
- Koeling mogelijk in de steeds warmer wordende tussenseizoen maanden. Zo kan u passief koelen en actieve koeling via airconditioning vermijden
- Conform de Codex binnenluchtkwaliteit: minimumdebieten o.b.v. de parameters 900-1200 ppm
- Plaatsing in 2 woensdagnamiddagen: zorgt voor tijds winst, geen impact op de organisatie van de lessen
- Compatibel met de huidige laag verbruikende technieken: Warmtepomp klaar
- GBS-compatibel: modbus TCP / RTU ; BACnet IP / MS- TP
- Visualiseren van de binnenluchtkwaliteit per klas is mogelijk

Het belang van luchtkwaliteit in scholen: een adem van frisse lucht voor leerlingen en leerkrachten.

TROX

TROX Belgium

Paepsemlaan 18G
1070 Brussel

www.trox.be
janjaap.maes@troxgroup.com

ACTUA INVESTERINGEN

12.290 nieuwe schoolbanken in Vlaanderen

Vlaams minister van Onderwijs Ben Weyts investeert € 33 miljoen in schoolgebouwen van het gesubsidieerd onderwijs. Zij kunnen namelijk financiële steun krijgen voor nieuwe of te renoveren schoolgebouwen. Er komen in heel Vlaanderen investeringen voor in totaal 12.290 leerlingen. "We kunnen de onderwijskwaliteit enkel verhogen wanneer we ook in infrastructuur blijven investeren", zegt Vlaams minister van Onderwijs Ben Weyts. "Net daarom beslisten we deze regeerperiode € 500 miljoen extra in schoolinfrastructuur te investeren. In totaal wordt er deze periode € 3 miljard geïnvesteerd. Dat is een recordbedrag."

Bron: Kabinet van de Vlaamse Regering

Schoolbesturen uit het gesubsidieerd onderwijs (gemeentelijk, stedelijk, provinciaal en vrij onderwijs) kunnen voor bouw- of verbouwingswerken financiële steun van AGION (Agentschap voor Infrastructuur in het Onderwijs) krijgen. Vlaanderen trekt deze regeerperiode een half miljard euro extra uit voor scholenbouw. In totaal zal er voor schoolinfrastructuur € 3 miljard geïnvesteerd worden. Dat is een nooit geziene investering in ons onderwijs, met een focus op het secundair onderwijs, waar de noden binnenkort het hoogst zullen zijn.

Weyts investeert € 33 miljoen in 145 scholenbouwprojecten over heel Vlaanderen. Daarvan gaat € 22,2 miljoen naar grote werken, zoals volledige nieuwbouwprojecten.

Dankzij deze projecten zullen 12.290 leerlingen en scholieren binnenkort gloednieuwe of gerenoveerde klassen krijgen, of kunnen ze gebruik maken van nieuw sanitair of de speeltijd doorbrengen op een ruime groene speelplaats.

In Wezembeek-Oppem ontvangen de Vrije Basisschool en het Heilig Hartcollege € 3,9 miljoen voor afbraakwerken en een nieuwbouw voor maar liefst 1.482 leerlingen. De gemeentelijke Basisschool Klim-op in Herenthout ontvangt € 2,3 miljoen voor afbraakwerken, een nieuwbouw en omgevingswerken, een investering voor 330 leerlingen. Gemeentelijke Basisschool De Windwijzer in Kalken (Laarne) realiseert met € 2 miljoen dan weer afbraakwerken, een nieuw schoolgebouw en een speelplaats voor 158 leerlingen. In Nederhasselt (Ninove) verwezenlijkt Stedelijke Basisschool - Nederhasselt-Voorde met € 1,6 miljoen vijf nieuwe klaslokalen. Hier kunnen 201 leerlingen terecht. In Landen verbouwen de Middenschool en Vrije basisschool Sint-Gertrudis het klooster en leggen ze een nieuwe overdekte speelplaats aan, met parking en fietsenberging voor 558 leerlingen. Ze krijgen daarvoor € 1,3 miljoen. ZAVO in Zaventem kan ten slotte met € 1,2 miljoen een kantoorgebouw op de SUBARU-site op de Leuvensesteenweg aankopen, een nieuwe locatie voor 250 leerlingen.

Naast de grote werken is er zo'n € 10,5 miljoen voorzien voor kleinere verbouwings- en renovatiewerken, die al dan niet dringend uitgevoerd moeten worden.

Bron:
Persmededeling 29 september 2023 - Kabinet van de viceminister-president van de Vlaamse regering, Vlaams minister van Onderwijs Ben Weyts

Overzicht per provincie

Antwerpen: € 7 770 211
Brussels Gewest: € 758 009
Limburg: € 2 772 181
Oost-Vlaanderen: € 6 636 356
Vlaams-Brabant: € 9 139 553
West-Vlaanderen: € 5 583 826
Totaal: € 32 660 136

SALTO Systems garandeert intelligente en veilige toegang tot schoolgebouwen

SALTO Systems is al twintig jaar marktleider in toegangscontrole (Smart Access Locking Technology) en biedt wereldwijd werk aan meer dan 1.500 mensen. Zijn Brussels kantoor reikt doeltreffende innovatieve totaaloplossingen voor toegangscontrole en lockerbeheer aan in verschillende marktsegmenten, waaronder scholen. De software en hardware van zijn (hang)sloten, wandlezers, lockeroplossingen en energiebesparende toestellen worden intern bedacht, ontwikkeld en geproduceerd.

Tekst & foto's: SALTO Systems

De Spaanse multinational reikt online-, offline- en wireless online-oplossingen aan, batterijgevoed of bekabeld en zowel servergebaseerd als in de cloud. Het onderscheidt zich door deze systemen en oplossingen in te zetten volgens de behoeften van zijn klanten.

SALTO Systems commercialiseert reeds meer dan twee decennia zijn systemen voor toegangscontrole en toegangsverlening in inmiddels meer dan negentig landen en beveiligt miljoenen deuren die naar schatting dagelijks door 50 miljoen mensen worden gebruikt. Dankzij mobiele technologie met de SALTO-software kunnen beheerders en gebruikers hun toegangsrechten snel en sleutelloos beheren. Hierbij biedt de doeltreffende draadloze technologie meer flexibiliteit, gebruiksgemak en veiligheid dan het gebruik van mechanische sleutels.

SALTO heeft de jongste jaren sterk ingespeeld op de snel groeiende trend naar smart lock- en 'Digital Key'-oplossingen, al dan niet gecombineerd met nieuwe cloud-toepassingen. De jongste hardware-ontwikkelingen met Secure element en de ISO-gecertificeerde cloudomgeving verzekeren beheerder én gebruiker van de geschikte beveiliging conform de GDPR-wetgeving.

Sleutelloze toegang

Dankzij deze nieuwe technologieën ervaren klanten, systeembeheerders en installateurs nieuwe oplossingen en kan SALTO Systems een sleutelloze toegang aansluiten op plaatsen waar voordien geen bedrading van een deur kon worden verantwoord. In de snel veranderende markt van de elektronische sluittechniek kan de onderneming zo makkelijk installeerbare en gebruiksvriendelijke sluitoplossingen aanbieden. De BLE-technologie van zo goed als iedere nieuwe hardware biedt gebruikers en systeembeheerders de mogelijkheid om een mobiele sleutel te versturen of te ontvangen en zo om het even welke toegelaten deur of poort te openen, wat het gebruiksgemak en de efficiëntie voor de eindgebruikers sterk verhoogt.

SALTO Systems heeft de perfecte elektronische oplossing voor iedere deur van alle gebouwen, functies en modellen. Zo omvat de SALTO NEO-cilinder een eenvoudig hanteerbaar elektronisch sluitplatform dat aan alle fysieke beveiligingsnoden beantwoordt met zijn draadloze en op batterijen werkende slimme cilinders, zodat de klant over de meest recente toegangsinformatie voor bijna alle deuren in zijn gebouw beschikt.

Homelok

De afgelopen jaren breidde SALTO Systems zijn portfolio bovendien stevig uit met o.m. lockeroplossingen, een visitor management-oplossing en AI-gebaseerde gezichtsherkenning als authenticatie. In 2023 lanceerde het zijn nieuw platform SALTO Nebula waaruit SALTO Homelok, een slimme all-in-one cloudgebaseerde toegangsooplossing voor de residentiële markt, is ontwikkeld. Nagenoeg alle bestaande hardware-items kunnen in zijn drie platforms worden ingeplugd, waardoor de server- en de cloudtoepassingen dezelfde toestellen gebruiken.

Zelfs op architecturaal en esthetisch vlak scoort intelligente toegangscontrole. De nieuwste systemen zijn immers zo goed als onzichtbaar en storen het uitzicht niet. "We zien twee voorkeuren inzake de vormgeving van toegangscontrole: de enen kiezen voor een volledig ingebouwd en dus onzichtbaar systeem, de anderen voor een visueel aantrekkelijk design dat zich perfect inpast in zijn omgeving. Al onze oplossingen zijn daarom beschikbaar in verschillende vormen, kleuren en materialen", licht Eric Beling toe.

© SALTO Systems

© SALTO Systems

SALTO
inspired access

SALTO Systems
Lenniksebaan 451
1070 Brussel
België

+32 2 588 50 68 en +32 471 462612
e.beling@saltosystems.com
www.saltosystems.com

SALTO SPACE
SALTO KS
SALTO HOMELOK

SALTO
inspiredaccess

Intelligente toegangscontrole voor elke deur.

[/saltosystems.be](https://saltosystems.be)

[/saltosystems.be](https://saltosystems.be)

PARTNER CONTENT VANDENBUSSCHE

Vandenbussche realiseert project van financiering tot oplevering

Onder invloed van strenger wordende energie- en klimaateisen, akoestische normeringen, circulariteit, ... is het realiseren van een schoolgebouw, zowel nieuwbouw als renovatie, een complex proces geworden. Hierbij dient, behalve met het financieren en het onderhouden van het gebouw, rekening gehouden te worden met de lange procestijd van ontwerpen, vergunnen en bouwen. Dat kan soms zorgen voor een terughoudendheid bij de bouwheer, maar dat hoeft niet. Kiezen voor een geïntegreerde opdracht zoals een Design & Build- of bouwteamformule is dan voor de bouwheer een zeer efficiënte oplossing. Dergelijke procedures zijn stilaan de norm geworden bij scholenbouw. Met talrijke realisaties in Vlaanderen en een uitgebreide studiedienst is Vandenbussche gespecialiseerd in Design & Build- en bouwteamprojecten.

Tekst & foto's: Vandenbussche

Ir. Dirk Inghelbrecht, directeur Studie- & Calculatiedienst: "Bij een Design & Build- en bouwteamproject gaan alle betrokken partijen al van in het voortraject samen rond de tafel zitten om aan de wensen en het budget van de bouwheer te voldoen. Alle kennis en expertise wordt samen gelegd om proactief mee te denken en de klant heel wat optimalisaties te bieden op het vlak van

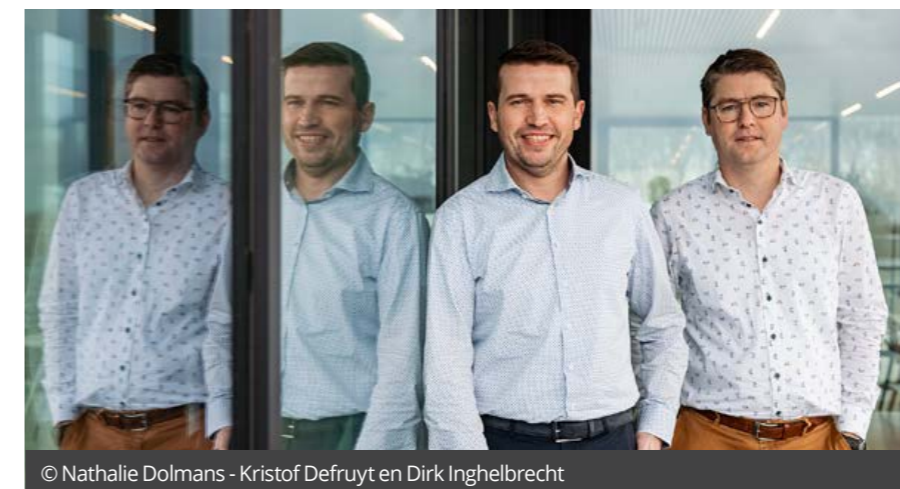
prijs, planning en afwerking. Vanuit Vandenbussches studiedienst hebben we met de jaren heel wat expertise opgebouwd inzake wetgeving, vergunningen, financiering, EPB- en BEN-eisen, akoestiek, HVAC, BIM, ..., wat een absolute meerwaarde is in het voortraject en zijn vruchten afwerpt in de uitvoering."

"Na een intensief en inhoudelijk voortraject, dat een ideale voorbereiding is op het effectieve bouwen, streven we vervolgens naar een zo vlot mogelijke uitvoering. Dat resulteert in een betaalbaar project binnen een zo kort mogelijke uitvoeringstermijn. Ten slotte verzekeren we een veilige schoolomgeving tijdens de werken, waarbij onze werfleider als vast aanspreekpunt op de werf fungeert. Dat is een geruststelling voor elk schoolbestuur", gaat ir. Kristof Defruyt, directeur-bestuurder, verder.

Project VISO Gent

"Vandenbussche zet zijn tanden graag in grote projecten van A tot Z, waarbij ook financiering een mogelijkheid is, en dat leidt tot grote tevredenheid bij vele bouwheren. Hierbij denk ik aan mooie realisaties zoals de Basisschool Stimuland in Beernem, Brede School Het Tandwiel en VISO in Gent en Sint-Jozef Sint-Pieter in Blankenberge. We zijn ook volop bezig aan het project voor de Sint-Bavohumaniora in Gent en en GO! Basisschool De Zonnebloem in Oostende en binnenkort start Vandenbussche met de werken voor Campus Sint-Antonius in Ronse, de onderwijs- en vrijetijdscampus in Zwevegem en de Gemeentelijke Basisschool Eekskan in Lievegem. Samenwerken en bouwen aan de toekomst doen we vooral samen, mét de school!", beklemtoont hij.

© Nathalie Dolmans - Kristof Defruyt en Dirk Inghelbrecht

Algemene bouwonderneming
Vandenbussche nv
Groendreef 21
9880 Aalter

+32 9 325 75 75
info@vandenbusschebouw.be
www.vandenbusschebouw.be

Coliving Commercial Coworking Education Healthcare Hospitality Residential Retail

De Meeuw bouwt school van de toekomst in Sint-Amands

Directrice en bezielster Kristien Bruggeman leidt ons met grote fierheid rond in haar nieuwe LAB-school in Sint-Amands. Uit het niets stampte deze onderwijswetenschapster met haar eerste LAB-school een vernieuwende onderwijsmethodiek uit de grond. Om samen met een ambitieus leerkrachtenteam haar dromen te realiseren had ze ook nood aan een nieuw schoolgebouw. Ze vond de perfecte innovatieve bouwpartner in De Meeuw.

Tekst & foto's: De Meeuw

De gloednieuwe LAB-school ziet - en voelt - er anders uit. Vergeet eindeloze gangen met identieke en kale klaslokalen. Hier ook geen schelle schoolgeluiden en holle akoestiek of stoffige, donkere en duffe ruimtes. Dit gebouw zonder gangen is transparant en baadt in natuurlijk licht. Hier heerst rust en vrede. En toch wordt er bijzonder hard gewerkt.

Begeesteren om te excelleren

Zelf actief aan de slag gaan met de leerstof vormt het uitgangspunt van LAB. Elke leerling uitdagen, begeesteren en kansen geven om te excelleren, ieder op zijn of haar niveau. Goesting geven om te leren staat centraal. Kristien Bruggeman: "Onze leerlingen wisselen lesmomenten in een grotere groep af met één-op-één instructies of overleg met de leerkracht in kleinere groepjes. Bij ons staan na een lesmoment niet alleen de leerkrachten in het zweet, maar ook - en vooral - de kinderen."

Niet in vakjes

In vakjes wordt hier niet gedacht. Leerkrachten doen aan co-teaching en krijgen tijd en ruimte

om samen met collega's projecten uit te werken, maar geven sommige uren ook solo les. "Leerlingen werken nauw samen bij projecten of opdrachten. Deze wisselende les- en werkvormen vragen een grote variëteit aan ruimtes, inclusief de mogelijkheid om ze snel om te vormen. Ook alle sta- en zitmeubilair is in een handomdraai naar een andere opstelling aangepast", luidt het.

Bouwpartner

Bij haar zoektocht naar een bouwpartner vond Kristien Bruggeman bij De Meeuw wat ze zocht. "Allereerst moest het bijzonder snel gaan", vertelt ze. "Als startende nieuwe school heb je immers géén tijd om rustig twee jaar stenen te stapelen. Onze deadline besloeg slechts enkele maanden."

Het gebouw werd bovendien in twee fases gerealiseerd, wat perfect met modulaire bouw kan. "Er zat niet veel tijd tussen de twee fases, maar toch kon het voor ons financieel niet anders én moesten we het eerste deel al een schooljaar vroeger in gebruik kunnen nemen.

Als pas opgerichte en snelgroeiende school weet je niet hoeveel leerlingen je volgend schooljaar mag verwachten. Bouwen en groeien gaan hier hand in hand. Dat ons modulair schoolgebouw goedkoper was dan de klassieke aanpak was meer dan mooi meegenomen en maakte het financieel haalbaar", stelt Kristien Bruggeman.

Dynamische wisselwerking

Ook de ontwerpfase liep uiterst gesmeerd. "De Meeuw bouwde al vele scholen. Deze ervaring kwam goed van pas. Tot mijn grote vreugde zag ik daarnaast vooral openheid en durf om het samen met ons een stukje anders te doen. We wisselden voortdurend ideeën uit, waardoor het ontwerp organisch vorm kreeg. De medewerkers van De Meeuw verdiepten zich echt in onze vernieuwende onderwijsmethodes. Deze nauwe betrokkenheid vertaalde zich in een gebouw dat ons als gegoten zit", looft de directrice.

Geen klascontainers

Wanneer Kristien aan collega-directeurs vertelt dat ze voor modulair bouwen koos, denken die vaak spontaan aan klascontainers. "Het maakt

© De Meeuw - LAB Gedreven Onderwijs, Sint-Amands

© De Meeuw - LAB Gedreven Onderwijs, Sint-Amands

© De Meeuw - Kristien Bruggeman, directrice LAB Gedreven Onderwijs, Sint-Amands

© De Meeuw - LAB Gedreven Onderwijs, Sint-Amands

hun verbazing des te groter als ze onze school bezoeken. Met containers heeft ons project niets te maken. Ons fraai gebouw heeft een frisse uitstraling en mag gerust gezien worden. Het modulaire uit zich vooral in een enorme flexibiliteit, nu én later. Het gebouw is één grote doos, de ruimtelijke indeling en binneninrichting blijven altijd aanpasbaar. Toekomstige uitbreidingen vormen geen probleem én sluiten zowel visueel als functioneel naadloos aan op het bestaande", juicht de onderwijswetenschapster toe.

Hier wil ik naar school!

Nieuwe leerlingen die worden rondgeleid, zijn vaak meteen overtuigd. Hier willen ze naar

school! Kristien Bruggeman: "De openheid naar buiten én de transparantie in het gebouw geven een heerlijk verfrissend gevoel. De uitstekende klimatisatie met permanente luchtverversing creëert ook een gezonde en aangename omgeving om te leren en te werken. Akoestiek vormt voor vele scholen een uitdaging. Bij ons is die perfect in orde, zelfs als in een grote ruimte in groep gewerkt wordt", klinkt het.

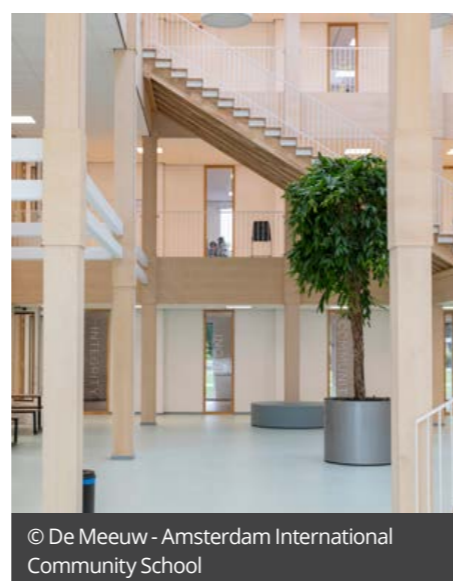
Circulariteit

Ook de duurzaamheid en circulariteit spreken Kristien Bruggeman aan. "Dit gebouw heeft dezelfde levensduur en levert minstens gelijkwaardige energieprestaties als een modern

klassiek schoolgebouw", vertelt ze. "Een afbraak zal hier evenwel nooit gebeuren. Na de gebruiksduur - die even lang is als bij klassieke bouwmethodes - demonteert De Meeuw zorgvuldig alle bouwmodules en materialen voor hergebruik. Ook deze visie sluit nauw aan bij waar wij als school voor staan: niets of niemand gaat verloren; we dragen zorg voor onszelf, elkaar en de samenleving."

© De Meeuw - Amsterdam International Community School

© De Meeuw - Amsterdam International Community School

Tijdelijk, semipermanent of definitief

Met de bouw van de LAB-school in Sint-Amands bewees De Meeuw zich eens te meer als innovatieve, ervaren en meedenkende bouwpartner voor het onderwijs. Zowel voor noodlokalen, snelle tijdelijke oplossingen, semipermanente gebouwen om een periode vanaf een vijftal jaar te overbruggen als voor definitieve gebouwen ben je bij De Meeuw aan het juiste adres. Voor elke tijdshorizon en timing realiseert het een modulair gebouw dat perfect aan de schoolbehoeften voldoet.

De Meeuw

Koning Leopoldlaan 8
2830 Willebroek
België

+32 3 860 71 50
info@demeeuw.be
www.demeeuw.be

Innovatieve bouwpartner voor het onderwijs

WIJ ONTWIKKELEN EN BOUWEN VANDAAG DE SCHOLEN VAN DE TOEKOMST!

ONKLOPBAAR IN SNELHEID

- Uitmuntende prijs/kwaliteitverhouding
- Aantrekkelijke uitstraling
- Akoestische topprestaties
- Gezond binnenklimaat
- Leervriendelijke omgeving
- Flexibele indeling en inrichting
- Energiezuinig, duurzaam & circulair

ALTIJD DE GEPASTE OPLOSSING

SCAN ME

- **Tijdelijk of in noodgevallen**
Wij installeren razendsnel modulaire klasunits, al dan niet met verdiepingen.
- **Semipermanente oplossingen**
Volwaardige modulaire schoolgebouwen om een periode van 5 jaar of meer te overbruggen. In afwachting van de realisatie van een masterplan, fusie,...
- **Definitieve schoolgebouwen**
Een circulair en energiezuinig schoolgebouw dat aan de hoogste functionele en technische eisen voldoet én uitblinkt in flexibiliteit.

info@demeeuw.be

www.demeeuw.be

Bel 03 860 71 50

PARTNER CONTENT EVVA

Akura 44, een nieuwe dimensie van flexibiliteit met veiligheid

EVVA, een bedrijf dat bekendstaat om zijn vele innovaties en patenten, stelt Akura 44 voor, een nieuwe technische mijlpaal voor mechanische toegangssystemen. Hiermee wordt vooral uitstekend voldaan aan de eisen voor veiligheid, flexibiliteit en investeringszekerheid in de moderne woningbouw. Optioneel kan de sleutel ook worden uitgebreid met de beproefde EVVA-magneettechnologie die beschermt tegen ongeoorloofd 3D-printen.

Tekst & foto's: EVVA

Akura 44 is het flexibele keersleutelsysteem dat speciaal voor de woningbouw is ontwikkeld. Daarbij werd bijzondere aandacht besteed aan de noodzaak om flexibel te kunnen beantwoorden aan de veelzijdige veiligheidseisen in een woningbouwproject met één sluitsysteem. Zo kan bijvoorbeeld binnen een installatie het veiligheidsniveau gevarieerd worden. Dat is mogelijk dankzij de optionele kopieerbeveiliging.

Speciaal ontwikkeld voor de woningbouw

Wat onderscheidt een toegangssysteem voor de woningbouw? Veiligheid, flexibiliteit, een aantrekkelijke prijs en een veilige investering. Akura 44 overtuigt in al deze categorieën. In de ontwikkeling van Akura 44 is meer dan 100 jaar mechanische knowhow van EVVA geïnvesteerd.

Optionele kopieerbeveiliging

We weten dat niet elke deur de hoogste veiligheid nodig heeft. Daarom is de Akura 44 met en zonder magneettechnologie verkrijgbaar. Voor buitendeuren die extra beveiliging nodig hebben, bevelen we Akura 44 met magneetschijf aan. Dit beveiligt de sleutel 100% tegen 3D-printen. Voor de binnendeuren is Akura 44 zonder magneettechnologie geschikt.

De held in de woningbouw: de korte cilinder

Akura 44 heeft in het assortiment ook een korte cilinder met een minimumlengte van 27 mm voor de buitenzijde van de deur. Op die manier bespaart hij ook kosten in de woningbouw. Omdat de cilinder nauwelijks uitsteekt, zijn er ook geen sterke beslagen voor nodig. In de Akura 44-korte cilinder bevinden zich ook 6

blokkeerstiften die voor de betrouwbare EVVA-veiligheid zorgen.

Eén systeem, vele details

De autorisatieaanvraag bij Akura 44-cilinders gebeurt op meerdere niveaus tegelijk, namelijk door de combinatie van een variabel lengteprofiel, 6 actieve aftastelementen en max. 10 passieve elementen die ook de uitwerkingscapaciteit uitbreiden. Een optionele magnetische kopieerbeveiliging beschermt desgewenst gevoelige toegangspunten en maakt het kopiëren van de sleutel en manipuleren van de cilinder beduidend moeilijker.

De designsleutel

Optioneel zijn Akura 44-sleutels leverbaar in veel verschillende kleuren. De gekleurde markering maakt het eenvoudiger de sleutel te herkennen.

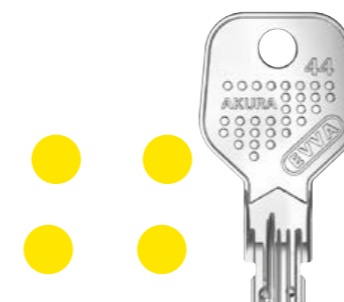

Akura 44

A new dimension of flexibility

Akura 44 is het flexibele keersleutelsysteem dat speciaal voor de woningbouw is ontwikkeld. Kies uit een breed cilinderassortiment of voor de optionele kopieerbeveiliging en blijf zo flexibel

www.evva.com

De voordelen van Akura 44 op een rijtje

- Optionele kopieerbeveiliging
- Breed cilinderassortiment
- Voor goed gestructureerde sluitsystemen
- Patentlooptijd tot maximaal 2037

EVVA bv
F. Roggemanskaai 17 A1
1501 Buizingen
België

+32 2 383 16 30
info@evva.be
www.evva.be

EVENT EDUBUILD SUMMIT 2024

Edubuild Summit kijkt uit naar achtste editie in 2024

Het unieke tweejaarlijkse b2b-event Edubuild Summit stimuleert de nieuwbouw, de renovatie, de inrichting en het onderhoud van het onderwijspatrimonium. Dit biedt bedrijven een uitgelezen kans om in één dag vele beslissingsnemers te ontmoeten in het domein van de onderwijsinfrastructuur.

Tekst: Johan Lambrechts - Foto's: oola media

Erwin Ooghe is de organisator van en het gezicht achter Edubuild Summit.

Wie reikt oplossingen aan om verantwoord te investeren en in welk specifiek domein? 65 aanbieders gaan een persoonlijk gesprek aan met de juist geplaatste stakeholders inzake onderwijsgebouwen: architecten, studie bureaus, aannemersbedrijven, directies, stafmedewerkers, adjuncten, bouwcoördinatoren, preventieadviseurs, projectontwikkelaars, steden en gemeenten, ... Zij zijn de professionele bezoekers van dit tweejaarlijks event.

De inmiddels reeds achtste editie van Edubuild Summit vindt plaats op **donderdag 28 november 2024 van 9 tot 17 uur in hal 3 van Flanders Expo Gent**. Inmiddels hebben zich in amper vier weken reeds 30 bedrijven ingeschreven, die met een breed scala van producten en diensten die dag ruimschoots de gelegenheid krijgen om vruchtbare persoonlijke gesprekken te hebben met decision makers.

Edubuild Summit is uitsluitend toegankelijk voor personen die beslissingen (kunnen) nemen op het vlak van nieuwbouw, renovatie en/of uitbreiding van schoolgebouwen: kinderdagverblijven, kleuter- en lagere scholen, middelbare scholen, universiteiten, hogescholen, faculteiten, studentenhuisvesting, etc. De organisatoren kijken

alvast uit naar hun engagement. Meer info vind je op www.edubuild.com.

Scholen van Vlaanderen

Edubuild Summit speelt al jarenlang gevat in op de situatie in de scholenbouw. Zo startte de Vlaamse regering onlangs 38 bijkomende schoolprojecten, goed voor een investering van 450 miljoen euro en 162.000 m² extra schoolinfrastructuur. Dit past in een nieuwe fase van het scholenbouwprogramma 'Scholen van Vlaanderen'. Hiermee wordt een vervolg gebreed aan het DBFM-programma (Design, Build, Finance, Maintain) dat vorig jaar nog het licht op groen zette voor de bouw van 27 splinternieuwe scholen.

DBFM is een vorm van publiek-private samenwerking (pps) die scholenbouw stimuleert als noodzakelijke aanvulling op de klassieke manier van aanbesteden. Enkel door die gecombineerde aanpak kan de investeringsachterstand in het onderwijspatrimonium op termijn worden weggewerkt.

'Scholen van Vlaanderen' is inmiddels het derde pps-programma voor scholenbouw dat het daglicht ziet. Daarbij zijn heel wat lessen

getrokken uit het verleden. Dat voortschrijdend inzicht leidt tot efficiëntiewinsten en onderlijnt het multidisciplinaire karakter van zo'n project. Het gaat niet alleen om bouwtechniek, maar ook om financiële en energetische expertise en het belang van efficiënt onderhoud om een duurzame levenscyclus te garanderen.

Die aanpak zorgt voor de continuïteit die bouwbedrijven en andere stakeholders toelaat om hun opgebouwde kennis over pps-aanbestedingen voort te valoriseren en uit te bouwen. Dat leidt ontegensprekelijk tot een verhoging van de kwaliteit in elke fase van het traject.

edubuild
Summit

Edubuild Summit
Flanders Expo - Maaltekouter 1
9051 Gent
België

+32 2 669 78 00
erwin@oola.be
www.edubuild.com

Beter onderwijs door intelligente gebouwtechniek

Energie-efficiëntie scoort. Intelligente aanwezigheids- en bewegingsdetectoren kunnen ledverlichting regelen, van het automatisch in- en uitschakelen ervan tot energie-efficiënte mensgerichte verlichting of Human Centric Lighting.

Tekst & foto's: Esylux

Waar vele mensen samenkomen, piekt het energieverbruik meestal. Energie-efficiëntie staat daarom in scholen centraal. Dit principe neemt menselijk gedrag als uitgangspunt. Mensen vergeten immers vaak het licht, de ventilatie en de verwarming uit te schakelen als ze een ruimte verlaten. Daardoor wordt onnodig veel energie verbruikt. Sensorgebaseerde besturing is comfortabel, laat scholieren rustig werken, drukt het energieverbruik en verbetert het binnenklimaat.

Behalve een doordacht onderwijsstelsel hebben leerlingen en leraars een omgeving

nodig die hen ondersteunt met bv. een goede akoestiek, ergonomische apparatuur of open leerlandschappen. Naast leerlingen en volwassenen is de klasruimte zelfs de derde pedagoog.

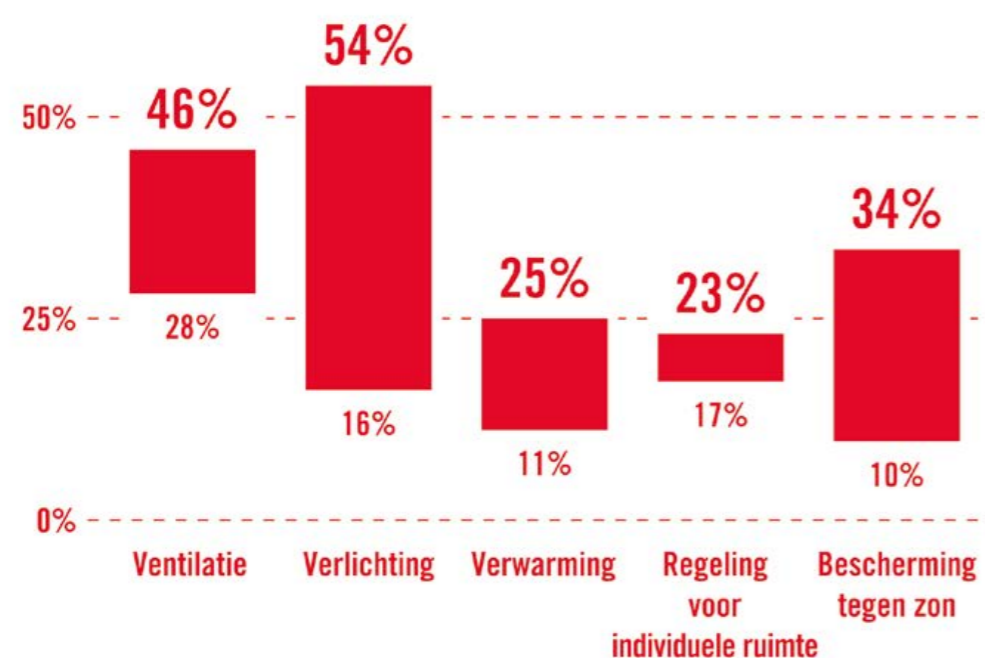
Esylux stelt als prioriteiten:

- **DUURZAAM MODERNISEREN:** behoeftegestuurde automatisering in combinatie met energie-efficiënte ledverlichting spaart natuurlijke hulpbronnen en je budget.
- **LICHT DAT MOTIVEERT:** optimale, flickervrije verlichting is een mix van natuurlijk

daglicht en op daglicht lijkende Human Centric Lighting met perfecte kleurweergave.

- **LUCHT VOOR HELDERE HOOFDEN:** je leert alleen goed als de lucht fris en schoon is. Een sensorgebaseerde besturing zorgt hiervoor.
- **EENVOUDIG AANPASSEN:** niets is zo comfortabel als een volautomatische werking. Esylux-oplossingen kunnen eenvoudig worden aangepast aan schoolsituaties via kostenefficiënte Plug & Play-oplossingen.

ENERGIEBESPARINGSPOTENTIEEL VAN DE BEHOEFTEGESTUURDE GEBOUWAUTOMATISERING (MIN./MAX.)

Bron: Zentralverband Elektrotechnik- und Elektroindustrie e.V. (ZVEI)/ Hochschule Biberach

BETER ONDERWIJS DOOR
INTELLIGENTE GEBOUWTECHNIEK

DE LEEROMSTANDIGHEDEN VERBETEREN. ESY!

OP EEN ZONNIGE DAG IS DE LICHTSTERKTE BUITEN

100.000 LUX

OP EEN BEWOLKTE DAG IS DE LICHTSTERKTE BUITEN

10.000 LUX

OP KANTOOR IS DE GEMIDDELTE LICHTSTERKTE NOG SLECHTS

500 LUX

DE MENS BRENGT

90%

VAN ZIJN TIJD DOOR IN AFGESLOTEN RUIMTES

SYMBOLOGIC IS DE ESYLUX-TECHNOLOGIE VOOR ENERGIE-EFFICIËNTE HUMAN CENTRIC LIGHTING

VERHOOGT
VITALITEIT
MOTIVATIE
PRESTATIENIVEAU

VERMINDERT
FOUTEN
VERZUIM
MOTORISCHE ONRUST

Het beste licht is natuurlijk daglicht. Dat regelt door dynamische veranderingen in lichtkleur en helderheid het dag-nachtritme, bevordert de hormonale balans en verhoogt de vitaliteit en het concentratievermogen. Esylux brengt met de SymbiLogic-technologie het daglicht weer in ons leefmilieu. Ze heeft dezelfde biologische invloed als in de natuur en schept een verkwikkende sfeer. SymbiLogic combineert ook het welzijn en de prestaties van leerlingen en docenten met de voordelen van intelligente besturing.

Een experiment van de universiteitskliniek Hamburg-Eppendorf met 166 leerlingen en 18 docenten bewees de effecten van Human Centric Lighting: op daglicht lijkende verlichting deed de leessnelheid met meer dan 30% stijgen en het foutpercentage door een beter concentratievermogen met 45% dalen. De motorische onrust slook door het gerichte gebruik van gemiddeld, warmwit licht met 76%.

ESYLUX

Esylux Belgium NV
Vlamstraat 7 b 2
9450 Denderhoutem
België

+32 53 850 570
info@esylux.be
www.esylux.be

Bron: Rapport 'Quantified benefits of Human Centric Lighting' van LightingEurope & ZVEI, April 2015

Ketelhuizen verduurzamen via maatwerk creëert vele oplossingen

Zowel in Nederland als in België wacht ons een grote taak: het verduurzamen van duizenden ketelhuizen in kantoor- en onderwijsgebouwen, maar ook recreatiegebouwen en appartementencomplexen vóór 2050. Eén sleutelwoord staat centraal voor dergelijke projecten waarin ieder ketelhuis zijn eigen uitdagingen kent: maatwerk.

Tekst & foto's: Remeha

Uitdagingen ombouwen naar slim verduurzamen

We mogen drie elementen niet uit het oog verliezen: het hoofddoel van de energietransitie is CO₂-reductie, aardgasloos is niet hetzelfde als gasloos en niet alles kan overal. Daarbij moeten we rekening houden met ruimtegebrek voor het plaatsen van de warmtepomp en/of het buffervat, een beperkte elektrische aansluitcapaciteit op het openbare net (netcongestie), geluidseisen, het draagvermogen van een dak, de maximale vloerbelasting, de toegepaste draagconstructie in relatie tot het doorgeven van trillingen, en ga zo maar door. Met deze uitdagingen krijgen we vaak te maken. Desondanks ziet Remeha ook kansen.

Verduurzamingsvraagstukken vragen tijd, maar voor ieder probleem is er immers altijd een oplossing. Zo is ons aardgasnet prima herbruikbaar voor nieuwe duurzame gassen, waaronder waterstof. Het waterstofpilotproject in het Nederlandse Lochem is hiervan een goed voorbeeld. De verandering naar duurzaamheid kan dus complexe uitdagingen, vragen en onzekerheden met zich brengen. De oplossing ligt volgens Remeha altijd in één van de volgende drie routes: slim vervangen, uitgebreid verbeteren en volledig upgraden.

Vernieuwing vraagt om maatwerk

Door de opdrachtgever de juiste vragen te stellen over o.a. de ambities, het bijhorende tijdspad, het draagvermogen van de vloer, eventuele aanstaande renovaties of uitbreidingen, centrale of decentrale warmteopwekking en individuele of

collectieve warmteopwekking voor warm tapwater en door te kijken naar de optie om met technische ingrepen de aanvoertemperatuur van het verwarmingssysteem te verlagen krijgen we een compleet beeld van de mogelijkheden. Wanneer je al die details in een trechter gooit, blijft er uiteindelijk een beperkt aantal oplossingen over met ieder haar specifieke voor- en nadelen. Hiermee kun je razendsnel een basis leveren en vervolgens finetunen per situatie.

Hybride in de hoofdrol

Dat er op weg naar een klimaatneutrale samenleving in 2050 een hoofdrol is weggelegd voor hybride oplossingen staat als een paal boven water. In vrijwel alle gevallen komt dit vandaag neer op een combinatie van een klassiek cv-systeem met een warmtepomp. Voor de ideale oplossing analyseren de adviseurs van Remeha de verwarmingsvraag van de klant en bekijken ze eventuele behoeften aan warmtapwater.

Ruimte, voeding, structuur en bronnen

We hebben te maken met bestaande gebouwen. Die kunnen we niet zomaar allemaal platgooien en opnieuw opbouwen, zodat we alles naar onze hand kunnen zetten. Daarmee moet rekening gehouden worden. Een voorbeeld daarvan is de beschikbare ruimte. Een hybride of volledig aardgasvrije opstelling heeft meer opstellingsruimte nodig in en rond het pand. Voor zowel de technische als de financiële haalbaarheid kan het een groot verschil uitmaken of de ketel op zolder of in de kelder staat. In het eerste geval vind je

tevens de verdelers boven in het pand, wat betekent dat ook de warmtepomp naar boven moet. Dat is een plaats waar meestal geen (kracht) stroom of zware aansluiting beschikbaar is. Dat lossen we op door een nieuwe voedingskabel te laten aanleggen, wat creatief denken vereist. Belangrijk is om al in een vroeg stadium na te gaan of er voldoende elektrische capaciteit aanwezig is of dat ze door aanpassing van de netaansluiting aangeleverd kan worden om de warmtepomp(en) te kunnen voeden.

De prijs voor elektriciteit ligt natuurlijk hoger dan de gasprijs, waardoor een lucht/water warmtepomp als aanvulling op of vervanging van een cv-ketel niet altijd rendabel is. Tijdens zeer koude dagen verbruikt dat systeem namelijk veel stroom, is de COP lager en is aardgas dus goedkoper. Het op grote schaal verduurzamen van al die ketelhuizen vergt daardoor een andere mindset. Naarmate de vraag naar hybride oplossingen toeneemt, stijgt ook de vraag naar zonnepanelen. Wanneer mensen al te veel panelen hebben en terugleveren aan het net niet zoveel meer oplevert of soms zelfs geld kost, kunnen ze de opgewekte capaciteit wel inzetten voor het laten draaien van de warmtepomp of een koelmachine.

De optimistische toekomst

Tot 2030 moeten gebouwen verduurzamen, maar die operatie hoeft nog niet volledig CO₂-neutraal te zijn en is meestal financieel nog onhaalbaar. Rekening houdend met de huidige vooruitgang durft Remeha optimistisch hopen dat alle ketelhuizen in 2050 energieneutraal kunnen zijn.

remeha

Remeha nv
Koralenhoeve 10
2160 Wommelgem
België

+32 3 355 29 63
sales@remeha.be
www.remeha.be

Nieuwbouw Juniorcampus WICO Pelt vormt schoolvoorbeeld van BIM

Fris, hedendaags strak, licht, helder en eenvoudig leesbaar: zo oogt de nieuwbouw van de Juniorcampus voor de eerste graad van het middelbaar onderwijs (eerstegraadsschool) van de WICO scholengroep op de site van Campus Sint-Hubertus in Pelt. Hij telt op een bruto oppervlakte van 6.243,22 m² vier bouwlagen (gelijkvloers en drie verdiepingen) en een kelder en biedt plaats aan twaalf ruime technieklokale met instructielokalen, 13 grote klaslokale, twee leskeukens, drie labo's, een royale leraarskamer en een ZLW-lokaal (Zorg voor Leef- en Woonsituatie, een klas waar allerlei facetten van het huishouden worden gesimuleerd). Het complex haalt een E-peil van bijna 40 en vormt de energiezuinige leeromgeving van meer dan 700 twaalf- tot 14-jarigen uit Noord-Limburg. Bovendien is dit project een schoolvoorbeeld van BIM.

Tekst & foto's: Johan Lambrechts

WICO (wat staat voor 'Waardevol, Innoverend, Creatief en Open minded' en met als slogan "Ontdek jezelf, verover de wereld") voerde een herstructurering door en koos hierbij voor één eerstegraadsschool (de Juniorcampus) en twee domeinscholen in Overpelt en Neerpelt. De Juniorcampus biedt een A- en een B-stroom aan en telde vorig schooljaar 766 leerlingen, 46 klassen, 110 leerkrachten en een tiental secretariaatsmedewerkers. In Overpelt werd de restauratie van het Ursulinenklooster, waar heel lang paviljoenen van de Wereldtentoonstelling stonden, beëindigd en werden een nieuwe bovenverdieping en achteraan een nieuwbouw neergezet. De campus Neerpelt in de Stationsstraat werd op 5 mei 2023 officieel geopend.

WICO vzw uit Pelt fungeerde als bouwheer van de Juniorcampus, CLVR architecten (voorheen Q-BUS Architectenbureau) uit Lummen als architect en Willemen Construct uit Mechelen als hoofdaannemer. CLVR ontwierp een overkoepelend masterplan om de uitbreiding zo goed mogelijk in te passen. Het verwijderde een oude traphal en schoof een nieuw volume tussen het bestaande college en de dertig jaar oude sporthal die nieuw sanitair en nieuwe kleedkamers kreeg, zodat dit historische gebouw nog prominenter in het oog springt. De centraal gelegen traphal verbindt het oudere met het nieuwe gedeelte. "We hebben het nieuwe balkvolume verschoven op de plaats waar de sporthal en bestaande gebouwen met elkaar verbonden waren en door het spel van de niveaus toegankelijk gemaakt", verduidelijkt Jens Roziers en Dirk Driesmans, respectievelijk projectarchitect en bestuurder bij CLVR architecten uit Lummen.

Het Sint-Hubertuscollege in Neerpelt werd in 1910 opgetrokken. In 2009 werd het voorste gedeelte van het gebouw inclusief de

neogotische kapel met grote glasramen beschermd als monument. Aan de achterkant verdwenen enkele aangebouwde delen voor het nieuwe balkvolume tussen het bestaande college en de sporthal. Om oud en nieuw harmonisch in elkaar te laten overgaan kreeg het historische gebouw in een tweede fase een groene speelplaats. Vier leslokale werden aansluitend op het bestaande gebouw gerenoveerd. Andere geplande werken waren de sloop van een gebouwdeel om de speelplaats te vergroten en de restauratie van de buitenschil van het vroegere kloostergebouw.

Steenstrips

De nieuwe speelplaats werd mooi ingekapseld en de afzonderlijke ingangen voor leerlingen, docenten en tot de sporthal met zijn lichtstraat garanderen een vlottere circulatie. De bredere gangen dan de norm zorgen bovendien voor rust en meer leefkwaliteit. Het compacte gebouw omvat twee basisvolumes: een balk met drie verdiepingen en twee gelijkvloerse uitbouwen met o.m. de eetzaal. Het gelijkvloerse huisvest alle publieke functies en grenst aan een overdekte speelplaats. De vliesgevels en een enorme traphal met grote lichtstraten scheppen een riant ruimtegevoel, terwijl de ietwat meer gesloten bovenverdiepingen dan weer minder contact zoeken met de omgeving. Lichte steenstrips aan de buitenkant, fijne kleurtoetsen en verticale zwarte ramen doen de gevel tegelijk strak en speels ogen. Het gebouw bekoort door zijn hedendaagse vormgeving en maakt enkele leuke architecturale knipoogjes naar de bestaande onderwijsinfrastructuur.

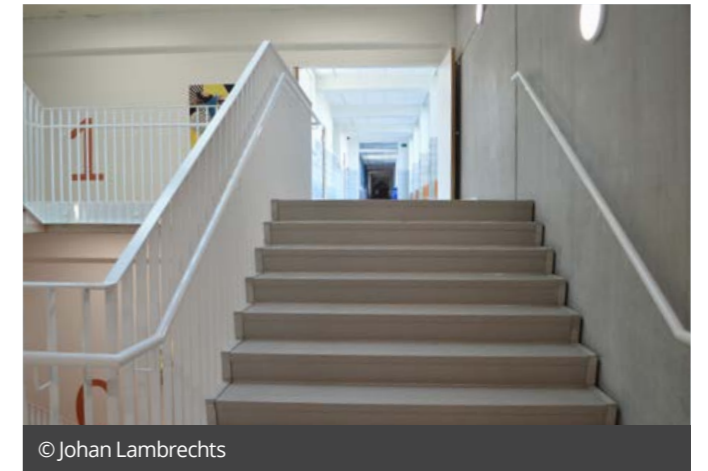
Het complex werd ontworpen als een geraamte in prefabbeton en vervolledigd met enkele invulwanden met betonblokken in zichtmetselwerk. Zo werden ter hoogte van de kleedkamers betonblokken gemetseld. De ruimte werd

hoofdzakelijk ingedeeld met niet-dragende gyroprocwanden, die voldoende flexibiliteit bieden bij eventuele aanpassingen. De technieklokale, werkruimtes en ateliers hebben polybetonvloeren, elders liggen rubbervloeren. Beigegrijze steenstrips en deels oranje rode en grijze vezelcementplaten op het gelijkvloers bedekken de gevel, waarmee het zwarte aluminium schrijnwerk en de bijhorende aluminiumplaten voor een deugddoend contrast zorgen. Aan de overdekte speelplaats steunt het balkvolume op palen en werden een oranje polybetonvloer en oranje tussenwanden voorzien. De oranje elementen sluiten mooi aan bij het historische gebouw, de grijs tinten verwijzen naar de sporthal. De gelijkvloerse uitbouwen hebben een groendak en een terras dat aansluit op de leraarskamer. Op het dak van het balkvolume liggen zonnepanelen.

Alle bouwpartners (architect, aannemer, studie-bureaus, neven- en onderaannemers, ...) stopten alle informatie voor dit project in één 3D-model, wat de doorlooptijd van het bouwtraject erg kort en intensief maakte. "We passen BIM al sedert 2016 steevast toe in onze projecten en merken dat het ook hier het uitvoeringsproces optimaliseerde. Dit was trouwens een pilootproject van AGION om de meerwaarde van BIM in te schatten; het subsidieerde dit project en op hun website zie je zelfs een afbeelding van ons gebouw. Het project werd door ons volledig in BIM uitgewerkt en het 3D-model werd door de aannemer overgenomen tijdens de uitvoering. Het is gebruikt tot en met de oplevering, ook voor de technieken. Het BIM-model werd gehanteerd in de communicatie en de calculatie, er heerste volledige transparantie over de prijzen en er was heel weinig discussie over berekeningen en zelfs niet over hoeveelheden. De eindafrekening bleef zelfs onder de oorspronkelijke kostprijsraming", benadrukken de architecten.

© Johan Lambrechts

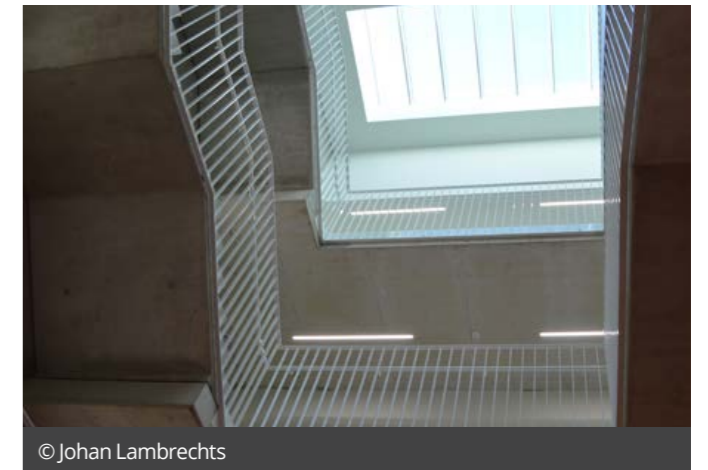
© Johan Lambrechts

© Johan Lambrechts

© Johan Lambrechts

© Johan Lambrechts

© Johan Lambrechts

“Deze vlotte BIM-samenwerking vergemakkelijkt danig ons werk – we konden de precieze hoeveelheden simpelweg afleiden uit het BIM-model – en liet ons toe om verregaande clashcontroles uit te voeren, zodat we mogelijke problemen reeds vóór de bouwwerf konden oplossen. Vermits alle partners in het volste vertrouwen met elkaar samenwerkten, werden planwijzigingen vlot opgelost en verliepen de werkzaamheden gesmeerd”, beaamt Mario Eurlings, senior projectleider bij Willem Construct.

“Dit compact volume nestelde zich in de bestaande site. Het gebouw bevat op het gelijkvloers vooral refters/flexruimtes met een kitchenette die afsluitbaar is met (mobiele) wanden en publieke functies. Daarboven bevinden zich klaslokalen en TO-lokale (technisch onderwijs). De structuur maakt een flexibele invulling mogelijk. De basisstructuur omvat betonnen kolommen en dikke breedvloerplaten, nagenoeg zonder onderuithangende balken, waardoor de trajecten van de technieken vrij eenvoudig zijn. Het binnenblad van de gevels is uitgevoerd in geprefabriceerde betonnen elementen, met de gladde zijde gericht naar de binnenkant. Hierop werden thermische isolatie in xps (geëxtrudeerd polystyreen) van 14 cm en op bepaalde plaatsen zelfs 16 cm dik en (bak)steenstrips aangebracht om koudebruggen te vermijden. Vooral omwille van financiële overwegingen werd er grotendeels gewerkt volgens het principe ruwbouw = afbouw, een ander deel werd vrij traditioneel afgewerkt. Behalve een aantal volle betonwanden die noodzakelijk zijn voor de horizontale stabiliteit en stijfheid van het gebouw - omdat we rekening moesten houden met aardbevingsgevoeligheden bouwden we horizontale stijfheden in in het gebouw, dat ook goed bestand is tegen de wind - zijn de meeste tussenwanden dus in gipskarton om niet-ingrijpende aanpassingen op het vlak van verdeling en gebruik te vergemakkelijken. Er werd gekozen voor een ventilatiesysteem D met

hygroscopisch warmtewiel dat de luchtvochtigheid beter monitort en met nakoeling en -verwarming door een warmtepomp, lagetemperatuurverwarming met convectoren en dimbare ledverlichting”, melden de architecten.

Corona

Ze beklemtonen dat dit project zonder corona in ongeveer twee jaar tussen de start van het ontwerp en de oplevering zou gerealiseerd geweest zijn. “Op 6 maart 2018 zijn we begonnen met de ontwerpstudie, op 28 november 2018 werd de hoofdaannemer toegewezen en op 4 maart 2019 is de bouwwerf gestart met de afbraakwerken. Op 22 juni 2019 vond de officiële eerstesteenlegging van WICO campus Pelt plaats en in augustus is Willem Construct begonnen. Aan de kelder is veel werk geweest, maar de werfplanning zat in februari 2020 nog op schema om tegen eind april 2020 op te leveren. Door de stopzetting van de werkzaamheden in maart 2020 en de vertraagde heropstart in mei 2020 met een lagere bezetting door social distancing werd de oplevering echter naar eind juni 2020 verdaagd en op 1 september 2020 is de school opengegaan. De oorspronkelijke raming door CLVR architecten bedroeg € 7.361.679, maar net vóór de aanbesteding werd het streefbudget door de opdrachtgever bepaald op € 7.200.000”, klinkt het.

“Het bestelbedrag was iets lager, o.a. door een gunstige offerte en omdat enkele opties niet werden behouden. Tijdens de uitvoering ontstonden een aantal verrekeningen ten gevolge van een andere situatie van de bestaande riolering dan voorzien, aanpassingen aan de bestaande sporthal waartegen de nieuwbouw aansluit en enkele gewijzigde afwerkingen. Bovendien werden voor ongeveer € 100.000 werkzaamheden bij gevraagd door de opdrachtgever (extra stopplaats lift, extra elektrische voorzieningen, demotafels, een hoger afwerkingsniveau voor het

deel in het bestaande gebouw, ...). De uiteindelijke kostprijs was € 7.227.534 exclusief BTW, inclusief € 100.000 omgevingsaanleg. Dat geeft een bouwkost van slechts € 1.142 per m². Dit project vormde een leerproces, waarbij een visiewijziging plaatsvond over de inrichting van de lokalen”, weten Jens Roziers en Dirk Driesmans.

Volgens hen is de vertraging echt louter en alleen te wijten aan de pandemie. “We hebben vier maanden problemen gehad: de werkzaamheden zijn zes weken stilgelegd en daarna heropgestart met een beperkte activiteit. Zo liepen de elektriciteitswerken vertraging op door Covid-19, maar in zes tot acht weken werd alles goed gemaakt. Daarnaast zorgde het werken met nevenaannemers, die moesten ingepast worden in het schema van de hoofdaannemer, soms ook wel voor problemen. Zo moest het polybeton geplaatst worden toen de ramen er nog niet stonden, waardoor dat zes weken lang in plastic ingepakt is gebleven. Dankzij een hechte samenwerking hebben we gelukkig echter veel kunnen oplossen. We hanteerden een strak schema, zeker na augustus, en liepen een inhaalrace”, luidt het.

Alle klaslokale werden heel degelijk en duurzaam afgewerkt met natuurlijke materialen als hout, rubber en beton. Onder het polybeton werd een rubberlaag van 4 cm aangebracht om het contactgeluid te dempen. De aluminium ramen hebben dubbel glas. De dakbedekking is in tpo (thermoplastische poly-olefine op basis van polyethyleen). Heel het gebouw heeft zonnewering met screens. Er hangt een goeie akoestiek in de ateliers met hun houtwolcementen plafonds en de klassen met hun akoestische plafonds. In de studiezalen is ook met akoestische plafonds gewerkt. De lokale zijn uitgerust met whiteboard en beamer, een wifi netwerk en gestuurde automatische ledverlichting. De ventilatie is CO₂-gestuurd.

© Johan Lambrechts

Kelder

Enkele verrassende kleuren zorgen binnen voor een speelse toets. Het gebouw is bovendien centraal onderkelderd, o.a. om er de lift te laten toekomen. De 150 m² grote kelder is opgevat als een werkruimte met machines voor lassen, schrijnwerk en elektriciteit en beschikt tevens over een klein kantoor. De aangrenzende oude fietskelder wordt deels gebruikt als opslagruimte.

Het gelijkvloers omvat twee studiezalen, eetzaal, grote polyvalente ruimtes waarbij met schuifpanelen van één ruimte drie ruimtes kunnen gemaakt worden, leerlingensanitair, een kleedkamer (eigenlijk van de sporthal), een lokaal van toezichters en twee bergingen. Er is ook ruimte voor drie trappen en een grote overdekte speelplaats (het Rode Plein). Op de tussenverdieping tussen het gelijkvloers en +1, het niveau van de bestaande campus, bevindt zich het leerlingensecretariaat met een balie in de oude bouw die werd gerenoveerd; die oude bouw verspringt anders dan de nieuwbouw. Op de eerste verdieping situeren zich een leraarskamer, een terras en een stille werkruimte.

“Op de eerste, tweede en derde verdieping liggen aan de ene kant allemaal STEM-lokale (eigenlijk ateliers) en aan de andere kant klassen, soms labo's en vaklokalen; op de eerste verdieping zijn ook kleedkamers voorzien. De eerste verdieping herbergt aan de ene kant vier ateliers met een

stofafzuiging (perslucht), aan de andere kant een leraarskamer en klassen. Vanuit de nieuwbouw hebben we ook een tribune gemaakt naar de sporthal met drie kleedkamers, die een contract heeft met de gemeente; we willen immers een open school zijn, vooral voor handbal, en ze buiten de schooluren openstellen voor derden door bepaalde deuren af te sluiten. Op de tweede en derde verdieping bevinden zich klassieke klaslokalen, met elkaar verbonden door een tussendeur omdat we willen inzetten op differentiatie en groepen parallel willen kunnen zetten. Op elke verdieping is er een poetshok en sanitair voor de leerlingen. Er zijn ook voldoende demonstratietafels voorzien”, verklaren Lieve Lemmens (locatiedirecteur WICO Juniorcampus), Ir. arch. Marc Vaesen (projectleider WICO) en Theo Schildermans, verantwoordelijk voor het onderhoud van de schoolgebouwen.

Er zijn dus telkens vier ateliers met daartussen telkens een tussenruimte. Boven de speelplaats situeren zich de drie verdiepingen met ateliers. Op het dak bevinden zich lichtgroepen en zonnepanelen. Twee heel grote Velux-dakkoepels, zichtbaar vanuit de traphal, laten verkwikkend veel daglicht binnenstromen. De opstaande dakrand is veilig voor het onderhoud en is ook bereikbaar via een koepel. Boven de eerste verdieping en de refter ligt een groendak met een terras voor de leerkrachten. Die laatste beschikken tevens over werkruimtes met lockers.

ACTUA

Leuven bereidt definitieve invulling van Scheutsite voor

De stad Leuven kocht in 2019 de Scheutsite in Kessel-Lo. Ze omvat een park van ongeveer 20 voetbalvelden groot met twee gebouwen: het Patersgebouw en het Zustersgebouw. In afwachting van de definitieve invulling in 2025 kregen lokale inwoners, organisaties en verenigingen de tijd om na te gaan of deze locatie voor hen de geschikte ruimte biedt. Op basis van hun ervaringen bereidt de stad de definitieve invulling voor. Ze maakte de plannen onlangs bekend aan de bewoners en de buurt.

“De afgelopen jaren groeide de Scheutsite uit tot een bruisende plek voor jong en oud. Twee scholen, 25 socio-culturele verenigingen, 125 Oekraïense vluchtelingen en vijftien jonge vluchtelingen in begeleiding van Hejmo en buurtbewoners hebben een stek in het Paters- en Zustersgebouw”, verklaarde schepen van Stadsgebouwen Lalynn Wadera onlangs.

Vernieuwend onderwijs

De Scheutsite wordt vandaag benut als werkplek, klasruimte, atelier en opslagruimte. In de gemeenschappelijke lokale worden allerlei activiteiten georganiseerd. “Verbinding en vernieuwend onderwijs is in het DNA van deze site geslopen. De leerlingen van de scholen kunnen hier zelfstandig werken, buiten de natuur in trekken en projecten

opzetten met andere gebruikers. De afgelopen jaren zijn hier vele mooie gezamenlijke initiatieven gegroeid. Op basis van die ervaringen hebben we beslist dat het gebouw van de paters ter beschikking wordt gesteld van innovatieve onderwijsprojecten die een samenwerking uitwerken met socio-culturele organisaties”, meldt de schepen.

De stad stelt een erfpachtformule voor waarbij ze eigenaar blijft en de gebruikers het complex beheren en vernieuwen in functie van hun noden. Dit najaar kwam er een oproep waarbij partnerschappen van onderwijs en socio-culturele organisaties zich kandidaat konden stellen om het voor een lange periode goed te beheren.

Het gebouw van de zusters blijft in beheer van de stad. De stad Leuven bekijkt of het gewenst en nuttig is als extra ruimte voor socio-culturele organisaties. Ze blijft overigens op en rond de site actief, vooral in een flankerende rol. Zo zal ze de groene parkruimte rond de gebouwen beheren en stukken ontharden. Daarnaast zal ze de komende jaren de mobiliteit op en rond de Scheutsite aanpakken.

© Johan Lambrechts

Triplaco, dé partner voor elk interieurproject

Triplaco is gespecialiseerd in de productie en distributie van hoogwaardig decoratief en functioneel plaatmateriaal voor interieurfwerking. Als voorraadhouder van merken als Abet Laminati en Pfleiderer biedt het interieurbouwers een heel ruime keuze in decoratieve plaatmaterialen.

Tekst & foto's: Triplaco

Van HPL voor binnen en buiten over gemelamineerde spaan, acryllaminaten en cementgebonden vezelplaten: het Harelbeekse bedrijf is dé toeleverancier voor interieurbouwers en aannemingsbedrijven. Triplaco doet echter meer dan enkel plaatmaterialen verhandelen! Zo is het gespecialiseerd in vlakverlijming van platen en gespecialiseerde divisies bieden akoestisch absorberende oplossingen, maatwerkproductie én technische binnendeuren.

Akoestisch absorberende oplossingen

De afdeling Triplacoustics (voordien Print Acoustics by Triplaco) concentreert zich op de ontwikkeling en productie op maat van akoestisch absorberende wandpanelen, kastdeuren, plafondpanelen en losse elementen die in de meest uiteenlopende toepassingen worden geïntegreerd. In nauwe samenwerking met architecten en met de persoonlijke begeleiding van installateurs en bouwheren wordt steeds de beste oplossing voor elke toepassing uitgewerkt.

De akoestisch absorberende oplossingen op basis van het Helmholtz-principe bestaan uit

een kern in zwart hoogwaardig MDF of gerecycleerd PET met een toplaag in laminaat, fineer, lak, geweven vinyl of een afwerking met massieve latten. Door de kruisbestuiving met de ruime voorraad laminaten in het standaard voorraadprogramma van Triplaco kan gekozen worden uit een heel breed en hoogwaardig aanbod akoestische oplossingen.

Triplacoustics tracht de meest efficiënte, stabiele en decoratieve akoestisch dempende oplossingen op basis van het Helmholtz-principe te ontwikkelen en te produceren voor de reductie van nagalm door de menselijke stem. De akoestisch absorberende producten worden regelmatig ingezet om het akoestische comfort in sportzalen en auditoria van onderwijsinstellingen te verbeteren.

Behalve op diens uitgebreide akoestische divisie kunnen interieurbouwers ook een beroep doen op Triplaco voor een maatwerkreeks waarvoor ze zelf geen middelen, tijd of capaciteit hebben. Diens gespecialiseerde maatwerkafdeling helpt hen snel en efficiënt met zaagwerk, afkanten, vormfreesen, groeffreesen, boren en drevelen in grote of kleine oplages.

Ook voor op maat gemaakte technische binnendeuren in standaard brandwerende of akoestisch isolerende uitvoering kan je bij Triplaco terecht. Elke deur wordt volledig in-house geproduceerd en afgewerkt met hoogwaardig fineer, HPL of lak.

Triplaco heeft alles in huis om elk interieurproject van A tot Z te servicen met materialen en oplossingen. Ervaring, betrouwbaarheid en kwaliteit zijn diens kernwaarden. Samen met een eigen machinepark en snelle leveringstermijnen vertaalt zich dit in producten en services van topkwaliteit, van kleine particuliere interieurprojecten in de klassieke interieurbouw tot grote projecten in de zorg- en publieke sector of in onderwijsinstellingen.

Akoestisch absorberende oplossing voor sportzaal Arteveldehogeschool

Ter correctie van de nagalm in de grote sporthal (campus Watersportbaan) van de Gentse Arteveldehogeschool integreerde het Lennikse architectenbureau Licence to Build 500 m² akoestische panelen van Triplacoustics (voorheen Print Acoustics). Het gebruikte

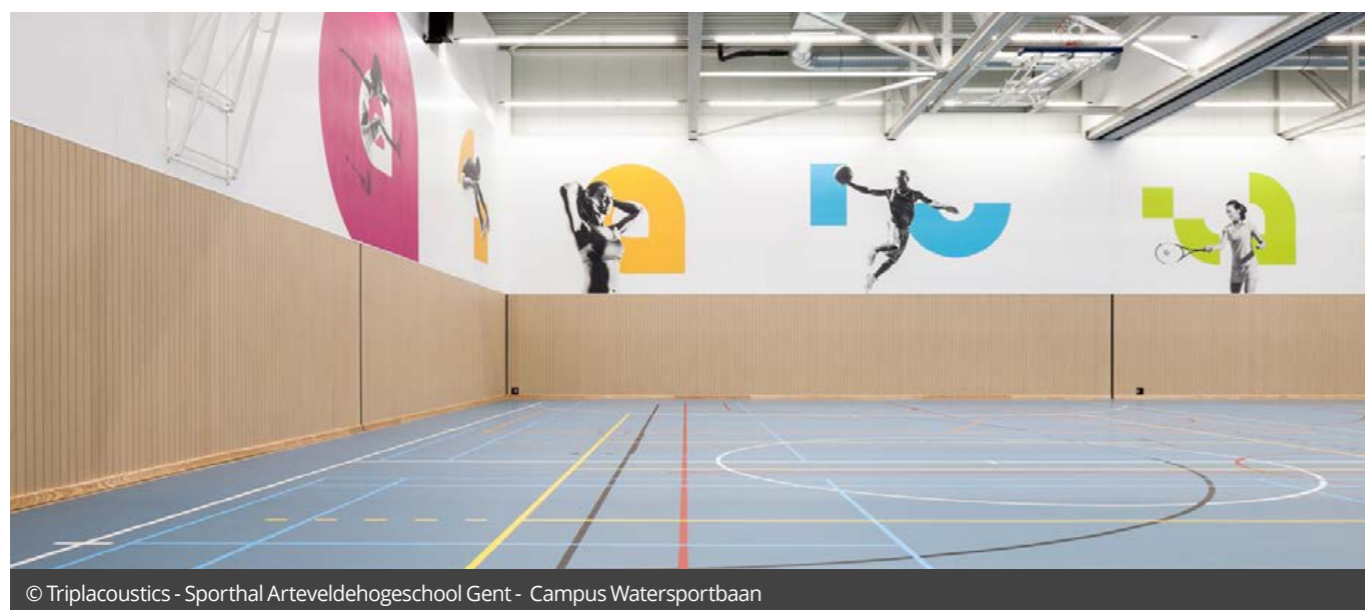
© Triplacoustics - Sporthal Arteveldehogeschool Gent - Campus Watersportbaan

© Triplacoustics - Sporthal Arteveldehogeschool Gent - Campus Watersportbaan

© Planofurn - In VBS De Tandem in Roksem werden geen akoestische oplossingen van Triplaco gebruikt, maar werden wel 'standaard' plaatmaterialen van Triplaco toegepast.

© Triplacoustics - Sporthal Arteveldehogeschool Gent - Campus Watersportbaan

producttype M light line is uiterst geschikt voor sporthallen door zijn hoge stoot- en balvaste eigenschappen (attesten WTCB soft body impact en balvastheid) en hoge nagalmcorrectie (nagalm-matessen door een onafhankelijk akoestisch labo). Emic, een onderaannemer van Antwerpse Bouwwerken nv, deed de installatie met een lage TCO (Total Cost of Ownership). De frontvernageling van deze brede planken garandeert immers een erg snelle en efficiënte montage.

Dit type M light line biedt in grote ruimtes ook een erg rustig esthetisch patroon. De breedbandige absorptie met $\alpha_w = 0.85$ vervuldigt

het plaatje als hoogwaardig, impactbestendig en duurzaam absorptiepaneel voor sportinfrastructuurwanden.

Schakelaars/technieken werden in verzonken nissen ingebouwd en omlijst met zwart MDF of hardhout kader. Ook konden in situ met klokboor en infrezing extra verzonken stopcontacten ingebouwd worden in deze kwalitatieve en stabiele panelen.

Deze realisatie in een sporthal is een mooie aanvulling van spraakmakende toepassingen in publieke en private gebouwen: administratieve

centra (o.a. AC Leiespiegel, Tony Fretton architects), congrescentra (Micx Mons, Studio Daniel Liebeskind), wzc's of andere zorgcentra (AZ Zeno Knokke, Boeckx Architects in consortium met Aaprog en Buro II & ARCHI+), auditoria (Deloitte HQ Auditorium Zaventem, Jaspers - Eyers Architects & A2RC Architects), sportcentra (Topsporthal Vlaanderen Gent, AVAPARTNERS), scholen (Vesalius HoGent, MKA Mark Koehler Architect en Vives Hogeschool, AVDK Architecten), ...

Projectfiche

Product: Type M light line, combinatie van microperforaties en groeven voor een brede planchetlook

Toplaag: hpl Abet Laminati 650 sei-due (lichte eik houtimitatie)

Locatie: Campus Watersportbaan, Arteveldehogeschool Gent

Architecten: Licence to Build

Uitvoerder: Emic i.o.v. Antwerpse Bouwwerken

TRIPLACO

Triplaco
 Generaal Deprezstraat 2
 8530 Harelbeke
 België

+32 56 22 62 17
 info@triplaco.be
 www.triplaco.be

Alheembouw bouwt van binnen naar buiten

Met ruim 50 opgeleverde onderwijsprojecten gespreid over de laatste vijf jaar behoort Alheembouw ontegensprekelijk tot één van de grootste en meest actieve scholenbouwers van Vlaanderen. Doorheen de jaren is deze afdeling - goed voor een jaarlijkse omzet van 65 miljoen euro - geëvolueerd naar een volwaardige business unit DBFM met ruim dertig gedreven medewerkers/experten die zich continu laten inspireren door de meest actuele trends binnen het onderwijslandschap.

Tekst & foto's: Alheembouw

"We zijn een familiaal klasse 8 bouwbedrijf dat veel verder gaat dan louter beton gieten en stenen metselen. Door ons totaal aanbod van diensten slagen we erin ons te onderscheiden van alle andere traditionele aannemers. Ons model staat voor totale ontzorging gedurende het volledige traject - voor, tijdens en na de bouwperiode. We zijn dan ook goed vertrouwd met alle mogelijke subsidieprocedures, DBFM-formules en geldende wetgeving inzake onderwijsinfrastructuur. Een absolute troef want ervaring leert ons dat een schoolbestuur doorgaans slechts eenmaal bouwt in zijn carrière. Veelal is de directeur/directrice de trekker van het project, maar plots wordt hij/zij geconfronteerd met begrippen zoals financiële normen en bouwprincipes. Hoe groter de scholengemeenschap, hoe beter ze op dat vlak natuurlijk georganiseerd is", weet Pieter Vandenberghe, directeur DBFM bij Alheembouw.

Wanneer het voortraject - waarin project- en subsidiebepalingen worden vastgelegd - is afgerond, gaat Alheembouw samen met een architecten- en studie bureau middels

workshops een concrete invulling gaan geven aan de architecturale identiteit, materialisatie, onderhoudsvriendelijkheid, flexibiliteit, het comfort, ... "Het spreekt voor zich dat we steeds rekening houden met de noden en wensen die de bouwheer vooropstelt. We streven naar een integrale benadering van alle disciplines met kostenefficiëntie en tijdswinst als ultieme doel tijdens het ontwerp- en bouwproces", benadrukt Pieter.

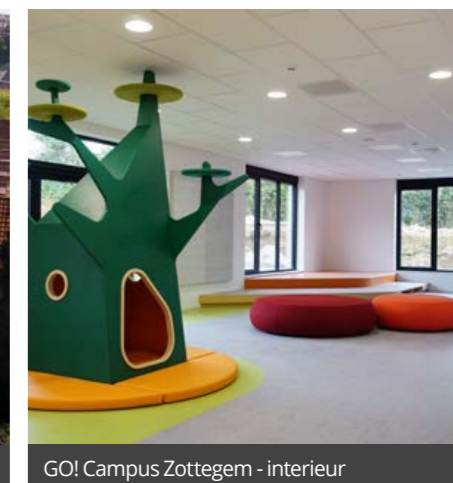
Alheembouw draagt budgetbewaking en transparantie hoog in het vaandel. Het West-Vlaamse bouwbedrijf houdt zich strikt aan het afgesproken budget om financiële katers te voorkomen aan het einde van de rit. Een accuraat uitgestippeld voortraject garandeert een vlot verloop van het bouwproces. "Net daarom gaan we in dialoog met alle betrokken partijen en investeren we veel tijd nog voor de eerste steen wordt gelegd." Werken volgens de bouwteamformule is bijgevolg een cruciaal gegeven voor Alheembouw. "We werken vaak samen met dezelfde bouwpartners zonder dat we getrouwd zijn met bepaalde architecten of studie bureaus.

Het is zaak dat iedereen binnen het team beseft dat een schoolgebouw zijn specifieke kenmerken bezit en werkt volgens het afgesproken budget en de voorziene termijn", licht de directeur DBFM toe.

Met ruim 13 jaar ervaring en 75 gerealiseerde projecten op de teller inzake onderwijsinfrastructuur - de grote doorbraak situeert zich in 2010 wanneer het DBFM-scholenbouwprogramma "Scholen van Morgen" werd opgestart - kan Alheembouw een uitgebreid portfolio aan referenties op elk onderwijsniveau voorleggen. "Met 17 realisaties in het kader van "Scholen van Morgen" toonden we ons in die oproep als meest actieve speler", klinkt het trots. "Tegenwoordig zijn we heel bedrijvig in huursubsidiedossiers, Design & Build-wedstrijden en projectspecifieke DBFM-projecten. Recent werd fase 1 van de Egied Van Broeckhovenschool in Sint-Jans-Molenbeek opgeleverd - het eerste van 42 projecten verspreid over 13 clusters binnen het projectspecifieke DBFM-programma van de Vlaamse Overheid."

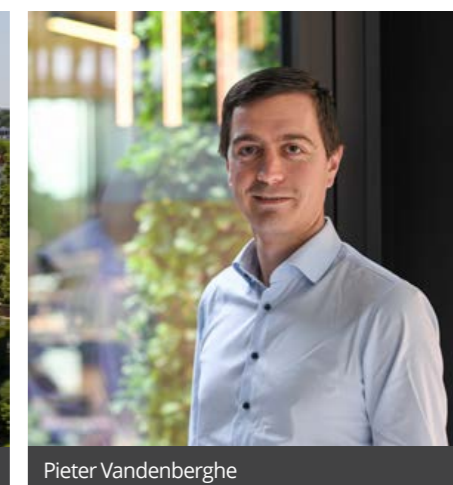
Sint-Andreasinstituut Brugge

GO! Campus Zottegem - interieur

Sint-Jan Berchmans Avelgem

Pieter Vandenberghe

"In navolging van onze realisaties voor "Scholen van Morgen" verzorgen we tevens het bouwtechnisch onderhoud voor een periode van dertig jaar. Dit is gebruikelijk in DBFM-dossiers, maar ook andere scholen kloppen hiervoor aan bij ons. Dat veel van onze klanten via mond-aan-mondreclame bij ons terecht komen, is een bevestiging van de geleverde kwaliteiten", stipt Pieter Vandenberghe aan.

Alheembouw vertrekt steeds vanuit de TCO (Total Cost of Ownership) en de terugverdientijd. "We zetten maar al te graag duurzame technieken in, maar het moet wel realistisch blijven. Een school is immers een atypische omgeving en daar is bv. geothermie niet altijd evident. Ook voor zonnepanelen moet een zorgvuldige oefening gemaakt worden om deze rendabel te houden. We leveren steeds maatwerk af en mijden eenheidsworst, want elke school heeft zijn eigen eigenheid, pedagogie, ligging (in de stad of op het platteland) en andere randvoorwaarden."

"In tegenstelling tot velen, die eerst de buitenkant van het gebouw ontwerpen, werken wij van binnen naar buiten uit, vanuit de pedagogie van het kind en de werkomstandigheden van het personeel. We ontwerpen dus eerst het interieur en bouwen daar een schil rond. Wie eerst de

schil bouwt, moet vaak compromissen sluiten naar de binnenomgeving toe."

"Om de flexibiliteit van schoolgebouwen te bevorderen creëren we vaak lege plateaus of verdiepingen die we kunnen invullen. Het pedagogische verhaal verandert immers pijnsnel, waardoor we zo weinig mogelijk centen investeren in het chassis van een gebouw, maar de voorkeur geven aan het creëren van open ruimtes die we een esthetische, flexibele en betekenisvolle invulling kunnen geven met maatwerkmeubilair of andere elementen. Uiteindelijk hebben alle scholen hun eigen verhaal. Elke school is op haar eigen manier speciaal en even belangrijk."

"Op vandaag wordt het onderwijs geïnspireerd door het Noord-Europese model. Traditionele klassen worden vervangen door instructielokalen, flexibele open leerruimtes, stille werkzones, fluisterzones, parlementen voor discussies en samenwerking, creazones, ... M.a.w. een inrichting die breekt met alle wetmatigheden van een klassieke school. Voor deze projecten werken we nauw samen met het Deense architectenbureau Rosan Bosch Studio. Het interieurontwerp voor de 4.400 m² grote nieuwbouw van de GO! Campus in Zottegem, een iconisch project voor Alheembouw én het uithangbord in Vlaanderen voor vernieuwend onderwijs, komt van hun

hand. Leren is spelen en spelen is leren. Het buitengewoon onderwijs vergt daarentegen een andere aanpak dan het klassieke onderwijs", duidt Pieter Vandenberghe.

Naast de nieuwbouw voor de GO! Campus Zottegem heeft Alheembouw nog lopende projecten voor het GO! in Zandbergen, Deinze en Jabbeke. Daarnaast zijn Het Ooievaarsnest (Assenede), het Sint-Andreasinstituut (Brugge), Campus Sint-Jan Berchmans (Avelgem), de Sint-Jozefsschool (Ieper), de Egied Van Broeckhovenschool (Sint-Jans-Molenbeek), De Klim (Beitem), Wijnendale (Torhout), 't Vlot (Lichtervelde), Sint-Rembert (Torhout), ... een kleine greep uit de mooie visitekaartjes uit het referentieportfolio van Alheembouw.

Het Ooievaarsnest Assenede

GO! Campus Zottegem - exterieur

ALHEEMBOUW
Bouw op maat

Alheembouw
Roeselarestraat 205
8840 Oostnieuwkerke
België

+32 51 22 15 86
info@alheembouw.be
www.alheembouw.be

Dubbele onderscheiding voor de PPS "Scholen van Morgen"

"Scholen van Morgen", het publiek-private samenwerkingsprogramma (PPS) om de Vlaamse schoolinfrastructuur te moderniseren, is trots zowel de "ULI Europe Award for Excellence 2023" als de "ULI Global Award for Excellence 2023" gewonnen te hebben. Deze prestigieuze prijzen, uitgereikt door het Urban Land Institute (ULI), erkennen het uitmuntende karakter van vastgoedprojecten vanuit de hele wereld.

Tekst & foto's: AG Real Estate

Een dubbele overwinning die de sector inspireert

Deze twee prijzen getuigen van het sterke engagement tegenover de klant en van de aanzienlijke sociale impact van dit project dat werd geleid door de teams van AG Real Estate. De dubbele overwinning van "Scholen van Morgen" in de "ULI Europe Award for Excellence 2023" en "ULI Global Award for Excellence 2023" is niet alleen een erkenning van de omvang en de effectiviteit van dit project, maar ook een benchmark en een inspiratiebron voor de hele vastgoed- en stedenbouwsector in Europa en de rest van de wereld. Het benadrukt het vermogen van deze publiek-private samenwerking om in recordtijd moderne, duurzame en energie-efficiënte leeromgevingen te creëren die bijdragen aan de verbetering van het onderwijs en het welzijn van toekomstige generaties.

Clarissa Alfrink, Managing Director Germany van UNStudio en lid van de ULI jury, bevestigt: "Het was een voorrecht om teams die bij AG Real Estate verantwoordelijk zijn voor het "Scholen van Morgen"-programma te leren kennen en de ongelooflijke impact die dit programma heeft op het onderwijssysteem in Vlaanderen. Ik verliet Antwerpen geïnspireerd en hoopvol dat andere openbare projecten kunnen leren van de maatregelen die genomen zijn om meer dan 180 scholen te bouwen. Nogmaals mijn felicitaties voor het goede werk! Een welverdiende prijs".

Een eerbetoon aan de uitzonderlijke inzet van alle betrokkenen

Serge Fautré, CED bij AG Real Estate, en Philippe Monserez, Chief Design & Build and Innovation Officer bij AG Real Estate en directeur van het programma "Scholen van Morgen", getuigen unisono: "Deze twee prijzen zijn niet alleen onderscheidingen voor een uitzonderlijk project, ze zijn ook een eerbetoon aan de inzet van iedereen die heeft bijgedragen (en nog steeds bijdraagt) aan het succes van "Scholen van Morgen". Van de Vlaamse overheid en administratie tot privépartners, architecten, bouwteams, leerkrachten,

Het was een voorrecht om teams die bij AG Real Estate verantwoordelijk zijn voor het "Scholen van Morgen"-programma te leren kennen en de ongelooflijke impact die dit programma heeft op het onderwijssysteem in Vlaanderen

Clarissa Alfrink
Managing Director Germany, UNStudio

leerlingen en de onderwijsgemeenschap als geheel, of iedereen die betrokken was in dit project: elk heeft een cruciale rol gespeeld in het creëren van innovatieve en duurzame leeromgevingen. Zonder hun inzet en doorzettingsvermogen in dienst van het algemeen belang zouden we er nooit in geslaagd zijn om dit kolossale avontuur van meer dan 10 jaar tot een goed einde te brengen! We hebben maar één woord: BEDANKT".

Een verenigend avontuur

"Publiek-private samenwerking is essentieel voor de groei van onze samenleving. Zowel onze moedermaatschappij AG als haar belangrijkste aandeelhouder AGEAS erkennen het belang voor ieders toekomst van een actieve, interdisciplinaire samenwerking tussen overheden en private spelers", klinkt het. Hans De Cuyper, CEO van AGEAS: "Het 'Scholen van Morgen'-programma is een concreet voorbeeld van hoe een verzekeraar de investering van het pensioenspaargeld van zijn polishouders kon omzetten in duurzame openbare infrastructuur, dankzij een actieve samenwerking tussen een professionele verzekeraar, een gerenommeerde projectontwikkelaar

en de overheid. Bij elke opening van een nieuwe school was het hartverwarmend om ouders en grootouders te laten zien hoe hun pensioensparen bijdraagt aan beter onderwijs voor hun (klein) kinderen. Dit is een project dat als voorbeeld zou moeten dienen voor vele landen en infrastructuurprojecten. Het hele team verdient deze prijzen en ik ben er trots op dat ik dit programma heb gesteund!"

Diverse eerdere onderscheidingen

Naast de ULI Europe Award for Excellence 2023 en de ULI Global Award for Excellence 2023 is Scholen van Morgen eerder onderscheiden met diverse awards, waaronder de EPRA Outstanding Contribution to Society Award, de Publica Award in de categorie Technology en de PropTech Innovation Award voor het meest maatschappelijk impactvolle project. Het programma was ook finalist in de categorie Best Alternative Project op de MIPIM Awards 2023. En laten we ten slotte ook alle nominaties en prijzen voor individuele projecten niet vergeten, waaronder de ARC22 in Nederland en de RES Award 2023 in de categorie Best (Semi-) Public Development voor het Campus Kunstkaai-project in Antwerpen.

Vlor adviseert over de relatie tussen het onderwijs, de overheid en de Edtech-markt

De (versnelde) digitalisering van het leerplichtonderwijs plaatst scholen, leraars en de overheid voor belangrijke uitdagingen. Daarom formuleerde de Vlaamse Onderwijsraad (Vlor) enkele voorstellen om van de Digisprong een kwaliteitsvolle en duurzame versterking van het leerplichtonderwijs te maken.

Publiek karakter van onderwijs primeert

Ten gevolge van de digitalisering van het onderwijs krijgen private aanbieders steeds meer invloed op fundamentele aspecten van het schoolgebeuren. De Vlor vindt het van cruciaal belang dat het publieke karakter van onderwijs daarbij voorop blijft staan. De commerciële

markt kan het onderwijs wel ondersteunen via digitalisering, maar mag de kerntaken van dat onderwijs geenszins overnemen.

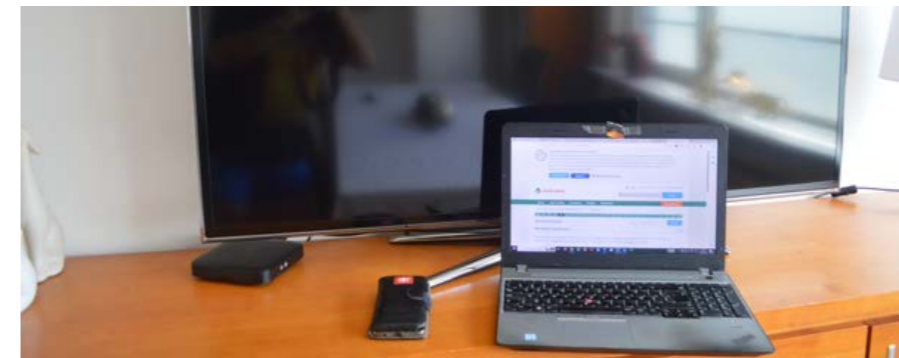
Scholen moeten over een reële keuzevrijheid beschikken om de platforms en de leermiddelen te kiezen die aansluiten bij hun noden en ze moeten deze tools en platforms vlot kunnen

combineren. Dat kan gefaciliteerd worden door onder meer open standaarden. De Vlor vraagt de overheid om daarover gesprekken te starten met de Edtech-markt (educatieve technologie) en het onderwijs.

Data governance en cyberveiligheid

Ondanks hun vele inspanningen met beperkte middelen voldoen scholen vandaag bijlange niet aan de verwachtingen voor data governance en privacy. De Vlor verwacht dat de overheid onderzoekt hoe ze scholen daarin beter kan ondersteunen en welke beleidsmiddelen ze daarvoor kan inzetten.

Scholen vormen ook een kwetsbare doelgroep voor cyberaanvallen. Ze zijn onvoldoende voorbereid om het hoofd te bieden aan de geraffineerde werkwijze van (cyber)criminelen. Ook hier vraagt de Vlor aan de overheid om samen te bekijken hoe scholen daarin kunnen worden versterkt.

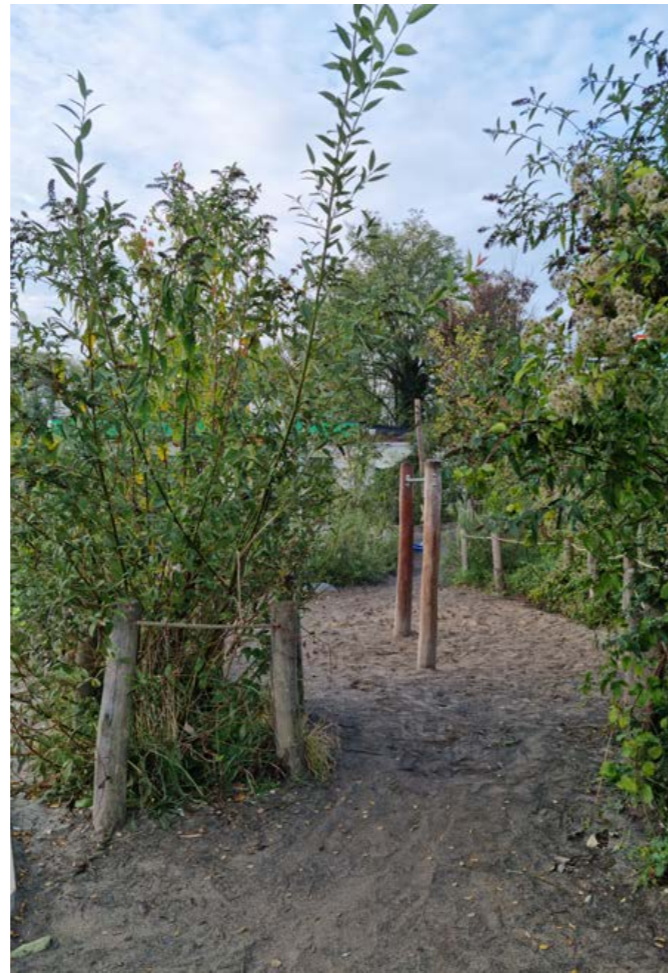
Jette plant nieuwbouw voor kleuters en Nederlandstalige academie

De gemeente Jette, de Vlaamse Gemeenschapscommissie (VGC) en de Vlaamse overheid werken samen aan nieuwe gebouwen voor de kleuters van het reguliere onderwijs en de leerlingen van de uit haar voegen barstende Nederlandstalige academie voor Muziek-Woord-Dans op de campus Van Asbroeck.

De gemeente Jette zet mee haar schouders onder dit dubbele project met een nieuwbouw voor het kleuteronderwijs van de Nederlandstalige gemeentelijke basisschool Van Asbroeck en voor het deeltijdse kunstonderwijs van de academie Muziek-Woord-Dans in de Van Eepoelstraat. In een tweede fase plant ze ook een referentie die door het Nederlandstalige en het Franstalige onderwijs op de site kan worden gebruikt. Ze wil de nieuwe infrastructuur buiten de lesuren van de academie prioritair openstellen voor andere Nederlandstalige scholen en organisaties.

De totale geraamde kostprijs voor de infrastructuurwerken bedraagt 5 miljoen euro. De Vlaamse Gemeenschap en de VGC voorzien samen een subsidie van 3,9 miljoen euro; de gemeente Jette past het resterende bedrag bij. De gemeente voerde reeds een eerste planningsonderzoek uit, nu is het de beurt aan de concrete realisatie. De projectpartners hopen dat de schoolgebouwen eind 2025 klaar zijn.

“We merken dat het leven terugkeert op de school”

De klimaatspeelplaats van de Sint-Paulusschool in Kortrijk is een levendige en groene ruimte die niet alleen een positief effect heeft op de natuur maar ook op de gezondheid, het gedrag én het welzijn van de kinderen en de leerkrachten. Een mooi voorbeeld van biofiel ontwerpen, zoveel is duidelijk. Het project sleepte de New European Bauhaus-award in de wacht.

Tekst & foto's: Cedric Ryckaert

Op de speelplaats van de Sint-Paulusschool in Kortrijk komen de kinderen opnieuw in contact met de natuur. De speelplaats werd van een grijze betonnen vlakke omgetoverd tot een prikkelend speel- en leerlandschap waar speelnatuur, een flinke dosis spelimpuls en biodiversiteit hun plek kregen. Deze klimaatspeelplaats was een van de 23 geselecteerde projecten voor de Proeftuinen Ontharding 2018 van het Departement Omgeving van de Vlaamse overheid.

De context

De Sint-Paulusschool is een school voor 480 leerlingen in het kleuter- en lager onderwijs. De site zit geklemd tussen de spoorverbinding Kortrijk-Rijsel en de wijk Pottelberg. Voor de kinderen in de buurt zijn er bitter weinig speelpleintjes en -natuur. De school trok de conclusie dat de speelplaats ook na schooltijd open zou staan voor de buurtbewoners, kinderen en jeugdorganisaties. Hiervoor werd een registratiesysteem met badges uitgewerkt. Tijdens de vakanties organiseren ouders er een gedeelde kinderopvang onder de noemer 'Paulus speelt'.

Scoutsgroep Willem van Saeftinghe maakt regelmatig gebruik van de speelplaats en socio-culturele organisaties kunnen de plek gebruiken. Tot slot kunnen ouders van de schoolkinderen gebruikmaken van de speelplaats voor verjaardagsfeestjes en kleine evenementen.

Het proces

Het verhaal achter de klimaatspeelplaats start in het voorjaar van 2016 na de projectoproep 'Pimp je speelplaats'. De kerngroep Team Speelplaats, een leerkrachtenwerkgroep, stelde een enquête op om ouders, leerkrachten en leerlingen te bevragen. De deelnemers konden aangeven wat al leuk was op de speelplaats, wat er volgens hen ontbrak en wat er zeker wel of niet mocht komen. In totaal vulden 260 respondenten de enquête in.

In 2017 besloot de groep om in zee te gaan met ontwerpbureaus Studio Basta en Fris in het Landschap. De plannen, tekeningen en maquettes waren dankbare hulpmiddelen om de nodige subsidies binnen te halen. Het ontwerpproces

duurde zo'n anderhalf jaar. Samen met studie bureau Atelier Ruimtelijk Advies (ARA) werden alle technische knopen ontward.

Het project

Zoals bij veel scholen in Vlaanderen was de oorspronkelijke speelplaats bijzonder troosteloos ingericht met de typische 30 x 30 betontegels als ondergrond. De leerlingen en leerkrachten droomden van speelheuvels waar speelgroen gecombineerd werd met natuurlijke materialen. Sport en 'outdoor learning' zouden er een vaste plek krijgen. Het plan was goed voor 4000 vierkante meter ontharding waardoor 145 000 liter hemelwater opgevangen en hergebruikt wordt. Het hemelwater dat op de speelplaats valt, infiltreert optimaal in de bodem via een infiltratiebekken van 145 kubieke meter onder de sportvelden of via de plantvakken. Tegelijk werd de riolering volledig vernieuwd en gescheiden aangelegd.

Positieve effecten

Bij een bezoek aan de klimaatspeelplaats samen met de algemene vergadering van Breekijzer op 15 juni 2023 hoorden we van Cedric Ryckaert, leerkracht bij VBS Sint-Paulus, welke positieve effecten de groene transformatie heeft op de gezondheid, het gedrag en het welzijn van de kinderen en de leerkrachten. Zo vertelde hij dat er minder tot geen pestgedrag en conflicten meer zijn. Een mooi gevolg: de werkgroep rond pesten is hierdoor opgedoekt. Fantastisch toch? De kinderen vinden allemaal hun plekje op de speelplaats die uit zeer diverse ruimtes bestaat: speelheuvels, een toren met tunnel onder, een glijbaan, waterspeeltuin, trapjes, hellingen, koorden... Voor elk wat wils. Dat staat in schril contrast met de grote eenzijdige saaie speelplaats die het vroeger was. Het spel was hierdoor ook eentonig want andere mogelijkheden dan voetbal waren er bijna niet. Dat zorgde voor conflicten.

De vele plekken, hoekjes en trappen maken het mogelijk om ook buiten les te geven. Een formele buitenklas is er niet. "Dat is niet nodig", aldus Cedric. "Er zijn voldoende plekjes om les te geven."

In een groene speelomgeving stijgt het welbevinden van leerlingen, wordt er minder gepest en kunnen kinderen zich beter concentreren.

Cedric Ryckaert
Leerkracht bij VBS Sint-Paulus

"Nu de speelplaats meer dan drie jaar aangelegd is, merken we dat het leven terugkeert op de school", vertelt Cedric. "Vogels vinden een nestplaats en insecten, vlinders en planten vinden een stek op de speelplaats. Op die manier komen de kinderen van de school in contact met de wonderen der biodiversiteit en ontdekken ze dat ze hier een positieve impact op kunnen hebben. Dankzij projecten als moestuinieren of bijen en kippen houden, krijgen de kinderen ook de verantwoordelijkheid voor het succes van deze initiatieven."

Een veel voorkomende vraag bij het omvormen van een grijze naar een groene speelplaats is: hoe houden we de kinderen en de klaslokalen proper? Hoe zorgen we ervoor dat de aarde niet mee naar binnen gaat? En hoe zorgen we dat kinderen niet nat worden als het koud is?

Daar dacht Cedric samen met het ontwerpteam goed over na. Ze gebruikten geen gewone aarde om de planten in te zetten. De bovenste 10 cm bestaat uit grijze grevel, dat properder is dan aarde. Zo zullen de planten ook dieper wortelen en beter tegen de droogte bestand zijn. Dat is zeker van belang bij een speelplaats waar in de weekends en vakanties niemand van het beheersteam aanwezig is.

Bedankt aan alle partners van het Edubuild Jaarboek 2023

Verantwoord investeren in onderwijsinfrastructuur? Dan kan dit samen met deze partnerbedrijven die tal van oplossingen aanreiken om directies, stafmedewerkers en voltallige schoolbesturen van alle Nederlandstalige onderwijsinstellingen mee op weg te helpen in het maken van de juiste keuzes op het gepaste moment. En dit over alle onderwijsnetten heen. Van bij het ontwerp, tot de materiaalkeuze over uitvoering, afwerking, onderhoud of inrichting van schoolgebouwen. Het gaat immers over duurzaamheid en veiligheid in het belang van elke gebruiker van het gebouw of van de infrastructuur in haar geheel.

Vragen? Neem dan contact op

Heb je concrete plannen voor een nieuw schoolgebouw? Staat er binnenkort een renovatie of uitbreiding op de agenda? Wens je degelijk en professioneel onderbouwd advies? Aarzel dan niet om contact op te nemen met de partners van het Edubuild Jaarboek 2023.

Ook wij staan als uitgever en initiatiefnemer van dit jaarboek voor jou klaar om jouw aanmerkingen of specifieke vragen te beantwoorden. Je kan ons bereiken via info@oola.be of rechtstreeks op ons telefoonnummer **+32 50 250 170**.

 <p>AGC Glass Europe Avenue Jean Monnet 4 1348 Louvain-La-Neuve België</p> <p>johan.decrock@agc.com www.agc-pyrobel.com</p>	 <p>Airmaster Santvoortbeeklaan 23B 2100 Deurne België</p> <p>+32 3 300 17 20 info@airmaster.be www.airmaster.be</p>	 <p>Alheembouw Roeselarestraat 205 8840 Oostnieuwkerke België</p> <p>+32 51 22 15 86 info@alheembouw.be www.alheembouw.be</p>	 <p>B2Ai - Brussel / Gent / Roeselare J. Jordaensstraat 18a, 1000 Brussel Bellevue 5, 9050 Gent Kwadestraat 149A/0.1, 8800 Roeselare</p> <p>+32 51 21 11 05 info@b2ai.com www.b2ai.com</p>
 <p>Beddeleem Venecoweg 14a 9810 Nazareth België</p> <p>+32 9 221 89 21 info@beddeleem.be www.beddeleem.be</p>	 <p>BOZARC Boomssteenweg 41 bus 2 2630 Aartselaar België</p> <p>+32 3 455 90 67 info@bozarc.be www.bozarc.be</p>	 <p>Buderus Zandvoortstraat 47 2800 Mechelen België</p> <p>015 46 56 00 quotations@buderus.be www.buderus.be</p>	 <p>BuildUp Offsite Belgium Nieuwlandlaan 39 (B224) 3200 Aarschot België</p> <p>helene@buildupoffsite.com www.buildupoffsite.com</p>
 <p>CWS Hygiene België nv Berchemstadionstraat 78 2600 Antwerpen België</p> <p>0800 97180 cstbe@cws.com www.cws.com</p>	 <p>De Meeuw Koning Leopoldlaan 8 2830 Willebroek België</p> <p>+32 3 860 71 50 info@demeeuw.be www.demeeuw.be</p>	 <p>Deceuninck nv Bruggesteenvweg 360 8830 Hooglede-Gits België</p> <p>+32 51 239 272 benelux@deceuninck.com www.deceuninck.be</p>	 <p>Edubuild Summit Flanders Expo - Maaltekoeter 1 9051 Gent België</p> <p>+32 2 669 78 00 erwin@oola.be www.edubuild.com</p>

 <p>Essity Belgium Berkenlaan 8B 1831 Machelen (Diegem) België</p> <p>+32 2 766 05 30 philippe.joosten@essity.com www.essity.com</p>	 <p>Esylux Belgium NV Vlamstraat 7 b 2 9450 Denderhoutem België</p> <p>+32 53 850 570 info@esylux.be www.esylux.be</p>	 <p>EVVA bv F. Roggemanskaai 17 A1 1501 Buizingen België</p> <p>+32 2 383 16 30 info@evva.be www.evva.be</p>	 <p>Geberit nv Ossegemstraat 24 1860 Meise België</p> <p>+32 2 252 01 11 info.be@geberit.com www.geberit.be</p>
 <p>ibens Marialei 11 – bus 1 2018 Antwerpen België</p> <p>+32 3 287 65 00 info@ibens.be www.ibens.be</p>	 <p>Knauf Rue du Parc Industriel 1 4480 Engis België</p> <p>+32 4 273 83 11 www.knauf.com info@knauf.be</p>	 <p>LECOT nv Vier Linden 7 8501 Heule België</p> <p>+32 56 36 45 30 access@lecot.be www.lecot.be</p>	 <p>Locinox Mannebeekstraat 21 8790 Waregem België</p> <p>+32 (0)56 77 27 66 info@locinox.com www.locinox.com</p>
 <p>PANACHE bv Klappijstraat 112 3294 Molenstede België</p> <p>+32 495 566 426 info@panache-straatmeubilair.be www.panache-straatmeubilair.be</p>	 <p>Remeha nv Koralenhoeve 10 2160 Wommelgem België</p> <p>+32 3 355 29 63 sales@remeha.be www.remeha.be</p>	 <p>SALTO Systems Lenniksebaan 451 1070 Brussel België</p> <p>+32 471 462612 e.beling@saltosystems.com www.saltosystems.com</p>	 <p>Salubris Léon Bekaertlaan 32 9880 Aalter België</p> <p>+32 50 79 18 13 info@salubris.be www.salubris.be</p>
 <p>Sett Nekkerhal Mechelen Plattebeekstraat 1 2800 Mechelen</p> <p>+32 9 241 98 06 settvlaanderen@easyfairs.com www.sett-vlaanderen.be</p>	 <p>Solaye Fabrics Dehemlaan 27 8900 Ieper België</p> <p>+32 57 20 01 30 info@solayefabrics.eu www.solayefabrics.eu</p>	 <p>Feilo Sylvania Belgium bv Noorderlaan 105c 2030 Antwerpen België</p> <p>+32 3 610 44 44 info.be@sylvania-lighting.com www.sylvania-lighting.com</p>	 <p>Triplaco Generaal Deprezstraat 2 8530 Harelbeke België</p> <p>+32 56 22 62 17 info@triplaco.be www.triplaco.be</p>
 <p>TROX Belgium Boulevard Paepsem 18G 1070 Bruxelles België</p> <p>+32 496 34 52 92 janjaap.maes@troxgroup.com www.trox.be</p>	 <p>UZIN UTZ België nv Poortakkerstraat 37/0102 9051 Gent België</p> <p>+32 9 222 58 48 be@uzin-utz.com www.be.uzin-utz.com</p>	 <p>Van Severen nv Urselseweg 111 A 9910 Aalter België</p> <p>+32 9 325 98 98 info@vanseveren.be www.vanseveren.be</p>	 <p>Algemene bouwonderneming Vandebussche nv Groendreef 21 9880 Aalter</p> <p>+32 9 325 75 75 info@vandenbusschebouw.be www.vandenbusschebouw.be</p>

50% al gereserveerd !

Vraag naar de opties via
erwin@oola.be of bel
+32 2 669 78 00

Edubuild Summit 2024

Het enige b2b-event voor beslissingsnemers in onderwijsinfrastructuur

www.edubuild.com

✓ Maximale ontzorging

Voor exposanten is er geen op- en afbouw van de stand nodig, de organisatie voorziet alles voor jou.

✓ Volg interessante lezingen

Volg tijdens Edubuild Summit inspirerende gastlezingen door expert-gast sprekers of geef als exposant zelf een gastlezing

✓ Twee all-in standformules

Kies uit twee eenvoudige all-in standmodules, dat wegens groot succes in 2022 herhaald wordt tijdens de 8^e editie in 2024.

✓ Ondersteuning van jouw marketingcampagne

Dankzij de samenwerking met oola media geniet je als exposant van een zeer interessant tarief in het Edubuild Jaarboek, dat 2 weken voor de beurs verstuurd wordt.

edubuild

Communiceren over een project? Een nieuw product in de markt zetten? Gekwalificeerde leads ontvangen?

Profileer dan jouw bedrijf in het Edubuild Jaarboek 2024, dat in de handen terecht komt van alle beslissingsnemers in onderwijsinfrastructuur.

✓ Groot bereik in print

Elke editie van het Edubuild Jaarboek circuleert intern bij de scholen, waardoor elke uitgave **meer dan 16.000 lezers** bereikt.

✓ Uniek in zijn soort

Edubuild is het enige B2B-magazine in de sector van onderwijsinfrastructuur.

✓ Sterk online platform

Het online platform in combinatie met onze unieke content zorgt ervoor dat edubuild.be maandelijks **7.000 bezoekers** genereert.

✓ Focus op de lezer verhoogt jouw ROI

Wij investeren op vraag van onze lezers bewust in objectieve content. Dit zorgt ervoor dat ons Jaarboek aandachtig gelezen wordt en dus onze lezers **jouw boodschap maximaal opmerken**.

Doelgroepen

De lezers van Edubuild zijn **beslissingsnemers**:

- Directeurs & adjuncten
- Technische diensthoofden
- IT-verantwoordelijken
- Beleidsmakers
- Overheidsdiensten
- Architecten (specialiteit scholenbouw)
- Studiebureaus
- Aannemers
- Installateurs
- Bouwadviseurs
- Projectontwikkelaars
- Opdrachtgevers
- Gebouwbeheerders
- Beslissingsnemers utiliteitsgebouwen
- Preventieadviseurs
- Fabrikanten & toeleveranciers

Scan de QR-code en download de mediakit 2024

Duurzaamheid in de utiliteit

Stap voor stap naar duurzaamheid in de utiliteit

De weg naar verduurzaming gaat niet over één nacht ijs en stap voor stap. Ambitie(s), (financiële) situatie en andere factoren hebben allemaal invloed op de beste of meest rendabele keuze.

Remeha heeft alles in huis om je stap voor stap te helpen bij jouw vraagstukken rondom vervanging en verduurzaming. We wijzen je graag de weg.

De eerste stap \rightarrow die zet jij.

\rightarrow De rest, dat doen wij.

Zet jouw
eerste stap:

 remeha